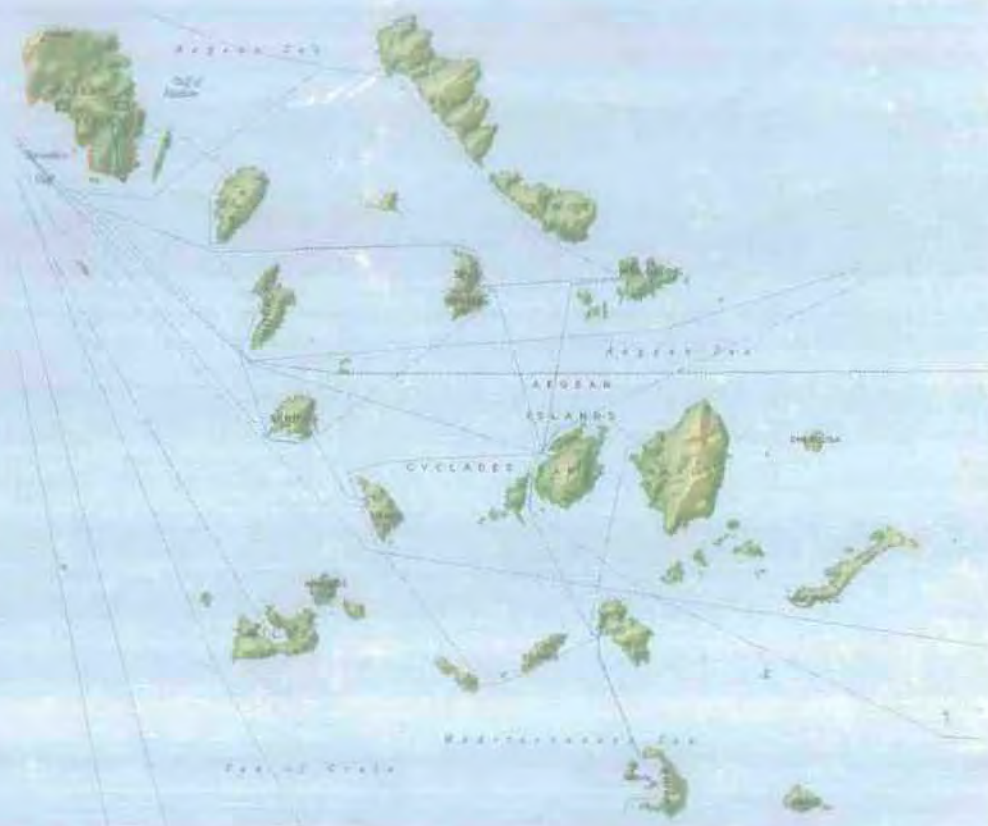

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ - ΠΟΛΥΤΕΧΝΙΚΗ ΣΧΟΛΗ
ΤΜΗΜΑ ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ ΧΩΡΟΤΑΞΙΑΣ, ΠΟΛΕΟΔΟΜΙΑΣ ΚΑΙ
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ

ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

**ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΝΗΣΙΩΤΙΚΟΥ
ΣΥΜΠΛΕΓΜΑΤΟΣ ΚΥΚΛΑΔΩΝ**

ΦΟΙΤΗΤΗΣ: ΧΙΟΣ ΑΝΤΩΝΗΣ
ΕΠΙΒΛΕΠΩΝ ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ: ΠΕΤΡΑΚΟΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ

ΒΟΛΟΣ, 2010

**ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ
ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ & ΚΕΝΤΡΟ ΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗΣ
ΕΙΔΙΚΗ ΣΥΛΛΟΓΗ «ΓΚΡΙΖΑ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ»**

Αριθ. Εισ.: 8844/1
Ημερ. Εισ.: 28-09-2010
Δωρεά: Συγγραφέα
Ταξιθετικός Κωδικός: ΠΤ - ΜΧΠΠΑ
2010
ΧΙΟ

**ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ
ΠΟΛΥΤΕΧΝΙΚΗ ΣΧΟΛΗ
ΤΜΗΜΑ ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ ΧΩΡΟΤΑΞΙΑΣ, ΠΟΛΕΟΔΟΜΙΑΣ ΚΑΙ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗΣ
ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ**

ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΝΗΣΙΩΤΙΚΟΥ ΣΥΜΠΛΕΓΜΑΤΟΣ ΚΥΚΛΑΔΩΝ

**ΦΟΙΤΗΤΗΣ: ΧΙΟΣ ΑΝΤΩΝΗΣ
ΕΠΙΒΛΕΠΩΝ ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ: ΠΕΤΡΑΚΟΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ**

ΒΟΛΟΣ, ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ 2010

Στην οικογένειά μου

Περίληψη

Η παρούσα διπλωματική εργασία έχει ως σκοπό την ανάπτυξη του νησιωτικού συμπλέγματος Κυκλάδων. Αρχικά πραγματοποιείται η ανάλυση της υφιστάμενης κατάστασης προκειμένου να αποκτήσουμε μια σαφή εικόνα για την συνολική εικόνα της περιοχής και να εξαχθούν χρήσιμα συμπεράσματα σχετικά με τα ισχυρά και τα αδύνατα σημεία της χωρικής ενότητας, αλλά και τις προοπτικές και τις απειλές που παρουσιάζονται. Εν συνεχεία, χρησιμοποιώντας την παραπάνω ανάλυση και σεβόμενοι τα υπερκείμενα αναπτυξιακά πλαίσια, χαράζουμε την κατάλληλη αναπτυξιακή στρατηγική, διατυπώνοντας όραμα και καθορίζοντας στόχους. Στο επόμενο βήμα διαμορφώνουμε άξονες προτεραιότητας οι οποίοι έχουν ως σκοπό την υλοποίηση των στόχων που καθορίστηκαν. Κάθε άξονας προτεραιότητας, που υποδιαιρείται σε θεματικές ενότητες, περιλαμβάνει μια σειρά δράσεων. Τέλος υπάρχει ένας πίνακας για κάθε δράση, κάθε ένας από τους οποίους περιλαμβάνει: τον τίτλο της δράσης, τον άξονα και τη θεματική ενότητα που ανήκει, περιγραφή και στόχος, αναμενόμενες επιπτώσεις, συνέργεια και συμπληρωματικότητα με άλλες δράσεις, φορέας υλοποίησης, χρηματοδότηση και προτεραιότητα.

Λέξεις κλειδιά: Κυκλάδες, νησιωτικότητα, νησιά, αναπτυξιακό σχέδιο, αναπτυξιακή πολιτική, ανταγωνιστικότητα, προσπελασιμότητα

Abstract

The aim of this thesis is the development of Cyclades islands. Firstly, we analyze the current situation in order to have a complete opinion about the region and in order to draw useful conclusions not only about the strengths and weaknesses of the spatial unity, but also about the prospects and threats that have been presented. Then, using the above analysis and respecting the supernatant development framework, we make the proper development strategy, through formulating a vision and setting goals. Next step is to determine priorities which we set in order to succeed in goals that have been set. Each priority, which is subdivided into thematic sections, includes a series of actions. Finally there is one table for each action, that includes: title of the action, priority and thematic section that belongs to, description and purpose, expected impact, synergy and complementarity with other actions, promoter, funding and implementing priority

Keywords: Cyclades, island territories, islands, development plan, development policy, competitiveness, accessibility

Περιεχόμενα

A. ΑΝΑΛΥΣΗ ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΗΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ	7
A.1 ΓΕΝΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ.....	7
A.2 ΔΗΜΟΓΡΑΦΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ.....	11
A.2.1 ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ ΚΑΙ ΕΞΕΛΙΞΗ.....	11
A.2.2 ΠΛΗΘΥΣΜΙΑΚΗ ΠΥΚΝΟΤΗΤΑ.....	14
A.2.3 ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΤΗΣ ΠΥΡΑΜΙΔΑΣ ΤΟΥ ΠΛΗΘΥΣΜΟΥ ΓΙΑ ΤΟ 2001.....	15
A.2.4 ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΠΛΗΘΥΣΜΟΥ ΣΤΑ ΔΥΟ ΦΥΛΑ ΚΑΙ ΗΛΙΚΙΑΚΗ ΚΑΤΑΝΟΜΗ.....	17
A.3 ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ.....	25
A.3.1 ΑΕΠ ΚΑΙ ΚΛΑΔΙΚΗ ΔΙΑΡΘΡΩΣΗ.....	25
A.3.2 ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ.....	30
A.3.3 ΤΟΠΙΚΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ.....	32
A.3.4 ΟΡΥΚΤΟΣ ΠΛΟΥΤΟΣ.....	33
A.4 ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΠΛΗΘΥΣΜΟΥ.....	35
A.4.1 ΑΝΕΡΓΙΑ.....	35
A.4.2 ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΣ ΕΝΕΡΓΟΣ ΚΑΙ ΜΗ ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ ΚΑΤΑ ΦΥΛΟ ΚΑΙ ΟΜΑΔΕΣ ΗΛΙΚΙΩΝ ΣΤΟ ΝΟΜΟ ΚΥΚΛΑΔΩΝ.....	38
A.4.3 ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ.....	41
A.5 ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ - ΜΟΡΦΩΤΙΚΟ ΕΠΙΠΕΔΟ ΠΛΗΘΥΣΜΟΥ.....	53
A.6 ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ ΚΑΙ ΑΕΙΦΟΡΙΚΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ.....	61
A.7 ΙΣΤΟΡΙΑ – ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ.....	70
A.8 ΥΓΕΙΑ - ΠΡΟΝΟΙΑ.....	78
A.9 ΕΝΕΡΓΕΙΑ - ΕΥΡΥΖΩΝΙΚΑ ΔΙΚΤΥΑ.....	80
A.10 ΠΡΟΣΠΕΛΑΣΙΜΟΤΗΤΑ.....	81
A.11 Η ΧΩΡΙΚΗ ΔΙΑΣΤΑΣΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΩΝ ΑΝΙΣΟΤΗΤΩΝ.....	84
A.12 ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ Γ' ΚΠΣ.....	89
A.13 S.W.O.T. ANALYSIS.....	91
B. ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ	92
B.1 ΕΙΣΑΓΩΓΗ.....	92
B.2 ΠΛΑΙΣΙΟ ΔΙΑΜΟΡΦΩΣΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ.....	93
B.3 ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ, ΏΡΑΜΑ ΚΑΙ ΣΤΟΧΟΙ ΤΟΥ ΝΗΣΙΩΤΙΚΟΥ ΣΥΜΠΛΕΓΜΑΤΟΣ ΚΥΚΛΑΔΩΝ.....	96
B.4 ΑΞΟΝΕΣ , ΘΕΜΑΤΙΚΕΣ ΕΝΟΤΗΤΕΣ ΚΑΙ ΔΡΑΣΕΙΣ.....	109
B.4.1 ΕΙΣΑΓΩΓΗ.....	109
B.4.2 ΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΔΙΑΜΟΡΦΩΣΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΩΝ ΑΞΟΝΩΝ.....	109
B.4.3 ΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΔΙΑΜΟΡΦΩΣΗΣ ΔΡΑΣΕΩΝ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ.....	112
B.4.4 ΟΙ ΑΞΟΝΕΣ ΚΑΙ ΟΙ ΘΕΜΑΤΙΚΕΣ ΕΝΟΤΗΤΕΣ ΤΟΥ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΟΥ ΣΧΕΔΙΟΥ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ.....	114
B.4.4.1 ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΤΗΣ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑΣ.....	115
B.4.4.2 ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΤΗΣ ΠΡΟΣΠΕΛΑΣΙΜΟΤΗΤΑΣ ΚΑΙ ΤΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΓΕΝΙΚΟΥ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΥ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΝΤΟΣ.....	152
B.4.4.3 ΑΝΑΒΑΘΜΙΣΗ ΚΑΙ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΤΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΚΑΙ ΠΡΟΛΗΨΗ ΚΙΝΔΥΝΩΝ.....	174
B.4.4.4 ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΑΝΘΡΩΠΙΝΟΥ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ ΚΑΙ ΠΡΟΩΘΗΣΗ ΤΗΣ	

ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ.....	187
Β.4.4.5 ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΤΗΣ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗΣ ΙΚΑΝΟΤΗΤΑΣ ΤΗΣ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ.....	209
Β.4.4.6 ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΧΩΡΙΚΩΝ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΩΝ.....	220
Β.4.4.7 ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΩΝ ΘΕΜΑΤΙΚΩΝ ΕΝΟΤΗΤΩΝ ΚΑΙ ΤΩΝ ΑΞΟΝΩΝ ΔΡΑΣΗΣ ΤΟΥ ΣΧΕΔΙΟΥ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΥΚΛΑΔΩΝ.....	228
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΕΙΚΟΝΩΝ.....	230
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΧΑΡΤΩΝ.....	240
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ.....	241

Κατάλογος Πινάκων

Πίνακας 1: Νομός Κυκλάδων.....	8
Πίνακας 2: Δημογραφικές εξελίξεις στα νησιά του Αιγαίου κατά την περίοδο 1961-2001.....	12
Πίνακας 3: Πληθυσμιακή πυκνότητα ανά νησί στο νομό Κυκλάδων για τα έτη 1991-2001.....	15
Πίνακας 4: Βαθμός γήρανσης του πληθυσμού και υπογεννητικότητα κατά νησί , 2001.....	17
Πίνακας 5: Πραγματικός πληθυσμός 2001 κατά φύλο ανά νησί.....	18
Πίνακας 6: Ηλικιακή κατανομή νομού Κυκλάδων κατά φύλο.....	19
Πίνακας 7: ΑΕΠ Ν. Κυκλάδων σε εκ. ευρώ.....	25
Πίνακας 8: ΑΕΠ στο Νομό Κυκλάδων το έτος 2001 ανά τομέα παραγωγικής δραστηριότητας.....	28
Πίνακας 9: Δείκτες Ευημερίας Νομού Κυκλάδων.....	29
Πίνακας 10: Συμμετοχή στα συνολικά Μεγέθη της χώρας.....	29
Πίνακας 11: Στοιχεία τουρισμού Κυκλάδων.....	30
Πίνακας 11: Στοιχεία απασχόλησης.....	37
Πίνακας 12: Ποσοστιαία μεταβολή στην απασχόληση μεταξύ 1981 –1991 και 1991 – 2001.....	37
Πίνακας 13: Ποσοστιαία συμμετοχή ανέργων και απασχολουμένων στους οικονομικά ενεργούς (Δείκτες Ανεργίας και απασχόλησης).....	37
Πίνακας 14α: Ηλικιακή σύνθεση των ανέργων στο νομό Κυκλάδων, 2001.....	38
Πίνακας 14β: Ηλικιακή σύνθεση των ανέργων στο νομό Κυκλάδων, 2001.....	39
Πίνακας 15: Ποσοστιαία συμμετοχή στο εργατικό δυναμικό ανά φύλο, 2001.....	40
Πίνακας 16: Ποσοστιαία συμμετοχή στο εργατικό δυναμικό σε σύνολο ανά φύλο, 2001.....	40
Πίνακας 17: Τομεακή διάρθρωση απασχόλησης ανά νησί, 2001.....	44
Πίνακας 18: Απασχολούμενοι κατά κλάδο οικονομικής δραστηριότητας, 2001.....	45
Πίνακας 19: Απασχολούμενοι κατά φύλο και κλάδο οικονομικής δραστηριότητας, 2001.....	46
Πίνακας 20: Επαγγελματική διάρθρωση της απασχόλησης, 2001.....	48
Πίνακας 21: Επαγγελματική διάρθρωση της απασχόλησης ως ποσοστό επί του συνόλου, 2001.....	49
Πίνακας 22: Απασχολούμενοι κατά ομάδες ηλικιών και ομάδες ατομικών επαγγελμάτων , 2001.....	51
Πίνακας 23: Ποσοστιαία συμμετοχή απασχολουμένων κατά ομάδες ηλικιών και ομάδες ατομικών επαγγελμάτων , 2001.....	52
Πίνακας 23: Στοιχεία εκπαίδευσης Κυκλάδων.....	54
Πίνακας 24: Πληθυσμός ηλικίας 6 και άνω , κατά ομάδες ηλικιών και επίπεδο εκπαίδευσης, 2001.....	57
Πίνακας 25: Ποσοστιαία διάρθρωση του εκπαιδευτικού επιπέδου του πληθυσμού του Νομού κατά ηλικία, 2001.....	58
Πίνακας 26: Διάρθρωση του πληθυσμού κατά επίπεδο εκπαίδευσης και ποσοστιαία συμμετοχή, 2001.....	59
Πίνακας 27: Διάρθρωση του πληθυσμού κατά φύλο και επίπεδο εκπαίδευσης και ποσοστιαία συμμετοχή, 2001.....	60

Κατάλογος Διαγραμμάτων

Διάγραμμα 1: Έκταση νομού Κυκλάδων κατά νησί.....	10
Διάγραμμα 2: Ηλικιακή κατανομή νομού Κυκλάδων κατά φύλο.....	19
Διάγραμμα 3: Ρυθμός μεταβολής ΑΕΠ νομού Κυκλάδων 2005-2007.....	25
Διάγραμμα 4: Τομεακή διάρθρωση παραγωγής νομού Κυκλάδων το Έτος 2005.....	27

Αρκτικόλεξα

ΟΤΑ	Οργανισμός τοπικής Αυτοδιοίκησης
ΕΣΥΕ	Εθνική στατιστική Υπηρεσία Ελλάδος
km²	τετραγωνικά χιλιόμετρα
ΑΕΠ	Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν
χιλ.	χιλιάδες
ΦΕΚ	Φύλλο Εφημερίδας της Κυβέρνησης
βλ.	βλέπε
εικ.	εικόνα
σελ.	σελίδα
π.χ.	παραδείγματος χάριν
κλπ.	και λοιπά
Οικ.	οικονομικά
πλ.	πληθυσμός
Ν.	Νομός
Περ.	Περιφέρεια
Νοτ.	Νοτίου
Ο.Α.Ε.Δ.	Οργανισμός Απασχόλησης Εργατικού Δυναμικού
τ.μ.	τετραγωνικά μέτρα
η/υ	ηλεκτρονικός υπολογιστής
ΓΠΑΔ	Επαγγελματικό Λύκειο
ΤΕΙ	Τεχνικά Εκπαιδευτικά Ιδρύματα
ΤΕΣ	Τεχνικές Επαγγελματικές Σχολές
ΤΕΑ	Τεχνικά Επαγγελματικά Λύκεια
ΚΑΤΕ	Κέντρα Ανώτερης Τεχνικής Εκπαίδευσης
ΚΑΤΕΕ	Κέντρα Ανώτερης Τεχνικής Επαγγελματικής Εκπαίδευσης
κ.α	και άλλα
Χ.Α.Δ.Α	Χώρος Ανεξέλεγκτης Διάθεσης Απορριμμάτων
ΧΕΔΑ	Χώρος Ελεγχόμενης Διάθεσης Απορριμμάτων
ΥΠΑΝ	Υπουργείο Ανάπτυξης
εκατ.	εκατομμύρια
κ.μ.	κυβικά μέτρα
π.Χ.	προ Χριστού
μ.	μέτρα
Γ. Ν	Γενικό Νοσοκομείο
ΚΜΨΥ	Κινητή Μονάδα Ψυχικής Υγείας
ΒΑ	Βορειοανατολικές
Δ.	Δυτικές
MW	MegaWatt
ADSL	Asymmetric Digital Subscriber Line
ΟΤΕ	Οργανισμός Τηλεπικοινωνιών Ελλάδος
ISDN	Integrated Services Digital Network
PSTN	Public switched telephone network
ICAO	International Civil Aviation Organization
ΥΟΑΝ	Υπουργείο Οικονομίας, Ανταγωνιστικότητας & Ναυτιλίας

ΕΕ	Ευρωπαϊκή Ένωση
ΚΠΣ	Κοινοτικό Πλαίσιο Στήριξης
S.W.O.T.	Strengths, Weaknesses, Opportunities, Threats
ΤΠΕ	Τεχνολογίες Πληροφορίας & Επικοινωνίας
ΕΤΑ	Ευρωπαϊκό Ταμείο Αλιείας
ΕΠΠΕΡΑΑ	Επιχειρησιακό Πρόγραμμα 'Περιβάλλον και Αειφόρος Ανάπτυξη'
ΕΠ	Επιχειρησιακό Πρόγραμμα
ΓΠΣ	Γενικό Πολεοδομικό Σχέδιο
ΣΧΟΟΑΠ	Σχέδιο Χωρικής και Οικιστικής Οργάνωσης Ανοικτής Πόλης
HAССР	Hazard Analysis and Critical Control Points
ISO	International Organization for Standardization
MME	Μικρές και Μεσαίες Επιχειρήσεις
ΚΕΤΑ	Κέντρο Επιχειρηματικής και Τεχνολογικής Ανάπτυξης
ΚΥΕ	Κέντρα Υποδοχής Επενδυτών
ΕΠΑΝ	Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Ανταγωνιστικότητας
ΕΛΚΕ	Ελληνικό Κέντρο Επενδύσεων
ΕΛΟΤ	Ελληνικός Οργανισμός Τυποποίησης
ΥΠΕΣ	Υπουργείο Εσωτερικών
ΥΠΕΚΑ	Υπουργείο Περιβάλλοντος, Ενέργειας & κλιματικής Αλλαγής
ΥΠΠΟΤ	Υπουργείο Πολιτισμού & Τουρισμού
ΥΥΜΔ	Υπουργείο Υποδομών, Μεταφορών & Δικτύων
ΚΓΠ	Κοινή Γεωργική Πολιτική
ΑΝΕΤΚΥ	Αναπτυξιακή Εταιρία Κυκλάδων
GIS	Geographic Information System
ΚΑΠΕ	Κέντρο Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας
ΔΕΗ	Δημόσια Επιχείρηση Ηλεκτρισμού
ΧΥΤΑ	Χώρος Υγειονομικής Ταφής Απορριμμάτων
ΥΑΑΤ	Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης & Τροφίμων
ΑΠΕ	Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας
ΤΕΔΚ	Τοπική Ένωση Δήμων και Κοινοτήτων
ΚΕΚ	Κέντρα Επαγγελματικής Κατάρτισης
ΠΕΠ	Περιφερειακό Επιχειρησιακό Πρόγραμμα

Α. ΑΝΑΛΥΣΗ ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΗΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ

Α.1 ΓΕΝΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

Πριν από 15 εκατομμύρια χρόνια η σημερινή Ελλάδα, η Μικρά Ασία, το Αιγαίο και το Κρητικό Πέλαγος αποτελούσαν μια εκτεταμένη περιοχή στεριάς, την Αιγηίδα. Πριν από 4,5-2,5 εκατομμύρια χρόνια, η θάλασσα κατέκλυσε τις περιοχές της Αιγηίδας εκτός από τις κορυφές των βουνών της, που έτσι αποτέλεσαν τα νησιά του Αιγαίου. Αλλεπάλληλες γεωλογικές μεταβολές, μετακινήσεις του φλοιού της γης, σεισμοί, εκρήξεις ηφαιστείων, έδωσαν στο νησιωτικό σύμπλεγμα των Κυκλάδων τη μορφή που έχει σήμερα. Ολόκληρα νησιά -η Σαντορίνη, η Μήλος, η Κίμωλος- και ένα τμήμα της Αντιπάρου σχηματίστηκαν από την ηφαιστειακή δραστηριότητα η οποία συνόδευσε τη δημιουργία του νησιωτικού τόξου του Νοτίου Αιγαίου, που δημιουργήθηκε με την καταβύθιση της Αφρικανικής Πλάκας κάτω από τη μικροπλάκα του Αιγαίου. Η ηλικία των ηφαιστείων αυτών ανάγεται στα 4 εκατομμύρια χρόνια.

Ο Νομός Κυκλάδων αποτελείται από 26 κατοικημένα νησιά και δεκάδες ακατοίκητα και γεωγραφικά ανήκει στο νότιο και μέχρι το κεντρικό Αιγαίο. Η έκτασή του είναι 2.572 τ.χλμ. και έχει πληθυσμό 113.043 κατοίκους (2001).

Πίνακας 1: Νομός Κυκλάδων

Α/Α	ΟΤΑ	ΠΕΡΙΟΧΗ	ΝΗΣΙ	ΕΠΑΡΧΕΙΟ	ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΟΣ ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ
1	ΔΗΜΟΣ	ΑΜΟΡΓΟΥ	ΑΜΟΡΓΟΣ	ΝΑΞΟΥ	1.859
2	ΔΗΜΟΣ	ΑΝΔΡΟΥ	ΑΝΔΡΟΣ	ΑΝΔΡΟΥ	4.107
3	ΔΗΜΟΣ	ΑΝΩ ΣΥΡΟΥ	ΣΥΡΟΣ		3.376
4	ΔΗΜΟΣ	ΔΡΥΜΑΛΙΑΣ	ΝΑΞΟΣ	ΝΑΞΟΥ	6.099
5	ΔΗΜΟΣ	ΕΞΩΜΒΟΥΡΓΟΥ	ΤΗΝΟΣ	ΤΗΝΟΥ	2.692
6	ΔΗΜΟΣ	ΕΡΜΟΥΠΟΛΕΩΣ	ΣΥΡΟΣ		13.400
7	ΔΗΜΟΣ	ΘΗΡΑΣ	ΘΗΡΑ	ΘΗΡΑΣ	12.440
8	ΔΗΜΟΣ	ΙΗΤΩΝ	ΙΟΣ	ΘΗΡΑΣ	1.838
9	ΔΗΜΟΣ	ΚΕΑΣ	ΚΕΑ	ΚΕΑΣ	2.417
10	ΔΗΜΟΣ	ΚΟΡΘΙΟΥ	ΑΝΔΡΟΣ	ΑΝΔΡΟΥ	2.547
11	ΔΗΜΟΣ	ΚΥΘΝΟΥ	ΚΥΘΝΟΣ	ΚΕΑΣ	1.608
12	ΔΗΜΟΣ	ΜΗΛΟΥ	ΜΗΛΟΣ	ΜΗΛΟΥ	4.771
13	ΔΗΜΟΣ	ΜΥΚΟΝΟΥ	ΜΥΚΟΝΟΣ	ΜΥΚΟΝΟΥ	9.320
14	ΔΗΜΟΣ	ΝΑΞΟΥ	ΝΑΞΟΣ	ΝΑΞΟΥ	12.089
15	ΔΗΜΟΣ	ΠΑΡΟΥ	ΠΑΡΟΣ	ΠΑΡΟΥ	12.853
16	ΔΗΜΟΣ	ΠΟΣΕΙΔΩΝΙΑΣ	ΣΥΡΟΣ		3.006
17	ΔΗΜΟΣ	ΣΕΡΙΦΟΥ	ΣΕΡΙΦΟΣ	ΜΗΛΟΥ	1.414
18	ΔΗΜΟΣ	ΣΙΦΝΟΥ	ΣΙΦΝΟΣ	ΜΗΛΟΥ	2.442
19	ΔΗΜΟΣ	ΤΗΝΟΥ	ΤΗΝΟΣ	ΤΗΝΟΥ	5.203
20	ΔΗΜΟΣ	ΥΔΡΟΥΣΑΣ	ΑΝΔΡΟΣ	ΑΝΔΡΟΥ	3.355
21	ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ	ΑΝΑΦΗΣ	ΑΝΑΦΗ	ΘΗΡΑΣ	273
22	ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ	ΑΝΤΙΠΑΡΟΥ	ΑΝΤΙΠΑΡΟΣ	ΠΑΡΟΥ	1.037
23	ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ	ΔΟΝΟΥΣΑΣ	ΔΟΝΟΥΣΑ	ΝΑΞΟΥ	163
24	ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ	ΗΡΑΚΛΕΙΑ	ΗΡΑΚΛΕΙΑ	ΝΑΞΟΥ	151
25	ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ	ΚΙΜΩΛΟΥ	ΚΙΜΩΛΟΣ	ΜΗΛΟΥ	769
26	ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ	ΚΟΥΦΟΝΗΣΙΩΝ	ΚΟΥΦΟΝΗΣΙΑ	ΝΑΞΟΥ	366
27	ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ	ΟΙΑΣ	ΘΗΡΑ	ΘΗΡΑΣ	1.230
28	ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ	ΠΑΝΟΡΜΟΥ	ΤΗΝΟΣ	ΤΗΝΟΥ	679
29	ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ	ΣΙΚΙΝΟΥ	ΣΙΚΙΝΟΣ	ΘΗΡΑΣ	238
30	ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ	ΣΧΟΙΝΟΥΣΑΣ	ΣΧΟΙΝΟΥΣΑ	ΝΑΞΟΥ	206
31	ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ	ΦΟΛΕΓΑΝΔΡΟΥ	ΦΟΛΕΓΑΝΔΡΟΣ	ΘΗΡΑΣ	667
ΣΥΝΟΛΑ ΚΥΚΛΑΔΩΝ					113.043

Πηγή: ΕΣΥΕ, Ίδια επεξεργασία

Πρωτεύουσα των Κυκλάδων είναι η Ερμούπολη της Σύρου και διοικητικά ο νομός είναι διαιρεμένος σε οκτώ (8) επαρχίες:

1. Επαρχείο Άνδρου στο οποίο περιλαμβάνεται η νήσος Άνδρος
2. Επαρχείο Θήρας στο οποίο περιλαμβάνονται τα νησιά Ανάφη, Θήρα, Θηρασία, Ίος, Σίκινος, Φολέγανδρος
3. Επαρχείο Κέας στο οποίο περιλαμβάνονται τα νησιά Κέα και Κύθνος
4. Επαρχείο Μήλου στο οποίο περιλαμβάνονται τα νησιά Κίμωλος, Μήλος, Σέριφος και Σίφνος
5. Επαρχείο Μυκόνου στο οποίο περιλαμβάνεται η νήσος Μύκονος

6. Επαρχείο Νάξου στο οποίο περιλαμβάνονται τα νησιά Αμοργός, Δονούσα, Ηρακλειά, Κουφονήσια, Νάξος και Σχοινούσα
7. Επαρχείο Πάρου στο οποίο περιλαμβάνονται τα νησιά Αντίπαρος και Πάρος
8. Επαρχείο Τήνου στο οποίο περιλαμβάνεται η νήσος Τήνος

Σύμφωνα όμως με το Σχέδιο Νόμου «Νέα Αρχιτεκτονική της Αυτοδιοίκησης και της Αποκεντρωμένης Διοίκησης - Πρόγραμμα Καλλικράτης» (βλ. χάρτη 2, σελ. 240) από την περίοδο 2010/11 η νέα διοικητική διάρθρωση του νομού θα έχει σημαντικές αλλαγές. Αρχικά η περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου θα περιλαμβάνει τους Νομούς Κυκλάδων και Δωδεκανήσου με έδρα την Ερμούπολη Σύρου.

Ακόμα συνιστώνται οι κατωτέρω δήμοι:

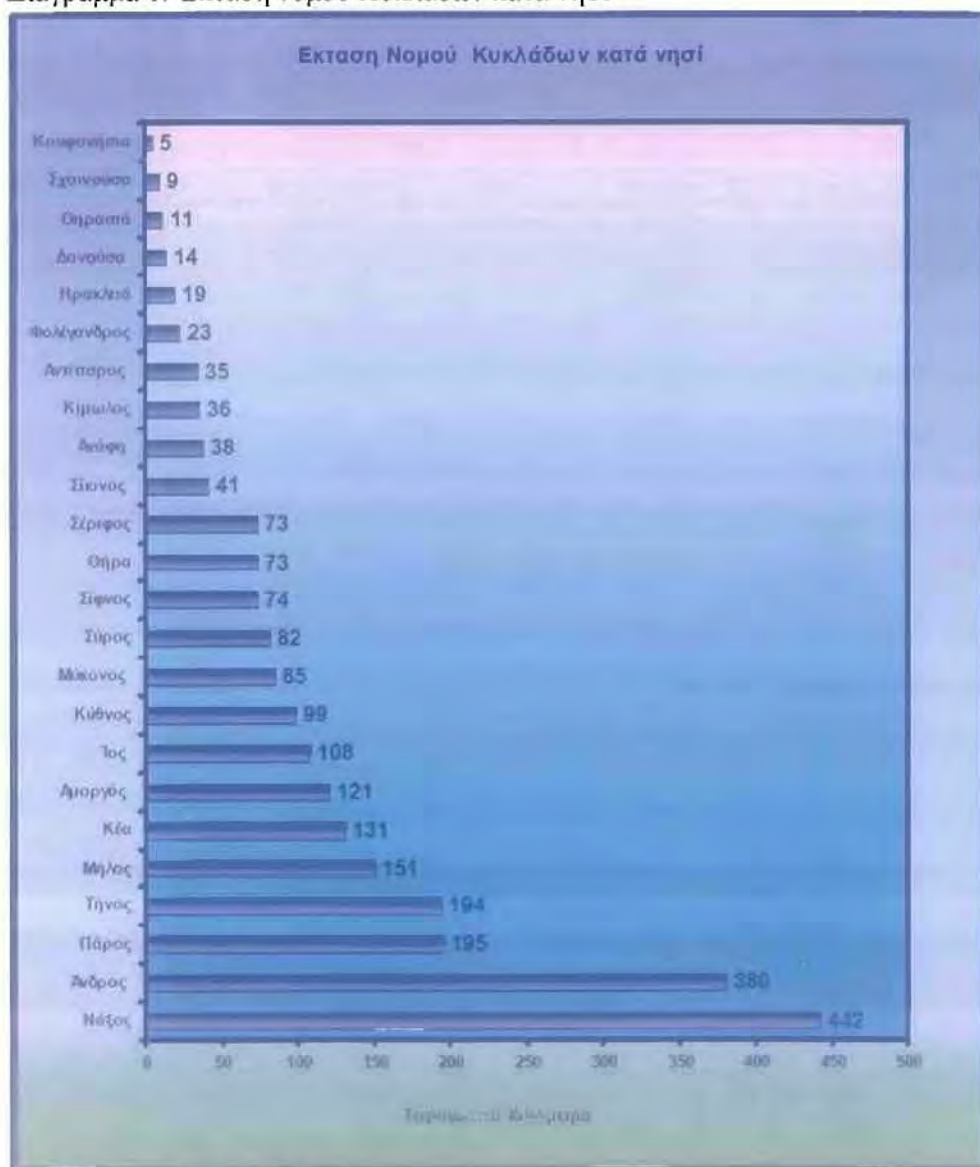
1. Δήμος Σύρου - Ερμούπολης με έδρα την Ερμούπολη και ιστορική έδρα την Άνω Σύρο αποτελούμενος από τους δήμους α. Ερμουπόλεως β. Άνω Σύρου γ. Ποσειδωνίας, οι οποίοι καταργούνται.
2. Δήμος Άνδρου με έδρα την Άνδρο αποτελούμενος από τους δήμους α. Άνδρου β. Υδρούσας γ. Κορθίου, οι οποίοι καταργούνται.
3. Δήμος Νάξου και Μικρών Κυκλάδων με έδρα τη Νάξο αποτελούμενος από τους δήμους α. Νάξου β. Δρυμαλίας και τις κοινότητες α. Σχοινούσσης β. Κουφονησίων γ. Ηράκλειας δ. Δονούσης, οι οποίοι καταργούνται.
4. Δήμος Θήρας με έδρα τη Θήρα αποτελούμενος από το δήμο Θήρας και τη κοινότητα Οίας, οι οποίοι καταργούνται.
5. Δήμος Τήνου με έδρα τη Τήνο αποτελούμενος από τους δήμους α. Τήνου β. Εξωμβούργου και τη κοινότητα Πανόρμου, οι οποίοι καταργούνται.
6. Οι κοινότητες α. Κιμώλου β. Φολεγάνδρου γ. Ανάφης δ. Σικίνου και ε. Αντιπάρου αναγνωρίζονται ως δήμοι με εδαφική περιφέρεια αυτή των αντίστοιχων τέως κοινοτήτων.
7. Στους δήμους α. Μυκόνου β. Κέας γ. Σερίφου δ. Κύθνου ε. Σίφνου στ. Αμοργού ζ. Ιητών η. Μήλου θ. Πάρου δεν επέρχεται καμία μεταβολή.

Ο νησιωτικός χαρακτήρας, το ήπιο κλίμα, η παραδοσιακή αρχιτεκτονική των οικισμών αλλά και η πολυσύνθετη πολιτιστική παράδοση οδηγούν σε σταθερή ανάπτυξη του

τουρισμού. Με βάση εκτιμήσεις η πληθυσμιακή αύξηση, η πτώση της ανεργίας καθώς και η άνοδος του ΑΕΠ οφείλονται στα ιδιαίτερος ανεπτυγμένα νησιά λόγω των εσόδων από τον τουριστική ανάπτυξη. Έτσι τα στατιστικά στοιχεία από τα οποία προκύπτουν οι δείκτες απασχόλησης και ευημερίας της περιφέρειας δεν εμφανίζουν την πραγματική εικόνα του συνόλου των νησιών λόγω:

- της συγκέντρωσης της πλειοψηφίας του πληθυσμού στα μεγάλα και μεσαία νησιά και
- της εποχιακής απασχόλησης του εργατικού δυναμικού στον τομέα των υπηρεσιών (ή άλλους συμπληρωματικούς τομείς) κατά τη διάρκεια του καλοκαιριού.

Διάγραμμα 1: Έκταση νομού Κυκλάδων κατά νησί

Πηγή: ΕΣΥΕ. Ιδία επεξεργασία

Α.2 ΔΗΜΟΓΡΑΦΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

Τα στοιχεία που ακολουθούν συγκεντρώθηκαν από την ΕΣΥΕ είναι προϊόν των απογραφών του 1991 και 2001. Τα στοιχεία που ακολουθούν, παρουσιάζονται για το σύνολο των Κυκλάδων και για το κάθε νησί που ξεχωριστά έτσι ώστε να εξαχθούν συγκριτικά αποτελέσματα που θα εμφανίζουν τις ιδιαιτερότητες του κάθε νησιού όπως και την ευρύτερης περιοχής που μελετάται.

Α.2.1 ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ ΚΑΙ ΕΞΕΛΙΞΗ

Τα νησιά των Κυκλάδων χαρακτηρίζονται από μη ομοιογενή πορεία οικονομικής, γεωγραφικής και δημογραφικής ανάπτυξης διαχρονικά. Οι εξελίξεις σε αυτά είναι διαφορετικές από νησί σε νησί, για το λόγο αυτό εμφανίζεται μία τάση ερήμωσης κάποιων νησιών και συνεπώς αποδυνάμωση της οικονομικής βάσης ενώ κάποια άλλα παρουσιάζουν αύξηση του προϊόντος, της απασχόλησης και του πληθυσμού.

Τα μικρότερα νησιά εμφανίζουν φαινόμενα συρρίκνωσης και ερήμωσης από πληθυσμιακή άποψη συγκριτικά με τα μεγαλύτερα. Η πληθυσμιακή λοιπόν άνοδος σχετίζεται με την αντικατάσταση των παραδοσιακών δραστηριοτήτων από τουριστικές, γι' αυτό και η μείωση του πληθυσμού παρουσιάζεται στα μη τουριστικά νησιά.

Το μεγαλύτερο μέρος της συνολικής απασχόλησης παρουσιάζεται στον τριτογενή τομέα, επομένως η εποχικότητα της απασχόλησης είναι ένα από τα δυσμενή ως προς την απασχόληση χαρακτηριστικά της χωρικής ενότητας.

Γενικότερα, το νησιωτικό σύμπλεγμα Κυκλάδων περιλαμβάνει νησιά τριών κατηγοριών:

- Αυτά που εμφανίζουν σοβαρά προβλήματα ανάπτυξης, πτώσης πληθυσμού και γεωγραφικής απομόνωσης : Κουφονήσια, Σχοινούσα, Ηρακλεία, Κέρος, Κίμωλος, Θηρασία, Σίκινος, Φολέγανδρος, Ανάφη και Δονούσα
- Αυτά που διαθέτουν πόρους προς εκμετάλλευση και αναπτύσσονται τουριστικά: Σύρος, Νάξος, Άνδρος, Τήνος, Κέα, Κύθνος, Σέριφος, Σίφνος, Μήλος, Ίος, Αμοργός και

τέλος

- Αυτά με σημαντικότερη ανάπτυξη τουρισμού σε εθνικό και διεθνές επίπεδο : Μύκονος, Σαντορίνη , Πάρος

Πίνακας 2: Δημογραφικές εξελίξεις στα νησιά του Αιγαίου κατά την περίοδο 1961- 2001

ΠΕΡΙΟ	Πληθυσμός					Μεταβολή %			
	1961	1971	1981	1991	2001	61-71	71-81	81-91	91-2001
Θήρα	7.751	6.196	7.328	9.593	13.670	-20,0	+18,3	+31	+42,5
Αντίπαρος	631	538	635	819	1.037	-14,7	+18	+29	+26,6
Πάρος	7.830	6.776	7.881	9.591	12.853	-13,5	+16,3	+21,7	+34
Ηρακλειά	155	129	95	115	151	-16,8	-26,5	+21	+31,3
Κουφονήσια	300	251	237	275	366	-16,9	-5,5	+16	+33
Ίος	1.343	1.270	1.451	1.654	1.838	-5,4	+14,2	+14	+11
Μύκονος	3.718	3.863	5.530	6.179	9.320	+3,9	+43,1	+11,7	+51
Κύθνος	2.064	1.586	1.502	1.632	1.608	-23,6	-5,3	+8,6	-1,4
Κέα	2.373	1.678	1.652	1.787	2.417	-29,5	-1,5	+8,1	+35,2
Νάξος	16.70	14.201	14.037	14.838	18.188	-14,9	-1,1	+5,7	+22,5
Σύρος	19.81	18.648	19.669	19.870	19.782	-5,9	+5,4	+1	-0,4
Τήνος	9.275	8.236	7.731	7.747	8.574	-11,2	-6,1	+0,2	+10,6
Φολέγανδρος	778	646	567	558	667	-16,9	-1,5	-1,6	+19,5
Άνδρος	12.92	10.457	9.020	8.781	10.009	-29,1	-2,7	-2,7	+14
Σέριφος	1.878	1.083	1.133	1.095	1.414	-41,3	+4,6	-3,4	+29
Μήλος	4.914	4.503	4.556	4.390	4.771	-8,3	-1,1	-5,5	+8,6
Αμοργός	1.931	1.822	1.722	1.632	1.859	-5,6	-5,4	-5,1	+14
Σίφνος	2.258	2.043	2.087	1.960	2.442	-9,5	+2,1	-6,1	+24,5
Κίμωλος	1.418	1.090	787	728	769	-44,3	-27,8	-7,5	+5,6
Σίκινος	453	331	290	267	238	-27,1	-12,4	-8	-10,8
Ανάφη	471	355	292	261	273	-25,1	-10,6	-10,6	+4,5
Σχοινούσα	196	197	140	122	206	+0,5	-38,9	-12,9	+69
Δονούσα	210	149	116	111	163	-29,1	-29	-22,1	47

Πηγή: ΕΣΥΕ, Ιδία επεξεργασία

Τη δεκαετία '61-'71 εμφανίζεται ένα μεγάλο μεταναστευτικό ρεύμα που ανακόπτεται τη δεκαετία '71-'81. Είναι χαρακτηριστικό πως μόνο η Μύκονος εμφανίζει θετική μεταβολή στην κίνηση του πληθυσμού κατά 4% περίπου, ένα αρκετά σημαντικό ποσοστό εν συγκρίσει με τα υψηλά ποσοστά μεταβολής του πληθυσμού σε άλλα νησιά στα οποία παρατηρούνται φαινόμενα εγκατάλειψης και πτώση του πληθυσμού των μεγάλων οικισμών.

Από τη δεκαετία '71-'81 η αστυφιλία που πρωτοεμφανίστηκε την προηγούμενη δεκαετία αρχίζει να εκλείπει και τα πιο ανεπτυγμένα τουριστικά νησιά αρχίζουν να παρουσιάζουν μια άνοδο του πληθυσμού. Σημαντικότερη άνοδο εμφανίζει η Μύκονος

και ακολουθούν η Σαντορίνη, η Πάρος, η Ίος και η Αντίπαρος με αύξηση πάνω από 10 %, ενώ μικρότερη άνοδο του πληθυσμού – κάτω από 5%- εμφανίζουν τα νησιά Σίφνος, Μήλος, Σέριφος και Σύρος. Τα υπόλοιπα νησιά εξακολουθούν να χάνουν πληθυσμό με μικρότερους ρυθμούς έως και ελάχιστους όπως η Κέα, η Μήλος και η Νάξος. Η πληθυσμιακή άνοδος στα μεγάλα νησιά είναι αποτέλεσμα της αντικατάστασης των παραδοσιακών δραστηριοτήτων από τουριστικές τη στιγμή που ο πρωτογενής και δευτερογενής τομέας δεν εμφανίζουν τάσεις ανάπτυξης.

Κατά τη δεκαετία '81- '91 στα μεγαλύτερα δέκα νησιά παρατηρείται μία σημαντική πληθυσμιακή συγκέντρωση που εξηγείται από την εγκατάλειψη που εμφανίζεται στα μεγάλα αστικά κέντρα (Αθήνα) και στην μετανάστευση σε πιο μικρά αστικά και ημιαστικά κέντρα για την αναζήτηση περισσότερο ικανοποιητικών συνθηκών διαβίωσης. Στη Σύρο και την Τήνο παρατηρείται συγκράτηση του πληθυσμού καθώς σημειώνεται μια μικρή άνοδος του πληθυσμού, μικρότερη από την ενδεχόμενη φυσική αύξηση. Στη Φολέγανδρο, την Άνδρο, τη Σέριφο και τη Μήλο, ο πληθυσμός σημειώνει πτώση σε σχετικά μικρό ποσοστό συγκριτικά με το μέσο όρο της χώρας ενώ στα άλλα νησιά οι συνθήκες εσωτερικής μετανάστευσης τείνουν να αναστραφούν αν δεν ληφθούν άμεσα μέτρα ανάπτυξης των νησιών αυτών με παρεμβάσεις για τη δημιουργία παραγωγικής απασχόλησης.

Κατά τη δεκαετία '91-'01 εμφανίζεται μία γενικότερη άνοδος του πληθυσμού των νησιών των Κυκλάδων. Σημαντική αύξηση πληθυσμού έχουμε στα νησιά : Μύκονος, Σαντορίνη, Πάρος, Κέα, Κουφονήσια, Σχοινούσα, Δονούσα και Ηρακλεία. Ακολουθούν η Σέριφος, η Αντίπαρος, η Νάξος και η Φολέγανδρος και ακολουθούν τα υπόλοιπα νησιά με πιο μικρές αυξήσεις. Τέλος, παρατηρείται ότι στη Σύρο και την Κύθνο εμφανίζεται ελάχιστη μείωση του πληθυσμού, ενώ στη Σίκινο η πτώση αυτή φτάνει το 10%.

Η μέση αύξηση του πληθυσμού είναι στις Κυκλάδες μεγαλύτερη από την αντίστοιχη αύξηση του μέσου όρου της χώρας. Για την περίοδο 1981 – 1991 η αύξηση ήταν 11,7% για τις Κυκλάδες έναντι 5,3% του μέσου όρου, ενώ για την περίοδο 1991 – 2001 η αύξηση ήταν 19,8% έναντι 6,9%.

Η εξέλιξη αυτή αποτυπώνει τάση συγκράτησης του πληθυσμού και εισόδου

μεταναστών και έχει να κάνει σε σημαντικό βαθμό με τη ραγδαία ανάπτυξη του τουρισμού η οποία προσδίδει στις ευνοϊκές αυτές, από δημογραφική άποψη τάσεις, στοιχεία μακροχρονιότητας.

Παρατηρούμε ακόμα, ότι ο πληθυσμός υπερδεκαπλασιάζεται την περίοδο Μαρτίου - Νοεμβρίου με αιχμή τους μήνες του καλοκαιριού, γεγονός που οφείλεται στην τουριστική κίνηση και που έχει επιπτώσεις στις υποδομές και γενικότερα στο περιβάλλον καθώς οι υπάρχουσες υποδομές μπορούν να εξυπηρετήσουν τον ντόπιο πληθυσμό και είναι αρκετά δυσκολότερο να καλύψει δεκαπλάσιες ανάγκες κατά την περίοδο αυτή.

Α.2.2 ΠΛΗΘΥΣΜΙΑΚΗ ΠΥΚΝΟΤΗΤΑ

Στον πίνακα που ακολουθεί εμφανίζεται η πληθυσμιακή πυκνότητα ανά νησί στις Κυκλάδες. Η Σύρος εμφανίζει τη πιο μεγάλη πληθυσμιακή πυκνότητα πληθυσμού και έχει ένα αρκετά σημαντικό μέγεθος πληθυσμού. Η Άνδρος και η Νάξος που εμφανίζουν ένα αρκετά σημαντικό μέγεθος πληθυσμού, είναι αραιοκατοικημένα νησιά.

Εκτός της Σύρου, που είναι και η πρωτεύουσα των Κυκλάδων και συγκεντρώνει όλες τις υπηρεσίες, Διοικητικές, Δημ. Τάξης, Υγείας και Πρόνοιας κ.α., άλλα νησιά που εμφανίζουν σημαντική πυκνότητα πληθυσμού είναι η Σαντορίνη και η Μύκονος, νησιά όπου έχει αναπτυχθεί σε σημαντικό βαθμό ο τριτογενής τομέας και έχουν συρρικνωθεί ο πρωτογενής και δευτερογενής.

Πίνακας 3: Πληθυσμιακή πυκνότητα ανά νησί στο νομό Κυκλάδων για τα έτη 1991- 2001

Νησί	Πληθυσμός 1991	Πληθυσμός 2001	Έκταση	Πυκνότητα '91 κατά /km ²	Πυκνότητα '01 κατά /km ²	Μεταβολή πυκνότητας 1991-2001
Θήρα	9.593	13.670	75,790	126,57	179,13	42,4
Αντίπαρος	819	1.037	34,827	23,51	29,77	26,6
Πάρος	9.591	12.853	194,516	49,30	66,07	34,0
Ηρακλεία	115	151	17,595	6,5	8,58	32
Κουφονήσια	275	366	5,700	48,24	64,21	33,1
Ίος	1.654	1.838	107,804	15,34	17,04	11
Μύκονος	6.179	9.320	85,481	72,28	109,03	50,8
Κύθνος	1.632	1.608	99,262	16,44	16,19	-1,52
Κέα	1.787	2.417	130,578	13,68	18,51	35,3
Νάξος	14.838	18.188	428,125	34,65	42,48	22,5
Σύρος	19.870	19.782	83,630	237,594	236,54	-0,44
Τήνος	7.747	8.574	194,206	39,89	44,14	10,6
Φολέγανδρος	558	667	32,086	17,39	20,78	19,4
Άνδρος	8.781	10.009	379,668	23,12	26,36	14
Σέριφος	1.095	1.414	73,232	14,95	19,30	29
Μήλος	4.390	4.771	150,602	29,14	31,67	8,6
Αμοργός	1.632	1.859	120,665	13,52	15,40	13,9
Σίφνος	1.960	2.442	73,182	26,78	33,36	24,5
Κίμωλος	728	769	35,712	20,38	21,53	5,6
Σίκινος	267	238	41,032	6,50	5,80	-10,7
Ανάφη	261	273	38,345	6,80	7,11	4,5
Σχοινούσα	122	206	7,775	15,69	26,49	68,8
Δονούσα	111	163	13,475	8,23	12,09	46,9

Πηγή: ΕΣΥΕ, Ιδία επεξεργασία

Α.2.3 ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΤΗΣ ΠΥΡΑΜΙΔΑΣ ΤΟΥ ΠΛΗΘΥΣΜΟΥ ΓΙΑ ΤΟ 2001

Στον παρακάτω πίνακα παρουσιάζονται σε τα ποσοστά που κατέχουν οι ομάδες 0-14 και 65 και άνω στο πληθυσμό του κάθε νησιού συγκριτικά με τον αντίστοιχο υπόλοιπο της χώρας. Όταν το ποσοστό που εμφανίζουν οι ομάδες ηλικιών 0-14 είναι μικρότερο από εκείνο του υπόλοιπου της χώρας και το ποσοστό των ομάδων ηλικιών 65 και άνω είναι μεγαλύτερο, τότε η κατάσταση του νησιού, από δημογραφική άποψη, έχει σημαντικά προβλήματα.

Η οικονομική πτώση του νησιού φαίνεται από τη μείωση των οικονομικά ενεργών ομάδων ηλικιών λόγω μεταναστευτικών τάσεων και συνεπώς στην αύξηση των μη

παραγωγικών ηλικιών (γήρανση πληθυσμού). Το αντίστροφο, δηλαδή η οικονομική ανάπτυξη του νησιού, αντικατοπτρίζεται στην άνοδο του πληθυσμού (αύξηση γεννήσεων).

Ο δείκτης στην τελευταία στήλη αποτελεί το άθροισμα των υπολοίπων των ποσοστών των ομάδων ηλικιών 0-14 και 65 και άνω. Εάν το μερίδιο της ομάδας ηλικιών 0-14 είναι πιο μεγάλο από αυτό του συνόλου της χώρας και της ομάδας ηλικιών 65+ είναι μικρότερο από το μέσο όρο του συνόλου της χώρας, τότε ο δείκτης αυτός έχει αρνητική τιμή. Εάν το μερίδιο της πρώτης ομάδας είναι μικρότερο από αυτό του συνόλου της χώρας και της δεύτερης ομάδας πιο μεγάλο από το αντίστοιχο μέσο όρο του συνόλου της χώρας, τότε ο δείκτης θα έχει αρνητική τιμή πράγμα που θα δείξει την ύπαρξη υπογεννητικότητας καθώς και τη γήρανση του πληθυσμού.

Βάσει αυτού του ορισμού και εξετάζοντας τα αποτελέσματα του πίνακα 4 προκύπτει ότι τα νησιά που εμφανίζουν άνοδο πληθυσμού και είναι περισσότερο αναπτυγμένα όσον αφορά τον τουρισμό είναι εκείνα με αρνητικό δείκτη γήρανσης και υπογεννητικότητας και το αντίστροφο.

Τα νησιά τα οποία εμφανίζουν ανάπτυξη τουρισμού, όπως η Άνδρος, η Μήλος, η Τήνος, η Αμοργός έχουν μικρό θετικό δείκτη γήρανσης και υπογεννητικότητας, πράγμα που δείχνει την ύπαρξη αρκετών ηλικιωμένων και λίγες γεννήσεις.

Το τάση αυτή είναι πολύ πιο έντονη σε λιγότερο ανεπτυγμένα τουριστικά νησιά, όπου ο συγκεκριμένος δείκτης είναι θετικός και μεγάλος.

Πίνακας 4: Βαθμός γήρανσης του πληθυσμού και υπογεννητικότητα κατά νησί . 2001

ΠΕΡΙΟΧΗ	Μερίδιο % ομάδας ηλικιών 0-14	Μερίδιο % ομάδας ηλικιών 65+	Σύνθετος δείκτης γήρανσης και υπογεννητικότητας
Σύνολο χώρας	15.17	16.7	
Ηρακλεία	7.2	28.4	+19.7
Κίμωλος	11.2	32	+19.1
Σέριφος	7.7	28.1	+18.8
Σίκινος	9.7	27.3	+16
Δονούσα	11.6	23.3	+10.2
Κύθνος	12.5	23.7	+9.7
Άνδρος	12.8	23	+8.7
Φολέγανδρος	14.7	24.4	+8.1
Τήνος	14.1	21.7	+6
Αμοργός	16.6	23.7	+5.6
Ανάφη	18.3	25.2	+5.4
Σύρος	13.7	19.4	+4.2
Μήλος	13.8	19.1	+3.8
Σίφνος	15.3	18.5	+1.9
Κέα	17.6	16.9	-1.7
Νάξος	18.7	17.6	-2.1
Σχοινούσα	23.3	20.9	-3
Πάρος	18.5	14.3	-3
Κουφονήσια	19.3	14.2	-6.6
Αντίπαρος	18.8	13.6	-6.7
Ιος	19	13.31	-7.1
Μύκονος	16.6	10.3	-7.4
Θήρα	19.2	11.1	-8.1

Πηγή: ΕΣΥΕ, Ιδία επεξεργασία

Α.2.4 ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΠΛΗΘΥΣΜΟΥ ΣΤΑ ΔΥΟ ΦΥΛΑ ΚΑΙ ΗΛΙΚΙΑΚΗ ΚΑΤΑΝΟΜΗ

Η κατανομή του πληθυσμού στα δύο φύλα του κάθε νησιού εμφανίζει παρόμοια σύνθεση με αυτή του συνόλου του Νομού, όπου τα ποσοστά των ανδρών στον πληθυσμό είναι μεγαλύτερα κατά 3,5 περίπου μονάδες από τα ποσοστά των γυναικών. Εξαιρέση είναι η Σύρος, η Ανάφη και η Δονούσα μιας και το ποσοστό του γυναικείου πληθυσμού είναι μεγαλύτερο. Το φαινόμενο που εμφανίζεται στην περιοχή έρχεται σε αντίθεση με αυτή που παρατηρείται για το υπόλοιπο της χώρας. Δηλαδή, αν και στο μέσο όρο της χώρας υπερτερεί ο γυναικείος πληθυσμός του ανδρικού (κατά 1 ποσοστιαία μονάδα), στις Κυκλάδες το ποσοστό των ανδρών στον πληθυσμό υπερέρχει

σε σύγκριση με το αντίστοιχο των γυναικών.

Πίνακας 5: Πραγματικός πληθυσμός 2001 κατά φύλο ανά νησί

ΠΕΡΙΟΧΗ	Πληθυσμός			Ποσοστό %	
	Σύνολο	Άνδρες	Γυναίκες	Άνδρες	Γυναίκες
Σύνολο χώρας	10.964.020	5.427.682	5.536.338	49,5	50,5
Ν. Κυκλάδων	112.615	58.237	54.378	51,7	48,3
Σύρος	19.782	9.677	10.105	48,6	51,4
Αμοργός	1.859	1.004	855	54	46
Άνδρος	10.009	5.198	4.811	51,9	48,1
Θήρα	13.670	7.056	6.614	51,6	48,4
Ίος	1.838	981	857	53	47
Κέα	2.417	1.292	1.125	53,5	46,5
Κύθνος	1.608	836	772	52	48
Μήλος	4.771	2.482	2.289	52	48
Μύκονος	9.320	5.043	4.277	54,1	45,9
Νάξος	18.188	9.566	8.622	52,6	47,4
Πάρος	12.853	6.694	6.159	51,1	47,9
Σέριφος	1.414	781	633	55	45
Σίφνος	2.442	1.287	1.155	52,7	47,3
Τήνος	8.574	4.293	4.281	50,1	49,9
Ανάφη	273	136	137	49,8	50,2
Αντίπαρος	1.037	549	488	53	47
Δονούσα	163	79	84	48,5	51,5
Ηρακλεία	151	81	70	53,6	46,4
Κίμωλος	769	405	364	52,7	47,3
Κουφονήσια	366	194	172	53	47
Σίκινος	238	122	116	51,3	48,7
Σχοινούσα	206	116	90	56,3	43,7
Φολέγανδρος	667	365	302	54,7	45,3

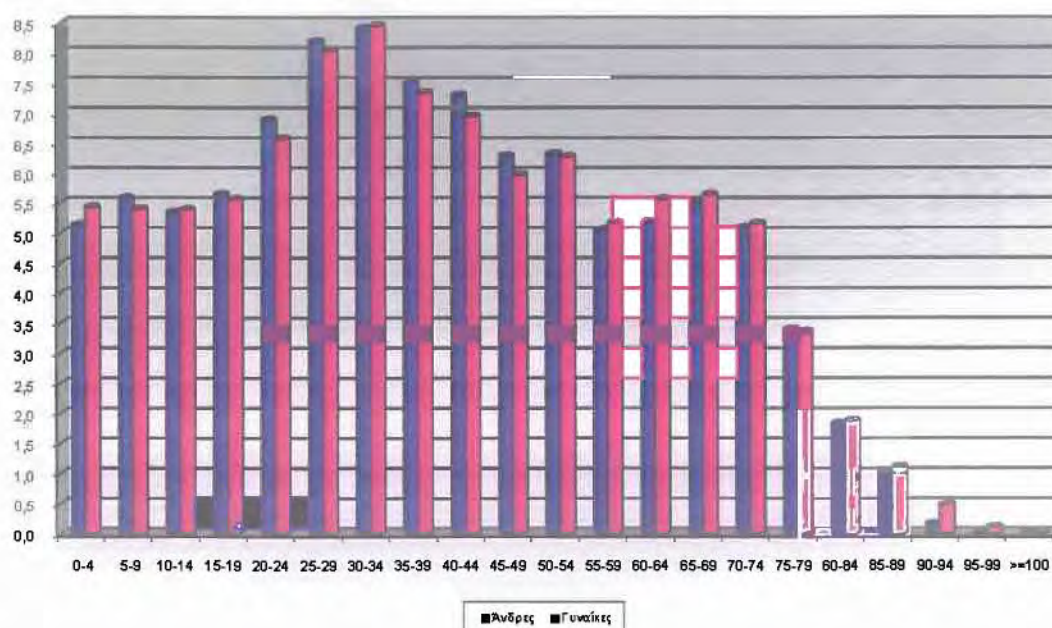
Πηγή: ΕΣΥΕ, Ιδία επεξεργασία

Πίνακας 6: Ηλικιακή κατανομή νομού Κυκλάδων κατά φύλο

Κλίμακα Ηλικιών	Σύνολο	Άνδρες	Γυναίκες	% Σύνολο	% Άνδρες	% Γυναίκες
ΝΟΜΟΣ ΚΥΚΛΑΔΩΝ	112,615	58,237	54,378			
0-4	5,952	2,994	2,958	5.3	5.1	5.5
5-9	6,196	3,256	2,940	5.5	5.3	5.4
10-14	6,053	3,117	2,936	5.4	5.4	5.4
15-19	6,321	3,292	3,029	5.6	5.7	5.6
20-24	7,588	4,013	3,575	6.7	6.9	6.6
25-29	9,141	4,771	4,370	8.1	8.2	8.0
30-34	9,498	4,900	4,598	8.4	8.4	8.5
35-39	8,362	4,369	3,993	7.4	7.5	7.3
40-44	8,031	4,252	3,779	7.1	7.3	6.9
45-49	6,913	3,663	3,250	6.1	6.3	6.0
50-54	7,095	3,683	3,412	6.3	6.3	6.3
55-59	5,761	2,945	2,816	5.1	5.1	5.2
60-64	6,056	3,026	3,030	5.4	5.2	5.6
65-69	6,283	3,210	3,073	5.6	5.5	5.7
70-74	5,778	2,967	2,811	5.1	5.1	5.1
75-79	3,812	1,981	1,831	3.4	3.4	3.4
80-84	2,098	1,072	1,026	1.9	1.8	1.9
85-89	1,226	615	611	1.1	1.1	1.1
90-94	361	96	265	0.3	0.2	0.5
95-99	73	10	63	0.1	0.0	0.1
>=100	17	5	12	0.0	0.0	0.0

Πηγή: ΕΣΥΕ, Ιδία επεξεργασία

Διάγραμμα 2: Ηλικιακή κατανομή νομού Κυκλάδων κατά φύλο

Πηγή: ΕΣΥΕ, Ιδία επεξεργασία

Η ηλικιακή κατανομή του πληθυσμού των Κυκλάδων παρουσιάζει μεγάλα ποσοστά στις ηλικίες των 25 – 44 ετών με όμοια αντιστοιχία ανδρών –γυναικών , με μία πολύ ισχρή υπεροχή των ανδρών εν συγκρίση με των γυναικών και μέτρια ποσοστά στις μικρές ηλικίες (0- 19) και στις μεγάλες ηλικίες (55-74). Τέλος, με βάση τα ποσοστά του πληθυσμού των Κυκλάδων το ποσοστό των γυναικών στις ομάδες ηλικιών 0-4 και 80+ είναι μεγαλύτερο από το αντίστοιχο των ανδρών. Δηλαδή γεννιόνται περισσότερα κορίτσια και οι γυναίκες του Νομού εμφανίζονται μακροβιότερες. Πάντως, κατά τις παραγωγικές ηλικίες το ποσοστό των ανδρών έχει μία ελαφριά υπεροχή σε σχέση με αυτού των γυναικών. Μπορούμε να κάνουμε μια υπόθεση ότι μεγαλύτερο ποσοστό γυναικών εγκαταλείπει τα νησιά λόγω οικογενειακές, κοινωνικές ή επαγγελματικές αιτίες.

Α.3 ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ

Α.3.1 ΑΕΠ ΚΑΙ ΚΛΑΔΙΚΗ ΔΙΑΡΘΡΩΣΗ

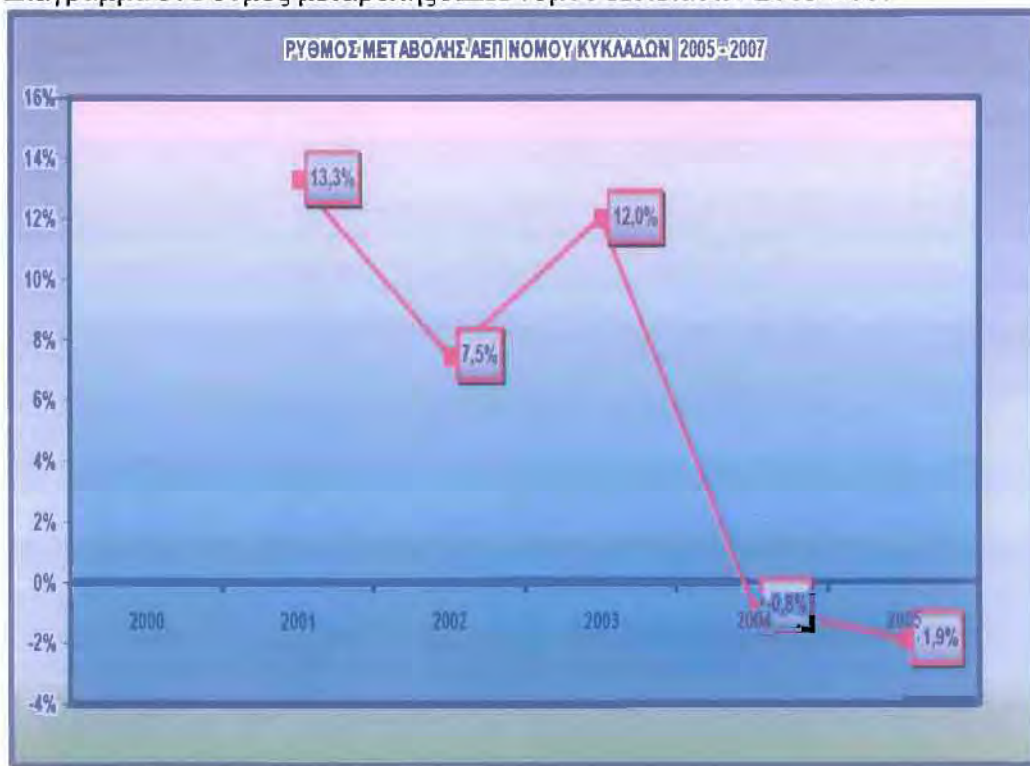
Οι Κυκλάδες συνεισφέρουν το 39% του προϊόντος της Περιφέρειας Νοτίου Αιγαίου και παρουσιάζει μέσο όρο ρυθμού ανάπτυξης 6% στην πενταετία 2000 - 2005. Ο ρυθμός ανάπτυξης μειώνεται σημαντικά όμως τη διετία 2004 -2005.

Πίνακας 7: ΑΕΠ Ν. Κυκλάδων σε εκ. ευρώ

Έτος	2000	2001	2002	2003	2004	2005
Νότιο Αιγαίο	4.307	4.633	4.858	5.383	5.408	5.318
Κυκλάδες	1.567	1.774	1.908	2.136	2.119	2.080
Ρυθμός ανάπτυξης		13,3%	7,5%	12,0%	-0,8%	-1,9%

Πηγή: ΕΣΥΕ, Ιδία επεξεργασία

Διάγραμμα 3: Ρυθμός μεταβολής ΑΕΠ νομού Κυκλάδων 2005-2007

Πηγή: ΕΣΥΕ. Ιδία επεξεργασία

Το ΑΕΠ των Κυκλάδων διαρθρώνεται ως εξής: 9,00% πρωτογενής τομέας, 9,80% δευτερογενής τομέας, 81,20% τριτογενής τομέας. Αποτελεί το 1,47% του συνολικού ΑΕΠ της Ελλάδας. Τα σημαντικότερα προϊόντα και υπηρεσίες είναι τα οπωροκηπευτικά, η ελιά, τα σταφύλια και το γάλα στον πρωτογενή τομέα, τα ορυκτά, τα οινοποιεία και τα τυροκομεία στο δευτερογενή τομέα, και ο τουρισμός, η ναυτιλία, και το εμπόριο στον τριτογενή τομέα.

Ως κύρια συγκριτικά πλεονεκτήματα των Κυκλάδων καταγράφονται τα ακόλουθα: φυσικό κάλλος, ύπαρξη θρησκευτικών μνημείων, ύπαρξη γραφικών αιγαιοπελαγίτικων χωριών, ύπαρξη ιστορικών μνημείων, καλλιτεχνική παράδοση, παραδοσιακά προϊόντα.

Πρωτογενής Τομέας

Η απασχόληση στον πρωτογενή τομέα αποτελεί το 12,50% και παρουσιάζει πτώση λόγω προβλημάτων στενότητας φυσικών πόρων, μεγάλου κόστους παραγωγής, αυξημένου κόστους μεταφοράς, έλλειψης εργατικού δυναμικού και υποδομών.

Δευτερογενής Τομέας

Ο δευτερογενής τομέας εμφανίζει μικρή άνοδο της απασχόλησης (25,18%) λόγω του κλάδου των κατασκευών (υλικά οικοδομών) και του τουριστικού προϊόντος (αρτοποιία, ζαχαροπλαστική, είδη λαϊκής τέχνης).

Τριτογενής Τομέας

Το μεγαλύτερο μερίδιο της συνολικής απασχόλησης (62,32%) με τάσεις αύξησης έχει ο τριτογενής τομέας, λόγω της ανάπτυξης του τουρισμού, τάσης που δημιουργήσε αύξηση της απασχόλησης του εμπορίου, των τραπεζών, του επισιτισμού και των ξενοδοχείων.

Διάγραμμα 4: Τομεακή διάρθρωση παραγωγής νομού Κυκλάδων το Έτος 2005

Πηγή: ΕΣΥΕ, Ιδία επεξεργασία

Στις Κυκλάδες μέχρι πριν λίγα χρόνια κύρια παραγωγική δραστηριότητα ήταν ο αγροτικός τομέας καθώς και το εμπόριο με τη ναυτιλία. Παράγοντας που προκάλεσε τη μείωση του πρωτογενή τομέα ήταν η μετανάστευση του πληθυσμού προς τα μεγάλα αστικά κέντρα (Αθήνα), άνοδος της γήρανσης του πληθυσμού, η στενότητα διαθεσιμότητας πόρων, τα έξοδα μεταφοράς των α' υλών αλλά και των τελικών προϊόντων τα οποία είναι πολύ υψηλά καθώς και η πρόοδος του τριτογενή τομέα. Μαζί με τη γεωργία εγκαταλείφθηκαν σε μεγάλο ποσοστό η κτηνοτροφία και η αλιεία. Τα εδάφη των νησιών είναι ορεινά με λίγες πεδινές εκτάσεις και αυτός είναι ο λόγος που οι περισσότερες έχουν χρήση βοσκοτόπων.

Σχετικά με το δευτερογενή τομέα η απασχόληση σε όλα τα νησιά εκτός της Σύρου (κυρίως λόγω ναυπηγείων), έχει να κάνει με υπηρεσίες και με μικρές οικογενειακές επιχειρήσεις, όπως τα είδη διατροφής, οι κατασκευές μεταφορικών μέσων και ο κλάδος της ξυλείας.

Ο πιο δυνατός κλάδος οικονομικής και δημογραφικής ανάπτυξης των νησιών των Κυκλάδων είναι ο τουρισμός. Η τοπική οικονομία στηρίζεται και βασίζεται πλέον στις τουριστικές δραστηριότητες των κατοίκων των νησιών.

Τα νησιά των Κυκλάδων εκτός από τις τουριστικές δραστηριότητες εμφανίζουν συγκριτικά πλεονεκτήματα και σε τοπικές καλλιέργειες ή προϊόντα.

Πίνακας 8: ΑΕΠ στο Νομό Κυκλάδων το έτος 2001 ανά τομέα παραγωγικής δραστηριότητας

ΝΗΣΙ	ΠΡΩΤΟΓΕΝΗΣ	ΔΕΥΤΕΡΟΓΕΝΗΣ	ΤΡΙΤΟΓΕΝΗΣ	ΣΥΝΟΛΟ	ΠΟΣΟΣΤΟ
ΘΗΡΑ	9.534.566	10.198.155	348.354.556	368.087.277	27,4%
ΜΥΚΟΝΟΣ	2.303.294	10.044.524	227.593.700	239.941.518	17,8%
ΣΥΡΟΣ	7.351.793	69.556.380	101.072.465	177.980.638	13,2%
ΠΑΡΟΣ	17.234.532	9.942.103	124.093.416	151.270.052	11,3%
ΝΑΞΟΣ	33.223.679	10.051.840	89.137.524	132.413.043	9,8%
ΤΗΝΟΣ	10.378.215	6.379.333	33.685.436	50.442.984	3,8%
ΪΟΣ	1.124.865	1.207.099	43.893.144	46.225.107	3,4%
ΆΝΔΡΟΣ	13.699.244	5.281.971	21.436.187	40.417.401	3,0%
ΜΗΛΟΣ	6.039.451	4.601.606	24.498.499	35.139.557	2,6%
ΣΙΦΝΟΣ	3.039.813	2.114.252	24.498.499	29.652.563	2,2%
ΑΜΟΡΓΟΣ	5.771.627	1.170.520	8.166.166	15.108.313	1,1%
ΣΕΡΙΦΟΣ	1.352.516	987.626	10.207.708	12.547.850	0,9%
ΦΟΛΕΓΑΝΔΡΟΣ	535.650	497.471	11.483.671	12.516.792	0,9%
ΑΝΤΙΠΑΡΟΣ	1.446.254	673.049	9.186.937	11.306.241	0,8%
ΚΕΑ	2.584.510	2.436.145	6.124.625	11.145.280	0,8%
ΚΥΘΝΟΣ	2.664.858	914.469	3.062.312	6.641.639	0,5%
ΣΙΚΙΝΟΣ	790.083	109.736	765.578	1.665.398	0,1%
ΚΙΜΩΛΟΣ	709.736	446.261	-	1.155.997	0,1%
ΑΝΑΦΗ	883.822	175.578	-	1.059.400	0,1%
ΘΗΡΑΣΙΑ	374.955	14.631	-	389.586	0,0%
ΣΥΝΟΛΟ	121.043.463	136.802.749	1.087.260.423	1.345.106.636	100,0%

Πηγή: ΕΣΥΕ, Ιδία επεξεργασία

Πίνακας 9: Δείκτες Ευημερίας Νομού Κυκλάδων

Κατηγορία	Έτος	Νομός Κυκλάδων	Μέσος όρος χώρας	Κατάταξη σε σχέση με τους 52 νομούς
ΑΕΠ κατά κεφαλή	2004	25,1 χιλ. €	19,3 χιλ. €	3
Κατά κεφαλή αποταμιευτικές καταθέσεις	2005	12,1 χιλ. €	12,2 χιλ. €	5
Δηλ. εισόδημα ανά φορολογούμενο	2005	12,5 χιλ. €	13,7 χιλ. €	14
Φόρος εισοδήματος ανά φορολογούμενο	2005	0,93 χιλ. €	1,22 χιλ. €	8
Φυσική αύξηση πληθυσμού ανά 1000 κατοίκους	2005	0,8	0,2	12
Μαθητές δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης ανά 1000 κατοίκους	2005	61	63	30
Μαθητές δημοτικού ανά 1000 κατοίκους	2005	68	55	7

Πηγή: www.economics.gr, Ιδία επεξεργασία

Πίνακας 10: Συμμετοχή στα συνολικά Μεγέθη της χώρας

Κατηγορία	Έτος	Νομός Κυκλάδων	Κατάταξη σε σχέση με τους 52 νομούς
ΑΕΠ	2004	1,3 %	13
Φορολογούμενοι	2005	1,1 %	25
Δηλ. εισόδημα στην εφορία	2005	1,0 %	22
Φόρος εισοδήματος	2005	0,8 %	18
Αποταμιευτικές καταθέσεις	2005	1,0 %	14

Πηγή: www.economics.gr, Ιδία επεξεργασία

Α.3.2 ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ

Ο δυναμισμός του τουρισμού (βλ. χάρτη 3, σελ. 240) φέρνει τις Κυκλάδες, μαζί με την Κρήτη, τα νησιά του Ιονίου και τα Δωδεκάνησα, στις 4 «τουριστικές περιφέρειες» της χώρας. Με κριτήριο την απασχολησιμότητα, το δυναμισμό και την προεξέχουσα δραστηριότητα, τα νησιά των Κυκλάδων εύκολα χαρακτηρίζονται ως ενιαία «τουριστική ζώνη» όχι μόνο σε εθνικό, αλλά και ευρωπαϊκό και διεθνές επίπεδο. (Περιφερειακό Χωροταξικό Σχέδιο του Νοτίου Αιγαίου, ΦΕΚ 1487/Β/10.10.2003). Ενδεικτικό είναι ότι το έτος 2001 σύμφωνα με στοιχεία του Υπουργείου Οικονομικών ο αριθμός των ξενοδοχείων του νομού ήταν 871, εκ των οποίων 112 από αυτά ανήκουν στην κατηγορία τεσσάρων αστέρων, 9 πέντε αστέρων (βλ. εικ. 1, σελ.231), ενώ υπάρχουν και 66 παραδοσιακά καταλύματα (βλ. εικ. 2, σελ.231). Οι κύριες περιοχές με σχεδόν μοναδική χρήση την τουριστική υπάρχουν κυρίως σε συγκεκριμένα νησιά όπως π.χ. Μύκονο, Σαντορίνη, Πάρο, ενώ στα λοιπά νησιά η χρήση αυτή λειτουργεί ταυτόχρονα με την κατοικία μόνιμη ή για παραθερισμό. Ακολουθεί πίνακας με τις κλίνες ξενοδοχειακών καταλυμάτων και διανυκτερεύσεων αλλοδαπών και ημεδαπών την περίοδο 1981-2001.

Πίνακας 11: Στοιχεία τουρισμού Κυκλάδων

Τουρισμός	1981	1986	1991	1996	2001
Κλίνες σε ξενοδοχειακά καταλύματα	10230	17093	24046	33247	38019
Διανυκτερεύσεις αλλοδαπών	548896	645476	607761	886687	902488
Διανυκτερεύσεις ημεδαπών	199739	264542	335189	546087	574216

Πηγή: www.economics.gr

Η επιδίωξη μιας πιο ελεγχόμενης τουριστικής ανάπτυξης, με καλύτερη διάχυση στη χωρική ενότητα και με αειφορική προσέγγιση αναφορικά με τους πόρους, προκαλεί την επιδίωξη ενσωμάτωσης της χρήσης του τουρισμού στον υπάρχων οικιστικό ιστό των νησιών. Έτσι αποφεύγεται η τάση ερήμωσης κατά το χειμώνα ολοκλήρων τμημάτων οικισμών και χώρων, που δημιουργούν δυσάρεστες οικονομικές και κοινωνικές συνέπειες. (Κοκκώσης, 1999)

Οι βλέψεις της εθνικής τουριστικής πολιτικής για την ώθηση μορφών τουρισμού (βλ. εικ. 3,4 σελ.232) όπως θαλάσσιος, οικολογικός, πολιτιστικός και περιηγητικός, ανάλογα με το συγκριτικό πλεονεκτήματα κάθε περιοχής και η γενική προσπάθεια για «ποιότητα» αντί «ποσότητας» στον τουρισμό, διευκολύνουν στα νησιά την ανάπτυξη δικτύου υποδομών ειδικών μορφών τουρισμού (όπως μαρίνες, περιοχές ιδιαίτερου περιβαλλοντικού, αρχαιολογικού και πολιτιστικού ενδιαφέροντος) (Επιχειρησιακό πρόγραμμα Κρήτης και Νήσων Αιγαίου, 2007).

Τονίζεται ότι η ανάπτυξη συγκεκριμένων ειδικών μορφών τουρισμού, δύναται να οδηγήσει στην επιδιωκόμενη επιμήκυνση της τουριστικής περιόδου, καθώς ελκύουν επισκέπτες όχι μόνο κατά την περίοδο αιχμής (Κοκκώσης, 1999). Τα κυριότερα προβλήματα που έχει ο κλάδος του τουρισμού είναι δυνατόν να συνοψισθούν στα ακόλουθα:

- Τα τουριστικά έσοδα συνεχίζουν να στηρίζονται σε μεγάλους αριθμούς τουριστικών αφίξεων, στις οποίες ο σύντομος χρόνος παραμονής αντιστοιχεί σε χαμηλή ημερήσια δαπάνη.
- Η εποχικότητα δεν περιορίσθηκε ούτε από πλευράς αφίξεων, ούτε διανυκτερεύσεων. Οι μήνες Ιούλιος και Αύγουστος εξακολουθούν να έχουν την μεγαλύτερη ζήτηση με μεγάλη διαφορά από τους υπόλοιπους και έπονται ο Ιούνιος και ο Σεπτέμβριος.
- Η αύξηση των ξενοδοχειακών κλινών και η πτώση του χρόνου παραμονής προκάλεσε πτώση της πληρότητας των ξενοδοχειακών καταλυμάτων.
- Η μικρή κατά κεφαλήν ημερήσια δαπάνη φανερώνει ότι δεν υπήρξε σημαντική πρόοδος προς τον ποιοτικό τουρισμό, ενώ τη ίδια στιγμή λειτουργεί αποτρεπτικά στην δημιουργία επενδύσεων για τη συνολική αναβάθμιση της ποιότητας των προσφερόμενων υπηρεσιών.
- Η ανταγωνιστικότητα του προϊόντος του τουρισμού στην παγκόσμια αγορά εξακολουθεί να βασίζεται στις χαμηλές τιμές και στο μαζικό τουρισμό με

παραθεριστικό χαρακτήρα, κάνοντας έτσι ευκολότερες τις μονοπωλιακές πρακτικές τουριστικών πρακτόρων του εξωτερικού. Η εθνική και η περιφερειακή στρατηγική στον τουρισμό έως σήμερα δεν δείχνει να έχει συμπεριλάβει συντονισμένες προσπάθειες διείσδυσης σε κέντρα λήψεως αποφάσεων τα οποία έχουν τον έλεγχο ζήτησης τουριστικού προϊόντος.

- Η χαμηλή ποιότητα των δημόσιων υποδομών των μεταφορών και άλλων σημαντικών κατηγοριών (υγείας, καθαριότητας κλπ.), οι ελλείψεις του χωροταξικού σχεδιασμού ως προς τον καθορισμό χρήσεων γης και ο μη επαρκής βαθμός εκπαίδευσης του εργατικού δυναμικού, αποτελούν ισχυρά εμπόδια στην απεμπλοκή του τουριστικού τομέα από τις παραπάνω καταστάσεις.

Α.3.3 ΤΟΠΙΚΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ

Η ιδιαιτερότητα της μορφολογίας της γης των Κυκλάδων λειτούργησε για αιώνες ως πρωταρχικός ρόλος στις βιοποριστικές ασχολίες του πληθυσμού. Τα νησιά υποχρεούνταν να είναι αυτάρκη, αν και είχαν λιγοστά πεδινά εδάφη και ακόμα λιγότερα οροπέδια, όπου το νερό σπανίζει.

Η καλλιέργεια της γης δίνει βασικές πρώτες ύλες όπως: ελαιόλαδο, πατάτες (βλ. εικ. 5, σελ.232), φάβα, άνυδρες τομάτες, κάπαρη. Τα τυροκομικά προϊόντα (βλ. εικ. 6, σελ.233).αποκτούν φήμη πέρα από τα όρια των Κυκλάδων: η κοπανιστή της Σύρου, της Τήνου και της Μυκόνου, η τυροκαυτερή της Νάξου, η γραβιέρα της Νάξου και της Τήνου, το χλωρό τυρί της Σαντορίνης, το Σαν Μιχάλη της Σύρου, το αρσενικό της Νάξου και της Σίκινου, η πετρωτή της Άνδρου και της Τήνου, το μαλαχτό τυρί της Άνδρου, το σκοτύρι της Ίου. Τα πετρώδη και φτωχά σε βλάστηση νησιά των Κυκλάδων, καλυμμένα από χαμηλούς θάμνους και θυμάρι, ευνοούν την παραγωγή εξαιρετικής ποιότητας μελιού (βλ. εικ. 7, σελ.233).

Υπάρχει ακόμα, παρά την περιορισμένη καλλιεργήσιμη έκταση των Κυκλάδων, μια μοναδική παράδοση αμπελιού και κρασιού. Ξεχωρίζει η παρουσία παραγωγής κρασιού

στα νησιά των Κυκλάδων έχουν η Σαντορίνη και η Πάρος, με λευκές ποικιλίες όπως αϊδάνι, αθήρι, μονεμβασιά, και κόκκινες όπως μανδηλαριά. Γνωστοί είναι οι παραδοσιακοί σαντορινιώτικοι τύποι κρασιού μπρούσκο, νυχτέρι και το λιαστό δυνατό κρασί βινσάντο. Η Άνδρος, η Τήνος και η Νάξος παράγουν επίσης ορισμένα είδη κρασιού. Στα οργανωμένα οινοποιεία, στα περισσότερα νησιά υπάρχουν οινοποιοί που ακολουθούν την τοπική παράδοση χρησιμοποιώντας ξεχασμένες και σπάνιες ποικιλίες σταφυλιών όπως στροφυλιάτικο, σεριφιώτικο, αυγουστιάτης, κατσανό, αρμελετούσα, πρόνικο, ρωμείο, ασκαθάρι, μαυρολιάτης.

Πάντως η αλήθεια είναι ότι πολλά τοπικά προϊόντα δεν έχουν ζήτηση ανάλογη με την ποιότητά τους. Θα πρέπει να γίνουν οι απαραίτητες ενέργειες για την αξιοποίηση και προβολή της τοπικής παραγωγής με σκοπό την προώθηση των προϊόντων των νησιών μέσω της ζήτησης από τον τουρισμό.

Α.3.4 ΟΡΥΚΤΟΣ ΠΛΟΥΤΟΣ

Η ιστορία της γεωλογικής δημιουργίας των Κυκλάδων εξηγεί τον τεράστιο ορυκτό πλούτο τους. Έτσι στη Μήλο εξορύσσονται βαρυτίνης, περλίτης, μπετονίτης και ποζολάνη. Στην Άνδρο υπάρχουν κοιτάσματα μαγγανίου, χρωμίτη και αμιάντου. Στην Κέα, την Κύθνο, τη Σέριφο, τη Σύρο μεταλλεύματα σιδήρου. Στη Σίφνο μεταλλεύματα σιδήρου και αργυρούχος μόλυβδος. Στην Τήνο και την Πάρο εξορύσσονται μάρμαρα. Στη Νάξο μάρμαρα (βλ. εικ. 8, σελ. 234) και σμύριδα. Στη Μύκονο γρανίτης. Στην Αμοργό βωξίτης (βλ. εικ. 9, σελ.234). Στη Δονούσα ψευδάργυρος. Στην Κίμωλο κίμωλια.

Α.4 ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΠΛΗΘΥΣΜΟΥ

Ορισμοί Εννοιών (Μαραβέγιας, 1999)

- **Απασχολούμενοι** ορίζονται τα άτομα ενός πληθυσμού τα οποία εργάζονται με σχέση εξαρτημένης εργασίας και όσοι εργάζονται με σχέση μη εξαρτημένης εργασίας
- **Άνεργοι** ορίζονται τα άτομα που δεν έχουν εργασία, αναζητούν και είναι διαθέσιμα να αναλάβουν εργασία , μόλις αυτή βρεθεί
- **Οικονομικά ενεργός** είναι ο πληθυσμός που ορίζεται ως το σύνολο των απασχολούμενων και των ανέργων
- **Ποσοστό απασχόλησης** είναι το ποσοστό που εκφράζει τον αριθμό των απασχολουμένων ατόμων στο σύνολο των οικονομικά ενεργών
- **Ποσοστό ανεργίας** είναι το ποσοστό που εκφράζει τον αριθμό των ανέργων στο σύνολο των οικονομικά ενεργών

Α.4.1 ΑΝΕΡΓΙΑ

Τα στοιχεία που προκύπτουν όσον αφορά τους οικονομικά ενεργούς κάτοικους και την κατανομή για τους απασχολούμενους και άνεργους στις Κυκλάδες είναι σύμφωνα με την τελευταία απογραφή (ΕΣΥΕ, 2001). Τα συγκεκριμένα στοιχεία αντιπαραβάλλονται με εκείνα τα στοιχεία της Περιφέρειας Νοτίου Αιγαίου και του μέσου όρου της χώρας για τη δημιουργία συγκριτικών συμπερασμάτων.

Αναλυτικά προκύπτει :

Στον Πίνακα 11 που έπεται δίνεται ο αριθμός του οικονομικά ενεργού πληθυσμού των Κυκλάδων, στην Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου και στο σύνολο της επικράτειας σύμφωνα με τις στατιστικές απογραφές του 1991 και 2001 της ΕΣΥΕ. Όπως φαίνεται από τα στοιχεία αυτά, οι Κυκλάδες παρουσιάζουν αύξηση των οικονομικά ενεργών κατοίκων

μεγαλύτερη από αυτή της Περιφέρειας και του συνόλου της επικράτειας, σε αντίθεση με τα αντίστοιχα ποσοστά της περιόδου 1981 – 1991 που η άνοδος αυτή ήταν πιο μικρή και από αυτή της Περιφέρειας και του συνόλου της επικράτειας.

Η ποσοστιαία άνοδος (πίνακας 12) των οικονομικά ενεργών κατοίκων του νομού από το 1991 έως το 2001 είναι στο 32 % περίπου, τριπλάσια από εκείνη στην περίοδο 1981-1991, σε παρόμοια επίπεδα με την αύξηση του οικονομικά ενεργού πληθυσμού στην Περιφέρεια και πολύ μεγαλύτερη από την άνοδο στο μέσο όρο της χώρας. Η μεταβολή του αριθμού του άνεργου πληθυσμού στις Κυκλάδες είναι 4,5 φορές υψηλότερη από την μεταβολή των απασχολούμενων, σε παρόμοια επίπεδα με την αντίστοιχη μεταβολή στο μέσο όρο της χώρας. Η αντίστοιχη μεταβολή ήταν 22 φορές υψηλότερη από την μεταβολή των απασχολούμενων της δεκαετίας '81-'91, καθώς κατά τη συγκεκριμένη περίοδο οι επαγγελματικές ευκαιρίες έγιναν ελάχιστες ενώ εγκαταστάθηκαν στα νησιά κάτοικοι παραγωγικής ηλικίας. Το γεγονός της ανόδου των απασχολούμενων και της πτώσης των ανέργων σε αρκετά νησιά των Κυκλάδων πρέπει να σχετιστεί με το γεγονός ότι μεγάλο τμήμα του παραγωγικού τους πληθυσμού άρχισε να μεταναστεύει προς τα αστικά κέντρα και οι κάτοικοι που απέμειναν είχαν τη δυνατότητα να βρουν σχετικά πιο εύκολα εργασία.

Όπως βλέπουμε από τα στοιχεία του πίνακα 13, η συμμετοχή των ανέργων στις Κυκλάδες κατά τα έτη 1991, 2001 βρίσκεται σε παρόμοια επίπεδα το 1991 και είναι πιο μικρή το 2001 από την αντίστοιχη συμμετοχή στην Περιφέρεια αλλά και στη μία και στην άλλη περίπτωση είναι μικρότερη από αυτή του μέσου όρου της χώρας. Η ποσοστιαία συμμετοχή των απασχολούμενων είναι μεγαλύτερη από εκείνη της Περιφέρειας και του συνόλου της επικράτειας.

Κάνοντας σύγκριση στους πίνακες 12 και 13 βλέπουμε ότι παρά το γεγονός ότι ο αριθμός των απασχολούμενων του νομού κατά τη διάρκεια '91-'01 ανέβηκε κατά 26,7%, εντούτοις η παρουσία τους στον οικονομικά ενεργό πληθυσμό το 2001 πέφτει. Από την άλλη πλευρά, οι άνεργοι και η συμμετοχή τους στον οικονομικά ενεργό πληθυσμό το 2001 εν συγκρίσει με το 1991, αλλά εξακολουθεί να είναι κατώτερος του αντίστοιχου δείκτη του συνόλου της χώρας.

Πίνακας 11: Στοιχεία απασχόλησης

Περιοχή	Οικ. ενεργός πλ. 2001	Απασχολούμενοι	Ανεργοί	Οικ. ενεργός πλ. 1991	Απασχολούμενοι	Ανεργοί	Οικ. ενεργός πλ. 1981	Απασχολούμενοι	Ανεργοί
N. Κυκλάδων	44.280	39.848	4.432	33.479	31.437	2.042	30.375	29.503	872
Περ. N. Αιγαίου	125.793	106.845	18.948	94.590	89.320	5.270	77.140	74.936	2.204
Σύνολο χώρας	4.615.470	4.102.091	513.379	3.886.157	3.571.957	314.200	3.538.530	3.383.251	155.279

Πηγή: www.economics.gr, Ιδία επεξεργασία

Πίνακας 12: Ποσοστιαία μεταβολή στην απασχόληση μεταξύ 1981 –1991 και 1991 - 2001

	Περιοχή	% Μεταβολή οικονομικά ενεργών	% Μεταβολή απασχολουμένων	% Μεταβολή ανέργων
81 - 91	N. Κυκλάδων	10,21	6,55	134,17
	Περ. N. Αιγαίου	22,62	19,19	139,11
	Σύνολο χώρας	9,82	5,57	102,34
91 - 01	N. Κυκλάδων	32,2	26,7	117,04
	Περ. N. Αιγαίου	32,9	19,6	259,54
	Σύνολο χώρας	18,7	14,8	63,39

Πηγή: www.economics.gr, Ιδία επεξεργασία

Πίνακας 13: Ποσοστιαία συμμετοχή ανέργων και απασχολουμένων στους οικονομικά ενεργούς (Δείκτες Ανεργίας και απασχόλησης)

Περιοχή	% Συμμετοχή Απασχ/μένων στους οικ. Ενεργούς 2001	% Συμμετοχή Ανέργων στους οικ. Ενεργούς 2001	% Συμμετοχή Απασχ/μένων στους οικ. Ενεργούς 1991	% Συμμετοχή Ανέργων στους οικ. Ενεργούς 1991
N. Κυκλάδων	89,99	10	93,90	6,10
Περ. N. Αιγαίου	84,93	15,06	94,43	5,57
Σύνολο χώρας	88,87	11,12	91,91	8,09

Πηγή: www.economics.gr, Ιδία επεξεργασία

Α.4.2 ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΣ ΕΝΕΡΓΟΣ ΚΑΙ ΜΗ ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ ΚΑΤΑ ΦΥΛΟ ΚΑΙ ΟΜΑΔΕΣ ΗΛΙΚΙΩΝ ΣΤΟ ΝΟΜΟ ΚΥΚΛΑΔΩΝ

Στον πίνακα 14 παρουσιάζεται για τις Κυκλάδες και με βάσει την απογραφή του 2001 η συμμετοχή των ανέργων και των μη ενεργών οικονομικά κατοίκων στα αντίστοιχα σύνολα σε συμφωνία με την κλίμακα ηλικιών.

Σύμφωνα με τον πίνακα προκύπτει ότι η συμμετοχή των νεαρού πληθυσμού και των ηλικιωμένου, 60+, στην παραγωγική διαδικασία διαγράφει μια πτωτική τάση. Αυτό εξηγείται αφενός από το γεγονός ότι όλο και πιο πολλοί νέοι καθυστερούν να εισέλθουν στην αγορά εργασίας λόγω φοίτησης και αφετέρου στις βελτιωμένες συνταξιοδοτικές παροχές με αποτέλεσμα την απομάκρυνση του πληθυσμού από την παραγωγική διαδικασία σε μικρότερες ηλικίες.

Πίνακας 14α: Ηλικιακή σύνθεση των ανέργων στο νομό Κυκλάδων, 2001

Κλίμακα ηλικιών	Άνεργοι	% Συμμετοχή στο σύνολο ανέργων	Οικονομικώς μη ενεργοί	% Συμμετοχή στο σύνολο οικονομικώς μη ενεργών
0-14	41	0,92	5.888	10,96
15-19	481	10,85	4.809	8,95
20-24	970	21,88	2.154	4,01
25-29	767	17,30	2.221	4,13
30-34	607	13,69	2.314	4,31
35-39	451	10,17	2.136	3,97
40-44	372	8,39	2.191	4,08
45-49	269	6,06	2.153	4,01
50-54	251	5,66	3.011	5,60
55-59	178	4,01	3.171	5,90
60-64	45	1,01	4.625	8,61
65-69	0	0	5.704	10,62
70-74	0	0	5.558	10,35
75+	0	0	7.752	14,43
Σύνολο	4.432	100	53.687	100

Πηγή: ΕΣΥΕ, Ιδία επεξεργασία

Πίνακας 14β: Ηλικιακή σύνθεση των ανέργων στο νομό Κυκλάδων, 2001

Φύλο Ομάδες ηλικιών	Οικονομικώς ενεργοί				Οικονομικώς μη ενεργοί
	Σύνολο	Απασχολούμενοι	Ανεργοί		
			Σύνολο	Από αυτούς "νέοι"	
ΝΟΜΟΣ ΚΥΚΛΑΔΩΝ	44,280	39,848	4,432	1,471	53,687
10-14	52	11	41	41	5,888
15-19	1,523	1,042	481	383	4,809
20-24	5,217	4,247	970	584	2,154
25-29	6,640	5,873	767	247	2,221
30-34	6,878	6,271	607	114	2,314
35-39	5,981	5,530	451	56	2,136
40-44	5,541	5,169	372	27	2,191
45-49	4,441	4,172	269	12	2,153
50-54	3,742	3,491	251	7	3,011
55-59	2,286	2,108	178	0	3,171
60-64	1,204	1,159	45	0	4,625
65-69	481	481	0	0	5,704
70-74	258	258	0	0	5,558
75+	36	36	0	0	7,752
Άρρενες	30,073	27,799	2,274	810	20,314
10-14	37	10	27	27	3,018
15-19	991	735	256	219	2,312
20-24	3,263	2,752	511	338	643
25-29	4,305	3,945	360	130	315
30-34	4,493	4,209	284	63	248
35-39	4,020	3,794	226	30	213
40-44	3,817	3,639	178	3	280
45-49	3,184	3,024	160	0	300
50-54	2,743	2,594	149	0	711
55-59	1,734	1,611	123	0	996
60-64	867	867	0	0	1,997
65-69	379	379	0	0	2,704
70-74	211	211	0	0	2,753
75+	29	29	0	0	3,824
Θήλειες	14,207	12,049	2,158	661	33,373
10-14	15	1	14	14	2,870
15-19	532	307	225	164	2,497
20-24	1,954	1,495	459	246	1,511
25-29	2,335	1,928	407	117	1,906
30-34	2,385	2,062	323	51	2,066
35-39	1,961	1,736	225	26	1,923
40-44	1,724	1,530	194	24	1,911
45-49	1,257	1,148	109	12	1,853
50-54	999	897	102	7	2,300
55-59	552	497	55	0	2,175
60-64	337	292	45	0	2,628
65-69	102	102	0	0	3,000
70-74	47	47	0	0	2,805
75+	7	7	0	0	3,928

Πηγή: ΕΣΥΕ. Ιδία επεξεργασία

Πίνακας 15: Ποσοστιαία συμμετοχή στο εργατικό δυναμικό ανά φύλο, 2001

Οικονομικώς ενεργοί					Οικονομικώς μη ενεργοί
Ομάδες	Σύνολο	Απασχ/νοι	Άνεργοι		
			Σύνολο	Από αυτούς “νέοι”	
Αμφοτέρων των φύλων	100	100	100	100	100
Άνδρες	67,91	69,76	51,30	55,06	37,84
Γυναίκες	32,08	30,24	48,70	44,94	62,16

Πηγή: ΕΣΥΕ, Ιδία επεξεργασία

Πίνακας 16: Ποσοστιαία συμμετοχή στο εργατικό δυναμικό σε σύνολο ανά φύλο, 2001

Οικονομικώς ενεργοί			
Ομάδες	Σύνολο	Απασχολούμενοι	Άνεργοι
Αμφοτέρων φύλων	100	90	10
Άνδρες	100	92,43	7,57
Γυναίκες	100	84,82	15,18

Πηγή: ΕΣΥΕ, Ιδία επεξεργασία

Στον Πίνακα 15 δίνονται τα ποσοστά των απασχολούμενων, ανέργων και των μη ενεργών οικονομικά ανά φύλο στο σύνολο και των δύο των φύλων. Οι οικονομικά ενεργοί άνδρες έχουν ποσοστό 67,91 %, ενώ οι γυναίκες έχουν μόλις το 32,08% (ποσοστό που αυξήθηκε κατά 9% περίπου από εκείνο του 1991). Το μεγαλύτερο τμήμα των οικονομικά μη ενεργών το κατέχουν γυναίκες με ποσοστό της τάξης του 62,16 % (66,45% το 1991) έναντι των ανδρών με 37,84% (33,45% το 1991). Από τους οικονομικά ενεργούς οι άνεργοι άνδρες φθάνουν το 51,30% (53,72% το 1991) του συνόλου της ανεργίας έναντι του 48,70% (46,27% το 1991) των γυναικών. Μεταξύ της παραγωγικής απασχόλησης που προκύπτει και από τα δύο φύλα, οι γυναίκες κατέχουν το μικρότερο μερίδιο εφόσον οι περισσότερες είναι ανενεργές.

Το συνολικό ποσοστό ανέργων προς τα οικονομικά ενεργά άτομα και των δύο φύλων όπως παρουσιάζεται στον πίνακα 16, είναι στο 10% (6% το 1991). Οι άνεργες γυναίκες στο σύνολο των οικονομικώς ενεργών γυναικών είναι στο 15,18%. ενώ οι άνδρες στο σύνολο των οικονομικώς ενεργών ανδρών φτάνουν το 7,57%. Φαίνεται ότι οι άνδρες έχουν μεγαλύτερο μερίδιο στην απασχόληση συγκριτικά με τις γυναίκες (92,43% και 84,81% στα αντίστοιχα σύνολα).

Σε γενικές γραμμές, μεγαλύτερη ανεργία από πλευράς φύλου και εκπαίδευσης εμφανίζεται στις γυναίκες, τους νέους, τους απόφοιτους μέσης εκπαίδευσης και στους πτυχιούχους ανωτέρων τεχνικών και επαγγελματικών σχολών, ενώ οι πτυχιούχοι ανωτάτων σχολών εμφανίζουν ποσοστά ανεργίας μικρότερα του συνόλου.

Από γεωγραφικής άποψης υψηλότερο ποσοστό ανεργίας εμφανίζεται στις αστικές περιοχές επειδή στις αγροτικές παρουσιάζεται η υποαπασχόληση ως κανονική απασχόληση. Τέλος, εμφανίζεται έντονα η εποχιακή ανεργία, που είναι αποτέλεσμα του αυξανόμενου ποσοστού απασχόλησης του τριτογενή τομέα και ιδιαίτερα του τουρισμού. Έτσι παρατηρείται το φαινόμενο όπου με τη λήξη της τουριστικής περιόδου δημιουργείται κατακόρυφη άνοδος των εγγεγραμμένων των ανέργων του Ο.Α.Ε.Δ.

A.4.3 ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ

Με βάση τα παραπάνω διαφαίνεται ότι ο σημαντικότερος κλάδος από πλευράς απασχόλησης και δημιουργίας νέων θέσεων είναι ο κλάδος του εμπορίου, ξενοδοχείων και εστιατορίων, καθώς και ο πρωτογενής τομέας σε νησιά με συγκριτικό πλεονέκτημα σε κάποιο τοπικό προϊόν ή καλλιέργεια.

Η απασχόληση στο Ν. Κυκλάδων παρουσιάζει διαχρονικές μεταβολές με κύριο χαρακτηριστικό την αυξητική τάση των απασχολούμενων στο τριτογενή τομέα και την παράλληλη μείωση του ποσοστού απασχόλησης στον πρωτογενή τομέα.

Αναλυτικότερα οι τάσεις που παρουσιάζονται κατά τομέα απασχόλησης είναι :

Στους πίνακες 17, 18 και 19 δίνονται η Τομεακή διάρθρωση απασχόλησης ανά νησί και οι απασχολούμενοι κατά κλάδο οικονομικής δραστηριότητας και φύλο σύμφωνα με τα

στοιχεία που προέκυψαν από την απογραφή του 2001. Παρατηρώντας τους παρακάτω πίνακες βλέπουμε ότι ο πληθυσμός που εγκαταλείπει στο Νομό Κυκλάδων τον πρωτογενή τομέα στρέφεται προς τον τριτογενή (τουρισμός, υπηρεσίες). Ο πρωτογενής τομέας απασχολεί το 12,5% αμφοτέρων των φύλων (έναντι του 19% το 1991), ο δευτερογενής το 28,1% (έναντι του 27,4% το 1991) ενώ ο τριτογενής το 54,5% (έναντι του 43,7% το 1991). Ο τριτογενής είναι σημαντικά αυξημένος τόσο σε σχέση με τους άλλους δύο όσο και σε σχέση με το 1991.

Η κάθε περιοχή ανάλογα με τη γεωγραφική ασυνέχεια που παρουσιάζει συμμετέχει διαφορετικά στην κατανομή απασχόλησης στο σύνολο της Χώρας. Ο πρωτογενής τομέας μειώνεται στο Νομό Κυκλάδων κατά το ίδιο ποσοστό με αυτό της Περιφέρειας Νοτίου Αιγαίου και το Νομό Δωδεκανήσων και με ελάχιστα μικρότερο ποσοστό από αυτό του συνόλου της Χώρας. Μεγάλα ποσοστά μεταβολής εμφανίζει ο τουριστικός τομέας τόσο στις Κυκλάδες όσο και στις εν συγκρίσει άλλες περιοχές. Η μεταβολή στις Κυκλάδες είναι μικρότερη από αυτή στο Νομό Δωδεκανήσων αλλά μεγαλύτερη από τη μέση εθνική. Τέλος ο δευτερογενής τομέας παρουσιάζει αύξηση από το 1991 στις Κυκλάδες, μικρότερη από αυτή του Νομού Δωδεκανήσων και της Περιφέρειας ενώ αντίθετα στο σύνολο της Χώρας παρουσιάζεται κάμψη στη μεταποίηση.

Η απασχόληση στον πρωτογενή τομέα συνεχώς μειώνεται, λόγω έλλειψης εργατικών χεριών, προβλημάτων στενότητας φυσικών πόρων, υψηλού κόστους παραγωγής, αυξημένων εξόδων μεταφοράς, έλλειψης νερού, απαραίτητων υποδομών. Ο δευτερογενής τομέας παρουσιάζει μια μικρή άνοδο της απασχόλησης που οφείλεται στον κλάδο των κατασκευών (υλικά οικοδομών) και του τουρισμού (αρτοποιία, ζαχαροπλαστική, είδη λαϊκής τέχνης) και που αντιστρέφει την αρνητική επίδραση από τη μείωση της απασχόλησης σε άλλους κλάδους του β' γενή τομέα, όπως των ορυχείων.

Στους πίνακες 20 και 21 παρατηρούμε ότι αμφοτέρων των φύλων οι τεχνίτες και οι εργάτες συμμετέχουν στην συνολική απασχόληση με το μεγαλύτερο ποσοστό (22,2%) έναντι των υπολοίπων επαγγελματιών, οι απασχολούμενοι στην παροχή υπηρεσιών και πωλητές σε καταστήματα και υπαίθριες αγορές έρχονται δεύτεροι με 13%, ενώ οι ειδικευμένοι γεωργοί, κτηνοτρόφοι, δασοκόμοι και αλιείς καλύπτουν το 12,2% του συνόλου. Το μεγαλύτερο ποσοστό ανά κλάδο το κατέχουν οι κατασκευές, η γεωργία και οι μεταποιητικές βιομηχανίες στο δευτερογενή τομέα και το εμπόριο, τα ξενοδοχεία και

τα εστιατόρια στον τριτογενή τομέα.

Το μεγαλύτερο ποσοστό της συνολικής απασχόλησης με αυξητικές τάσεις, συγκεντρώνει ο τριτογενής τομέας, εξαιτίας της ανάπτυξης του τουρισμού, γεγονός που προκάλεσε αύξηση της απασχόλησης του εμπορίου, των τραπεζών, των εστιατορίων και ξενοδοχείων. Σε σύνολο τομέων οι άνδρες κατέχουν το υψηλότερο μερίδιο στον δευτερογενή τομέα ενώ οι γυναίκες στον τριτογενή. Ο πρωτογενής τομέας έρχεται δεύτερος στην τομεακή διάρθρωση της απασχόλησης αμφοτέρων των φύλων ενώ ο τριτογενής για τους άνδρες καταλαμβάνει αρκετά μεγάλο μερίδιο αλλά μικρότερο από τους άλλους δύο. Οι γυναίκες δεν απασχολούνται παρά ελάχιστα στον δευτερογενή τομέα ενώ σημαντικό ποσοστό γυναικών νεαρής ηλικίας είναι οικονομικά ανενεργές.

Σύμφωνα με τον Πίνακα 17 η συμμετοχή των απασχολούμενων στον άγενή τομέα είναι μεγαλύτερη στα μικρά νησιά (Κουφονήσια, Ηρακλεία, Ανάφη) όπου δεν παρουσιάζουν σημαντική τουριστική ανάπτυξη. Στον δευτερογενή τομέα τα μεγαλύτερα ποσοστά απασχόλησης τα παρουσιάζουν η Τήνος, η Κέα, η Μήλος, η Μύκονος, η Σέριφος, η Σίφνος, η Κίμωλος και η Σχοινούσα.

Τέλος στον τριτογενή τομέα εκτός από τα κατεξοχήν τουριστικά νησιά (Θήρα, Μύκονος, Πάρος, Σύρος κ.λπ. που παρουσιάζουν τα μεγαλύτερα ποσοστά απασχόλησης σε σύγκριση με τους άλλους δύο τομείς, είναι εντυπωσιακή η μεταβολή που παρουσιάζουν σχεδόν όλα τα μικρά νησιά κατά τη δεκαετία 1991-2001 προς τον τριτογενή τομέα. Για παράδειγμα, η Σίκινος από 29,9% που είχε συγκεντρώσει στον τριτογενή τομέα το 1991, το 2001 συγκεντρώνει 50%. Η Ηρακλεία από 10% αύξησε το ποσοστό στο 44,6 % και η Δονούσα από 8,33 σε 61,9.

Πίνακας 17: Τομεακή διάρθρωση απασχόλησης ανά νησί, 2001

ΠΕΡΙΟΧΗ	Οικ. Ενεργός Σύνολο	Απασχολούμενοι Σύνολο	Α' γενής	Β' γενής	Γ' γενής	Δεν Δήλωσαν	% Α' γενής	% Β' γενής	% Γ' γενής
ΣΥΡΟΣ	7,852	7,089	295	2,008	4,320	466	4.2	28.3	60.9
ΑΜΟΡΓΟΣ	644	591	159	160	253	19	26.9	27.1	42.8
ΝΑΞΟΣ	6,721	5,895	1,330	1,324	2,923	318	22.6	22.5	49.6
ΑΝΔΡΟΣ	3,166	2,802	513	722	1,285	282	18.3	25.8	45.9
ΤΗΝΟΣ	3,102	2,832	362	872	1,517	81	12.8	30.8	53.6
ΘΗΡΑ	6,101	5,262	301	1,396	3,341	224	5.7	26.5	63.5
ΙΟΣ	800	726	129	165	404	28	17.8	22.7	55.6
ΚΕΑ	900	879	231	333	298	17	26.3	37.9	33.9
ΚΥΘΝΟΣ	613	571	214	125	216	16	37.5	21.9	37.8
ΜΗΛΟΣ	1,846	1,711	95	629	898	89	5.6	36.8	52.5
ΜΥΚΟΝΟΣ	4,577	4,238	184	1,373	2,525	156	4.3	32.1	59.6
ΠΑΡΟΣ	5,228	4,712	569	1,359	2,586	198	12.1	28.8	54.9
ΣΕΡΙΦΟΣ	433	404	54	135	202	13	13.4	33.4	50.0
ΣΙΦΝΟΣ	960	905	149	289	434	33	16.5	31.9	48.0
ΑΝΑΦΗ	107	105	46	24	33	2	43.8	22.9	31.4
ΑΝΤΙΠΑΡΟΣ	368	333	94	92	134	13	28.2	27.6	40.2
ΔΟΝΟΥΣΑ	21	21	1	5	13	2	4.8	23.8	61.9
ΗΡΑΚΛΕΙΑ	56	56	24	4	25	3	42.9	7.1	44.6
ΚΙΜΩΛΟΣ	200	181	30	61	85	5	16.6	33.7	47.0

ΚΟΥΦ ΟΝΗΣΙ Α	168	142	85	18	33	6	59.9	12.7	23.2
ΣΙΚΙΝ ΟΣ	77	74	20	15	37	2	27.0	20.3	50.0
ΣΧΟΙΝ ΟΥΣΑ	77	74	20	23	27	4	27.0	31.1	36.5
ΦΟΛΕ ΓΑΝΔΡ ΟΣ	263	245	77	68	90	10	31.4	27.8	36.7
ΣΥΝΟ ΛΟ	44,280	39,848	4,982	11,200	21,679	1,987	12,5	28,1	54.4

Πηγή: ΕΣΥΕ, Ιδία επεξεργασία

Πίνακας 18: Απασχολούμενοι κατά κλάδο οικονομικής δραστηριότητας, 2001

ΑΠΑΣΧΟΛΟΥΜΕΝΟΙ ΑΝΑ ΟΜΑΔΑ ΚΛΑΔΩΝ ΟΙΚ.ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ	ΚΥΚΛΑΔΕΣ	%	ΝΟΤΙΟ ΑΙΓΑΙΟ	%	ΣΥΝΟΛΟ	%
Α.Γεωργία, κτηνοτροφία, θήρα, δασοκομία.....	4,139	10.4	7,282	6.8	573,716	14.0
Β.Αλιεία.....	843	2.1	2,053	1.9	17,953	0.4
Γ.Ορυχεία,λατομεία.....	537	1.3	648	0.6	11,346	0.3
Δ.Μεταποιητικές βιομηχανίες.....	2,678	6.7	6,539	6.1	492,911	12.0
Ε.Παροχή ηλεκτρικού ρεύματος, φυσικού αερίου, νερού.....	627	1.6	1,482	1.4	37,236	0.9
Ζ.Εμπόριο, επισκευές.....	5,326	13.4	15,001	14.0	605,452	14.8
Η.Ξενοδοχεία, εστιατόρια.....	4,793	12.0	17,813	16.7	234,325	5.7
Θ.Μεταφορές, αποθήκευση, επικοινωνίες.....	2,698	6.8	7,624	7.1	267,844	6.5

Ι.Ενδιάμεσοι χρηματοπιστωτικοί οργανισμοί.....	603	1.5	1.666	1.6	105.915	2.6
Κ. Διαχείριση ακίνητης περιουσίας, εκμίσθώσεις.....	1.535	3.9	4.419	4.1	238.339	5.8
Λ. Δημόσια διοίκηση και άμυνα, υποχρεωτική κοινωνική ασφάλιση.....	2.310	5.8	8.370	7.8	320.876	7.8
Μ. Εκπαίδευση.....	1.877	4.7	5.071	4.7	249.694	6.1
Ν. Υγεία και κοινωνική μέριμνα.....	831	2.1	3.555	3.3	184.710	4.5
Ξ. Δραστηριότητες παροχής υπηρεσιών.....	1.295	3.2	3.834	3.6	135.868	3.3
Ο. Ιδιωτικά νοικοκυριά που απασχολούν οικιακό προσωπικό.....	405	1.0	882	0.8	57.727	1.4
Π. Ετερόδοκοι οργανισμοί και όργανα.....	6	0.0	11	0.0	1.081	0.0
ΣΤ. Κατασκευές.....	7.358	18.5	14.841	13.9	350.696	8.5
Χ. Δε δήλωσαν κλάδο οικονομικής δραστηριότητας.....	1.987	5.0	5.754	5.4	216.402	5.3
ΣΥΝΟΛΟ	39.848	100	106.845	100	4.102.091	100

Πηγή: ΕΣΥΕ, Ιδία επεξεργασία

Πίνακας 19: Απασχολούμενοι κατά φύλο και κλάδο οικονομικής δραστηριότητας, 2001

ΑΠΑΣΧΟΛΟΥΜΕΝΟΙ ΑΝΑ ΟΜΑΔΑ ΚΛΑΔΩΝ ΟΙΚ. ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ	ΑΝΔΡΕΣ	%	ΓΥΝΑΙΚΕΣ	%	ΣΥΝΟΛΟ	ΑΝΔΡΕΣ %	ΓΥΝΑΙΚΕΣ %
Α. Γεωργία, κτηνοτροφία, θήρα, δασοκομία.....	2.493	9.0	1.646	13.7	4.139	60.2	39.8
Β. Αλιεία.....	592	2.1	251	2.1	843	70.2	29.8
Γ. Ορυχεία, λατομεία.....	504	1.8	33	0.3	537	93.8	6.2
Δ. Μεταποιητικές βιομηχανίες.....	2.321	8.3	357	3.0	2.678	86.7	13.3
Ε. Παροχή ηλεκτρικού ρεύματος, φυσικού αερίου, νερού.....	577	2.1	50	0.4	627	92	8
Ζ. Εμπόριο, επισκευές.....	3.164	11.4	2.162	17.9	5.326	59.4	40.6
Η. Ξενοδοχεία, εστιατόρια.....	2.633	9.5	2.160	17.9	4.793	54.9	45.1

Ε. Μεταφορές, αποθήκευση, επικοινωνίες,.....	2.295	8.3	403	3.3	2.698	85.1	14.9
Ι. Ενδιάμεσοι χρηματοπιστωτικοί οργανισμοί...	295	1.1	308	2.6	603	48.9	51.1
Κ. Διαχείριση ακίνητης περιουσίας, εκμισθώσεις,.....	749	2.7	786	6.5	1.535	48.8	51.2
Λ. Δημόσια διοίκηση και άμυνα, υποχρεωτική κοινωνική ασφάλιση,.....	1.568	5.6	742	6.2	2.310	67.9	32.1
Μ. Εκπαίδευση,.....	718	2.6	1.159	9.6	1.877	38.3	61.7
Ν. Υγεία και κοινωνική μέριμνα,.....	319	1.1	512	4.2	831	38.3	61.7
Ξ. Δραστηριότητες παροχής υπηρεσιών,.....	849	3.1	446	3.7	1.295	65.5	34.5
Ο. Ιδιωτικά νοικοκυριά που απασχολούν οικιακό προσωπικό,.....	53	0.2	352	2.9	405	13.1	86.9
Π. Ετερόδοκοι οργανισμοί και όργανα,.....	5	0.0	1	0.0	6	83.3	16.7
ΣΤ. Κατασκευές,.....	7.276	26.2	82	0.7	7.358	99	1
Χ. Δε δήλωσαν κλάδο οικονομικής δραστηριότητας,.....	1.388	5.0	599	5.0	1.987	69.9	30.1
ΣΥΝΟΛΟ	27.75		12.049				

Πηγή: ΕΣΥΕ, Ιδία επεξεργασία

Πίνακας 20: Επαγγελματική διάρθρωση της απασχόλησης, 2001

Ομάδες κλάδων οικονομικής δραστηριότητας	Σύνολο	Ομάδες ατομικών επαγγελμάτων									
		Μέλη των βουλευομένων σωμάτων, ανώτερα διοικητικά και διευθυντικά στελέχη του δημοσίου και ιδιωτικού τομέα	Πρόσωπα που ασκούν επιστημονικά, καλλιτεχνικά και συναφή επαγγέλματα	Τεχνολόγοι τεχνικοί βοηθοί και ασκούντες συναφή επαγγέλματα	Υπάλληλοι γραφείων και ασκούντες συναφή επαγγέλματα	Απασχολούμενοι στην παροχή υπηρεσιών και πωλητές σε καταστήματα και υπαίθριες αγορές	Ειδικευμένοι γεωργοί, κτηνοτρόφοι δασοκόμοι και αλιείς	Ειδικευμένοι τεχνίτες και ασκούντες συναφή τεχνικά επαγγέλματα	Χειριστές σταθερών βιομηχανικών εγκαταστάσεων, μηχανημάτων και εξοπλισμού και συναρμολογητές	Ανειδικευτοι εργάτες, χειρόνακτες και μικρο-επαγγελματίες	Δήλωσαν ανεπαρκώς ή ασφαλώς το επάγγελμά τους ή δε δήλωσαν επάγγελμα
ΝΟΜΟΣ ΚΥΚΛΑΔΩΝ	39.848	4.587	3.168	2.102	3.043	5.178	4.876	8.857	2.383	3.924	1.730
Α Γεωργία, κτηνοτροφία, θήρα, δασοκομία.....	4.139	6	5	4	3	11	3.959	10	1	131	9
Β Αλιεία.....	843	4	1	4	0	1	788	0	3	38	4
Γ Ορυχεία-λατομεία.....	537	10	11	30	20	3	4	199	157	77	26
Δ Μεταποιητικές βιομηχανίες.....	2.678	165	28	95	83	85	6	1.652	319	73	172
Ε Παροχή ηλεκτρικού ρεύματος, φυσικού αερίου, νερού.....	627	19	28	26	175	1	2	311	19	34	12
Ζ Εμπόριο, επισκευές.....	5.326	2.066	88	109	365	1.736	14	572	178	145	53
Η Ξενοδοχεία, εστιατόρια.....	4.793	1.584	6	36	345	1.963	38	175	40	568	38
Θ Μεταφορές, αποθήκευση, επικοινωνίες.....	2.698	109	14	382	455	144	1	167	1.168	219	39
Ι Ενδιάμεσοι χρηματοπιστωτικοί οργανισμοί.....	603	84	10	134	308	16	1	2	4	42	2
Κ Διαχείριση ακίνητης περιουσίας, εκμισθώσεις.....	1.535	106	440	386	279	109	0	32	11	146	26
Λ Δημόσια διοίκηση και άμυνα, υποχρεωτική κοινωνική ασφάλιση.....	2.310	69	207	404	608	694	14	92	76	130	16
Μ Εκπαίδευση.....	1.877	76	1.623	42	42	11	0	4	5	64	10
Ν Υγεία και κοινωνική μέριμνα.....	831	15	289	271	53	88	0	9	25	67	14
Ξ Δραστηριότητες παροχής υπηρεσιών.....	1.295	54	346	74	145	214	5	29	58	339	31
Ο Ιδιωτικά νοικοκυριά που απασχολούν οικιακό προσωπικό.....	405	0	1	2	0	56	20	1	2	322	1
Π.Ετερόδοκοι οργανισμοί και όργανα.....	6	0	0	0	2	0	0	1	2	1	0
ΣΤ.Κατασκευές.....	7.358	145	25	21	24	8	11	5.425	257	1.421	21
Χ. Δε δήλωσαν κλάδο οικονομικής δραστηριότητας.....	1.987	75	46	82	136	38	13	176	58	107	1.256

Πηγή: ΕΣΥΕ, Ίδια επεξεργασία

Πίνακας 21: Επαγγελματική διάρθρωση της απασχόλησης ως ποσοστό επί του συνόλου, 2001

Ομάδες κλάδων οικονομικής δραστηριότητας	Ομάδες ατομικών επαγγελμάτων									
	Μέλη των βουλευομένων σωμάτων, ανώτερα διοικητικά και διευθυντικά στελέχη του δημοσίου και ιδιωτικού τομέα	Πρόσωπα που ασκούν επιστημονικά, καλλιτεχνικά και συναφή επαγγέλματα	Τεχνολόγοι τεχνικοί βοηθοί και ασκούντες συναφή επαγγέλματα	Υπάλληλοι γραφείου και ασκούντες συναφή επαγγέλματα	Απασχολούμενοι στην παροχή υπηρεσιών και πωλητές σε καταστήματα και υπαίθριες αγορές	Ειδικευμένοι γεωργοί κτηνοτρόφοι δασκόμοι και αλιείς	Ειδικευμένοι τεχνίτες και ασκούντες συναφή τεχνικά επαγγέλματα	Χειριστές σταθερών βιομηχανικών εγκαταστάσεων, μηχανημάτων και εξοπλισμού και συναρμολογητές	Ανεπίδικευτοι εργάτες, χειρόνακτες και μικροεπαγγελματίες	Δήλωσαν ανεπαρκώς ή ασσφώς το επάγγελμά τους ή δε δήλωσαν επάγγελμα
Α.Γαουργία, κτηνοτροφία, θήρα, δασοκομία	0.1	0.1	0.1	0.1	0.3	95.7	0.2	0.0	3.2	0.2
Β.Αλιεία	0.5	0.1	0.5	0.0	0.1	93.5	0.0	0.4	4.5	0.5
Γ.Ορυχεία, λατομεία	1.9	2.0	5.6	3.7	0.6	0.7	37.1	29.2	14.3	4.8
Δ.Μεταποιητικές βιομηχανίες	6.2	1.0	3.5	3.1	3.2	0.2	61.7	11.9	2.7	6.4
Ε.Παροχή ηλεκτρικού ρεύματος, φυσικού αερίου, νερού	3.0	4.5	4.1	27.9	0.2	0.3	49.6	3.0	5.4	1.9
Ζ.Εμπόριο, επισκευές	38.8	1.7	2.0	6.9	32.6	0.3	10.7	3.3	2.7	1.0
Η.Ξενοδοχεία, εστιατόρια	33.0	0.1	0.8	7.2	41.0	0.8	3.7	0.8	11.9	0.8
Θ.Μεταφορές, αποθήκευση, επικοινωνίες	4.0	0.5	14.2	16.9	5.3	0.0	6.2	43.3	8.1	1.4
Ι.Ενδιάμεσοι χρηματοπιστωτικοί οργανισμοί	13.9	1.7	22.2	51.1	2.7	0.2	0.3	0.7	7.0	0.3
Κ.Διαχείριση ακίνητης περιουσίας, εκμισθώσεις	6.9	28.7	25.1	18.2	7.1	0.0	2.1	0.7	9.5	1.7
Λ.Δημόσια διοίκηση και άμυνα, υποχρεωτική κοινωνική ασφάλιση	3.0	9.0	17.5	26.3	30.0	0.6	4.0	3.3	5.6	0.7
Μ.Εκπαίδευση	4.0	86.5	2.2	2.2	0.6	0.0	0.2	0.3	3.4	0.5
Ν.Υγεία και κοινωνική μέριμνα	1.8	34.8	32.6	6.4	10.6	0.0	1.1	3.0	8.1	1.7
Ξ.Δραστηριότητες παροχής υπηρεσιών	4.2	26.7	5.7	11.2	16.5	0.4	2.2	4.5	26.2	2.4
Ο.Ιδιωτικά νοικοκυριά που απασχολούν οικιακό προσωπικό	0.0	0.2	0.5	0.0	13.8	4.9	0.2	0.5	79.5	0.2
Π.Ετερόδοκοι οργανισμοί και όργανα	0.0	0.0	0.0	33.3	0.0	0.0	16.7	33.3	16.7	0.0
ΣΤ.Κατασκευές	2.0	0.3	0.3	0.3	0.1	0.1	73.7	3.5	19.3	0.3
Χ.Δε δήλωσαν κλάδο οικονομικής δραστηριότητας	3.8	2.3	4.1	6.8	1.9	0.7	8.9	2.9	5.4	63.2

Πηγή: ΕΣΥΕ, Ίδια επεξεργασία

Στους Πίνακες 22 και 23 δίνονται οι ομάδες ατομικών επαγγελμάτων καθώς και οι ομάδες ηλικιών. Οι νέες κυρίως ηλικίες είναι αυτοί που απασχολούνται σαν τεχνίτες εργάτες, στην παροχή υπηρεσιών, σαν υπάλληλοι γραφείου, έμποροι και πωλητές.

Τα άτομα που απασχολούνται στη γεωργία και τη κτηνοτροφία βρίσκονται στις υψηλότερες ομάδες ηλικιών σε σύνολο, έναντι του συνόλου των άλλων ομάδων ατομικών επαγγελμάτων. Αυτό συμβαίνει γιατί τα ήδη υπάρχοντα άτομα που απασχολούνται στον πρωτογενή τομέα αφορούν στο από τις προηγούμενες δεκαετίες εργατικό δυναμικό που η κατεξοχήν οικονομική τους δραστηριότητα ήταν ο αγροτικός τομέας. Οι νέοι στρέφονται σε πιο μόνιμη απασχόληση και προς τον τουριστικό τομέα.

Πίνακας 22: Απασχολούμενοι κατά ομάδες ηλικιών και ομάδες ατομικών επαγγελμάτων , 2001

Κλίμακα ηλικιών	Σύνολο	Ομάδες ατομικών επαγγελμάτων									
		Μέλη των βουλευομένων σωμάτων, ανώτερα διοικητικά και διευθυντικά στελέχη του δημοσίου και ιδιωτικού τομέα	Πρόσωπα που ασκούν επιστημονικά, καλλιτεχνικά και συναφή επαγγέλματα	Τεχνολόγοι τεχνικοί βοηθοί και ασκούντες συναφή επαγγέλματα	Υπάλληλοι γραφείου και ασκούντες συναφή επαγγέλματα	Απασχολούμενοι στην παροχή υπηρεσιών και πωλητές σε καταστήματα και υπαίθριες αγορές	Ειδικευμένοι γεωργοί, κτηνοτρόφοι δασοκόμοι και αλιείς	Ειδικευμένοι τεχνίτες και ασκούντες συναφή τεχνικά επαγγέλματα	Χειριστές σταθερών βιομηχανικών εγκαταστάσεων, μηχανημάτων και εξοπλισμού και συναρμολογητές	Ανείδικευτοι εργάτες, χειρώνακτες και μικροεπαγγελματίες	Δήλωσαν ανεπαρκώς ή ασφαλώς το επάγγελμά τους ή δε δήλωσαν επάγγελμα
ΝΟΜΟΣ ΚΥΚΛΑΔΩΝ	39.848	4.587	3.168	2.102	3.043	5.178	4.876	8.857	2.383	3.924	1.730
10-14	11	0	0	0	0	0	0	0	0	11	0
15-19	1.042	12	0	23	73	249	66	352	28	207	32
20-24	4.247	200	88	246	487	972	269	1.098	195	508	184
25-29	5.873	475	402	367	565	1.018	439	1.369	352	623	263
30-34	6.271	680	707	369	538	885	510	1.342	356	608	276
35-39	5.530	728	638	337	421	617	541	1.161	341	508	238
40-44	5.169	735	492	284	402	530	578	1.160	318	443	227
45-49	4.172	643	357	203	302	379	580	916	251	369	172
50-54	3.491	542	236	165	169	273	579	789	241	330	167
55-59	2.108	309	114	60	39	135	556	446	171	179	99
60-64	1.159	167	80	18	21	66	470	135	70	84	48
65-69	481	65	33	14	15	38	168	61	38	32	17
70-74	258	29	13	14	11	13	104	26	22	22	4
75+	36	2	8	2	0	3	16	2	0	0	3

Πηγή: www.economics.gr, Ιδία επεξεργασία

Πίνακας 23: Ποσοστιαία συμμετοχή απασχολούμενων κατά ομάδες ηλικιών και ομάδες ατομικών επαγγελμάτων , 2001

Κλίμακα ηλικιών	Σύνολο	Ομάδες ατομικών επαγγελμάτων									
		Μέλη των βουλευομένων σωμάτων, ανώτερα διοικητικά και διευθυντικά στελέχη του δημοσίου και ιδιωτικού τομέα	Πρόσωπα που ασκούν επιστημονικά, καλλιτεχνικά και συναφή επαγγέλματα	Τεχνολόγοι τεχνικοί βοηθοί και ασκούντες συναφή επαγγέλματα	Υπάλληλοι γραφείου και ασκούντες συναφή επαγγέλματα	Απασχολούμενοι στην παροχή υπηρεσιών και πωλητές σε καταστήματα και υπαίθριες αγορές	Ειδικευμένοι γεωργοί, κτηνοτρόφοι δασοκόμοι και αλιείς	Ειδικευμένοι τεχνίτες και ασκούντες συναφή τεχνικά επαγγέλματα	Χειριστές σταθερών βιομηχανικών εγκαταστάσεων, μηχανημάτων και εξοπλισμού και συναρμολογητές	Ανεπίδοκτοι εργάτες, χειρόνακτες και μικροεπαγγελματίες	Δήλωσαν ανεπαρκώς ή ασαφώς το επάγγελμά τους ή δε δήλωσαν επάγγελμα
10-14	100	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	100.0	0.0
15-19	100	1.2	0.0	2.2	7.0	23.9	6.3	33.8	2.7	19.9	3.1
20-24	100	4.7	2.1	5.8	11.5	22.9	6.3	25.9	4.6	12.0	4.3
25-29	100	8.1	6.8	6.2	9.6	17.3	7.5	23.3	6.0	10.6	4.5
30-34	100	10.8	11.3	5.9	8.6	14.1	8.1	21.4	5.7	9.7	4.4
35-39	100	13.2	11.5	6.1	7.6	11.2	9.8	21.0	6.2	9.2	4.3
40-44	100	14.2	9.5	5.5	7.8	10.3	11.2	22.4	6.2	8.6	4.4
45-49	100	15.4	8.6	4.9	7.2	9.1	13.9	22.0	6.0	8.8	4.1
50-54	100	15.5	6.8	4.7	4.8	7.8	16.6	22.6	6.9	9.5	4.8
55-59	100	14.7	5.4	2.8	1.9	6.4	26.4	21.2	8.1	8.5	4.7
60-64	100	14.4	6.9	1.6	1.8	5.7	40.6	11.6	6.0	7.2	4.1
65-69	100	13.5	6.9	2.9	3.1	7.9	34.9	12.7	7.9	6.7	3.5
70-74	100	11.2	5.0	5.4	4.3	5.0	40.3	10.1	8.5	8.5	1.6
75+	100	5.6	22.2	5.6	0.0	8.3	44.4	5.6	0.0	0.0	8.3

Πηγή: www.economics.gr, Ιδία επεξεργασία

Α.5 ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ - ΜΟΡΦΩΤΙΚΟ ΕΠΙΠΕΔΟ ΠΛΗΘΥΣΜΟΥ

Η δευτεροβάθμια εκπαίδευση αντανακλά στις τεχνικές ικανότητες του πληθυσμού, απαραίτητες για δραστηριότητες μεσαίας τεχνολογικής εξειδίκευσης, ενώ η τριτοβάθμια εκπαίδευση λειτουργεί ως προσέγγιση των υψηλών δεξιοτήτων του πληθυσμού μιας περιοχής. Το μορφωτικό επίπεδο του πληθυσμού χρησιμοποιείται επίσης ως δείκτης προσέγγισης των ικανοτήτων του ανθρώπινου δυναμικού, άρα και ως σημαντικός παράγων προσέλκυσης επενδύσεων. Η χωρική ενότητα εμφανίζει σημαντικές ελλείψεις στο ζήτημα αυτό, που σημαίνει ότι για την προσέλκυση επενδύσεων μεσαίας και υψηλής τεχνολογικής έντασης θα πρέπει να ενταθούν οι προσπάθειες αναβάθμισης του μορφωτικού επιπέδου. Τα κύρια χαρακτηριστικά της εκπαίδευσης και των υποδομών αυτής στις Κυκλάδες είναι τα εξής:

- Η συντριπτική πλειονότητα των σχολείων λειτουργεί με πρωινό ωράριο εργασίας ή είναι ολόημερα σχολεία.
- Η συστέγαση δεν δημιουργεί ιδιαίτερο πρόβλημα διπλοβάρδιας, αφού το μεγαλύτερο ποσοστό των συστεγαζόμενων σχολείων λειτουργεί μόνο πρωί ή ως ολόημερα.
- Όσον αφορά τις αναλογίες «επιφάνεια σχολικού κτηρίου ανά μαθητή», «επιφάνεια αιθουσών διδασκαλίας ανά μαθητή» και «επιφάνεια αναξιοποίητων χώρων ανά μαθητή» στη χωρική δεν παρουσιάζονται αξιομνημόνευτες διακυμάνσεις με ποσοστά και στους τρεις δείκτες κάτω του εθνικού μέσου όρου ο οποίος είναι 7,9 τ.μ/μαθητή, 2,7 τμ/μαθητή και 0,1 τμ/μαθητή αντιστοίχως.
- Το 74,6% των σχολείων δηλώνει ότι διαθέτει σχολική βιβλιοθήκη, το 64% ότι η βιβλιοθήκη αυτή λειτουργεί, ενώ το 22, 8% ότι η βιβλιοθήκη αυτή στεγάζεται σε ειδική αίθουσα. Όσον αφορά το μέσο αριθμό τίτλων βιβλίων στις υπάρχουσες βιβλιοθήκες είναι περίπου 1247.

- Η κατανομή των σχολείων που διαθέτουν ηλεκτρονικό υπολογιστή είναι 90,2%. Η αναλογία μαθητών ανά ηλεκτρονικό υπολογιστή είναι 11 μαθητές ανά η/υ ενώ ο εθνικό μέσος όρος είναι 15,1 μαθητές ανά η/υ.

Τα επίσημα στατιστικά στοιχεία μαθητών, διδασκόντων, σχολείων , καθώς και την αναλογία τους ανά 1000 κατοίκους, σε πρωτοβάθμια και δευτεροβάθμια εκπαίδευση αποτυπώνονται στον πίνακα που ακολουθεί.

Πίνακας 23: Στοιχεία εκπαίδευσης Κυκλάδων

Διδακτικό προσωπικό δημοτικών σχολείων	648
Μαθητές δημοτικών σχολείων	7559
Αριθμός γυμνασίων	36
Διδακτικό προσωπικό γυμνασίων	497
Μαθητές γυμνασίων	2996
Αριθμός λυκείων - ΕΠΑΛ	41
Διδακτικό προσωπικό λυκείων - ΕΠΑΛ	444
Μαθητές λυκείων - ΕΠΑΛ	3283
Αριθμός ιδιωτικών δημοτικών σχολείων	1
Διδακτικό προσωπικό ιδιωτικών δημοτικών σχολείων	11
Μαθητές ιδιωτικών δημοτικών σχολείων	130
Αριθμός ιδιωτικών γυμνασίων	-
Διδακτικό προσωπικό ιδιωτικών γυμνασίων	-
Μαθητές ιδιωτικών γυμνασίων	-
Αριθμός ιδιωτικών λυκείων - ΕΠΑΛ	1
Διδακτ. προσωπικό ιδιωτικών Λυκείων - ΕΠΑΛ	19
Μαθητές ιδιωτικών λυκείων - ΕΠΑΛ	41
Μαθητές δημοτικού ανά 1000 κατοίκους	68,28
Μαθητές Β/άθμιας εκπαίδευσης ανά 1000 κατοίκους	56,72
Διδακτικό προσωπικό ανά 100 μαθητές Β/άθμιας εκπαίδευσης	14,98

Πηγή: www.economics.gr. Ιδία επεξεργασία

Όσον αφορά στους Πίνακες 24 και 25 όπου δίνονται τα άτομα ανά κατηγορία εκπαίδευσης και η ποσοστιαία διάρθρωση του εκπαιδευτικού επιπέδου του πληθυσμού κατά ηλικίες, το μεγαλύτερο μερίδιο σε ομάδες μικρών ηλικιών το κατέχουν αυτοί που είναι απόφοιτοι μέσης εκπαίδευσης καθώς και οι απόφοιτοι Δημοτικού, ενώ το μεγαλύτερο μερίδιο στις ομάδες μεγάλων ηλικιών το κατέχουν άτομα με απολυτήριο Δημοτικού.

Στις πιο μεγάλες ηλικίες, από 55 και άνω υπάρχει ένα μεγάλο μέρος του πληθυσμού που δεν τελείωσε το Δημοτικό άλλα ξέρει να διαβάζει και να γράφει. Αυτό συμβαίνει γιατί

παλαιότερα δεν υπήρχε η οικονομική δυνατότητα από τους γονείς να στέλνουν τα παιδιά τους στο σχολείο τη στιγμή που υπήρχε ανάγκη για εργατικά χέρια στον αγροτικό τομέα. Έτσι από πολύ μικρή ηλικία τα παιδιά απασχολούνταν στη γεωργία και την κτηνοτροφία.

Σήμερα το εργατικό δυναμικό έχει υψηλό εκπαιδευτικό επίπεδο και ολοένα αυξανόμενο. Υπάρχει όμως ανάγκη για εξειδίκευση και κατάρτιση σε εξειδικευμένους τομείς παραγωγικής απασχόλησης.

Παρατηρώντας τον Πίνακα 26 καταλήγουμε ότι τα ποσοστά συμμετοχής του πληθυσμού στους κατόχους διδακτορικού, μάστερ, αποφοίτους Ανωτάτων Σχολών και ΤΕΙ στο Νομό Κυκλάδων είναι χαμηλότερα σε σχέση με τα αντίστοιχα ποσοστά του πληθυσμού στην Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου αλλά και στο σύνολο της Χώρας. Αντίθετα, υψηλότερα ποσοστά συγκεντρώνονται στους πτυχιούχους ΤΕΣ, στους απόφοιτους Δημοτικού και σε εκείνους που εγκατέλειψαν το Δημοτικό αλλά γνωρίζουν γραφή και ανάγνωση.

Τέλος, από τον Πίνακα 27 μπορούμε να δούμε ότι το εκπαιδευτικό επίπεδο των ανδρών και των γυναικών κυμαίνεται περίπου στα ίδια επίπεδα με μία μικρή υπεροχή των ανδρών. Η πλειοψηφία και των δύο φύλων είναι απόφοιτοι μέσης εκπαίδευσης ή απόφοιτοι Δημοτικού. Οι γυναίκες φαίνεται να συγκεντρώνουν υψηλότερα ποσοστά σε σχέση με τους άνδρες στις ομάδες αποφοίτων μέσης εκπαίδευσης, αποφοίτων Δημοτικού, εκείνων που εγκατέλειψαν το Δημοτικό αλλά γνωρίζουν γραφή και ανάγνωση και εκείνων που δεν γνωρίζουν γραφή και ανάγνωση. Οι άνδρες συγκεντρώνουν υψηλότερα ποσοστά στις ομάδες πτυχιούχων, ΤΕΔ, ΤΕΣ και αποφοίτων 3τάξιου Γυμνασίου.

Το επίπεδο εκπαίδευσης των γυναικών του Νομού έχει βελτιωθεί σε σχέση με αυτό της προηγούμενης δεκαετίας. Το 1991, το 45,92% είχε απολυτήριο Δημοτικού, το 13,38% απολυτήριο Λυκείου, το 9,12% απολυτήριο 3τάξιου Γυμνασίου, ενώ μόνο το 3% πτυχίο Ανωτάτης Σχολής. Τα αντίστοιχα ποσοστά το 2001 είναι : 38,2% απολυτήριο Δημοτικού, 18,6% απολυτήριο Λυκείου, 11% απολυτήριο 3τάξιου Γυμνασίου και 4,8% πτυχίο Ανώτατης Σχολής.

Το ποσοστό εκείνων που ξέρουν γραφή και ανάγνωση αν και εγκατέλειψαν το Δημοτικό καθώς και εκείνων δεν ξέρουν γραφή και ανάγνωση μειώθηκε από 23.95% που ήταν το 1991 σε 14,2 σύμφωνα με τα στατιστικά στοιχεία της απογραφής του 2001. Το τελευταίο ποσοστό αφορά στις γυναίκες που η ηλικία τους είναι από 45 ετών και άνω σε αντίθεση με το ποσοστό των πτυχιούχων γυναικών που αφορά τις νέες σε ηλικία γυναίκες (20-40).

Πίνακας 24: Πληθυσμός ηλικίας 6 και άνω , κατά ομάδες ηλικιών και επίπεδο εκπαίδευσης, 2001

Φύλο και ομάδες ηλικιών	Επίπεδο εκπαίδευσης														
	Σύνολο	Κάτοχοι διδακτορικού τίτλου	Κάτοχοι Μάστερ	Πτυχιούχοι Ανωτάτων Σχολών	Πτυχιούχοι ΤΕΙ (ΚΑΤΕ, ΚΑΤΕΕ)	Πτυχιούχοι Ανωτέρων Σχολών	Πτυχιούχοι μεταδευτεροβάθμιας εκπαίδευσης	Απόφοιτοι Μέσης εκπαίδευσης	Πτυχιούχοι ΤΕΛ	Πτυχιούχοι ΤΕΣ	Απόφοιτοι 3ταξίου Γυμνασίου	Απόφοιτοι Δημοτικού	Φοιτούν στο Δημοτικό	Εγκατέλειψαν το Δημοτικό, αλλά γνωρίζουν γραφή και ανάγνωση	Δε γνωρίζουν γραφή και ανάγνωση
ΝΟΜΟΣ ΚΥΚΛΑΔΩΝ	102.789	103	238	5.027	1.910	693	3.037	17.469	2.529	2.340	12.389	38.239	7.007	8.169	3.639
6-9	4.822	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	4.817	5	0
10-14	5.940	0	0	0	0	0	0	0	0	0	430	3.309	2.190	11	0
15-19	6.332	0	0	0	0	0	93	1.150	310	125	3.649	956	0	28	21
20-24	7.371	1	21	202	158	66	716	2.500	660	320	1.405	1.202	0	55	65
25-29	8.861	10	46	682	381	72	644	2.749	583	353	1.749	1.464	0	59	69
30-34	9.192	10	38	986	392	84	442	2.792	425	307	1.497	2.102	0	60	57
35-39	8.117	16	28	882	304	94	285	2.120	243	312	1.097	2.623	0	49	64
40-44	7.732	18	42	709	251	100	260	1.825	140	332	661	3.222	0	95	77
45-49	6.594	10	20	566	148	70	201	1.280	74	202	580	3.262	0	123	58
50-54	6.753	11	15	372	102	88	159	997	40	177	389	4.035	0	270	98
55-59	5.457	6	15	208	52	39	84	636	24	86	232	3.417	0	515	143
60-64	5.829	6	6	156	59	36	58	500	13	71	181	3.269	0	1.166	308
65-69	6.185	9	4	122	23	25	42	364	5	29	189	2.802	0	1.812	759
70-74	5.816	0	2	59	21	10	22	271	8	15	111	2.883	0	1.797	617
75-79	3.900	1	1	34	10	4	15	148	3	8	102	2.079	0	1.053	442
80-84	2.168	2	0	24	7	4	10	83	0	2	66	1.066	0	571	333
85+	1.720	3	0	25	2	1	6	54	1	1	51	548	0	500	528

Πηγή: www.economics.gr, Ιδία επεξεργασία

Πίνακας 25: Ποσοστιαία διάρθρωση του εκπαιδευτικού επιπέδου του πληθυσμού του Νομού κατά ηλικία, 2001

Φύλο και ομάδες ηλικιών	Επίπεδο εκπαίδευσης														
	Σύνολο	Κάτοχοι διδακτορι-κού τίτλου	Κάτοχοι Μάστερ	Πτυχιούχοι Ανωτάτων Σχολών	Πτυχιούχοι ΤΕΙ (ΚΑΤΕ, ΚΑΤΕΕ)	Πτυχιούχοι Ανωτέρων Σχολών	Πτυχιούχοι μεταδευτεροβάθμιας εκπαίδευσης	Απόφοιτοι Μέσης εκπαίδευσης	Πτυχιούχοι ΤΕΛ	Πτυχιούχοι ΤΕΣ	Απόφοιτοι 3ταξίου Γυμνασίου	Απόφοιτοι Δημοτικού	Φοιτούν στο Δημοτικό	Εγκατέλειψαν το Δημοτικό, αλλά γνωρίζουν γραφή και ανάγνωση	Δε γνωρίζουν γραφή και ανάγνωση
6-9	100	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	99.9	0.1	0.0
10-14	100	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	7.2	55.7	36.9	0.2	0.0
15-19	100	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	1.5	18.2	4.9	2.0	57.6	15.1	0.0	0.4	0.3
20-24	100	0.0	0.3	2.7	2.1	0.9	9.7	33.9	9.0	4.3	19.1	16.3	0.0	0.7	0.9
25-29	100	0.1	0.5	7.7	4.3	0.8	7.3	31.0	6.6	4.0	19.7	16.5	0.0	0.7	0.8
30-34	100	0.1	0.4	10.7	4.3	0.9	4.8	30.4	4.6	3.3	16.3	22.9	0.0	0.7	0.6
35-39	100	0.2	0.3	10.9	3.7	1.2	3.5	26.1	3.0	3.8	13.5	32.3	0.0	0.6	0.8
40-44	100	0.2	0.5	9.2	3.2	1.3	3.4	23.6	1.8	4.3	8.5	41.7	0.0	1.2	1.0
45-49	100	0.2	0.3	8.6	2.2	1.1	3.0	19.4	1.1	3.1	8.8	49.5	0.0	1.9	0.9
50-54	100	0.2	0.2	5.5	1.5	1.3	2.4	14.8	0.6	2.6	5.8	59.8	0.0	4.0	1.5
55-59	100	0.1	0.3	3.8	1.0	0.7	1.5	11.7	0.4	1.6	4.3	62.6	0.0	9.4	2.6
60-64	100	0.1	0.1	2.7	1.0	0.6	1.0	8.6	0.2	1.2	3.1	56.1	0.0	20.0	5.3
65-69	100	0.1	0.1	2.0	0.4	0.4	0.7	5.9	0.1	0.5	3.1	45.3	0.0	29.3	12.3
70-74	100	0.0	0.0	1.0	0.4	0.2	0.4	4.7	0.1	0.3	1.9	49.6	0.0	30.9	10.6
75-79	100	0.0	0.0	0.9	0.3	0.1	0.4	3.8	0.1	0.2	2.6	53.3	0.0	27.0	11.3
80-84	100	0.1	0.0	1.1	0.3	0.2	0.5	3.8	0.0	0.1	3.0	49.2	0.0	26.3	15.4
85+	100	0.2	0.0	1.5	0.1	0.1	0.3	3.1	0.1	0.1	3.0	31.9	0.0	29.1	30.7

Πηγή: www.economics.gr, Ιδία επεξεργασία

Πίνακας 26: Διάθρωση του πληθυσμού κατά επίπεδο εκπαίδευσης και ποσοστιαία συμμετοχή, 2001

ΕΠΙΠΕΔΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ	ΝΟΜΟΣ ΚΥΚΛΑΔΩΝ	%	ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΝ. ΑΙΓΑΙΟΥ	%	ΣΥΝΟΛΟ ΕΛΛΑΔΑΣ	%
Κάτοχοι διδακτορικού τίτλου	103	0.1	360	0.1	27,259	0.2
Κάτοχοι Μάστερ	238	0.2	844	0.3	55,628	0.5
Πτυχιούχοι Ανώτατων Σχολών	5,027	4.9	15,390	5.5	829,880	8
Πτυχιούχοι ΤΕΙ (ΚΑΤΕ, ΚΑΤΕΕ)	1,910	1.9	6,412	2.3	284,056	2.7
Πτυχιούχοι Ανωτέρων Σχολών	693	0.7	1,984	0.7	68,345	0.7
Πτυχιούχοι μεταδευτεροβάθμιας εκπαίδευσης	3,037	3	9,930	3.6	362,605	3.5
Απόφοιτοι Μέσης εκπαίδευσης	17,469	17	51,497	18.5	2,300,727	22.2
Πτυχιούχοι ΤΕΛ	2,529	2.5	7,026	2.6	216,122	2.1
Πτυχιούχοι ΤΕΣ	2,340	2.3	5,246	1.9	182,369	1.8
Απόφοιτοι 3ταξίου Γυμνασίου	12,389	12	36,446	13.2	1,159,432	11.3
Απόφοιτοι Δημοτικού	38,239	37.2	94,255	34	3,139,901	30.4
Φοιτούν στο Δημοτικό	7,007	6.8	20,597	7.4	654,322	6.3
Εγκατέλειψαν το Δημοτικό, αλλά γνωρίζουν γραφή και ανάγνωση	8,169	7.9	17,766	6.4	644,699	6.7
Δε γνωρίζουν γραφή και ανάγνωση	3,639	3.5	9,734	3.5	371,453	3.6
ΣΥΝΟΛΟ	102,789	100	277,487	100	10,296,798	100

Πηγή: www.economics.gr, Ιδία επεξεργασία

Πίνακας 27: Διάθρωση του πληθυσμού κατά φύλο και επίπεδο εκπαίδευσης και ποσοστιαία συμμετοχή, 2001

ΕΠΙΠΕΔΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ	ΑΝΔΡΕΣ	%	ΓΥΝΑΙΚΕΣ	%
Κάτοχοι διδακτορικού τίτλου	75	0.1	28	0.05
Κάτοχοι Μάστερ	155	0.3	83	0.2
Πτυχιούχοι Ανώτατων Σχολών	2,614	5	2,413	4.8
Πτυχιούχοι ΤΕΙ (ΚΑΤΕ, ΚΑΤΕΕ)	1,058	2	852	1,7
Πτυχιούχοι Ανωτέρων Σχολών	650	1.2	43	0.05
Πτυχιούχοι μεταδευτεροβάθμιας εκπαίδευσης	1,507	2.8	1,530	3.1
Απόφοιτοι Μέσης εκπαίδευσης	8,199	15.5	9,270	18.6
Πτυχιούχοι ΤΕΛ	1,572	3	957	1.9
Πτυχιούχοι ΤΕΣ	2,086	3.9	254	0.5
Απόφοιτοι 3ταξίου Γυμνασίου	6,918	13.1	5,471	11
Απόφοιτοι Δημοτικού	19,188	36.3	19,051	38.2
Φοιτούν στο Δημοτικό	3,650	6.9	3,357	6.7
Εγκατέλειψαν το Δημοτικό, αλλά γνωρίζουν γραφή και ανάγνωση	3,637	6.9	4,532	9.1
Δε γνωρίζουν γραφή και ανάγνωση	1,589	3	2,050	4.1
ΣΥΝΟΛΟ	52,898	100	49,891	100

Πηγή: www.economics.gr, Ιδία επεξεργασία

Α.6 ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ ΚΑΙ ΑΕΙΦΟΡΙΚΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ

Τα βασικά στοιχεία που συνιστούν τη σπουδαιότητα και τη μοναδικότητα του φυσικού περιβάλλοντος των Κυκλάδων αφορούν:

- Στο φυσικό τοπίο από πλευράς ποικιλότητας, κλίμακας και μορφής (ακτές, σπήλαια, πολυνησιακά χαρακτηριστικά, ορεινές περιοχές). (βλ. εικ. 10, 11, σελ.234)
- Στη χλωρίδα και την πανίδα: η διατήρηση της βιοποικιλότητας στα θαλάσσια και νησιωτικά οικοσυστήματα, ειδικά στις παράκτιες περιοχές και στα λιγότερο αναπτυγμένα νησιά απαιτεί κατάλληλες μορφές διαχείρισης που θα είναι συμβατές και με τη βελτίωση συνθηκών του τοπικού πληθυσμού.
- Στην εξαιρετική ποιότητα των θαλασσιών υδάτων που μέχρι σήμερα είναι κατά 100% κατάλληλα για κολύμβηση, η οποία επιβάλλεται να διαφυλαχθεί σαν βασικός παράγοντας έλξης.

Γεωμορφολογία

Το έδαφος είναι ορεινό και ημιορεινό, ενώ ελάχιστες δασικές εκτάσεις υπάρχουν σε ορισμένα νησιά. Οι ακτές των νησιών κατά το μεγαλύτερο ποσοστό (70-80%) του μήκους των, αποτελούνται από απόκρημνα τμήματα με κλίσεις μεγαλύτερες του 30%, ενώ σε ποσοστό που κυμαίνεται από 15-20% του μήκους των αποτελούνται από τμήματα με χαμηλές μέχρι μέσες κλίσεις. Συνήθως οι απόκρημνες ακτές εναλλάσσονται με ομαλές ακτές μικρού μήκους με αμμώδεις παραλίες.

Στον τύπο των απόκρημνων ακτών παρατηρούνται συνήθως παράκτιες γεωμορφές όπως σπήλαια, αψίδες και στήλες, ενώ συχνές είναι οι καταπτώσεις και οι ολισθήσεις ανάλογα με τις κλίσεις των πετρωμάτων και το βαθμό διάβρωσης και αποσάθρωσής τους. Ιδιαίτερα τα ηφαιστειακά πετρώματα, όπου εμφανίζονται, (Θήρα, Μήλο κ.α.) σε απόκρημνες ακτές, παρουσιάζονται ευδιάβρωτα στην επίδραση των θαλάσσιων διεργασιών (κύματα, παράκτια ρεύματα) και με σημαντικό βαθμό αποσάθρωσης.

Πολλές ακτογραμμές σε διάφορα νησιά έχουν μεταβληθεί από τις ανθρωπογενείς δραστηριότητες και κατασκευές στο διάστημα των τελευταίων δεκαετιών. Αυτό συμβαίνει συνήθως στις περιοχές που επιχώνονται για την κατασκευή τεχνητής προβλήτας ή λιμενοβραχίονα στα πλαίσια λιμενικών έργων ή τουριστικών εγκαταστάσεων. Οι παρεμβάσεις αυτές επηρεάζουν την κίνηση των παρακτίων ρευμάτων και κατά συνέπεια τη μεταφορά των παρακτίων ιζημάτων. Αυτό προκαλεί διάβρωση σε ορισμένες παράκτιες περιοχές και απόθεση παράκτιων ιζημάτων σε κάποιες άλλες, δημιουργώντας ανάλογα προβλήματα στη χρήση των παράκτιων περιοχών.

Κλίμα

Το κλίμα είναι ήπιο με λίγες βροχοπτώσεις οι οποίες συγκεντρώνονται στους χειμερινούς μήνες, γεγονός που προκαλεί ιδιαίτερα προβλήματα στην εξασφάλιση νερού. Τα μικρά ύψη βροχής που δέχονται πολλά από τα νησιά, σε συνδυασμό με τη γεωλογική διαμόρφωση και το μέγεθος τους, δεν επιτρέπουν την ανάπτυξη πυκνού υδρογραφικού δικτύου και μεγάλων υδρογεωλογικών λεκανών με αποτέλεσμα το μικρό μέγεθος πηγών και αποθεμάτων νερού. Οι μέσες θερμοκρασίες κυμαίνονται από 11-28C, ενώ οι άνεμοι είναι κυρίως βόρειοι με ένταση και κατά τους καλοκαιρινούς μήνες (μελέμια). Τέλος η ηλιοφάνεια είναι από τις μεγαλύτερες της χώρας και κυμαίνεται περίπου στις 3000 ώρες ετησίως. Από πλευράς σεισμικής επικινδυνότητας επισημαίνεται ότι τα νησιά των Κυκλάδων δεν ανήκουν σε σεισμογενή περιοχή.

Χλωρίδα - Πανίδα

Στο φυσικό περιβάλλον των Κυκλάδων διακρίνονται οι ακόλουθοι βασικοί τύποι οικοσυστημάτων: φρυγανικά οικοσυστήματα, οικοσυστήματα μακκίας, δάση και δασικές εκτάσεις, λιβαδικές εκτάσεις, παράκτια και θαλάσσια οικοσυστήματα. Εξ αιτίας του μικρού μεγέθους τους, τα νησιωτικά οικοσυστήματα είναι εύθραυστα και ασταθή. Κατά συνέπεια οι εξωτερικές πιέσεις (π.χ. από οικονομικές δραστηριότητες, επέκταση της δόμησης, αλλαγές στις χρήσεις γης), ενδέχεται να οδηγήσουν σύντομα στην υποβάθμιση βιοτόπων και την εξαφάνιση ειδών.

Τα νησιά των Κυκλάδων παρουσιάζουν μια εξαιρετικά ενδιαφέρουσα πανίδα, που περιλαμβάνει πολλά ενδημικά είδη που ζουν μόνο στην Ελλάδα ή ακόμα και μόνο σε ένα νησί ή βραχονησίδα των Κυκλάδων.

Η γεωγραφική θέση των νησιών στο νοτιοανατολικό άκρο της Ευρώπης, κοντά στην Ασία και τη Βόρεια Αφρική, τα έχει καταστήσει τόπο με πολύ ενδιαφέρουσα ορνιθοπανίδα, που διακρίνεται σε τέσσερις γενικές κατηγορίες: στα πουλιά που μένουν όλο το χρόνο στα νησιά (σπουργίτης, καρδερίνα, κότσυφας, αγριοπερίστερο), σε αυτά που έρχονται το χειμώνα από πιο κρύες περιοχές (κοκκινολαίμης), σε αυτά που ανεβαίνουν από την Αφρική την άνοιξη για να κάνουν τη φωλιά τους και να ζευγαρώσουν (χελιδόνι, τσαλαπετεινός, σταχτάρα) και σε αυτά που απλώς σταματούν την άνοιξη και το φθινόπωρο κατά τις μεταναστεύσεις τους από την Αφρική στη Βόρεια Ευρώπη και αντίστροφα.

Χαρακτηριστικά θαλασσοπούλια των Κυκλάδων είναι ο θαλασσοκόρακας, ο αρτέμης, ο ασημόγλαρος και ο σπάνιος αιγαιόγλαρος, (βλ. εικ. 12, σελ.235) ένα παγκοσμίως απειλούμενο είδος, ενδημικό της λεκάνης της Μεσογείου, το σημαντικότερο θαλασσοπούλι της Ελλάδας και της Ευρώπης.

Στους μικρούς υγρότοπους των Κυκλάδων (Τήνος, Σέριφος, Νάξος, Μήλος, Πάρος, Αντίπαρος) βρίσκουν καταφύγιο πολλά υδρόβια πουλιά, όπως η αλκυόνα και ο στρειδοφάγος, που κατεβαίνουν το χειμώνα από το βορρά, αλλά και ερωδιοί που έρχονται την άνοιξη από το νότο. Πολύ χαρακτηριστικό πτηνό των Κυκλάδων είναι και η νησοπέρδικα.

Στα αρπακτικά κυριαρχούν ο φιδαιτός, ο σπιζαετός και ο μαυροπετρίτης, τυπικός καλοκαιρινός επισκέπτης του Αιγαίου που φωλιάζει σε ακατοίκητες βραχονησίδες ή απόκρημνα βράχια - το πιο σημαντικό σε παγκόσμιο επίπεδο πουλί που φιλοξενεί η Ελλάδα. Νυχτόβια αρπακτικά είναι η κουκουβάγια και ο γκιώνης.

Στις Κυκλάδες ζουν κάποια τοπικά ενδημικά ερπετά: η οχιά της Μήλου (Μήλος, Κίμωλος, Πολύαιγος, Σίφνος), η σαύρα της Μήλου (Μήλος, Αντίμηλος, Κίμωλος) (βλ. εικ. 13, σελ.236), το κροκοδειλάκι (Δήλος, Νάξος, Πάρος, Αντίπαρος, Μύκονος) και το (πιο κοινό) φίδι λαφιάτης.

Στα θηλαστικά των Κυκλάδων ξεχωρίζει το σπάνιο αγριοκάτσικο της Αντιμήλου, που ζει μόνο στο συγκεκριμένο νησί. Σε πολλά νησιά διαβιώνουν λαγοί και αγριοκούνελα. Στα θαλάσσια θηλαστικά περιλαμβάνονται η μεσογειακή φώκια (το πιο σημαντικό

θηλαστικό του Λιγαίου) και τα διάφορα είδη δελφινιού (ρινοδέλφινο, μαυροδέλφινο, σταχτοδέλφινο) (βλ. εικ. 14, σελ. 236).

Εξαιρετικά πλούσια είναι και η υπόλοιπη θαλάσσια πανίδα των Κυκλάδων, που περιλαμβάνει πάνω από 200 είδη ψαριών (μπαρμπούνια, λυθρίνια, τσιπούρες, σαργούς, μελανούρια, σκαθάκια, μαγιάτικα) και ακόμα χταπόδια, καλαμάρια, σουπιές, αστακούς και ιππόκαμπους - ένας πραγματικός παράδεισος για τους υποβρύχιους ψαράδες και τους φίλους των καταδύσεων (οργανωμένα καταδυτικά κέντρα λειτουργούν στα νησιά Ίος, Μήλος, Μύκονος, Πάρος, Αντίπαρος και Σαντορίνη).

Ιδιαίτερο ενδιαφέρον παρουσιάζει και η εντομοπανίδα των Κυκλάδων, με πιο χαρακτηριστικό είδος τη σπάνια πεταλούδα *Callimorpha quadripunctaria* της Πάρου, που τους καλοκαιρινούς μήνες σε μια μικρή κοιλάδα του νησιού συγκεντρώνεται ένας μεγάλος αριθμός ατόμων του είδους.

Natura 2000

Πολλές περιοχές των Κυκλάδων είναι ενταγμένες στο ευρωπαϊκό δίκτυο προστατευόμενων περιοχών Natura 2000. Στα περισσότερα νησιά κυριαρχούν σήμερα τα φρύγανα, οι μικροί θάμνοι, το θυμάρι, βότανα με σπάνιες φαρμακευτικές ιδιότητες και ποώδη φυτά - είδη που αντέχουν στις ξερικές συνθήκες του μεσογειακού καλοκαιριού και στην έλλειψη νερού. Την άνοιξη οι πλαγιές των νησιών καλύπτονται από αγριολούλουδα, μαργαρίτες, παπαρούνες, χρυσάνθεμα, και το φθινόπωρο από βολβώδη φυτά, ενώ στις ακτές ανθίζουν η μαργαρίτα, η αγριοβιολέτα της άμμου και ο κρίνος της θάλασσας. Ιδιαίτερα σημαντική είναι και η υποθαλάσσια χλωρίδα των Κυκλάδων, με πολύ χαρακτηριστικό είδος τα λιβάδια της Ποσειδώνας στους βυθούς της Κέας και άλλων νησιών.

Περιοχές Natura 2000

- Άνδρος: όρμος Βιτάλι και κεντρικός ορεινός όγκος
- Τήνος: Μυρσίνη - ακρωτήριο Λιβάδα
- Σύρος: Όρος Σύριγγας ως παραλία
- Ανατολική Κέα
- Βορειοδυτική Κύθνος: Όρος Αθέρας- ακρωτήριο Κέφαλος και παράκτια ζώνη
- Νότια Σέριφος
- Σίφνος: Προφήτης Ηλίας μέχρι δυτικές ακτές και θαλάσσια περιοχή
- Νήσος Πολύαιγος – Κίμωλος
- Νήσος Αντίμηλος - Θαλάσσια παράκτια ζώνη
- Μήλος: Προφήτης Ηλίας - ευρύτερη περιοχή
- Παράκτια ζώνη δυτικής Μήλου
- Φολέγανδρος ανατολική μέχρι δυτική Σίκινο και θαλάσσια ζώνη
- Νήσοι Δεσποτικό και Στρογγυλό και θαλάσσια ζώνη
- Νήσος Πάρος: Πεταλούδες., νησίδες Πάρου και Νότια Αντίπαρος
- Κεντρική και νότια Νάξος: Όρη Αναθεματήστρα, Κόρωνος, Μαυροβούνι, Ζευς, Βίγλα και θαλάσσια ζώνη
- Μικρές Κυκλάδες: Ηρακλεία, Μακάρες, Μικρός και Μεγάλος Άβελας, Βενέτικο Ηρακλείας Σχοινούσσα, Κουφονήσια, Κέρος, Αντίκερι και θαλάσσια περιοχή
- Βορειοανατολική Αμοργός και Κύναρος, Λεβίθα, Μαυριά, Γλάρος, Γραμβούσα, Νικουριά, Μικρό και Μεγάλο Βιόκαστρο, Κραμβονήσι, Πεταλίδι και θαλάσσια ζώνη
- Σαντορίνη: Νέα Και Παλιά Καμένη - Προφήτης Ηλίας

- Βραχονήσια Νότιου Αιγαίου (Βελοπούλα, Φαλκονέρα, Ανάνες, Χριστιανά, Παχειά Φτενό, Μάκρα, Αστακιδονήσια, Σύρνα - Γύρω Νησιά)
- Ανάφη: Χερσόνησος Κάλαμος – Ρούκουνας
- Νησίδες Μυκόνου: Ρήνεια, Χταπόδια, Τραγονήσι

Κυριότερες πηγές ρύπανσης

Η περιοχή των Κυκλάδων χαρακτηρίζεται γενικά από μικρό βαθμό ρύπανσης και χαμηλά επίπεδα ρύπων λόγω της απουσίας μεγάλων βιομηχανικών μονάδων, της χαμηλής εντατικοποίησης της γεωργίας και της κτηνοτροφίας καθώς και της μικρής σχετικά κυκλοφορίας οχημάτων κατά το μεγαλύτερο τμήμα του έτους. Η επιβάρυνση στο περιβάλλον είναι μεγαλύτερη κατά τους θερινούς μήνες από την αυξημένη τουριστική κίνηση (Τσάλτας, 2005).

Οι κυριότερες πηγές ρύπανσης αφορούν (Επιχειρησιακό πρόγραμμα Περιβάλλον – Αειφόρος Ανάπτυξη, 2007):

- Στους οικισμούς και τις παρακείμενες τουριστικές εγκαταστάσεις (υγρά απόβλητα, κακή διαχείριση απορριμμάτων, ηχορύπανση).
- Στις υποδομές μεταφορών υπερτοπικής εμβέλειας, αεροδρόμια και λιμάνια (ρύποι, θόρυβος, εκπομπές αερίων).
- Στις συμβατικές μονάδες παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας (αέριοι ρύποι, ρύποι πετρελαίου, θόρυβος).
- Σε μεμονωμένες παραγωγικές μεταποιητικές και εξορυκτικές μονάδες.

Οι Μονάδες Επεξεργασίας Λυμάτων που λειτουργούν στις Κυκλάδες καλύπτουν το 84% των αναγκών σύμφωνα με τις Κοινοτικές Οδηγίες. Η διαχείριση των απορριμμάτων (αστικών αποβλήτων-σκουπιδιών) και η μέθοδος διάθεσής τους αποτελεί ένα βασικό ελλειμματικό χαρακτηριστικό που γίνεται περισσότερο αντιληπτό στις περιοχές και τις εποχές μεγάλης συγκέντρωσης τουριστών.

Σχετικά με τα μη επικίνδυνα βιομηχανικά απόβλητα δεν υπάρχουν ποσοτικοί στόχοι ούτε σε εθνικό επίπεδο, ισχύουν όμως οι γενικές κατευθύνσεις ως προς τη διαχείρισή τους, κυρίως με συμμετοχή σε συλλογικά συστήματα εναλλακτικής διαχείρισης ή με την ίδρυση συστημάτων ατομικής εναλλακτικής διαχείρισης. Για τα επικίνδυνα απόβλητα θα εφαρμόζεται ο Εθνικός Σχεδιασμός για τα Επικίνδυνα Απόβλητα και οι ειδικότερες προδιαγραφές.

Η συνεχής προσπάθεια της τοπικής αυτοδιοίκησης για τη σταδιακή εξάλειψη των χώρων ανεξέλεγκτης απόρριψης σκουπιδιών (Χ.Α.Δ.Α.), έχει σαν αποτέλεσμα τη συνεχή μείωση του αριθμού τους (περίπου 75 το 1999). Παράλληλα λειτουργούν περισσότεροι από 15 χώροι ελεγχόμενης διάθεσης (ΧΕΔΑ) σε διάφορα νησιά.

Αγροτικό τοπίο

Τα αγροτικά τοπία (βλ. εικ. 15, σελ.236) είναι αποτέλεσμα της αλληλεπίδρασης μεταξύ φυσικού περιβάλλοντος και διαχειριζόμενων αγροτικών συστημάτων. Η μακριά ιστορική πορεία αυτής της αλληλεπίδρασης, στην περιοχή, έχει δημιουργήσει μια σειρά από ημιφυσικά τοπία, τα οποία χαρακτηρίζονται από μεγάλη οικολογική και αισθητική αξία. Τα αγροτικά τοπία των νησιών παρουσιάζουν και ενδιαφέροντα φυσικά χαρακτηριστικά, τα οποία αναφέρονται στο γεωλογικό τους υπόβαθρο και στις φυσικές χρήσεις γης. Τα χαρακτηριστικά του αγροτικού τοπίου μπορούν να διαχωριστούν σε πέντε κατηγορίες: τις αναβαθμίδες, τις περιφράξεις, τα μονοπάτια, τις αγροτικές κατασκευές, και τις υπόλοιπες κατασκευές της υπαίθρου.

Η διατήρηση του αγροτικού τοπίου δεν έχει αποτελέσει αντικείμενο συγκεκριμένης πολιτικής. Οι διατάξεις για την εκτός σχεδίου και εκτός ορίων οικισμών δόμηση έχουν δημιουργήσει σημαντικές αλλοιώσεις στο τοπίο. Τις αλλοιώσεις αυτές έρχονται να συμπληρώσουν τα δημόσια έργα, οι οχλούσες δραστηριότητες, οι αποθήκες, τα εμπορικά κέντρα και κάθε είδους κατασκευή που δεν λαμβάνει υπόψη της τα μορφολογικά χαρακτηριστικά και την κλίμακα της περιοχής (Περιφερειακό Χωροταξικό Σχέδιο Νοτίου Αιγαίου, 2003). Η προσπάθεια εφαρμογής χωροταξικής πολιτικής εξειδικευμένης σε επίπεδο νησιού δεν έχει προχωρήσει αρκετά, ενώ και η υφιστάμενη γενική νομοθεσία καταστρατηγείται στην πράξη δεδομένης της

ανεπάρκειας των μηχανισμών ελέγχου και καταστολής.

Κίνδυνοι υποβάθμισης τοπίου

Οι κυριότεροι κίνδυνοι υποβάθμισης του τοπίου των νησιών των Κυκλάδων (Τσάλτας, 2005) προέρχονται από:

- Την επέκταση των οικιστικών κέντρων τόσο σε ορεινές περιοχές όσο και κυρίως στην παράκτια ζώνη.
- Την κατασκευή τουριστικών αναδομών και υποδομών κυρίως κατά μήκος της ακτογραμμής.
- Την πρόκληση πυρκαγιών και την καταστροφή δασικών και άλλων εκτάσεων.
- Τις εκτεταμένες ή /και σημειακές εξορυκτικές δραστηριότητες.
- Την κατασκευή έργων υποδομής.
- Την ανεξέλεγκτη διάθεση στερεών απορριμμάτων στα ρέματα, τις ακτές και αλλού.
- Την επέκταση των θαλασσίων οδών μεταφοράς πετρελαίου λόγω των κινδύνων ατυχήματος και δημιουργίας πετρελαιοκηλίδων από συχνές διαρροές ή απόρριψη παραγώγων πετρελαίου.

Υδάτινοι Πόροι

Έχουν υπολογισθεί ότι οι συνολικές ανάγκες σε νερό της Περιφέρειας είναι 35 εκ. κυβικά μέτρα ανά έτος (12μηνιαία χρήση). Επιπρόσθετες ανάγκες της Περιφέρειας για ύδρευση (τουρισμός, βιομηχανική χρήση, οικοδομική δραστηριότητα, κλπ.) ανεβάζουν την κατανάλωση στο διπλάσιο (περίπου 70 εκατ. κμ/έτος). (ΥΠΑΝ, 2008)

Οι προαναφερόμενες ανάγκες, καλύπτονται σήμερα εν μέρει από τις εξής πηγές

- Γεωτρήσεις εκμετάλλευσης του υπόγειου δυναμικού.
- Πηγές αποστράγγισης των υπογείων υδροφορέων.
- Λιμνοδεξαμενές και φράγματα.
- Εγκαταστάσεις αφαλάτωσης.
- Μεταφορά νερού με υδροφόρες.
- Αποθήκευση νερού σε ιδιωτικές βροχοδεξαμενές.

Η ελλειμματικότητα σε υδατικούς πόρους, που παρουσιάζει η πλειονότητα των νησιών, καθιστά αδύνατη την κάλυψη των υδρευτικών και αρδευτικών αναγκών μόνο από γεωτρήσεις ή/και χρήση των πηγών αποστράγγισης των υπογείων υδροφορέων. Η εντατική εκμετάλλευση του υπόγειου δυναμικού άλλωστε συνοδεύεται από σοβαρούς κινδύνους υποβάθμισης της ποιότητας των υδάτων, ένα φαινόμενο συχνά μη αντιστρεπτό. Αρνητικές επιπτώσεις στην επάρκεια κυρίως της ύδρευσης των οικισμών έχουν οι απώλειες από τα πεπαλαιωμένα δίκτυα ύδρευσης, σημαντικό μέρος των οποίων ανακατασκευάζεται ή ανακαινίζεται στα πλαίσια των περιφερειακών

Α.7 ΙΣΤΟΡΙΑ – ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ

Αρχαϊκή Περίοδος

Τα νησιά του συμπλέγματος των Κυκλάδων σηματοδοτούν λόγω θέσης και ιστορικής παρουσίας, την Αυγή του Ελληνικού Πολιτισμού. Η ονομασία Κυκλάδες είναι γνωστή από την αρχαιότητα από πολλούς αρχαίους συγγραφείς όπως ο Ηρόδοτος, ο Θουκυδίδης, ο Στράβωνας, ο Καλλίμαχος κ.α. και δόθηκε στα νησιά επειδή σχημάτιζαν έναν κύκλο γύρω από το Ιερό νησί της ελληνικής αρχαιότητας, την Δήλο (βλ. εικ. 16, σελ.237). Σύμφωνα με την παράδοση πρώτοι κάτοικοι των Κυκλάδων ήταν οι Κάρρες, οι Λέλεγες και οι Φοίνικες. Η αρχαιότερη εγκατάσταση ανθρώπων στις Κυκλάδες ανάγεται στο 9000 π.Χ., όπως δείχνει ο υπαίθριος οικισμός μεσολιθικής εποχής που ανακαλύφθηκε στην περιοχή Μαρουλάς της Κύθνου.

Ο οψιδιανός της Μήλου που βρέθηκε στο σπήλαιο Φράγγχι της Ερμιονίδας (ανατολική Πελοπόννησος) μαρτυρά την οργανωμένη παρουσία του ανθρώπου στις Κυκλάδες κατά την 8η χιλιετία π.Χ.

Στο Σάλιαγκο, (βλ. εικ. 17, σελ.237) μικρή νησίδα ανάμεσα στην Αντίπαρο και την Πάρο, ο οικισμός που βρέθηκε παρουσιάζει έναν ιδιόμορφο νησιωτικό πολιτισμό της νεότερης νεολιθικής εποχής (περίπου 4300-3900 π.Χ.) με ευρήματα πολύ μεγάλης σημασίας. Στην 'Ανδρο, στο οροπέδιο Στρόφιλα, εντοπίστηκε οικισμός της 4ης χιλιετίας π.Χ. -ο μεγαλύτερος νεολιθικός οικισμός του Αιγαίου- όπου ανακαλύφθηκαν οι παλαιότερες στην Ελλάδα βραχογραφίες.

Από τα τέλη της 4ης χιλιετίας π.Χ. και κατά τη διάρκεια της 3ης, παράλληλα με τον Πρωτομινωικό Πολιτισμό της Κρήτης και τον Πρωτοελλαδικό της ηπειρωτικής Ελλάδας, με αφετηρία την Κέα (οικισμός Κεφάλαια, 3300-3200 π.Χ.) αναπτύχθηκε στις Κυκλάδες ένας πολιτισμός με ιδιαίτερα χαρακτηριστικά, ο Κυκλαδικός Πολιτισμός, που άφησε παγκοσμίως ανεπανάληπτα καλλιτεχνικά δείγματα, με ξεχωριστά ανάμεσά τους τα περίφημα κυκλαδικά ειδώλια (βλ. εικ. 18, σελ.237). Ο πολιτισμός αυτός

αναπτύχθηκε σε μικρές ανεξάρτητες κοινότητες δεμένες με τη θάλασσα. καθώς τα νησιά αφενός δεν διέθεταν μεγάλες καλλιεργήσιμες εκτάσεις και αφετέρου βρίσκονταν στο σταυροδρόμι των θαλάσσιων δρόμων ανάμεσα στη Μικρά Ασία, την Ελλάδα και την Κρήτη. Τα κυκλαδίτικα καράβια όργωναν τις θάλασσες και έρχονταν σε επαφή με τις γύρω από το Αιγαίο περιοχές, ανταλλάσσοντας μαζί τους προϊόντα αλλά και πολιτιστικά στοιχεία. Ο Κυκλαδικός Πολιτισμός, που κάλυψε όλη την εποχή του χαλκού (3200-1100 π.Χ.), διαιρείται σε τρεις μεγάλες περιόδους:

Πρωτοκυκλαδική περίοδος, 3200-2000 π.Χ.

Μεσοκυκλαδική περίοδος, 2000-1650 π.Χ.

Υστεροκυκλαδική περίοδος, 1650-1100 π.Χ

Κυκλαδικός Πολιτισμός

Η μελέτη του Κυκλαδικού Πολιτισμού άρχισε τις τελευταίες δεκαετίες του περασμένου αιώνα και οφείλεται κατά μεγάλο μέρος στον Έλληνα αρχαιολόγο Χ. Τσουντα, που ανάσκαψε πολλά κυκλαδικά νεκροταφεία στην Σύρο, Πάρο, Αντίπαρο, Σίφνο κ.α. Όλοι σχεδόν οι κυκλαδικοί οικισμοί είναι παράλιοι εκτός από αυτούς που βρίσκονται σε μεγάλα νησιά με εύφορη ενδοχώρα. Την ανάπτυξή τους την ευνόησε η προνομιούχος θέση των νησιών που αποτελούν φυσικό σύνδεσμο ανάμεσα στην Μικρά Ασία και την Ευρώπη. Από τις αρχές ήδη της Πρώιμης Χαλκοκρατίας, τα κυκλαδίτικα καράβια όργωναν τις θάλασσες και έρχονταν σε επαφή με τις γύρω από το Αιγαίο περιοχές, ανταλλάσσοντας μαζί με τα προϊόντα τους και πολιτιστικά στοιχεία. Το εμπόριο καλύπτει σημαντικό μέρος από τις ασχολίες τους : εργαλεία και μαχαίρια από οψιανο λίθο της Μήλου, πήλινα αγγεία και χάλκινα αντικείμενα καθώς και μαρμάρινα ειδώλια που εξάγονταν στην Μ. Ασία, στην Ελλάδα και στην Κρήτη. Η μεταλλουργία από τις Κυκλάδες πέρασε και στην υπόλοιπη Ελλάδα.

Τα σπίτια των Κυκλαδιτών ήταν μικρά (το πολύ δυο δωμάτια), χωρίς εστία, γιατί τα νησιά δεν είχαν δάση για να παράγουν καύσιμα, και το πάχος των τοίχων ήταν μόλις 50 εκατοστά πράγμα που αποδεικνύει ότι οι στέγες ήταν ελαφρές, από κλαδιά, καλάμια και πατημένο πηλό. Γύρω από τους οικισμούς υπήρχαν τείχη με πάχος έως 1,60 μ. Το σχέδιο των σπιτιών προσαρμοζόταν στο χώρο που διέθεταν και έτσι ήταν άλλοτε

ευθύγραμμο και άλλοτε καμπυλόγραμμο. Στις πλαγιές των λόφων κοντά στον οικισμό ήταν τα νεκροταφεία με τάφους κιβωτιόσχημους σε σχήμα τραπεζίου ή με πρωτόγονη θολωτή μορφή (Σύρος) ή λοξευμένοι στον μαλακό βράχο (Μήλος). Τους τάφους χρησιμοποιούσαν για περισσότερους από έναν νεκρό, αλλά πρόσεχαν πάντα να μην μετακινηθεί το κρανίο του προηγούμενου νεκρού από την θέση του. Οι νεκροί ετοποθετούντο στον τάφο συνεσταλμένοι με τα χέρια μπροστά στο πρόσωπο και τα γόνατα κοντά στο σαγόνι. Κοντά τους έμπαιναν τα κτερίσματα, πλούσια ή φτωχά ανάλογα με την κοινωνική θέση του νεκρού : αντικείμενα της καθημερινής ζωής, αγγεία πήλινα και μαρμάρινα, εργαλεία και σκεύη για τον καλλωπισμό, βελόνες, λεπίδες οψιανού και μαρμάρινα ειδώλια. Για να επισημαίνεται ο τάφος, πάνω από την πλάκα που τον κάλυπτε, χτιζόταν τοιχαλάκι. Η ύπαρξη ψευδοεισόδου στους τάφους οδήγησε τους μελετητές στο συμπέρασμα ότι οι κυκλαδίτες πίστευαν πως ο τάφος ήταν μεταθανάτια κατοικία. Είναι δύσκολο να μιλήσει κανείς για την κοινωνική οργάνωση των κυκλαδίων. Από τα σπίτια που έχουν ανασκαφεί στους διάφορους οικισμούς κανένα δεν ξεχωρίζει σαν σπίτι του αρχηγού, μόνο στα νεκροταφεία βρίσκουμε μερικούς τάφους πιο πλούσιους από τους άλλους και τοποθετημένους σε πιο κεντρική θέση. Αυτό το γεγονός ίσως να σημαίνει ότι οι κυκλαδίτες ήταν χωρισμένοι σε γένη ή φυλές.

Για την θρησκεία δεν γνωρίζουμε σχεδόν τίποτα, από τα ταφικά όμως έθιμα συμπεραίνουμε πως ήταν ένα κράμα δεισδαιμονίας και μαγείας. Μνημειακή τέχνη δεν ανέπτυξαν οι Πρωτοκυκλαδίτες, την καλλιτεχνική τους δραστηριότητα την βλέπουμε κυρίως στα αγγεία και στα ειδώλια. Στα πρώτα στάδια τα κεραμικά είναι χειροποίητα, πυξίδες κυλινδρικές ή σφαιρικές που φέρουν διακόσμηση στο χαραγμένο ψαροκόκαλο, άλλοτε με πόδι ή λαιμό, και μικροί κρατήρες με πόδι ή χωρίς πόδι, είναι τα επικρατέστερα σχήματα. Στην δεύτερη φάση η χρήση του κεραμικού τροχού καθιερώνεται και τα σχήματα των αγγείων πολλαπλασιάζονται. Χαρακτηριστικά είναι τα περίεργα τηγανοειδή σκεύη που κατά μια ερμηνεία χρησιμοποιούντο ως καθρέπτες, και τα αγγεία που για το σχήμα τους πήραν το όνομα «σαλτσιέρες».

Οι κυκλαδίτες διέπρεψαν και στην μεταλλοτεχνία και μικροτεχνία (εργαλεία, ασημένιες περόνες, διαδήματα, περιδέραια από χάνδρες ή κοχύλια) Βρέθηκαν ακόμα χαραγμένες σε πλάκες ή βράχους ζωγραφισμένες παραστάσεις, με κυνήγια ή χορούς και άλλες σκηνές από την καθημερινή ζωή. Το κυριότερο όμως δημιούργημα του

πρωτοκυκλαδικού πολιτισμού είναι τα θαυμάσια μαρμάρινα ειδώλια. Η παραγωγή τους συνεχίζεται χωρίς διακοπή σε ολόκληρη της Τρίτη χιλιετία. Στην αρχή σχηματικά καταλήγουν σε υπέροχες πλαστικές δημιουργίες όσο πλουτίζεται η πείρα των τεχνιτών και τελειοποιούνται τα εργαλεία και η τεχνική. Από τα απλοϊκά σχηματικά περνάμε στα βιολόσχημα και σιγά – σιγά σε πιο νατουραλιστικές μορφές, όπου αποδίδονται λεπτομέρειες σώματος, χαρακτηριστικά του προσώπου κ.λπ. Τα περισσότερα παρουσιάζουν γυναικείες μορφές, μερικές φορές σε κατάσταση εγκυμοσύνης, μετωπικά και με δύο μόνο διαστάσεις. Έχουμε όμως και πολεμιστές ή αρχηγούς και αργότερα, όταν οι τεχνίτες έχουν πια υποτάξει το υλικό τους και κινούνται στις τρεις διαστάσεις του χώρου, έχουμε και συμπλέγματα ή αξιόλογες δημιουργίες, όπως ο αρπιστής της Κέρου και ο αυλήτης του Εθνικού Μουσείου. Τα υπέροχα αυτά δημιουργήματα, που θεωρούνται τα παλαιότερα γλυπτά της Ευρώπης, δεν έχουν ακόμα βρει ικανοποιητική ερμηνεία.

Ελληνιστική και Ρωμαϊκή εποχή

Οι ηγεμόνες των ελληνιστικών κρατών στολίζουν τη Δήλο με νέα μεγάλα κτήρια, ενώ η εμφάνιση των Ρωμαίων ευνοεί ακόμα περισσότερο το νησί. Το 167 π.Χ. κηρύσσεται ελεύθερο λιμάνι για να πλήξει το εμπόριο της Ρόδου που είχε περάσει στο στρατόπεδο των Μακεδόνων, εχθρών των Ρωμαίων. Τον επόμενο χρόνο το νησί παραχωρείται στους Αθηναίους, ενώ οι κάτοικοι του διώχονται και πάλι και καταφεύγουν στην Αχαΐα. Οι Αθηναίοι εγκαθιστούν κληρούχους και αρχίζει μια νέα περίοδος ακμής του νησιού, κυρίως μετά την καταστροφή της Κορίνθου από τους Ρωμαίους το 146 π.Χ. Η Δήλος γίνεται τότε η μοναδική αγορά χαλκού, μύρων και δούλων. Έμποροι από όλα τα μέρη του αρχαίου κόσμου συναντώνται στις τέσσερις αγορές του νησιού, γύρω από το Ιερό του Απόλλωνα. Η καταστροφή όμως δεν θα αργήσει να έρθει : το 88 π.Χ. ο βασιλιάς του Πόντου Μιθριδάτης, σε πόλεμο με τους Ρωμαίους, θα καταστρέψει το νησί επειδή αρνήθηκε να συμμαχήσει μαζί του εναντίον των Ρωμαίων. Είκοσι χιλιάδες κάτοικοι του νησιού θα σφαγούν, ενώ οι υπόλοιποι εγκατέλειψαν το νησί. Λίγο αργότερα, το 69 π.Χ. οι πειρατές θα αφανίσουν ότι είχε μείνει όρθιο στο νησί.

Κατά τους επόμενους αιώνες οι Κυκλάδες έγιναν αντικείμενο διεκδίκησης των Μακεδόνων, των επιγόνων του Μέγα Αλεξάνδρου και των Ρωμαίων, αλλάζοντας κυρίαρχο ανάλογα με τον ισχυρό της κάθε περιόδου. Ενώ όμως όλα τα νησιά άρχιζαν

να παρακαμάζουν. η Λήλος γνώρισε μια νέα άνθηση. Οι ηγεμόνες των ελληνοιστικών κρατών την κόσμησαν με νέα μεγάλα κτήρια. ενώ η εμφάνιση των Ρωμαίων ευνόησε ακόμα περισσότερο το νησί.

Ενετοί και Φράγκοι στις Κυκλάδες

Μετά την κατάληψη της Κωνσταντινούπολης από τους Σταυροφόρους, το 1204, τα περισσότερα νησιά των Κυκλάδων περιήλθαν στους Ενετούς. Οι αδελφοί Γκίζι κατέλαβαν την Τήνο, τη Μύκονο, τη Σέριφο, την Κέα, την Αμοργό, ενώ ο Μάρκος Σανούδος κατέλαβε τη Νάξο, την Πάρο, την Αντίπαρο, τη Μήλο, την Κίμωλο, τη Σίφνο, την Κύθνο, τη Φολέγανδρο, την Ανάφη, την Ίο, τη Θήρα. Το 1207 ο Μ. Σανούδος ίδρυσε το Δουκάτο του Αιγαίου ή της Νάξου, με πρωτεύουσα τη Νάξο, και το 1208 ο πάπας Ιννοκέντιος Γ' ίδρυσε την καθολική Επισκοπή Νάξου. Οι συνθήκες της ζωής διαμορφώθηκαν με βάση το φεουδαρχικό δίκαιο, με διαφορές βέβαια από νησί σε νησί. Οι καθολικού δόγματος φεουδάρχες και άρχοντες εγκαθίσταντο στα κάστρα και οι συμπαγείς μάζες του ντόπιου ορθόδοξου πληθυσμού έμεναν στους οικισμούς δίπλα στα κάστρα ή στα χωριά. Η μακρά περίοδος της ενετικής κατοχής είχε σαν αποτέλεσμα οι κάτοικοι ορισμένων νησιών να δεχτούν το καθολικό δόγμα. Έτσι, στην Τήνο, τη Σύρο, τη Νάξο και τη Σαντορίνη αναπτύχθηκε μια πλούσια καθολική παράδοση, που συνεχίζεται μέχρι σήμερα. (Αργυρίου Α., 2004)

Το Δουκάτο της Νάξου υπήρξε το σταθερότερο δημιούργημα της φραγκοκρατίας στην Ελλάδα: υπό τους Σανούδους και αργότερα υπό τους Κρίσπι παρέμεινε ισχυρό ακόμα και μετά την πτώση της λατινικής αυτοκρατορίας της Κωνσταντινούπολης, δεν καταλύθηκε ποτέ από την αναγεννημένη βυζαντινή αυτοκρατορία και επέζησε για σχεδόν εκατό χρόνια μετά την κατάληψη της Πόλης από τους Τούρκους. Το 1537, οι γαλέρες του σουλτάνου με στόλαρχο τον Χαϊρεντίν Μπαρμπαρόσα κατέλαβαν τα περισσότερα νησιά. Οι Κρίσπι διατηρήθηκαν από τον σουλτάνο ως φόρου υποτελείς άρχοντες του Δουκάτου μέχρι το 1566, οπότε ο τουρκικός στόλος κατέλυσε οριστικά το Δουκάτο. Μόνο η Τήνος έμεινε ενετική, για να περιέλθει στους Τούρκους δύο αιώνες αργότερα.

Οι παραδοσιακές τέχνες στις Κυκλάδες

Οι Κυκλαδίτες συνεχίζουν μια μακρόχρονη ιστορία στις παραδοσιακές τέχνες, με πολλά εργαστήρια και πολλούς λαϊκούς δημιουργούς που δίνουν τη δική τους συμβολή

στον κυκλαδικό λαϊκό πολιτισμό. Πλούσια και ζωντανή παράδοση έχουν να επιδείξουν στη μαρμαρογλυπτική πρώτη απ' όλα τα νησιά η Τήνος με τα ξακουστά εργαστήρια Μαρμάρου στον Πύργο, η Άνδρος, η Νάξος και η Πάρος, στην καλαθοπλεκτική η Τήνος, στη ναυπηγο-ξυλουργική η Σύρος και τα Κουφονήσια, στην υφαντική η Μύκονος, η Νάξος, η Κέα και οι Μικρές Κυκλάδες, στην τέχνη του ψηφιδωτού η Ίος, στην κεραμική η Κύθνος, η Νάξος και η Σίφνος, στην ξυλογλυπτική η Αμοργός, στο χτίσιμο της πέτρας και στην κεραμιδοσκεπή η Κέα.

Δίπλα στους πολλούς άγνωστους λαϊκούς δημιουργούς των παραδοσιακών τεχνών, οι Κυκλάδες έχουν αναδείξει πολλούς και μεγάλους δημιουργούς των εικαστικών τεχνών. Ολόφωτα παραδείγματα οι ζωγράφοι Νικηφόρος Λύτρας, Νικόλαος Γκύζης, Γιάννης Γαϊτής και οι γλύπτες Γιαννούλης Χαλεπάς, Δημήτριος Φιλιπότης από την Τήνο, και ο ζωγράφος Κωνσταντίνος Πανώριος από τη Σίφνο. Σημαντικούς ζωγράφους και γλύπτες έχει δώσει η Άνδρος, αλλά και η Σύρος και η Πάρος.

Η λαϊκή μουσική παράδοση των Κυκλάδων είναι πλούσια και πασίγνωστη, παρουσιάζοντας αναρίθμητα τραγούδια με τη συνοδεία του βιολιού και του λαούτου, και θαυμάσιους νησιώτικους χορούς όπου οι χορευτές νομίζεις πως δεν πατούν στη γη. Στη Σύρο γεννήθηκε ο σημαντικός εκπρόσωπος του ρεμπέτικου τραγουδιού ο Μάρκος Βαμβακάρης, ο οποίος μετά τη Μικρασιατική Καταστροφή του 1922, από τη σύζευξη του σμυρνέικου με το δημοτικό τραγούδι δημιούργησε ένα ιδιότυπο μουσικό είδος με την ονομασία ρεμπέτικο. (Αργυρίου Α., 2004)

Πολιτιστική Κληρονομιά - Διαχείριση

Οι Κυκλάδες χαρακτηρίζονται από τη μοναδικότητα και την ποικιλότητα των πολιτιστικών πόρων, η οποία οφείλεται στη συνεχή κατοίκηση του χώρου από τους προϊστορικούς χρόνους μέχρι σήμερα. Όπως είναι ευνόητο, ιδιαίτερο ενδιαφέρον συγκεντρώνουν τα δείγματα του κυκλαδικού πολιτισμού. Το πολιτισμικό δυναμικό συνθέτουν:

- αρχαιολογικοί χώροι και μνημεία εθνικής και διεθνούς εμβέλειας (βλ. εικ. 19, σελ.238)
- οχυρωματικές κατασκευές (κάστρα κλπ) (βλ. εικ. 20, σελ.238)
- θρησκευτικά μνημεία (ναοί, μοναστήρια, εξωκλήσια) (βλ. εικ. 21, σελ.238)
- αξιόλογα οικιστικά σύνολα και παραδοσιακοί οικισμοί (βλ. εικ. 22, σελ.239)
- μεμονωμένα κτίρια και σύνολα αστικής αρχιτεκτονικής
- βιομηχανικά κτίρια και σύνολα
- ιστορικοί τόποι
- μουσειακοί χώροι (βλ. εικ. 23, σελ.239)

Ο βαθμός διατήρησης, προστασίας, αναγνωσιμότητας και επισκεψιμότητας των επιμέρους στοιχείων και συνόλων ποικίλλει, κυρίως λόγω των οργανωτικών και οικονομικών αδυναμιών της τοπικής αυτοδιοίκησης καθώς και του τρόπου οργάνωσης και λειτουργίας των αρμοδίων υπηρεσιών του Υπουργείου Πολιτισμού. Η πολιτιστική αυτή κληρονομιά σε συνδυασμό με τις ποικίλες πολιτιστικές εκδηλώσεις, αποτελεί το δεύτερο σημαντικό πόλο έλξης της τουριστικής κίνησης μετά το φυσικό και το σύγχρονο δομημένο περιβάλλον των νησιών της Περιφέρειας.

Σε ότι αφορά τη σύγχρονη υποδομή στον τομέα του πολιτισμού, διαπιστώνεται σημαντική διαφοροποίηση στο πλήθος των σχετικών μονάδων, στο εύρος των επιλογών, στη χρονική περίοδο που πραγματοποιούνται διάφορες εκδηλώσεις καθώς και προφανής συγκέντρωση των σχετικών δραστηριοτήτων στα αστικά κέντρα και τους τουριστικούς πόλους έλξης. Είναι πάντως χαρακτηριστική, της δυναμικής που υπάρχει, η λειτουργία, στο σύνολο της Περιφέρειας, 45 Μουσείων και Λαογραφικών Κέντρων, άνω των 80 Πολιτιστικών και Πνευματικών Κέντρων, 8 κινηματογράφων, 4 θεάτρων και 35 βιβλιοθηκών (Υπουργείο Πολιτισμού, 2009)

Οικιστικός πλούτος

Ο οικιστικός πλούτος των Κυκλάδων είναι εντυπωσιακός από πλευράς αισθητικής, ιστορικής και χωροταξικής αξίας. Το κτιστό περιβάλλον κάθε νησιού παρουσιάζει ιδιαίτερο αρχιτεκτονικό και πολεοδομικό χαρακτήρα, επηρεασμένο τόσο από το ανάγλυφο του όσο και από την ιστορική του διαδρομή. Μεταξύ των πολυάριθμων οικιστικών συνόλων ένας μεγάλος αριθμός έχει αξιολογηθεί ως σημαντικού

ενδιαφέροντος και έχει υπαχθεί στο καθεστώς των διατηρητέων παραδοσιακών οικισμών. Ειδικότερα από το σύνολο των 484 οικισμών έχουν κηρυχθεί παραδοσιακοί οι 165 δηλαδή ποσοστό μεγαλύτερο από 30% (Περιφερειακό Χωροταξικό Σχέδιο του Νοτίου Αιγαίου, 2003).

Παρά την ύπαρξη τόσο σημαντικού οικιστικού πλούτου, λίγα έργα συντήρησης και ανάδειξης έχουν γίνει από την πολιτεία με αποτέλεσμα σημαντικές αλλοιώσεις των οικισμών να προκύπτουν είτε από δημόσια έργα ή από έργα υπηρεσιών κοινής ωφέλειας. Σημαντικές αδυναμίες θεσμικής προστασίας και οργάνωσης προκύπτουν από την έλλειψη πολεοδομικού και χωροταξικού σχεδιασμού και κυρίως από την περιορισμένη δυνατότητα ελέγχου της εφαρμογής του. Έτσι και η ιδιωτική δόμηση σε πολλές περιπτώσεις αλλοιώνει αυθαίρετα το περιβάλλον (Περιφερειακό Χωροταξικό Σχέδιο του Νοτίου Αιγαίου, 2003).

Α.8 ΥΓΕΙΑ - ΠΡΟΝΟΙΑ

Η διάρθρωση των υποδομών υγείας (διασπορά και επίπεδο) ανάλογα με το μέγεθος και τον εξυπηρετούμενο πληθυσμό ανά νησί, μπορεί να θεωρηθεί ικανοποιητική με δεδομένη την συγκεκριμένη διάσπαση του νησιωτικού χώρου. Ο συνολικός αριθμός των μονάδων υγείας όλων των επιπέδων (3 νοσοκομεία, 6 κέντρα υγείας, 12 πολυδύναμα περιφερειακά ιατρεία και 16 περιφερειακά ιατρεία) είναι θεωρητικά επαρκής για το σύνολο των νησιών. Ο βαθμός όμως της παρεχόμενης κάλυψης και των υπηρεσιών περίθαλψης παραμένει χαμηλός κυρίως λόγω των ελλείψεων σε ανθρώπινο δυναμικό (γιατροί, ειδικότητες, νοσηλευτικό προσωπικό) άλλα και σε τεχνικό και λοιπό επιστημονικό εξοπλισμό των μονάδων, καθώς και λόγω των αδυναμιών του συστήματος επικοινωνιών και μεταφορών. Υπενθυμίζεται επίσης ότι οι ανάγκες ιατρικής περίθαλψης και φροντίδας πολλαπλασιάζονται κατά την περίοδο αιχμής της τουριστικής δραστηριότητας από το μεγάλο αριθμό επισκεπτών.

Δομές Υγείας:

- Γ. Ν. Σύρου
- Γ. Ν. Νάξου
- Κέντρο Υγείας Άνδρου
- Κέντρο Υγείας Τήνου
- Κέντρο Υγείας Μυκόνου
- Κέντρο Υγείας Πάρου
- Κέντρο Υγείας Ίου
- Κέντρο Υγείας Θήρας
- Κέντρο Υγείας Μήλου

Σχετικά με την πρόνοια στην περιοχή των Κυκλάδων παρατηρούμε ότι παρουσιάζονται ελλείψεις τόσο σε επίπεδο υποδομών όσο και προγραμμάτων, αφού συνολικά υπάρχουν 4 γηροκομεία, ένα πτωχοκομείο και ένας οίκος περίθαλψης, ενώ το μόνο πρόγραμμα που λειτουργεί αποτελεσματικά είναι αυτό της Κινητής Μονάδας Ψυχικής Υγείας. Η αλήθεια είναι ότι το επίπεδο πρόνοιας στις Κυκλάδες δεν είναι χαμηλότερο συγκριτικά

με άλλους νομούς. Εντούτοις η περιοχή χρήζει ιδιαίτερης διαχείρισης λόγω και των προβλημάτων προσπελασιμότητας και χωρικής συνοχής που την χαρακτηρίζουν. Ακολουθούν οι δομές πρόνοιας.

Δομές Πρόνοιας:

- Στέγη Ευγηρίας Τήνου
- Πτωχοκομείο Θήρας
- Οίκος Περίθαλψης Κιμώλου
- Γηροκομείο - Πτωχοκομείο Ερμούπολης
- Εμπειρείκιο Γηροκομείο Άνδρου
- Γηροκομείο Νάξου

Σημαντική προσφορά στον τομέα της πρόνοιας στις Κυκλάδες έχει προσφέρει η λειτουργία της Κινητής Μονάδας Ψυχικής Υγείας (ΚΜΨΥ). Ο τομέας ευθύνει για την Κινητή Μονάδα Βορειοανατολικών Κυκλάδων με έδρα τη Σύρο περιλαμβάνει τα νησιά Σύρο, Άνδρο, Μύκονο, Τήνο, Πάρο και Αντίπαρο (εκτιμώμενος πραγματικός πληθυσμός 70.000-75.000). Ο τομέας ευθύνει της Κινητής Μονάδας Δυτικών Κυκλάδων με έδρα τη Μήλο περιλαμβάνει τα νησιά Μήλο, Κίμωλο, Σίφνο, Σέριφο, Κύθνο και Κέα (εκτιμώμενος πραγματικός πληθυσμός 12.000). Όσον αφορά στον τρόπο λειτουργίας των Κινητών Μονάδων, σε καθένα από τα νησιά που προαναφέρθηκαν μεταβαίνει κάθε εβδομάδα ή ανά 15 ημέρες (ανάλογα με τις ανάγκες) Κλιμάκιο αποτελούμενο από ψυχίατρο, παιδοψυχίατρο, ψυχολόγο και κοινωνικό λειτουργό (οι ειδικότητες επιλέγονται ανάλογα με τις ανάγκες και τους διαθέσιμους οικονομικούς πόρους).

Από την έναρξη λειτουργίας των ΚΜΨΥ έχουν παρακολουθηθεί (συμπεριλαμβανομένων των περιστατικών που παρακολουθούνται έως σήμερα) 2.703 περιστατικά (2.001 περιστατικά στις ΒΑ Κυκλάδες και 702 περιστατικά στις Δ. Κυκλάδες, 2153 ενήλικοι και 550 παιδιά. Όσον αφορά στις θεραπευτικές πράξεις (συνεδρίες διάγνωσης, θεραπευτικής αντιμετώπισης, κατ' οίκον επισκέψεις), έχουν γίνει συνολικά 17.805 συνεδρίες (12.132 για τις ΒΑ Κυκλάδες και 5.673 για τις Δ Κυκλάδες).

Α.9 ΕΝΕΡΓΕΙΑ - ΕΥΡΥΖΩΝΙΚΑ ΔΙΚΤΥΑ

Η παραγωγή ενέργειας στα νησιά είναι απόλυτα συνυφασμένη με το πρότυπο ανάπτυξης. Μεγάλες υποδομές αυτόνομων εργοστασίων παραγωγής ενέργειας καλύπτουν σήμερα με σχετική επάρκεια τις ανάγκες των Κυκλάδων. Προβλήματα όμως παρουσιάζονται στους θερινούς μήνες οπότε και η ζήτηση αυξάνεται με γεωμετρική πρόοδο.

Επίσης δυσανάλογα υψηλοί είναι οι πόροι που απαιτούνται για την κατασκευή εργοστασίων παραγωγής ενέργειας σε σύγκριση με μια χερσαία περιοχή. Πρέπει να τονιστεί η δυσκολία αξιοποίησης εναλλακτικών μορφών ενέργειας λόγω της γεωγραφικής ασυνέχειας και των αυξημένων απαιτούμενων πόρων σε σύγκριση με τις ωφέλειες. Η αξιοποίηση της αιολικής ενέργειας γίνεται σε περιορισμένο βαθμό.

Οι Κυκλάδες έχουν σήμερα εγκατεστημένη ισχύ 10,1 MW σε αιολικά πάρκα ή το 1,6% της συνολικά εγκατεστημένης στη χώρα ισχύος. Ειδικότερα, στα μη διασυνδεδεμένα νησιά, οι περιορισμοί που τίθενται σήμερα από τα τοπικά δίκτυα αντιστοιχούν σε δυνατότητα απορρόφησης αιολικής ενέργειας σε ποσοστό 30% της ζήτησης αιχμής ισχύος, χωρίς να λαμβάνονται υπόψη δυνατότητες αποθήκευσης μέσω υβριδικών συστημάτων. Η αναμενόμενη αύξηση των επενδύσεων σε αιολικά πάρκα, θα έχει ως αποτέλεσμα την αύξηση της επιχειρηματικής δραστηριότητας της χωρικής ενότητας, καθώς και την αύξηση του συνολικού όγκου των επενδύσεων. (Επιχειρησιακό πρόγραμμα Κρήτης και Νήσων Αιγαίου για την περίοδο, 2007)

Ως προς τις ευρυζωνικές συνδέσεις ADSL είναι εμφανής η ικανοποιητική κάλυψη και το ποσοστό διείσδυσης ιδιαίτερα στα μεγάλα νησιά όπου οι υποδομές αναπτύχθηκαν σύμφωνα με την εμπορική ζήτηση και τις τεχνικές δυνατότητες των φορέων διασύνδεσης μεταξύ των νησιών και των υφιστάμενων κέντρων του ΟΤΕ. Στο νομό Κυκλάδων αντίστοιχα δεν μπορούν βραχυπρόθεσμα να καλυφθούν λόγω τεχνολογίας δικτύου τα νησιά Σίκινος, Δονούσα, Δήλος και Κ. Κουφονήσι. Η διείσδυση του ADSL στις Κυκλάδες είναι 5,54 % των τηλεφωνικών παροχών ISDN+PSTN που λειτουργούν (Επιχειρησιακό πρόγραμμα Κρήτης και Νήσων Αιγαίου για την περίοδο, 2007).

Α.10 ΠΡΟΣΠΕΑΑΣΙΜΟΤΗΤΑ

Σύμφωνα με την κατάταξη των αεροδρομίων κατά κατηγορία ICAO ο Νόμος Κυκλάδων διαθέτει τα κάτωθι αεροδρόμια:

- Νομοθετημένα σημεία εισόδου και εξόδου: Μύκονος, Σαντορίνη
- Μη νομοθετημένα σημεία εισόδου και εξόδου: Μήλος, Νάξος, Πάρος
- Αμιγώς εσωτερικού: Σύρος

Στο Νομό Κυκλάδων λειτουργούν ελικοδρόμια στα παρακάτω νησιά: Άνδρο, Τήνο, Κέα, Κύθνο, Σέριφο, Σίφνο, Κίμωλο, Κουφονήσια, Αμοργό, Σίκινο, Ανάφη, Θηρασία και Φολέγανδρο.

Σύμφωνα με την κατάταξη των λιμανιών από το Υ.Ο.Α.Ν. σε 3 κατηγορίες οι Κυκλάδες διαθέτουν τα κάτωθι λιμάνια ανά κατηγορία:

- Κατηγορία I Λιμάνια Εθνικής Σημασίας: Σύρος
- Κατηγορία II Λιμάνια Περιφερειακής Σημασίας: Πάρος, Νάξος, Μύκονος, Τήνος
- Κατηγορία III Λιμάνια Τοπικής Σημασίας: Θήρα, Άνδρος, Μήλος, Κέα, Ίος

Εκτός των παραπάνω κατηγοριών που θεωρούνται ως βασικά λιμάνια, λειτουργούν και μία σειρά μικρότερων λιμανιών στα νησιά: Κύθνο, Αμοργό, Σίφνο, Σέριφο, Σίκινο, Ανάφη, Κίμωλο, Αντίπαρο, Φολέγανδρο, Ηρακλεία, Δονούσα, Ξηρασία, Σχοινούσα και Κουφονήσια.

Ο αριθμός των αεροδρομίων δεν είναι δυνατόν να καλύψει το σύνολο του αριθμού των νησιών, με αποτέλεσμα να δημιουργούνται αυτόματα πλεονεκτούσες και μη περιοχές. Στις πλεονεκτούσες περιοχές οι υποδομές δεν είναι ικανοποιητικές ούτε ανάλογες του επιπέδου ανάπτυξής τους. Η έλλειψη άμεσης πρόσβασης δημιουργεί την ανάγκη κάλυψης μεταφοράς ασθενών για λόγους υγείας, συμπεριλαμβανομένων των επειγουσών αναγκών. Έτσι η πολιτεία για την επίλυση παρόμοιων προβλημάτων οδηγείται στην κατασκευή ελικοδρομίων. Η Περιφέρεια διαθέτει 13 ελικοδρόμια για

την κάλυψη των αναγκών αυτών. αριθμό ικανοποιητικό για τα πληθυσμιακά τη δεδομένα.

Η Περιφέρεια διαθέτει 24 λιμάνια. Μολονότι υπάρχει μεγάλος αριθμός λιμένων δεν υφίσταται κανένα εμπορικό λιμάνι, γεγονός που επιφέρει μεγάλες δυσλειτουργίες στην απρόσκοπτη και ανεμπόδιστη λειτουργία του εμπορίου και της βιομηχανίας, τα αγαθά των οποίων διακινούνται αναγκαστικά μαζί με το επιβατικό κοινό. Αρκετά λιμάνια επιβάλλεται να εκσυγχρονιστούν τόσο σε χερσαίες υποδομές, όσο και σε υποδομές υποδοχής των πλοίων.

Νησιά με μεγάλη συμμετοχή στο ΑΕΠ της Περιφέρειας, όπως η Θήρα, δεν διαθέτουν λιμάνια επαρκή για τις ανάγκες τους, ενώ σε πολλές περιπτώσεις η λειτουργία τους εξαρτάται από τις εκάστοτε καιρικές συνθήκες. Στα μικρότερα νησιά τα λιμάνια αποτελούν απλές προβλήτες πρόσδεσης των σκαφών, οι οποίες μόνο μερικώς εξασφαλίζουν την ασφαλή πρόσδεση και παραμονή των πλοίων σύμφωνα με τις σύγχρονες απαιτήσεις των μεταφορών.

Αντίστοιχη παρουσιάζεται και η εικόνα των τουριστικών λιμένων και των αλιευτικών καταφυγίων. Ο αριθμός των υποδομών αυτών μολονότι θεωρείται μεγάλος, δεν επαρκεί για την κάλυψη των αναγκών όλων των νησιών, δεδομένου ότι η πλουτοπαραγωγική πηγή της περιοχής είναι ο τουριστικός τομέας σε ποσοστό 86% στο σύνολο του παραγόμενου προϊόντος (Επιχειρησιακό πρόγραμμα Κρήτης και Νήσων Αιγαίου για την περίοδο, 2007). Εκτός των προαναφερθέντων λιμένων αμιγούς χρήσης ως τουριστικών ή αλιευτικών καταφυγίων, πρέπει να αναφερθεί ότι σε μεγάλο αριθμό νησιών διατίθενται για ελλιμενισμό τουριστικών και αλιευτικών σκαφών και τμήματα (προβλήτες) των επιβατικών τους λιμένων. Η χρήση αυτή προκαλεί διάφορα προβλήματα (οργάνωσης /εξυπηρέτησεων) που απαιτούν αντιμετώπιση για λόγους τόσο οικονομικούς όσο και περιβαλλοντικούς.

Από τα πιο σημαντικά ζητήματα των Κυκλάδων είναι το ακτοπλοϊκό. Σημαντικότερα προβλήματα εμφανίζονται τους χειμερινούς μήνες όπου τα δρομολόγια των πλοίων μειώνονται ενώ ορισμένες ακτοπλοϊκές εταιρίες αποσύρουν ορισμένα από τα πλοία τους διότι είναι ασύμφορα τα δρομολόγια. Τους καλοκαιρινούς μήνες παρουσιάζονται επίσης δυσχέρειες στο σύστημα της ακτοπλοΐας καθώς τα πλοία δεν είναι επαρκή για να

καλύψουν τους μετακινούμενους, ιδιαίτερα την περίοδο 15 Ιούλη – 15 Αυγούστου. Λξίζει να σημειώσουμε ότι οι παρεχόμενες υπηρεσίες των πλοίων που συνδέουν τις Κυκλάδες με το λιμάνι του Πειραιά και της Ραφήνας έχουν βελτιωθεί σε σχέση με τα προηγούμενα χρόνια τόσο σε επίπεδο χρονοαποστάσεων όσο και σε επίπεδο παρεχόμενων υπηρεσιών (εσωτερική διάκοσμος πλοίων, εξυπηρέτηση προσωπικού, καθαριότητα, μηχανικός εξοπλισμός, ασφάλεια). Εντούτοις δεν ισχύει το ίδιο με τα πλοία που εκτελούν τα ενδοκυκλαδικά δρομολόγια όπου το επίπεδο υπηρεσιών είναι κάτω του επιτρεπτού σχετικά με την ασφάλειά τους και τη δυνατότητα εκτέλεσης δρομολογίων σε δυσμενείς καιρικές συνθήκες.

Από πλευράς πυκνότητας δρομολογίων, μεγαλύτερα προβλήματα παρουσιάζουν τα λιγότερο κεντρικά νησιά καθώς και τα ολιγοπληθή: Αμοργός, Τήνος, Ίος, Κέα, Κύθνος, Σέριφος, Σίφνος, Ανάφη, Αντίπαρος, Δονούσα, Ηρακλειά, Κουφονήσι, Κίμωλος, Σίκινος, Σχοινούσα, Φολέγανδρος, Μήλος. Σημαντικά αλλά όχι τόσο μεγάλα είναι τα προβλήματα των νησιών: Θήρα, Πάρος, Μύκονος, Νάξος και Άνδρος. Σχεδόν μηδαμινό είναι το πρόβλημα της Σύρου (βλ. χάρτη 4, σελ. 240)

Τέλος αρνητικό είναι το γεγονός μη σύνδεσης επαρκώς των Κυκλάδων με λιμάνια άλλων περιφερειών. Τα δρομολόγια με άλλα λιμάνια (Κρήτη, Ρόδος, Θεσσαλονίκη, Χίος, Μυτιλήνη, Σάμος, Ναύπλιο κ.α.) είναι εβδομαδιαία και πραγματοποιούνται μόνο από το λιμάνι της Σύρου. Εδώ δηλαδή εντοπίζεται τόσο το πρόβλημα του αριθμού των δρομολογίων όσο και το γεγονός ότι από νησιά με υπολογίσιμο πληθυσμό όπως Νάξος, Πάρος και Θήρα, δεν εκτελούνται δρομολόγια σε διαφορετικούς προορισμούς πλην Πειραιά. Αυτό έχει ως αποτέλεσμα της όξυνσης περιφερειακών ανισοτήτων τόσο σε εθνικό επίπεδο (Αττική – υπόλοιπες Περιφέρειες) όσο και σε επίπεδο νομού (Σύρος - υπόλοιπα νησιά Κυκλάδων)

Α.11 Η ΧΩΡΙΚΗ ΔΙΑΣΤΑΣΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΩΝ ΑΝΙΣΟΤΗΤΩΝ

Ενδοχωρικές ανισότητες

Σήμερα εξακολουθούν να υφίστανται μεταξύ των νησιών διαφοροποιήσεις αναγκών οι οποίες πρέπει να ληφθούν υπόψη, προκειμένου να επιτευχθεί κατά το δυνατόν σύγκλιση των οικονομικών και κοινωνικών παραμέτρων ενδοπεριφερειακά (ΑΕΠ, εξυπηρετήσεις, ευκαιρίες ανάπτυξης κλπ).

Είναι χαρακτηριστικό ότι 3 νησιά (Μύκονος, Σαντορίνη και Σύρος), συγκεντρώνουν το 63% του πληθυσμού, με ΑΕΠ το οποίο ανέρχεται στο 98,94% του μέσου όρου των ΕΕ-15, ενώ τα υπόλοιπα 43 νησιά με το 37% του πληθυσμού, φθάνουν μόλις το 58,65% του ΑΕΠ του μέσου όρου των ΕΕ-15 (στοιχεία 2005). Αντίστοιχες διαφοροποιήσεις υπέρ των νησιών αυτών αφορούν το ρυθμό αύξησης του πληθυσμού, τη συγκέντρωση του οικονομικά ενεργού πληθυσμού και των υπηρεσιών (σαν φυσιολογική συνέπεια), τη συγκοινωνιακή εξυπηρέτηση, τους δείκτες ευημερίας κλπ. (Επιχειρησιακό πρόγραμμα Κρήτης και Νήσων Αιγαίου για την περίοδο, 2007).

Υπογραμμίζεται ότι η αναστροφή της πληθυσμιακής αποψίλωσης των μικρών νησιών οφείλεται κατά κύριο λόγο στην ύπαρξη ειδικών μέτρων για δράσεις στα μικρά νησιά, στο πλαίσιο του Β' ΚΠΣ και ειδικού άξονα, στο πλαίσιο του Γ' ΚΠΣ. Έτσι παραμένει η ανάγκη κατηγοριοποίησης των νησιών σε δύο τουλάχιστον ομάδες από πλευράς ανάπτυξης και αντιμετώπισης των σχετικών αδυναμιών και αναγκών με διαφοροποιημένη προσέγγιση. Η ως άνω χωρική προσέγγιση αναφέρεται «στα ανεπτυγμένα οικονομικά και διοικητικά νησιά/κέντρα, στα οποία πραγματοποιήθηκαν σημαντικές παρεμβάσεις στις προηγούμενες προγραμματικές περιόδους, και υφίσταται τώρα η ανάγκη του ποιοτικού άλματος τόσο σε διοικητικό, όσο και σε οικονομικό επίπεδο».

Στην περίπτωση αυτή, ο σχεδιασμός θα βασιστεί στη δημιουργία προϋποθέσεων και δράσεων που αφορούν (Coccosis, 1987):

- Στην ενίσχυση της καινοτομίας, της επιχειρηματικότητας και της οικονομίας της γνώσης, με έμφαση στην ανάπτυξη της ανταγωνιστικότητας της Περιφέρειας όπου αυτή έχει τα δυνατά της συγκριτικά πλεονεκτήματα (τουρισμός, περιβάλλον, πολιτισμός).
- Στη βελτίωση της αποτελεσματικότητας της δημόσιας διοίκησης. Έτσι θα αυξηθεί σημαντικά η ελκυστικότητα των νησιών αυτών (αλλά και της Περιφέρειας γενικότερα) για την προσέλκυση ανθρώπινου δυναμικού (επιστημονικού και εξειδικευμένου εργατικού) και επενδύσεων σε διάφορους τομείς πέραν του τουρισμού. Το αποτέλεσμα θα είναι η δημιουργία περισσότερων και καλύτερων θέσεων εργασίας.
- Στα μικρότερα νησιά, στα οποία οι παρεμβάσεις που πραγματοποιήθηκαν ήταν μικρής κλίμακας και αποτελέσματος και στα οποία υπάρχει ακόμη ευρύ πεδίο για ενέργειες, που θα οδηγήσουν στην οικονομική και κοινωνική ενδοπεριφερειακή σύγκλιση.

Ο σχεδιασμός στοχεύει κυρίως:

- Στην προστασία του φυσικού και δομημένου περιβάλλοντος και των πολιτιστικών πόρων που αποτελούν το βασικό συγκριτικό πλεονέκτημα των περιοχών αυτών
- Στην εξασφάλιση επάρκειας των υποδομών (τεχνικών και κοινωνικών) που συνιστούν την «ποιότητα ζωής» και συγκρατούν το υπάρχον ανθρώπινο δυναμικό αλλά προσελκύουν και νέο.
- Στη βελτίωση της προσπελασιμότητας (ενδοπεριφερειακά και ως προς τα κέντρα) που στηρίζει την ανάπτυξη της τοπικής επιχειρηματικότητας και του τουρισμού σε ήπιες μορφές συμβατές με το συγκεκριμένο περιβάλλον των μικρών νησιών.

Ορεινές, ημιορεινές, πεδινές περιοχές

Οι ορεινές εκτάσεις καλύπτουν το 28.3% της συνολικής έκτασης της περιοχής. Αποτελεί το 25.2% του συνόλου των ΟΤΑ της Περιφέρειας, ενώ ο πληθυσμός των ορεινών περιοχών καλύπτει το 13.1% του συνολικού πληθυσμού. Τα προβλήματα που απαντώνται στα μικρά νησιά της Περιφέρειας, εμφανίζονται πολλαπλασιαστικά στις

ορεινές περιοχές, δεδομένου ότι ένα μεγάλο μέρος ορεινών δημοτικών διαμερισμάτων βρίσκονται σε μικρά νησιά.

Αστικές περιοχές, βιώσιμη αστική ανάπτυξη

Ο αστικός πληθυσμός του Νοτίου Αιγαίου καταλαμβάνει το 62,1% του συνολικού πληθυσμού της Περιφέρειας, με κυρίαρχα αστικά κέντρα την Ερμούπολη και την Χώρα της Νάξου. Ο κατακερματισμός των ανθρωπογεωγραφικών ενοτήτων που διέπει τον χαρακτήρα της ανάπτυξης του νησιωτικού χώρου των Κυκλάδων, αναπαράγεται και θα συνεχίσει να αναπαράγεται δημιουργώντας την αναγκαιότητα για Οικιστικά Κέντρα, διαφορετικού τύπου και διαφορετικού τρόπου κατάταξης σε επίπεδα από τα αντίστοιχα της ηπειρωτικής χώρας.

Η κατάταξη και ιεράρχηση των οικιστικών κέντρων της περιοχής προσδιορίζεται από (Petraikos G., Karaveli E. and Mardakis P., 1999):

- Τη συνεκτίμηση τόσο του μόνιμου πληθυσμού όσο και του μέσου εποχικού, χωρίς τις ακραίες τους τιμές, με την αναμενόμενη εξέλιξή του.
- Το βαθμό επιρροής και γεωγραφικής εμβέλειας του οικιστικού κέντρου στο συγκεκριμένο χώρο της Περιφέρειας και στα οικιστικά κέντρα που εξαρτώνται από αυτό.
- Την προγενέστερη αντιστοιχία και κατάταξή του στη χωροταξική οργάνωση των νομών.
- Τις εξυπηρετήσεις και τον προσανατολισμό τους.

Σύμφωνα με τα παραπάνω τα οικιστικά κέντρα της περιοχής κατατάσσονται σε τέσσερις βαθμίδες / επίπεδα και είναι:

- Ερμούπολη: Περιφερειακά Κέντρα, αντίστοιχα με τους οικισμούς 1ου επιπέδου
- Νάξος: Νομαρχιακά Κέντρα, αντίστοιχα με τους οικισμούς 2ου επιπέδου
- Φυρά. Μήλος: Υπερτοπικά Κέντρα, αντίστοιχα με οικισμούς 3ου επιπέδου

- Χώρα Ανδρού, Χώρα Τήνου, Μύκονος, Παροικιά, Τος: Τοπικά Κέντρα, αντιστοιχα με οικισμούς 3ου ή 4ου επιπέδου.
- 409 οικισμοί Ν. Κυκλάδων: αντίστοιχοι των οικισμών 4ου και 5ου επιπέδου.

Νησιωτικότητα – Μικρά νησιά

Μεγάλος αριθμός νησιών βρίσκεται σε σχετικά μεγάλη απόσταση από το κέντρο, από την έδρα της Περιφέρειας και μεταξύ τους, ενώ οι έντονες ενδοπεριφερειακές ανισότητες, δημιουργούν ένα ιδιόμορφο χαρακτήρα στην περιοχή. Η ιδιομορφία αυτή αποτέλεσε στο παρελθόν και εξακολουθεί να είναι παράγοντας καθοριστικός της μορφής και του ρυθμού ανάπτυξής της και αναμένεται να είναι καθοριστική και για το μέλλον.

Ειδικά τα μικρά νησιά, που αποτελούν την πλειονότητα των νησιών των Κυκλάδων, αντιμετωπίζουν σημαντικούς περιορισμούς που έχουν σχέση με τη γεωμορφολογία, τον περιμετρικό χαρακτήρα και το περιβάλλον (φυσικό και ανθρωπογενές). Συγκεκριμένα, ως κύρια χαρακτηριστικά των μικρού μεγέθους νησιών, μπορούν να αναφερθούν (Σπιλάνης, 1996):

1. *Περιορισμοί γεωμορφολογικού χαρακτήρα.* Το μικρό μέγεθος των νησιών συνεπάγεται μια σειρά περιορισμών που προκύπτουν: από την ορεινότητα των νησιών αυτών που οφείλεται σε γεωλογικούς παράγοντες σχετικούς με το σχηματισμό των νησιών αυτών, από την έλλειψη χώρων για την ανάπτυξη παραγωγικών δραστηριοτήτων και τα προκύπτοντα προβλήματα οργάνωσης των χρήσεων γης και από την ανεπάρκεια υδάτινων πόρων.
2. *Περιορισμοί που οφείλονται στον περιμετρικό χαρακτήρα και στην απομόνωση.* Οι περιορισμοί αυτοί, που είναι πολύ πιο έντονοι στα μικρά νησιά, αφορούν: το αυξημένο κόστος στην παραγωγή και διακίνηση προϊόντων, στη δημιουργία υποδομών και λειτουργίας υπηρεσιών, στον αυξημένο χρόνο μεταφοράς και στις υποβαθμισμένες αναπτυξιακές ευκαιρίες που αφορούν τις επενδύσεις και την επιχειρηματικότητα, την κατάρτιση, την ενημέρωση και την επικεντρωμένη πληροφόρηση, την υγεία την κοινωνική ζωή κ.λπ.

5. *Περιορισμοί που αφορούν το φυσικό και ανθρωπογενές περιβάλλον:* Στα μικρά νησιά τα μικρά οικοσυστήματα και το ανθρωπογενές περιβάλλον είναι ιδιαίτερα ευαίσθητα λόγω ακριβώς του περιορισμένου μεγέθους τους. Η υπερκατανάλωση φυσικών και πολιτιστικών πόρων μπορεί να προκαλέσει ανεπανόρθωτες βλάβες και να οδηγήσει στην κατάρρευση της αναπτυξιακής διαδικασίας που στηρίζεται στο μαζικό τουρισμό και τελικά στην πληθυσμιακή αποψίλωση του νησιωτικού χώρου.

Έτσι, κατά τη διαμόρφωση της Αναπτυξιακής Στρατηγικής του Νησιωτικού Χώρου πρέπει να ληφθούν υπόψη (Σπιλάνης, 1996):

- Ο μόνιμος χαρακτήρας του περιφερειακού προβλήματος: αναπτυξιακές παρεμβάσεις που είναι ικανές να επιλύσουν ή να αμβλύνουν σημαντικά το περιφερειακό πρόβλημα στον ηπειρωτικό χώρο (ζεύξεις, αυτοκινητόδρομοι, τρένα υψηλής ταχύτητας) δεν είναι αποτελεσματικές στο νησιωτικό χώρο.
- Η ανάγκη συνεχούς αναπτυξιακής παρέμβασης, δεδομένου ότι το περιφερειακό πρόβλημα στο χώρο αυτό δεν μπορεί να επιλυθεί σε μία προγραμματική περίοδο με την εφαρμογή ενός αναπτυξιακού προγράμματος.
- Τέλος, ως βασικές παράμετροι της αναπτυξιακής στρατηγικής του νησιωτικού χώρου επισημαίνονται η ανάγκη ενίσχυσης της εξωστρέφειας της νησιωτικής οικονομίας και ο «από τη βάση» σχεδιασμός της ανάπτυξης σε επίπεδο νησιού ή μικροπεριφέρειας προγραμματισμού.

Α.12 ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ Γ' ΚΠΣ

Οι επιλογές των σχετικών παρεμβάσεων των εθνικών τομεακών επιχειρησιακών προγραμμάτων και του Περιφερειακού Προγράμματος Νοτίου Αιγαίου στα πλαίσια του Γ' ΚΠΣ, έδωσαν συγκεκριμένα αναπτυξιακά αποτελέσματα μέσω της διάθεσης σημαντικών πόρων. Από την εφαρμογή των προγραμμάτων και τη διάθεση των πόρων, προέκυψαν (ή αναμένεται να προκύψουν όταν ολοκληρωθούν οι παρεμβάσεις) τα παρακάτω εκτιμώμενα αποτελέσματα και οικονομικές επιπτώσεις στην ανάπτυξη των Κυκλάδων (Επιχειρησιακό πρόγραμμα Κρήτης και Νήσων Αιγαίου, 2007):

Γενικές επιπτώσεις:

- Βελτίωση του κατά κεφαλήν ΑΕΠ της κατά 30% (6%/έτος) μεταξύ 2000-2006
- Συγκράτηση της ανεργίας σε χαμηλό επίπεδο.

Αποτελέσματα:

- Σημαντική κάλυψη των αναγκών σε βασικές υποδομές λιμανιών, αεροδρομίων και οδικού δικτύου.
- Σημαντική κάλυψη των αναγκών σε υποδομές πρωτοβάθμιας περίθαλψης με την βελτίωση και εξοπλισμό των 2 νοσοκομείων.
- Κάλυψη των αναγκών σε σχολικές αίθουσες (στο σύνολο της περιοχής, όχι κατά νησί με τη κατασκευή συνολικά 644 αιθουσών.
- Κατάρτιση 30,000 ατόμων που αντιστοιχεί στο 70% των εκτιμώμενων αναγκών.
- Κάλυψη του 76% των αναγκών σε δίκτυα ύδρευσης, του 70% σε δίκτυα αποχέτευσης και με τις κοινοτικές απαιτήσεις.

- Ενίσχυση συνολικά 1,101 νέων επενδύσεων, που εντάχθηκαν και υλοποιούνται, στους τομείς τουρισμού, μεταποίησης, ενέργειας και έρευνας μέσω των σχετικών αναπτυξιακών νόμων.
- Εξασφάλιση (κατασκευή) 2,000 θέσεων ελλιμενισμού, σκαφών αναψυχής σε μαρίνες.

A.13 S.W.O.T. ANALYSIS

Δυνατά Σημεία	Αδυναμίες	Ευκαιρίες/Προοπτικές	Απειλές
<ul style="list-style-type: none"> Υπαρξη σημαντικών πολιτιστικών πόρων εθνικής και διεθνούς εμβέλειας Συνεχής ανάπτυξη του τουριστικού προϊόντος σε σημαντικό αριθμό νησιών – τουριστικών πόλων Συνεχής πληθυσμιακή αύξηση (φυσική αύξηση, προσέλκυση από άλλες περιοχές και οικονομικοί μετανάστες) Τάση επιχειρηματικότητας του γηγενούς δυναμικού Ευνοϊκή θέση της Περιφέρειας στον θαλάσσιο χώρο της Μεσογείου Ικανοποιητική κάλυψη σε υποδομές εκπαίδευσης στα σημαντικότερα από πλευράς πληθυσμού νησιά Πραγματική ανεργία χαμηλότερη του εθνικού μέσου όρου Εξαιρετικό φυσικό και δομημένο περιβάλλον Υπαρξη σημαντικών πολιτιστικών πόρων εθνικής και διεθνούς εμβέλειας Σχετικά μικρές αποστάσεις μεταξύ νησιών και ενδοχώρας και σχετικά μικρές διανοητικές αποστάσεις Αντιμετωπίσιμες προς το παρόν ανθρωπογενείς πιέσεις στο περιβάλλον Σχετικά μικρές αποστάσεις μεταξύ νησιών και ενδοχώρας και σχετικά μικρές διανοητικές αποστάσεις 	<ul style="list-style-type: none"> Υψηλό κόστος μεταφορών και χαμηλό επίπεδο εξυπηρέτησης Χρονική και χωρική υπερσυγκέντρωση της τουριστικής κίνησης και δραστηριότητας Μικρή τοπική αγορά - Αδυναμία εκμ. τάλλευσης οικονομικών κλίμακας Έλλειψη καταρτισμένου και εξειδικευμένου απασχολούμενου προσωπικού σε όλους τους τομείς Χαμηλή εκμετάλλευση των δυνατοτήτων της πληροφορικής και νέων τεχνολογιών Ανεπάρκεια οργάνωσης των ακτοπλοϊκών και αεροπορικών συνδέσεων Αδυναμία ανάπτυξης συνεκτικών οικιστικών δικτύων (πόλοι ανάπτυξης) και διάχυσης των θετικών αναπτυξιακών επιπτώσεων, εξ αιτίας της ασυνέχειας του χώρου Αδυναμία ελέγχου εφαρμογής περιβαλλοντικών όρων και περιορισμών στη δόμηση και στις διάφορες δραστηριότητες, εξ αιτίας της έλλειψης καθορισμού χρήσεων γης Ελλιπής διαχείριση των περιορισμένων υδατικών πόρων Ανεπάρκεια συστημάτων διάθεσης Απορριμμάτων Μεγάλες ενδοπεριφερειακές ανισότητες φυσικών πόρων και σημαντική ενδοπεριφερειακή ανισοκατανομή ανθρωπίνων πόρων και υποδομών 	<ul style="list-style-type: none"> Αξιοποίηση της διεθνούς ζήτησης και προοπτικές ανάπτυξης νέων και εναλλακτικών μορφών τουρισμού (πολιτιστικού, θαλάσσιου, οικολογικού) και σημαντικές προοπτικές για την ανάπτυξη τουριστικής υποδομής μικρής κλίμακας σε μη κορεσμένες περιοχές Το ευρωπαϊκό και εθνικό κανονιστικό πλαίσιο που διέπει τις Κυκλάδες για την επόμενη προγραμματική περίοδο Αξιοποίηση της ζήτησης προϊόντων με ονομασία προέλευσης και βιολογικής παραγωγής. Δυνατότητες διασυνοριακής συνεργασίας σε εμπόριο και τουρισμό με ενταγμένες και υπό ένταξη χώρες Δυνατότητες διακρατικής συνεργασίας με μεσογειακές χώρες σε τομείς έρευνας και περιβάλλοντος Αξιοποίηση κινητικότητας εργασίας, λόγω τουριστικών επενδύσεων Αναθεώρηση θεσμικού πλαισίου ακτοπλοϊκών συγκοινωνιών και απελευθέρωση των ακτοπλοϊκών συγκοινωνιών Χρήση νέων μεθόδων και τεχνολογιών διαχείρισης νερού Διεύρυνση της χρήσης ανανεώσιμων πηγών ενέργειας Οργάνωση υπηρεσιών σε επίπεδο μεγάλων Δήμων και μεταφορά κεντρικών αρμοδιοτήτων σ' αυτούς (Πρόγραμμα Καλλικράτης) Σταδιακή εξοικείωση στη χρήση τηλεκατάρτισης, τηλεεκπαίδευσης και τηλεεργασίας 	<ul style="list-style-type: none"> Ανάπτυξη ανταγωνιστικών περιοχών με χαμηλότερο κόστος προϊόντων και υπηρεσιών στον ευρύτερο χώρο της Μεσογείου Τάσεις εγκατάλειψης νησιών ή οικισμών από τις παραγωγικές ηλικίες Εξάντληση υδροφόρου ορίζοντα και υφαλμύρωση Φυσικές περιβαλλοντικές απειλές (σεισμοί, κατολισθήσεις, πυρκαγιές, πλημμύρες, διάβρωση) Ανθρωπογενείς περιβαλλοντικές απειλές (ανεξέλεγκτη απόρριψη σκουπιδιών, υπερβόσκηση, αυθαίρετη δόμηση, κλπ) Τάσεις αποκλεισμού των μικρών νησιών από τα κέντρα πληροφόρησης και παροχής υπηρεσιών

B. ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ

B.1 ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Κάθε γεωγραφική ενότητα, όπως ένα σύμπλεγμα νησιών, όταν επιχειρεί να παρέμβει και να επηρεάσει με ένα θετικό, συγκροτημένο και επιτελικό τρόπο τις αναπτυξιακές του δυνατότητες και προοπτικές, χρειάζεται μια στρατηγική. Η στρατηγική της ανάπτυξης έρχεται να θέσει μια σειρά ερωτήματα, τα οποία αφορούν στους στόχους οι οποίοι τίθενται, τον τρόπο με τον οποίο επιδιώκεται η υλοποίησή τους, το πλαίσιο δράσης και τον τρόπο επιλογής των κατάλληλων πολιτικών.

Συνεπώς, η στρατηγική της ανάπτυξης είναι ένα ολοκληρωμένο και αδιάσπαστο σύνολο στόχων και παρεμβάσεων, το οποίο προσδιορίζει με όρους ανάπτυξης σε ποιο σημείο βρισκόμαστε, που επιθυμούμε να φτάσουμε και με ποιο τρόπο και ποιες διαδικασίες θα επιχειρήσουμε να το πετύχουμε.

Β.2 ΠΛΑΙΣΙΟ ΔΙΑΜΟΡΦΩΣΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ

Για να είναι επιτυχής, η στρατηγική της ανάπτυξης χρειάζεται μια σειρά από προϋποθέσεις (Πετράκος, 2000). Πρώτον, θα πρέπει να βασίζεται στη διάγνωση και αξιολόγηση των επιμέρους δεδομένων, αλλά και της συνολικής εικόνας του κάθε νομού, και με αυτή την έννοια είναι μοναδική για κάθε νομό και μη επαναλαμβανόμενη. Αυτό σημαίνει, ότι δύο νομοί με διαφορετικά παραγωγικά, διαρθρωτικά, γεωγραφικά χαρακτηριστικά δε γίνεται να διαθέτουν την ίδια στρατηγική, για τον ίδιο ακριβώς λόγο που δύο ασθενείς με διαφορετική διάγνωση δεν θα πρέπει να παίρνουν την ίδια αγωγή. Η στρατηγική, λοιπόν, θα πρέπει να στηρίζεται στα πραγματικά δεδομένα της τοπικής οικονομίας, αξιολογώντας σωστά το 'βάρος' των προβλημάτων και των δυσκολιών στην επιλογή δράσεων και στην άσκηση πολιτικών.

Δεύτερον, η αναπτυξιακή στρατηγική, από τη φύση της, δεν μπορεί να έχει στατικό αλλά δυναμικό χαρακτήρα. Αυτό σημαίνει ότι στηρίζεται στην κατανόηση της υφιστάμενης κατάστασης αλλά η έμφασή της βρίσκεται στην δημιουργική παρέμβαση. Με αυτή την έννοια, η στρατηγική θα πρέπει να ενισχύει ενεργά τα υπάρχοντα φυσικά και επίκτητα ανταγωνιστικά πλεονεκτήματα του νομού και να δημιουργεί μέσω κατάλληλα επιλεγμένων πολιτικών νέα ανταγωνιστικά πλεονεκτήματα σε τομείς αιχμής. Θα πρέπει επίσης να αντιμετωπίζει με ουσιαστικό τρόπο τις αδυναμίες της περιοχής που συνδέονται με την παραγωγική διάρθρωση, το ανθρώπινο δυναμικό, τις υποδομές ή τη γεωγραφική θέση.

Παράλληλα, θα πρέπει να αξιοποιεί τις ευκαιρίες που δημιουργούνται από τις διαρθρωτικές μεταβολές και το νέο διεθνές οικονομικό περιβάλλον και να αντιλαμβάνεται τους κινδύνους που εγκυμονούν για το παραγωγικό προφίλ του νομού, προβλέποντας ένα σύνολο διαρθρωτικών ή εκσυγχρονιστικών δράσεων που να ελαχιστοποιούν τις επιπτώσεις αυτών των κινδύνων στο επίπεδο ευημερίας και απασχόλησης.

Τρίτον, η αναπτυξιακή στρατηγική θα πρέπει να είναι 'εμπροσθοβαρής'. Σε ένα κόσμο που αλλάζει με γρήγορους ρυθμούς, η αναπτυξιακή στρατηγική του νομού θα πρέπει να έχει το βλέμμα στραμμένο στο μέλλον και όχι στο παρελθόν. Θα πρέπει να βλέπει μπροστά, να κατανοεί εγκαίρως τις νέες τάσεις στην οικονομία και να αποφεύγει την επανάπαυση στις συνταγές της πεπατημένης. Να αντιλαμβάνεται ότι το νέο οικονομικό περιβάλλον απαιτεί νέους τρόπους αντιμετώπισης και νέες πολιτικές. Ότι οι επιτυχημένες πολιτικές της δεκαετίας του 1980 μπορεί να έχουν περιορισμένη ή μηδενική αποτελεσματικότητα στην πρώτη δεκαετία του εικοστού αιώνα.

Η στρατηγική της ανάπτυξης θα πρέπει να είναι ανοιχτή σε νέες ιδέες, να τις ενθαρρύνει και να τις ενισχύει και να προσπαθεί να ενσωματώσει στην τοπική κοινωνία και οικονομία μηχανισμούς κατανόησης και διαχείρισης της αλλαγής. Η διάθεση της τοπικής κοινωνίας να μη ξεπεραστεί από τις εξελίξεις αλλά να επωφεληθεί από αυτές σημαίνει ότι η μάθηση, η δημιουργικότητα, η έρευνα, η εφευρετικότητα, η εξωστρέφεια και η αναζήτηση του καινούργιου γίνονται κεντρικά στοιχεία της στρατηγικής και βρίσκουν την έκφρασή τους σε μια σειρά από συγκεκριμένες αναπτυξιακές πολιτικές.

Συνεπώς, η αναπτυξιακή στρατηγική των Κυκλάδων θα πρέπει να διαμορφώσει συνθήκες για την ενίσχυση της επιχειρηματικότητας, τον εμπλουτισμό και τη διεύρυνση της παραγωγικής βάσης, την αποτελεσματική αξιοποίηση από τις επιχειρήσεις και τους εργαζόμενους νέων γνώσεων και την ενεργό και ευρεία εμπλοκή των νέων γενεών στο γίνεσθαι της νέας οικονομίας. Απαιτεί επίσης μια καινοτόμο στάση απέναντι στις προκλήσεις των συνεχώς μεταβαλλόμενων αγορών. Η στρατηγική αυτή επιλογή είναι κρίσιμη για το μέλλον, αφορά τη διαμόρφωση μίας νέας κουλτούρας και αποτελεί ευθύνη και υποχρέωση όλων μας προς τις επερχόμενες γενεές.

Τέταρτον, η αναπτυξιακή στρατηγική θα πρέπει να κινείται έξω από λογικές δορυφορικής ανάπτυξης σε σχέση με την Αθήνα και το λιμάνι του Πειραιά. Αντίθετα, θα πρέπει να επιλέξει και να στηριχθεί σε μια σύγχρονη εκδοχή της ενδογενούς ανάπτυξης, η οποία δρα τοπικά και σκέφτεται παγκόσμια, έχοντας πλήρη κατανόηση

της λειτουργίας των παγκοσμιοποιημένων αγορών και πλήρη συνείδηση των περιορισμών της τοπικής κλίμακας.

Η στρατηγική της σύγχρονης ενδογενούς ανάπτυξης θα πρέπει να κινείται με ευελιξία ανάμεσα στο τοπικό, το περιφερειακό, το εθνικό και το Ευρωπαϊκό επίπεδο άσκησης πολιτικής και να αξιοποιεί κάθε φορά διαθέσιμα μέσα, ευνοϊκές συγκυρίες και εμπειρίες. Θα πρέπει κυρίως, όμως, να στηρίζεται σε τοπικές συσπειρώσεις, τοπικά, περιφερειακά και διαπεριφερειακά δίκτυα συνεργασίας με στόχο την αξιοποίηση των πολλαπλασιαστικών επιπτώσεων της περιφερειακής συνεργασίας και δικτύωσης.

Πέμπτον, η στρατηγική της ανάπτυξης θα πρέπει να έχει σαφή αντίληψη της στενότητας των διαθέσιμων πόρων και συνεπώς του υψηλού κόστους ευκαιρίας της κάθε πολιτικής. Το επιτακτικό ερώτημα στην άσκηση αναπτυξιακής πολιτικής είναι με ποιο τρόπο θα πρέπει να κατανεμηθούν περιορισμένοι πόροι σε εναλλακτικές χρήσεις, έτσι ώστε να επιτευχθεί υψηλή συνέργια μέσων και υψηλή αποτελεσματικότητα. Με δεδομένο ότι οι σημαντικότεροι αναπτυξιακοί πόροι για τη χώρα μας προέρχονται από την ΕΕ και δεδομένες τις τάσεις μετατόπισης των Κοινοτικών πόρων προς τα Νέα Κράτη Μέλη της ΕΕ, αλλά και συμπίεσης του Ευρωπαϊκού Προϋπολογισμού, η ανάγκη ουσιαστικής αξιοποίησης των διαθέσιμων πόρων του 4^{ου} ΚΠΣ είναι ιδιαίτερα επιτακτική.

Τέλος, η αναπτυξιακή στρατηγική, για να είναι αποτελεσματική, θα πρέπει να στηρίζεται σε μια ευρύτερη κοινωνική συναίνεση, να πείθει και να κινητοποιεί ευρύτερα κοινωνικά και οικονομικά στρώματα. Για να γίνει αυτό θα πρέπει οι πολιτικές της να αποφεύγουν τη μονομέρεια και να προσφέρουν δυνατότητες για αναπτυξιακό μέρος σε όλες τις κοινωνικές και οικονομικές τάξεις του νομού. Αυτό δε σημαίνει ότι θα πρέπει να αποφεύγει τις αναγκαίες τομές. Σημαίνει όμως, ότι τα κόστη και τα οφέλη που θα προκύψουν από συγκεκριμένες πολιτικές θα πρέπει να είναι ισόρροπα κατανεμημένα και επιπλέον, αυτή η κατανομή θα πρέπει να είναι ορατή και να εξασφαλίζει την κοινωνική συναίνεση.

Β.3 ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ, ΌΡΑΜΑ ΚΑΙ ΣΤΟΧΟΙ ΤΟΥ ΝΗΣΙΩΤΙΚΟΥ ΣΥΜΠΛΕΓΜΑΤΟΣ ΚΥΚΛΑΔΩΝ

Η επίτευξη και διατήρηση της περιφερειακής ανάπτυξης της χώρας εστιάζεται στην εντατικοποίηση των προσπαθειών για πραγματική σύγκλιση των ελληνικών περιφερειών στο ευρωπαϊκό μέσο όρο σε όρους κοινωνικής, οικονομικής και χωρικής συνοχής. Η περιφερειακή ανάπτυξη συνδέεται με την ταυτόχρονη επίτευξη δύο στόχων:

- την *ανάπτυξη της ανταγωνιστικότητας* στο πλαίσιο του διεθνούς και ευρωπαϊκού καταμερισμού του ανταγωνισμού και της επιχειρηματικότητας και
- τη διασφάλιση ενός σύγχρονου και άνετου *επιπέδου ποιότητας ζωής* για τους κατοίκους τους.

Στο πλαίσιο αυτό, ο στόχος της περιφερειακής πολιτικής της χώρας τα τελευταία χρόνια συμπυκνώνεται στην ενίσχυση της περιφερειακής ανταγωνιστικότητας, στη διασφάλιση καλύτερου επιπέδου ποιότητας ζωής, στην αύξηση της απασχόλησης και στη μετάβαση στην κοινωνία της γνώσης (Επιχειρησιακό πρόγραμμα Κρήτης και Νήσων Αιγαίου, 2007).

Στο νέο αναπτυξιακό περιβάλλον που δημιουργείται, η χωρική ενότητα Κυκλάδων θα πρέπει να αντιμετωπίσει τα έντονα προβλήματα προσπελασιμότητας, να διαφυλάξει και να αξιοποιήσει με βιώσιμο τρόπο τους σημαντικούς περιβαλλοντικούς, πολιτισμικούς και τουριστικούς πόρους, ο μοναδικός συνδυασμός των οποίων αποτελεί το ανταγωνιστικό πλεονέκτημα της συγκεκριμένης περιφέρειας. Στο πλαίσιο αυτό θα πρέπει να αυξήσει την ελκυστικότητά της ως τόπου επενδύσεων, επιχειρηματικότητας, αλλά και ως τουριστικού προορισμού. Η στρατηγική της χωρικής ενότητας εντάσσεται κατά βάση σε δύο περιοχές ανάληψης αναπτυξιακών πρωτοβουλιών:

1. στην *ενεργό και βιώσιμη ενσωμάτωση* των Κυκλάδων στο διεθνές οικονομικό γίγνεσθαι, προβάλλοντας μία διακριτή και αναγνωρίσιμη «περιφερειακή ανταγωνιστικότητα». Ειδικότερα:

- Οι Κυκλάδες παρουσιάζουν μία δυναμική εξωστρέφεια, η οποία εκτός από ιστορικούς λόγους, διευρύνεται λόγω των τουριστικών και των εμπορικών ροών, που απορρέουν από τον τουρισμό και τις συναφείς προς αυτόν δραστηριότητες.
- Οι τεχνολογικές μεταβολές ευνοούν αυτή την εξωστρέφεια. Η ανάπτυξη των ευρωμεσογειακών σχέσεων και οι ευρωπαϊκές σχέσεις καλής γειτονίας, συμβάλλουν σε αυτή την προοπτική, δημιουργώντας ευκαιρίες για την ανάδειξη των νησιών του Κυκλάδων ως ελκυστικού πόλου γνώσης και επενδύσεων, σε περισσότερα πεδία δραστηριοτήτων από αυτά που παρουσιάζονται σήμερα.
- Περαιτέρω, η σταδιακή μετατόπιση του παραδοσιακού εμπορίου από τη γεωγραφική κλίμακα στον κυβερνοχώρο, δημιουργεί σημαντικές μεταβολές στην ανθρώπινη οργάνωση και μειώνει τη σημασία της χωροθέτησης, ιδιαίτερα όταν οι επιχειρηματικές δραστηριότητες διακρίνονται από υψηλή προστιθέμενη αξία. Έχει μεγαλύτερη σημασία η πρόσβαση στην πληροφορία, παρά η φυσική ανταλλαγή ενός προϊόντος. Η αλυσίδα αυτή διαμορφώνει διαφορετικά κριτήρια για την επιλογή εγκατάστασης νέων επενδύσεων. Στο πλαίσιο αυτό, οι νησιωτικές περιοχές μπορούν να διεκδικήσουν την εγκατάσταση νέων επιχειρήσεων και να προσελκύσουν νέες δραστηριότητες, προσφέροντας υψηλή ποιότητα ζωής, ανθρώπινο δυναμικό με τις απαραίτητες δεξιότητες και, βεβαίως, σύγχρονες υποδομές με έμφαση στην αξιοποίηση των ΤΠΕ.

2. στην *αξιοποίηση των συγκριτικών πλεονεκτημάτων* των νησιών, τα οποία διαμορφώνουν κοινά αναπτυξιακά χαρακτηριστικά, τα οποία συνοψίζονται στα ακόλουθα:

- Ευαισθησία σχετικά με την ανάδειξη και αξιοποίηση των περιβαλλοντικών πόρων.
- Σημαντική συγκέντρωση περιοχών με αξιόλογα στοιχεία φυσικού περιβάλλοντος σε συνδυασμό με σημαντικά στοιχεία ιστορικού και πολιτιστικού ενδιαφέροντος.
- Ευνοϊκή στρατηγική θέση των Κυκλάδων στον κοινωνικο-οικονομικό χώρο του Αιγαίου, αλλά και της Ανατολικής Μεσογείου.

- Σημαντική συμμετοχή του τουριστικού τομέα στην οικονομία της χωρικής ενότητας και διεθνούς εμβέλειας ύπαρξη τουριστικών και πολιτιστικών πόρων.
- Στην τουριστική ανάπτυξη με δυνατότητες εμπλουτισμού του τουριστικού προϊόντος, ανάδειξης νέων προϊόντων, ισόρροπης κατανομής της επισκεψιμότητας και προσέλκυσης συνδυασμένων επενδύσεων.
- Υψηλού επιπέδου πολιτισμικό προϊόν, στο οποίο συμπεριλαμβάνονται οι παραδοσιακοί πολιτιστικοί πόροι, τα μουσεία και η σύγχρονη τέχνη.
- Πολύ-λειτουργικό δίκτυο «ζωντανών» αστικών κέντρων, με συγκροτημένη ιεράρχηση στο περιφερειακό κοινωνικοοικονομικό γίγνεσθαι και συγκεκριμένους, αλλά και αναδυόμενους πόλους ανάπτυξης.
- Ευρεία ποικιλία και προβεβλημένα τοπικά ποιοτικά προϊόντα.
- Φυσική αύξηση πληθυσμού αλλά και προσέλκυση πληθυσμού από τις περιοχές εντός και εκτός της χώρας, ευέλικτες και ανοιχτές αγορές εργασίας σε συνδυασμό με ανυπαρξία σημαντικών προβλημάτων κοινωνικής συνοχής.

Θα πρέπει να σημειωθεί ότι ο βαθμός αξιοποίησης των ανωτέρω συγκριτικών πλεονεκτημάτων μειώνεται από την ένταση των ενδοπεριφερειακών ανισοτήτων. Έτσι λαμβάνοντας υπόψη την παραπάνω ανάλυση σε σχέση με τα φυσικά μειονεκτήματα της χωρικής ενότητας και σε συνδυασμό με τα κοινά αναπτυξιακά δεδομένα συνάγεται ότι η νησιωτική περιφέρεια αντιμετωπίζει αυτή την περίοδο δύο κοινές στρατηγικές προκλήσεις:

- την *αξιοποίηση του μεταβαλλόμενου διεθνούς περιβάλλοντος* (σημαντικές αλλαγές οικονομικού περιβάλλοντος, εξέλιξη στον τομέα των πληροφοριών, βαρύτητα των υπηρεσιών στο σχηματισμό του εθνικού πλούτου, στροφή των επιδιώξεων των ανθρώπων υπέρ ποιοτικών στόχων, κλπ) ώστε να μετατραπούν οι νησιωτικές ιδιαιτερότητες από μειονεκτήματα σε πλεονεκτήματα.
- την εφαρμογή της έννοιας της *αιφορίας*, δηλαδή της σταθερής και βιώσιμης

αναπτυξιακής πορείας που να επιτρέπει τη διατήρηση της φυσιογνωμίας τους και των χαρακτηριστικών τους σε βάθος χρόνου, βελτιώνοντας την ελκυστικότητά τους. Με βάση την ανάλυση που έχει προηγηθεί, το γενικό αναπτυξιακό όραμα της χωρικής ενότητας Κυκλάδων διαμορφώνεται:

**Ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας και ανάδειξη της ελκυστικότητας
της χωρικής ενότητας
Κυκλάδων σε συνθήκες αειφόρου ανάπτυξης.**

Το αναπτυξιακό όραμα της χωρικής ενότητας εξυπηρετείται από τους παρακάτω *Στρατηγικούς Στόχους*, μέσω των οποίων αξιοποιούνται οι ευκαιρίες και τα πλεονεκτήματα που τεκμηριώθηκαν και αναδείχθηκαν. Εστιάζουν στην εφαρμογή *επιταχυντικών αναπτυξιακών πολιτικών* στη χωρική ενότητα, δηλαδή με συνδυασμό διεύρυνσης του ρυθμού οικονομικής ανάπτυξης και διατήρησης – διεύρυνσης των ανταγωνιστικών πλεονεκτημάτων:

	Ισχυρά Σημεία
	<p>Στρατηγικοί Στόχοι</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Βελτίωση της επιχειρηματικότητας και προσέλκυση επενδύσεων στις περιοχές της χωρικής ενότητας 2. Διασφάλιση της βιωσιμότητας και λειτουργικότητας των περιφερειακών υποδομών, έμφαση στην ανάπτυξη φιλικών προς το περιβάλλον μορφών ενέργειας
Ευκαιρίες	<ol style="list-style-type: none"> 3. Βελτίωση του επιπέδου της ποιότητας ζωής 4. Ενίσχυση των παραγωγικών δραστηριοτήτων και αύξηση της ελκυστικότητας της χωρικής ενότητας, ως τόπου διαβίωσης και άσκησης επιχειρηματικών και επενδυτικών δραστηριοτήτων 5. Ανάπτυξη του ανθρώπινου δυναμικού για την αποτελεσματική ενίσχυση της απασχόλησης, της παραγωγικότητας και της κοινωνικής συνοχής (Επιταχυντικές πολιτικές)

Από την ανάλυση της υφιστάμενης κατάστασης και τη διατύπωση των αναγκών αναδεικνύονται σημαντικές ενδοπεριφερειακές ανισότητες, πολλές από τις οποίες οφείλονται στη νησιωτικότητα. Στο επίπεδο αυτό, θα εφαρμοστούν *επιλεκτικές διαρθρωτικού τύπου πολιτικές*, κυρίως στα ζητήματα κάλυψης του ελλείμματος του μορφωτικού επιπέδου του πληθυσμού, στις υποδομές των μεταφορών και στην προστασία - βιώσιμη διαχείριση του περιβάλλοντος, ώστε να αντιμετωπισθούν διαχρονικές στρεβλώσεις και αναπτυξιακές στερήσεις και να συμβάλουν στη διατηρησιμότητα - βιωσιμότητα του ρυθμού οικονομικής ανάπτυξης της χωρικής ενότητας.

Επιπροσθέτως, η στρατηγική διαμορφώνει διακριτή *χωρική διάσταση*, η οποία σε επίπεδο χωρικής ενότητας ολοκληρώνεται μέσα από τους ακόλουθους στόχους:

- την ανάπτυξη ενός ισόρροπου και πολυκεντρικού συστήματος οικισμών και μιας νέας σχέσης πόλης – υπαίθρου, με έμφαση αφενός στην αξιοποίηση των διαχυτικών επιδράσεων των πόλων ανάπτυξης (υφιστάμενων και αναδυόμενων) και, αφετέρου, στην υλοποίηση ολοκληρωμένων παρεμβάσεων στις νησιωτικές και στις ορεινές περιοχές της χωρικής ενότητας
- την εξασφάλιση της ισότητας πρόσβασης στις υποδομές και στη γνώση και
- την αειφόρο ανάπτυξη και την ορθολογική διαχείριση και προστασία της φυσικής και πολιτιστικής κληρονομιάς της χωρικής ενότητας.

Τα κύρια συγκριτικά πλεονεκτήματα της χωρικής ενότητας Κυκλάδων στηρίζονται στη δυναμική δημογραφική της εικόνα, στο εξαιρετικό φυσικό και δομημένο περιβάλλον της, στους τουριστικούς και πολιτισμικούς πόρους διεθνούς εμβέλειας καθώς και στην παραδοσιακή νησιωτική κουλτούρα εξωστρέφειας που τη χαρακτηρίζουν. Οι δυνατότητες που διαφαίνονται στην επερχόμενη δεκαετία και είναι δυνατόν να τις αξιοποιήσει η χωρική ενότητα βασίζονται (Επιχειρησιακό πρόγραμμα Κρήτης και Νήσων Αιγαίου, 2007):

- στη διεθνή ζήτηση για ειδικές μορφές τουρισμού
- στην απελευθέρωση των αγορών συγκοινωνιών, ενέργειας και επικοινωνιών
- στο ευρωπαϊκό και εθνικό κανονιστικό πλαίσιο που διέπει την Χωρική ενότητα για την επόμενη προγραμματική περίοδο

Κύρια αναπτυξιακή επιλογή του νησιωτικού συμπλέγματος Κυκλάδων, αποτελεί η *ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας* της Περιφέρειας. Η επιλογή αυτή αφορά όλους τους παραγωγικούς τομείς και στοχεύει στην περαιτέρω ενίσχυση της παραγωγικής βάσης της οικονομίας της περιοχής. Επικεντρώνεται στον τριτογενή τομέα και ιδιαίτερα στον τουρισμό, όπου οι Κυκλάδες διαθέτουν συγκριτικό πλεονέκτημα, με στόχο τη βελτίωση της ποιότητας του τουριστικού προϊόντος και τη διαφοροποίησή του, με αξιοποίηση των φυσικών και πολιτιστικών πόρων.

Αναγκαίες προϋποθέσεις για την ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας, αποτελούν (Petrakos and Saratsis, 2000):

- Η βελτίωση της προσπελασιμότητας, που αποτελεί και ιδιαίτερο πρόβλημα λόγω της πολυνησιακής μορφής της χωρικής ενότητας. Η προσπελασιμότητα ερμηνεύεται τόσο σαν χωρική πρόσβαση όσο και σαν δυνατότητα βελτιωμένης πρόσβασης των κατοίκων και επισκεπτών σε υπηρεσίες.
- Η ανάπτυξη του ανθρώπινου δυναμικού, δηλαδή, η συγκράτηση κρίσιμου μεγέθους πληθυσμού και παραγωγικών ηλικιών αλλά και η αναβάθμισή του (από άποψη κατάρτισης και ειδικοτήτων) ώστε να στηρίζει την επιθυμητή ανάπτυξη.
- Η εξασφάλιση της αειφορίας των πόρων, που σημαίνει συνετή διαχείριση και αξιοποίησή τους.
- Η βελτίωση της λειτουργίας της Δημόσιας Διοίκησης, και με την συμβολή του προγράμματος Καλλικράτης, έτσι ώστε να υπάρξει ομαλή ανάπτυξη του νησιωτικού χώρου.

- Η παροχή κινήτρων για την ενθάρρυνση της επιχειρηματικότητας.

Γενικοί Στόχοι Στρατηγικής

Οι γενικοί στόχοι πρέπει να τονιστεί ότι θα πρέπει να συμβαδίζουν με αυτούς των θεσμικών πλαισίων της περιφέρειας αλλά και με τα τομεακά προγράμματα. Αυτό διότι η στρατηγική που ακολουθείται πρέπει να εντάσσεται στα πλαίσια της εθνικής και περιφερειακής στρατηγικής.

Γενικός Στόχος 1: Βελτίωση της προσπελασιμότητας (ενδοπεριφερειακής και διαπεριφερειακής)

Ο συγκεκριμένος Γενικός Στόχος έχει ως σκοπό να καλύψει κυρίως ανάγκες μεταφορικών υποδομών τοπικής κλίμακας στα νησιά των Κυκλάδων μέσα από την ολοκλήρωση και αναβάθμιση του οδικού δικτύου, των λιμανιών και των αεροδρομίων, με αξιοποίηση νέων τεχνολογιών (στήριξη των συνδυασμένων μεταφορών επιβατών και φορτίων). Περιλαμβάνει επίσης την άμβλυνση της εσωτερικής απομόνωσης των νησιών και διευκόλυνσης της διασύνδεσης των νησιών μεταξύ τους, αλλά και με την ηπειρωτική χώρα (άρση της διπλής περιφερειακότητας), καθώς και τη διασφάλιση του ενεργειακού εφοδιασμού των νησιών.

Προβλέπεται, ακόμα, η δυνατότητα χρηματοδότησης υποδομών αλιείας (π.χ. Αλιευτικά καταφύγια) όπου κρίνεται απαραίτητο, σε εκείνες τις περιπτώσεις που οι ανάγκες δεν καλύπτονται από το ΕΤΑ (Ευρωπαϊκό Ταμείο Αλιείας).

Η σκοπιμότητα της επιλογής των κατάλληλων μεταφορικών υποδομών για την εξυπηρέτηση του συγκεκριμένου στρατηγικού στόχου θα λάβει υπόψη της τις αντίστοιχες δράσεις μεταφορικών υποδομών και υπηρεσιών που προγραμματίζονται να υλοποιηθούν στην χωρική ενότητα από το Τομεακό Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Ενίσχυση της Προσπελασιμότητας».

Για την αποφυγή υποβάθμισης του τοπίου, οι δράσεις που αφορούν σε λιμενικά έργα.

να εντάσσονται στο περιβάλλον σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία και τις αρχές της αειφόρου ανάπτυξης.

Γενικός Στόχος 2: Διασφάλιση της ποιότητας ζωής των κατοίκων

Ο συγκεκριμένος Γενικός Στόχος, εξυπηρετεί τις ανάγκες της χωρικής ενότητας για την κάλυψη των κοινωνικών υποδομών (Υγεία και Εκπαίδευση), καθώς και τις πρωτοβουλίες προστασίας και ανάδειξης της πολιτιστικής κληρονομιάς.

Η διασφάλιση της ποιότητας ζωής ενισχύει την ελκυστικότητα της χωρικής ενότητας, η οποία αποκτά διττό χαρακτήρα, δηλαδή τόσο την προσέλκυση επενδύσεων και απασχόλησης, όσο και την αξιοποίηση και χρήση τουριστικών πόρων και άλλων υπηρεσιών. Η ελκυστικότητα αυτή συμβάλλει αντίστοιχα στη δημιουργία επενδύσεων και απασχόλησης, ενώ ταυτόχρονα δημιουργεί ένα ανταγωνιστικό επίπεδο ποιότητας ζωής, το οποίο ενισχύει την εξωστρέφεια της χωρικής ενότητας συνολικά.

Γενικός Στόχος 3: Ενσωμάτωση της αειφορίας στις αναπτυξιακές επιλογές και παρεμβάσεις σε συνδυασμό με την προστασία του ευαίσθητου φυσικού περιβάλλοντος

Η εξασφάλιση της αειφορίας των πόρων και της βιωσιμότητας της ανάπτυξης της χωρικής ενότητας, συνδέεται αφενός με την συνετή διαχείριση των φυσικών και περιβαλλοντικών πόρων και, αφετέρου, με τον έλεγχο της έντασης της επιδιωκόμενης ανάπτυξης. Στοχεύεται η ολοκλήρωση της διαχείρισης στερεών και υγρών αποβλήτων, η ορθολογική διαχείριση των υδατικών πόρων, η διαχείριση προστατευόμενων περιοχών, η εξειδίκευση του χωροταξικού σχεδιασμού και η ολοκλήρωση του εθνικού κτηματολογίου. Δίδεται προτεραιότητα στην περιβαλλοντική προστασία περιοχών όπου εκτελούνται μεγάλα έργα, παρουσιάζονται έντονες τουριστικές συγκεντρώσεις, εντοπίζονται επιπτώσεις από τη γεωργική και κτηνοτροφική δραστηριότητα, αλλά και στις περιοχές χαμηλής ανάπτυξης ή σε μικρά νησιά, όπου σήμερα υφίστανται αναξιοποίητοι φυσικοί και πολιτιστικοί πόροι και υπάρχει έλλειμμα βασικών τεχνικών και κοινωνικών υποδομών.

Η στρατηγική στον τομέα περιβάλλοντος της Χωρικής Ενότητας, θα ενισχυθεί, από κοινού, τόσο από το Τομεακό ΕΠ «Περιβάλλον και Αειφόρος Ανάπτυξη» (ΕΠΠΕΡΑΑ), όσο και από το Περιφερειακό Πρόγραμμα της Χωρικής Ενότητας Κρήτης-Νήσων Αιγαίου 2007-2013. Όσον αφορά στη στρατηγική για τη διαχείριση των στερεών αποβλήτων, τα έργα θα αντιμετωπισθούν αποκλειστικά από το ΕΠΠΕΡΑΑ, εναρμονίζεται με το πλαίσιο της «Ολοκληρωμένης διαχείρισης των στέρεων αποβλήτων».

Στο πλαίσιο της Εθνικής Στρατηγικής για τη Διαχείριση των Στερεών Αποβλήτων, που παρουσιάζεται στο ΕΠΠΕΡΑΑ, στόχος είναι στον ορίζοντα της 4ης προγραμματικής περιόδου, η σημαντική μείωση της εξάρτησης της χώρας από τη μονομερή επιλογή της τελικής διάθεσης σύμμεικτων στερεών αποβλήτων σε ΧΥΤΑ και η επίτευξη των στόχων, που έχουν τεθεί για την εκτροπή βιοαποδομήσιμου κλάσματος στερεών αποβλήτων από την υγειονομική ταφή.

Σχετικά τώρα με την ανάπτυξη του τουριστικού τομέα, εξετάζεται η δυνατότητα προώθησης της προστασίας και ανάδειξης φυσικών περιοχών και ανάδειξης και προστασίας περιοχών και μνημείων πολιτιστικού ενδιαφέροντος.

Για την ορθολογική διαχείριση των υδάτινων πόρων δύναται να ενθαρρύνεται η περιβαλλοντική επιχειρηματικότητα στον τομέα της διαχείρισης και προστασίας των υδάτινων πόρων.

Τέλος, σημειώνεται ότι η Στρατηγική είναι σε αρμονία με το πλαίσιο πολιτικής, που έχει τεθεί από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή στον τομέα του φυσικού περιβάλλοντος.

Γενικός Στόχος 4: Ανάπτυξη της κοινωνίας της γνώσης και ενδυνάμωση των εξωστρεφών συνεργασιών

Η γεωγραφική θέση της χωρικής ενότητας δημιουργούν θετικές προϋποθέσεις για την αξιοποίηση των ΤΠΕ και των εφαρμογών τους, τη βελτίωση του επιχειρηματικού περιβάλλοντος μέσω της αξιοποίησης ΤΠΕ, την ενίσχυση της εξωστρέφειας των

επιχειρήσεων και την ενίσχυση δικτυώσεων για την αποκόμιση θετικών εμπειριών

Προβλέπεται η παροχή ανταγωνιστικών ψηφιακών υποδομών προς τις επιχειρήσεις, τους κοινωνικούς εταίρους, του πολίτες κ.λπ. Στοχεύεται επίσης η ενίσχυση δημιουργίας ψηφιακού περιεχομένου στον πολιτισμό, στον τουρισμό, στην παιδεία κ.λπ., ενώ θα ληφθεί ιδιαίτερη μέριμνα για την αναβάθμιση των υπηρεσιών της δημόσιας διοίκησης με τη χρήση ΤΠΕ και η ενσωμάτωση της χρήσης των ΤΠΕ στην καθημερινότητα.

Ο παρών γενικός στόχος θα συμβάλλει επίσης στην αύξηση της διεύθυνσης των ΤΠΕ σε γενικές και ειδικές ομάδες πληθυσμού της χωρικής ενότητας.

Γενικός Στόχος 5: Ενίσχυση της επιχειρηματικότητας, καλλιέργεια της καινοτομίας, προσέλκυση επενδύσεων υψηλής προστιθέμενης αξίας και δημιουργία νέων θέσεων εργασίας

Στοχεύονται η δημιουργία ευνοϊκών συνθηκών για την ανάπτυξη τεχνολογικών και μη καινοτομιών, η αξιοποίηση νέων μορφών επιχειρηματικότητας και εργασίας, η χρήση καινοτόμων εργαλείων στη χρηματοδότηση και δραστηριοποίηση των ΜΜΕ όλων των κλάδων και η βελτίωση της ποιότητας και της παραγωγικότητας της εργασίας με αναβάθμιση του εργασιακού περιβάλλοντος.

Ο συνδυασμός βελτίωσης των υποδομών, της διασφάλισης της ποιότητας ζωής και της αύξησης της (διττής) ελκυστικότητας της χωρικής ενότητας, αξιοποιεί τις ευκαιρίες προσέλκυσης νέων επενδυτικών και επιχειρηματικών πρωτοβουλιών. Η επιχειρηματικότητα θα συνδυασθεί επίσης με πρωτοβουλίες αξιοποίησης της δυναμικής των τοπικών προϊόντων, ενώ μεσοπρόθεσμα στοχεύεται η δημιουργία πόλων καινοτομίας, με κατάλληλο μείγμα δράσεων και πρωτοβουλιών.

Γενικός Στόχος 6: Συνδυασμένη αξιοποίηση των τουριστικών και πολιτισμικών πόρων

Ο τουριστικός τομέας της χωρικής ενότητας συμβάλλει σημαντικά στη διαμόρφωση της τουριστικής βιομηχανίας της χώρας και συνδέεται με συστηματοποιημένες παρεμβάσεις διατήρησης και αναβάθμισης του ανταγωνιστικού πλεονεκτήματος της χωρικής ενότητας. Στοχεύεται η αναβάθμιση της ποιότητας και ο εμπλουτισμός του τουριστικού προϊόντος, η μείωση της εποχικότητας και η προώθηση ειδικών μορφών θεματικού τουρισμού, σε συνδυασμό με την αξιοποίηση των πολιτισμικών πόρων. Η διεθνής αναγνωρισιμότητα της χωρικής ενότητας θα ενισχυθεί με καλύτερη και συνολική προβολή του τουριστικού προϊόντος, στην οποία η παραγωγή σύγχρονου και ανταγωνιστικού ηλεκτρονικού περιεχομένου αποτελεί ένα σοβαρό, πρωτοπόρο και καινοτόμο εγχείρημα.

Ο τουρισμός αποτελεί έναν εξόχως ανοιχτό και οριζόντιο τομέα της περιφερειακής οικονομίας με εξωστρεφείς δραστηριότητες και συνεργασίες. Η διεθνής οριοθέτηση του τομέα ως «travel & tourism» αποτελεί τη βάση για την περιφερειακή αναπτυξιακή στρατηγική της χωρικής ενότητας, με εμφανή την ανάγκη αντιμετώπισης των μεταφορικών ροών. Η τουριστική ανάπτυξη της χωρικής ενότητας αγκαλιάζει όλους τους αναπτυξιακούς τομείς και συνδυάζεται με εμπλουτισμό του προσφερόμενου προϊόντος, ανάπτυξη νέων προϊόντων και νέων αγορών προέλευσης εισερχόμενων τουριστικών ροών, καθώς και την ανάδειξη νέων προορισμών (τοπικών αγορών) στα νησιά του Αιγαίου. Το νέο χωροταξικό σχέδιο για την τουριστική ανάπτυξη αποτελεί όχι μόνο έναν οδηγό-χάρτη που θα διευκολύνει τις τουριστικές επενδύσεις στην περιφέρεια, αλλά και θα συνδυάσει την τουριστική ανάπτυξη με την προστασία του ευαίσθητου νησιωτικού περιβάλλοντος.

Πρόκειται για έναν γενικό στόχο που συνδέεται οριζόντια με τις στοχεύσεις και τις παρεμβάσεις των υπολοίπων, εκφράζοντας την διαλειτουργικότητα του τουριστικού προϊόντος και εκφράζοντας το «πολύ-λειτουργικό πρότυπο» ανάπτυξης της χωρικής ενότητας. Η αξιοποίηση των λεγόμενων τουριστικών και πολιτισμικών πόρων συνδέεται με την επίλυση του ζητήματος των μεταφορών, την αναβάθμιση της τουριστικής εκπαίδευσης, και τον εκσυγχρονισμό των υποδομών, μεταξύ των οποίων την εισαγωγή των πράσινων υποδομών και της ποιότητας στις τουριστικές εγκαταστάσεις. Ο τουρισμός αποτελεί κατεξοχήν τομέα κινητικότητας για εύρεση εργασίας, ενώ οικοδομεί στην πράξη την ισότητα των ευκαιριών.

Από άποψη στρατηγικής, η ποσοτική αύξηση των αφίξεων συνδέεται με την αντιμετώπιση των φαινόμενων περιβαλλοντικής επιβάρυνσης, σε οριζόντιο επίπεδο, αλλά και με εστίαση σε ζητήματα ποιότητας και αποδοτικότητας των αφίξεων. Τέλος, απαιτείται ενίσχυση της επιχειρηματικότητας στον τουριστικό τομέα, ώστε να αποτελέσει το μέσο διείσδυσης νέων και καινοτόμων δραστηριοτήτων στις τοπικές οικονομίες.

Γενικός Στόχος 7: Αντιμετώπιση των ενδοπεριφερειακών ανισοτήτων και των αναπτυξιακών ιδιαιτεροτήτων

Στοχεύεται η αντιμετώπιση των ενδοπεριφερειακών αναπτυξιακών ανισοτήτων, οι οποίες δημιουργούν καθυστερήσεις και στρεβλώσεις στην οικονομική ανάπτυξη. Θα αντιμετωπισθούν επίσης οι ενδονησιωτικές ανισότητες μεταξύ εσωτερικών αγροτικών / μειονεκτικών περιοχών και αστικών / ημιαστικών κέντρων ή / και παραθαλάσσιων περιοχών.

Γενικός Στόχος 8: Ενίσχυση των τάσεων δικτύωσης μεταξύ σημαντικών οικισμών της χωρικής ενότητας και ανάδειξη πόλων ανάπτυξης.

Ο παρών Γενικός Στόχος συμπυκνώνει τις χωρικές προτεραιότητες της αναπτυξιακής στρατηγικής της περιοχής. Εστιάζει στη βιώσιμη ανάπτυξη των αστικών κέντρων της χωρικής ενότητας και στην αναζωογόνηση των περιοχών που παρουσιάζουν σύνθετα μειονεκτήματα (απομόνωση λόγω νησιωτικότητας, μικρής δυναμικότητας παραγωγικό περιβάλλον, μονοκαλλιέργεια δραστηριοτήτων, πληθυσμιακή αποδιάρθρωση κ.λπ.).

Η ενίσχυση και δικτύωση μεταξύ των μικρών και μεγάλων οικισμών και η ανάδειξη πόλων ανάπτυξης κρίνεται σημαντική αναπτυξιακά τόσο για τους πόλους (υφιστάμενους και αναδυομένους) όσο και για τα αστικά κέντρα στα νησιά που επιτελούν αστικές λειτουργίες ως τοπικοί πόλοι ανάπτυξης.

Η αστική ανάπτυξη στο επίπεδο της χωρικής ενότητας αφορά στην ενίσχυση της «ανταγωνιστικότητας» των αστικών περιοχών μέσα από την αξιοποίηση των

συγκριτικών τους πλεονεκτημάτων. Παράλληλη επιδίωξη αποτελεί η ενίσχυση της «ελκυστικότητας» των οικισμών ως τόπων κατοικίας και η διασφάλιση συνοχής τόσο στο επίπεδο του δικτύου των πόλεων της χωρικής ενότητας. Στον Γενικό Στόχο ενσωματώνονται οι αρχές της πολυλειτουργικής ανάπτυξης των κέντρων, η ενίσχυση των τάσεων δικτύωσης μεταξύ κέντρων, η βελτίωση και ανάπτυξη των υποδομών, η αειφορική ανάπτυξη των πόλεων, η αντιμετώπιση των κοινωνικών προβλημάτων στα κέντρα και η συστηματοποίηση των πληροφοριών σχετικά με τις εξελίξεις στα κέντρα.

Γενικότερα, η ανάπτυξη των κέντρων της χωρικής ενότητας ως συμπυκνώσεων της αναπτυξιακής διαδικασίας, στοχεύει να κινητοποιήσει μέσα από τις αναδυόμενες δικτυώσεις, τη διάχυση της ανάπτυξης στις περιοχές άμεσης επιρροής τους, είτε αυτή προσδιορίζεται ως υπαιθρος είτε ως μικρότερες αστικές συγκεντρώσεις. Στο ανωτέρω στρατηγικό πλαίσιο, στοχεύεται η μόχλευση ιδιωτικών κεφαλαίων μεταξύ άλλων μέσω Συνολικών Επιχορηγήσεων.

B.4 ΑΞΟΝΕΣ , ΘΕΜΑΤΙΚΕΣ ΕΝΟΤΗΤΕΣ ΚΑΙ ΔΡΑΣΕΙΣ

B.4.1 ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Οι άξονες δράσης αποτελούν εννοιολογικά σύνολα τα οποία περιλαμβάνουν ομάδες παρεμβάσεων και πολιτικών με ένα κοινό θεματικό χαρακτηριστικό. Στην ουσία αποτελούν ταυτόχρονα μια στόχευση και μια ταξινόμηση των πολιτικών και των δράσεων ανάπτυξης που προτείνονται σε κάθε πρόγραμμα, έτσι ώστε να είναι ευκολότερη η κατανόηση, η αποδοχή και η υλοποίηση του. Τα κριτήρια ταξινόμησης των πολιτικών σε άξονες δράσης έχουν ασφαλώς σχέση με τα συγκεκριμένα χαρακτηριστικά κάθε περιοχής. Συνήθως ενσωματώνουν τις προτεραιότητες οι οποίες αναδεικνύονται από την αναπτυξιακή στρατηγική και επιχειρούν να συνδέσουν σε αδρές γραμμές τις κατηγορίες δράσης με συγκεκριμένες προτεραιότητες. Οι επιμέρους δράσεις οι οποίες εντάσσονται σε κάθε άξονα έχουν μια πιο σαφή και οριοθετημένη αποστολή, καθώς επιδιώκουν να συνδέσουν τα διαθέσιμα μέσα άσκησης πολιτικής με συγκεκριμένες ανάγκες ή συγκεκριμένα προβλήματα της περιοχής. (Στρατηγικό Σχέδιο Ανάπτυξης νομού Μαγνησίας, 2005)

B.4.2 ΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΔΙΑΜΟΡΦΩΣΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΩΝ ΑΞΟΝΩΝ

Έτσι λοιπόν, οι μεγάλοι και οι επιμέρους άξονες δράσης του σχεδίου ανάπτυξης μιας περιοχής θα πρέπει να απορρέουν από την αξιολόγηση και ιεράρχηση των προβλημάτων της κάθε περιοχής. Αποφασίστηκε να υιοθετηθούν αυτοί οι άξονες, με αποκλειστικό σκοπό να ενισχύσει τη συμβατότητα του Αναπτυξιακού Σχεδίου των Κυκλάδων με το Περιφερειακό και τα Τομεακά Επιχειρησιακά Σχέδια και με αυτό τον τρόπο να διευκολύνει την επιλεξιμότητα και τελική ένταξη των προτεινόμενων δράσεων στα προγράμματα χρηματοδότησης. Έτσι ταξινομούμε τις πολιτικές για την ανάπτυξη των Κυκλάδων στους εξής έξι άξονες δράσεις:

Άξονες Δράσης του Σχεδίου Ανάπτυξης της Κυκλάδων

1. Ενίσχυση της Ανταγωνιστικότητας
2. Βελτίωση της προσπελασιμότητας και των υπηρεσιών γενικού οικονομικού ενδιαφέροντος
3. Αναβάθμιση και προστασία του περιβάλλοντος και πρόληψη κινδύνων
4. Ανάπτυξη Ανθρώπινου δυναμικού και προώθηση της Απασχόλησης
5. Βελτίωση της διοικητικής ικανότητας της Δημόσιας Διοίκησης
6. Αντιμετώπιση χωρικών προβλημάτων

Οι παραπάνω άξονες χωρίζονται σε μια σειρά από θεματικές ενότητες στις οποίες θα ενταχθούν οι προτεινόμενες από το Σχέδιο Ανάπτυξης δράσεις και πολιτικές. Οι προτεινόμενοι άξονες πρέπει να σχεδιάζονται έτσι ώστε να ικανοποιούν αφενός την ΕΕ και τους στόχους τους οποίους η ίδια θέτει σε Ευρωπαϊκό επίπεδο και αφετέρου το σύνολο της Ελληνικής Επικράτειας. (Στρατηγικό Σχέδιο Ανάπτυξης νομού Μαγνησίας, 2005). Είναι συνεπώς λογικό να μην είναι απολύτως εξειδικευμένοι στο επίπεδο της χωρικής ενότητας Κυκλάδων.

Επίσης, οι άξονες δράσης που προτείνονται ανταποκρίνονται σε γενικές γραμμές στο αναπτυξιακό προφίλ των Κυκλάδων και μπορούν να λειτουργήσουν τόσο ως πλαίσιο για την εξειδίκευση της αναπτυξιακής στρατηγικής της χωρικής ενότητας, όσο και ως πλαίσιο για την ορθολογική ομαδοποίηση συγκεκριμένων πολιτικών.

Τέλος, οι άξονες δράσης διαμορφώνουν μια κοινή πλατφόρμα του αναπτυξιακού σχεδίου των Κυκλάδων με όλα τα επιχειρησιακά προγράμματα της χώρας, γεγονός που επιτρέπει την ευκολότερη ένταξη έργων σε αυτά.

Λαμβάνοντας υπόψη τα παραπάνω, θεωρήθηκε προτιμότερο να ακολουθηθεί μια ευέλικτη προσέγγιση, η οποία επιτρέπει αφενός να αξιοποιηθεί το εθνικό και περιφερειακό πλαίσιο σχεδιασμού και αφετέρου να αναδείξει τις δράσεις εκείνες οι οποίες είναι οι πλέον κατάλληλες για την ανάπτυξη της χωρικής ενότητας. Αυτό επιτυγχάνεται ως εξής: (α) Γίνονται περιορισμένης κλίμακας παρεμβάσεις στις προτεινόμενες θεματικές ενότητες, έτσι ώστε να αποκτήσουν μεγαλύτερη σαφήνεια όπου χρειάζεται, μικρότερη επικάλυψη και μεγαλύτερη συνάφεια με το αναπτυξιακό προφίλ και τις ανάγκες της περιοχής. (β) Εντάσσονται σε κάθε άξονα και κάθε θεματική ενότητα εκείνες οι δράσεις και πολιτικές που αναδεικνύονται από την αξιολόγηση της υφιστάμενης κατάστασης και αντιμετωπίζουν με τον καλύτερο τρόπο τις ανάγκες του νομού στους επιμέρους τομείς παρέμβασης.

Η προσέγγιση που ακολουθείται είναι συνολικά ισορροπημένη, ικανοποιεί τόσο τις εξωτερικές δεσμεύσεις όσο και τις εσωτερικές προτεραιότητες και ανάγκες και επιφέρει τα μέγιστα δυνατά οφέλη κάτω από τις συνθήκες που έχουν διαμορφωθεί.

Οι πολιτικές και οι δράσεις καλύπτουν τις σημαντικές πτυχές της αναπτυξιακής διαδικασίας με πλήρη τρόπο και ανταποκρίνονται στο στρατηγικό σχεδιασμό και στην αναπτυξιακή στόχευση της χωρικής ενότητας.

Επίσης, οι πολιτικές που προτείνονται είναι ιεραρχημένες ανάλογα με τη σημασία τους και το βαθμό προτεραιότητας. Προηγούνται οι πολιτικές με υψηλή προτεραιότητα, ακολουθούν αυτές με μέση προτεραιότητα και στο τέλος παρουσιάζονται οι πολιτικές χαμηλότερης προτεραιότητας. Αν και το σχέδιο ανάπτυξης έχει ένα στρατηγικό χαρακτήρα και θα έπρεπε να επικεντρώνεται μόνο στις πολιτικές υψηλής προτεραιότητας και υψηλής προστιθέμενης αξίας στην αναπτυξιακή προσπάθεια των νησιών. (Στρατηγικό Σχέδιο Ανάπτυξης νομού Μαγνησίας, 2005).

Β.4.3 ΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΔΙΑΜΟΡΦΩΣΗΣ ΔΡΑΣΕΩΝ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ

Οι δράσεις και οι πολιτικές ενός Σχεδίου Ανάπτυξης έχουν ως κεντρική αποστολή να αντιμετωπίσουν τους κινδύνους και τις αδυναμίες της περιοχής να ενισχύσουν τα ισχυρά της σημεία και να αξιοποιήσουν τις ευκαιρίες που παρουσιάζονται έτσι ώστε να επιτευχθούν οι αναπτυξιακοί στόχοι οι οποίοι τίθενται. Δηλαδή, οι δράσεις και οι πολιτικές που προτείνονται έχουν ως αποστολή τη σύγκλιση του νομού με την Ευρωπαϊκή Ένωση, την κοινωνική και χωρική συνοχή και την αειφόρο ανάπτυξη (Στρατηγικό Σχέδιο Ανάπτυξης νομού Μαγνησίας, 2005).

Συνολικά, το προτεινόμενο σχέδιο παρεμβάσεων περιλαμβάνει δράσεις οι οποίες επιχειρούν να ενισχύσουν την ανταγωνιστικότητα του ιδιωτικού τομέα, με την αξιοποίηση μιας σειράς εργαλείων και μηχανισμών υποστήριξης της επιχειρηματικής δραστηριότητας και κυρίως των μικρών μονάδων, την ενίσχυση των υποδομών, την προσέλκυση νέων επενδυτικών κεφαλαίων και την στήριξη του ενδογενούς δυναμικού της περιοχής.

Οι δράσεις αυτές επιδιώκουν τον εκσυγχρονισμό και ταυτόχρονα τον διαρθρωτικό μετασχηματισμό της οικονομίας με την στροφή στην ποιότητα, τη διαφοροποίηση και την καινοτομία ως μέσων αύξησης της προστιθέμενης αξίας των τοπικών προϊόντων και υπηρεσιών.

Το προτεινόμενο σχέδιο δράσης περιλαμβάνει επίσης μια σειρά από σημαντικές προτάσεις για τη βελτίωση των μεταφορικών, αστικών και κοινωνικών υποδομών του νομού, καθώς αυτές οι υποδομές αποτελούν συχνά την απαραίτητη προϋπόθεση για την ανάπτυξη επιχειρηματικών δραστηριοτήτων και την προσέλκυση κεφαλαίων.

Το σχέδιο δράσης δίνει ιδιαίτερη σημασία στο περιβάλλον και στην προστασία του. Αν και ο νομός δεν ανήκει στους περιβαλλοντικά επιβαρυνμένους νομούς της χώρας, διαθέτει μια σειρά από ευαίσθητα οικοσυστήματα τα οποία απαιτούν σχεδιασμό και προσοχή στην ανάπτυξη των δραστηριοτήτων και τις χρήσεις γης που τα περιβάλλουν.

Το Σχέδιο Δράσης περιλαμβάνει επίσης πολιτικές αφενός για την προστασία και αφετέρου για την μακροχρόνια ανάπτυξη των ανθρώπινων πόρων της περιοχής. Οι

πολιτικές προστασίας έχουν ένα συμπληρωματικό χαρακτήρα προς τις πολιτικές του κράτους και επιχειρούν να στηρίξουν άτομα με περιορισμένη, ασταθή ή μηδενική πρόσβαση στην αγορά εργασίας και να προωθήσουν την επανένταξή τους σε αυτή. Οι πολιτικές ανάπτυξης του ανθρώπινου δυναμικού στοχεύουν ευθέως στην βελτίωση της ποιότητας, των γνώσεων και δεξιοτήτων του τοπικού ανθρώπινου κεφαλαίου και βασίζονται στην εκπαίδευση, κατάρτιση, και επανακατάρτιση των εργαζομένων και των ανέργων σε ειδικότητες με τεκμηριωμένη ικανότητα πρόσβασης στην αγορά εργασίας.

Τέλος, το Σχέδιο Δράσης περιλαμβάνει πολιτικές ενίσχυσης της συνοχής του γεωγραφικού χώρου με δίκτυα μεταφορών αλλά και δράσεις που να ενισχύουν την ενδοπεριφερειακή και την εγγύς διαπεριφερειακή συνεργασία με τις όμορες περιφέρειες.

Γενικότερα, κάθε Αναπτυξιακό Σχέδιο περιλαμβάνει δράσεις και πολιτικές των οποίων οι θετικές επιπτώσεις θα έχουν διάρκεια, θα είναι περισσότερο (και όχι λιγότερο) ορατές στο βάθος του χρόνου και δεν θα εξαντλούνται σε παροδικές εισοδηματικές ενισχύσεις (Στρατηγικό Σχέδιο Ανάπτυξης νομού Μαγνησίας, 2005). Αν και πολλές από τις προτεινόμενες δράσεις έχουν ένα καινοτόμο χαρακτήρα, το Σχέδιο Ανάπτυξης επιδιώκει να παρουσιάσει τις προτάσεις και τις πολιτικές με ένα φιλικό τρόπο προς τον χρήστη, έτσι ώστε αυτές να είναι σαφείς και κατανοητές.

Στην επόμενη ενότητα του Σχεδίου παρουσιάζονται πιο αναλυτικά οι άξονες και οι θεματικές ενότητες παρέμβασης. Στη συνέχεια, παρουσιάζονται με οργανωμένο και ιεραρχημένο τρόπο οι προτάσεις. Η κάθε πρόταση παρουσιάζεται σε ένα ξεχωριστό πίνακα, στον οποίο αναφέρεται ο τίτλος της δράσης, ο άξονας στον οποίο ανήκει, ο στόχος και μια σύντομη περιγραφή της δράσης, οι αναμενόμενες επιδράσεις, η συνέργιες και συμπληρωματικότητες με άλλες δράσεις, ο φορέας υλοποίησης, ο φορέας χρηματοδότησης και ο βαθμός προτεραιότητας. Οι δράσεις παρουσιάζονται με ένα ιεραρχημένο τρόπο. Αυτό σημαίνει ότι στο εσωτερικό της κάθε ενότητας προηγούνται αυτές οι οποίες είναι πιο σημαντικές και πιο επείγουσες για την ανάπτυξη του νομού.

Β.4.4 ΟΙ ΑΞΟΝΕΣ ΚΑΙ ΟΙ ΘΕΜΑΤΙΚΕΣ ΕΝΟΤΗΤΕΣ ΤΟΥ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΟΥ ΣΧΕΔΙΟΥ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ

Όπως ήδη αναφέρθηκε, το Σχέδιο Ανάπτυξης Κυκλάδων στηρίζεται σε έξι άξονες παρέμβασης οι οποίοι προκύπτουν από τη σύνθεση μιας σειράς παραγόντων που επηρεάζουν τη στρατηγική ανάπτυξης του νομού για τα επόμενα χρόνια.

Οι άξονες αντανακλούν το νέο ευρωπαϊκό περιβάλλον έτσι όπως διαμορφώθηκε μετά την τελευταία διεύρυνση της Ευρωπαϊκής Ένωσης και τις κατευθύνσεις αναμόρφωσης της διαρθρωτικής πολιτικής για την περίοδο 2007-2013. Αντανακλούν επίσης το πλαίσιο ανάπτυξης της ελληνικής οικονομίας, τον εθνικό αναπτυξιακό σχεδιασμό και τη στρατηγική ανάπτυξης της Περιφέρειας Κρήτης και Νοτίου Αιγαίου. Όλες αυτές οι παράμετροι σταθμίζονται σε μια κοινή βάση. Το κρίσιμο ερώτημα το οποίο τίθεται εδώ είναι με ποιο τρόπο, μέσα και δράσεις θα μπορέσουν οι Κυκλάδες να αξιοποιήσουν το υπό διαμόρφωση Εθνικό και Ευρωπαϊκό πλαίσιο πολιτικής για να πετύχει τους αναπτυξιακούς της στόχους.

B.4.4.1 ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΤΗΣ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑΣ

Η ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας αποτελεί το βασικό άξονα της σύγχρονης στρατηγικής ανάπτυξης του ευρωπαϊκού χώρου. Ειδικότερα, η ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας συνδέεται ολόενα και περισσότερο με την «οικονομία της γνώσης», κάτι το οποίο αποτελεί κεντρικό άξονα της Στρατηγικής της Λισσαβόνας. Η επικείμενη αναμόρφωση του κανονισμού των διαρθρωτικών ταμείων αναμένεται να εναρμονιστεί πλήρως με τη στρατηγική αυτή.

Όλες οι σχετικές μελέτες υπογραμμίζουν τα κοινά σημεία της στρατηγικής της Λισσαβόνας, η οποία εγκρίθηκε το 2000, αφενός, και των δημοσιονομικών προτεραιοτήτων της πολιτικής συνοχής, αφετέρου (Μέργος και Παπαδασκαλόπουλος, 2004). Επομένως ολόενα και περισσότερο καθίσταται σαφές ότι το μερίδιο της υποστήριξης που παρέχουν τα διαρθρωτικά ταμεία σε επενδύσεις που πραγματοποιούνται στο πλαίσιο της στρατηγικής της Λισσαβόνας αυξάνεται συνεχώς. Ο βαθμός ομοιότητας φαίνεται ότι είναι σημαντικά υψηλότερος στις σχετικά περισσότερο ευημερούσες περιφέρειες, ενώ είναι χαμηλότερος στις λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες. Οι θεματικές ενότητες που περιλαμβάνονται σε αυτό τον άξονα δράσης παρουσιάζονται παρακάτω.

Οι θεματικές ενότητες παρέμβασης του Πρώτου Άξονα Δράσης

1. Προώθηση της επιχειρηματικότητας, βελτίωση του επιχειρηματικού περιβάλλοντος και ενίσχυση της εξωστρέφειας των επιχειρήσεων.
2. Διαμόρφωση του κατάλληλου περιβάλλοντος για την προώθηση νέων παραγωγικών επενδύσεων ή την βελτίωση των υφισταμένων.
3. Ενίσχυση της «έρευνας και ανάπτυξης» και της παραγωγής καινοτομίας και ενθάρρυνση της ενεργότερης συμμετοχής του ιδιωτικού τομέα σ' αυτές.
4. Διεύρυνση των υπηρεσιών προς τις επιχειρήσεις και δημιουργία δομών υποστήριξης
5. Ανάπτυξη και βελτίωση των τουριστικών επενδύσεων και υπηρεσιών.
6. Αγροτική ανάπτυξη και βελτίωση της ανταγωνιστικότητας της γεωργίας και της αλιείας.
7. Ανάπτυξη και αξιοποίηση των πολιτιστικών επενδύσεων.

Η πρώτη θεματική ενότητα παρεμβάσεων αφορά στην ενίσχυση της επιχειρηματικότητας και της εξωστρέφειας των επιχειρήσεων. Η ενότητα αυτή περιλαμβάνει δράσεις διασφάλισης της ποιότητας των παραγόμενων προϊόντων, ενίσχυσης του εξαγωγικού προσανατολισμού και της συνεργασίας μεταξύ τοπικών επιχειρήσεων, κατάρτισης στελεχών και διαμόρφωσης ενός κατάλληλου επιχειρηματικού κλίματος στην περιοχή.

Η δεύτερη θεματική ενότητα περιλαμβάνει δράσεις προώθησης νέων παραγωγικών επενδύσεων και δράσεις που αποσκοπούν στον τεχνολογικό και οργανωτικό εκσυγχρονισμό των υφιστάμενων μονάδων. Εδώ περιλαμβάνεται και η κατάρτιση ενός στρατηγικού σχεδίου προσέλκυσης επενδύσεων στη χωρική ενότητα.

Η τρίτη θεματική ενότητα περιλαμβάνει δράσεις ενίσχυσης της «έρευνας και ανάπτυξης» για την παραγωγή καινοτομίας και την ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας. Η ενότητα αυτή περιλαμβάνει την ανάπτυξη συνεργασίας του δημόσιου με τον ιδιωτικό τομέα της οικονομίας, την ανάπτυξη Ερευνητικών Ινστιτούτων στη χωρική ενότητα, τεχνολογικής διαπαιδαγώγισης νέων και τη δημιουργία ηλεκτρονικής βιβλιοθήκης.

Η τέταρτη θεματική ενότητα αφορά στην διεύρυνση των υπηρεσιών προς τις επιχειρήσεις και ειδικότερα προς τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις. Οι μικρές επιχειρήσεις είναι αυτές οι οποίες αντιμετωπίζουν τα μεγαλύτερα προβλήματα ανταγωνιστικότητας στο νέο οικονομικό περιβάλλον με τον αυξημένο ανταγωνισμό και για αυτό το λόγο χρειάζονται και κατάλληλες υπηρεσίες υποστήριξης. Η ενότητα επιχειρεί να συμβάλει στην προώθηση της επιχειρηματικότητας και τη βελτίωση του επιχειρηματικού περιβάλλοντος και της εξωστρέφειας των επιχειρήσεων μέσω της δημιουργίας δομών πιστοποίησης συμβούλων επιχειρήσεων, δομών κατάρτισης σε κρίσιμες ειδικότητες και επαγγέλματα, την ανάπτυξη εκπαιδευτικών προγραμμάτων επιχειρηματικότητας, την ενίσχυση επιχειρηματικών συσπειρώσεων σε κλάδους τοπικής κλαδικής εξειδίκευσης και την ενίσχυση της ανάπτυξης και του σχεδιασμού νέων προϊόντων.

Η πέμπτη θεματική ενότητα αφορά τον τουρισμό, ένα σημαντικό κλάδο της τοπικής οικονομίας με σημαντικές προοπτικές ανάπτυξης, αλλά και σημαντικά προβλήματα τα οποία επηρεάζουν την ανταγωνιστικότητα του και επιζητούν λύσεις. Η ενότητα περιλαμβάνει δράσεις βελτίωσης των τουριστικών υπηρεσιών, βελτίωσης των τουριστικών υποδομών, της προβολής και του σχεδιασμού της τουριστικής πολιτικής

της περιοχής. Επίσης περιλαμβάνει δράσεις προσέλκυσης νέων επενδύσεων υψηλής ποιότητας, δράσεις διεύρυνσης και διαφοροποίησης του τοπικού τουριστικού προϊόντος, δράσεις πιστοποίησης και δράσεις κατάρτισης του ανθρώπινου δυναμικού που απασχολείται στον τουρισμό.

Η έκτη θεματική ενότητα περιλαμβάνει δράσεις που αφορούν στην ανάπτυξη της ανταγωνιστικότητας της γεωργίας και της αλιείας. Ο πρωτογενής τομέας εξακολουθεί να αποτελεί ένα σημαντικό κλάδο της τοπικής οικονομίας και στηρίζει τον ύπαιθρο χώρο και ιδιαίτερα τις περιοχές που δεν διαθέτουν σημαντικές εναλλακτικές δυνατότητες, όπως τα μικρά νησιά της περιοχής. Με δεδομένη την πίεση που δέχεται ή αναμένεται να δεχθεί ο κλάδος σε αρκετά από τα προστατευμένα προϊόντα, οι δράσεις ενίσχυσης της ανταγωνιστικότητας της γεωργίας που προτείνονται επιχειρούν να παρέμβουν στα ποιοτικά χαρακτηριστικά της παραγωγής σε ένα περιβάλλον που σταδιακά θα γίνεται λιγότερο προστατευμένο και περισσότερο ανταγωνιστικό. Οι δράσεις επιχειρούν να αυξήσουν την τοπική προστιθέμενη αξία των προϊόντων, να συμβάλλουν στη διεύρυνση της παραγωγικής βάσης και στην εμπορική εμβέλεια και προβολή επώνυμων τοπικών προϊόντων. Επίσης επιδιώκουν την βελτίωση των βασικών υποδομών που αφορούν σε αυτό τον τομέα παραγωγής.

Η τελευταία θεματική ενότητα περιλαμβάνει δράσεις στο χώρο του πολιτισμού, οι οποίες επιδιώκουν την ανάπτυξη των πολιτιστικών επενδύσεων. Με δεδομένη τη σημασία του πολιτισμού στην γενικότερη εικόνα της περιοχής και δεδομένες τις ευκαιρίες που παρέχει η πολιτιστική ταυτότητα της περιοχής για την ανάπτυξη διαφόρων μορφών πολιτιστικού τουρισμού (αρχαιολογικού, λαογραφικού, μοναστηριακού, κλπ), η ενότητα αυτή περιλαμβάνει δράσεις οι οποίες συμβάλουν στην καλύτερη οργάνωση, δικτύωση και προβολή των πολιτιστικών πόρων του νομού.

Αξονας
1. Ανταγωνιστικότητα
Ενότητα
1.1 Προώθηση της επιχειρηματικότητας, βελτίωση του επιχειρηματικού περιβάλλοντος και ενίσχυση της εξωστρέφειας των επιχειρήσεων.
Κωδικός
1.1.1
Τίτλος Δράσης
Διαμόρφωση συγκεκριμένου στόχου για την απόκτηση συστημάτων διαχείρισης και διασφάλισης της ποιότητας από τις επιχειρήσεις της χωρικής ενότητας.
Στόχος και περιγραφή Δράσης
Στόχος της δράσης είναι η διαμόρφωση συνθηκών στην αγορά των τοπικών επιχειρηματικών δραστηριοτήτων για την απόκτηση συστημάτων διασφάλισης ποιότητας. Βασική επιδίωξη είναι να ασκηθεί μία πολιτική ενημέρωσης και πειθούς ιδιαίτερα προς τις επιχειρήσεις, οι οποίες έχουν σχέση με την παραγωγή και διακίνηση τροφίμων απόκτησης του συστήματος HACCP, που αφορά στην υγιεινή του προϊόντος. Η ποσοτικοποίηση αναφέρεται σε ετήσιο στόχο συστημάτων (π. χ. 1000 HACCP & ISO 2000 τον χρόνο) που θα ανακοινώνεται στην αρχή της χρονιάς και στο τέλος του χρόνου θα ανακοινώνονται τα ονόματα των επιχειρήσεων, που τα έλαβαν.
Αναμενόμενες επιπτώσεις
Ανταγωνιστικότερη παρουσία στην αγορά, καλύτερη πρόσβαση στο εξωτερικό, βελτίωση των κανόνων οργάνωσης των επιχειρήσεων και ιδιαίτερα των ΜΜΕ, συμβατότεροι οι όροι των συνεργασιών μεταξύ επιχειρήσεων.
Συνέργιες και συμπληρωματικότητα με άλλες δράσεις
Με άλλες δράσεις ποιότητας και εκσυγχρονισμού, με τις δράσεις των εξαγωγικών συνεργασιών
Φορέας Υλοποίησης
Επιμελητήριο Κυκλάδων, ΚΕΤΑ Νοτίου Αιγαίου, εξωτερικοί σύμβουλοι
Χρηματοδότηση
ΥΠΑΝ, ιδιωτική χρηματοδότηση
Προτεραιότητα
Υψηλή

Άξονας
1. Ανταγωνιστικότητα
Ενότητα
1.1 Προώθηση της επιχειρηματικότητας, βελτίωση του επιχειρηματικού περιβάλλοντος και ενίσχυση της εξωστρέφειας των επιχειρήσεων.
Κωδικός
1.1.2
Τίτλος Δράσης
Ενίσχυση της αντένας του ΚΕΤΑ ως μηχανισμού υποστήριξης της επιχειρηματικής δραστηριότητας – Δημιουργία δικτύου συνεργασίας με τους τοπικούς αναπτυξιακούς φορείς
Στόχος και περιγραφή Δράσης
Τα Κέντρα Επιχειρηματικής και Τεχνολογικής Ανάπτυξης (ΚΕΤΑ) αποτελούν μηχανισμούς υποστήριξης της επιχειρηματικής δραστηριότητας σε περιφερειακό επίπεδο με αντένες σε κάθε νομό. Στόχος της δράσης είναι η διαμόρφωση καλύτερων συνθηκών για την αντένα του Κέντρου Επιχειρηματικής και Τεχνολογικής Ανάπτυξης Νοτίου Αιγαίου, τόσο σε ότι αφορά το ανθρώπινο δυναμικό της όσο και την υλικοτεχνική υποδομή, ώστε να έχει περισσότερο ενεργό και αποτελεσματική συμμετοχή στην στήριξη των επιχειρήσεων και ιδιαίτερα των ΜΜΕ όλων των κλάδων του Νομού.
Αναμενόμενες επιπτώσεις
Αποτελεσματικότερη διαχείριση της αποστολής του, καλύτερη στήριξη των ΜΜΕ, περισσότερο ουσιαστικό έργο
Συνέργιες και συμπληρωματικότητα με άλλες δράσεις
Με δράσεις διάχυσης πληροφορίας, ενημέρωσης και συμβουλευτικής, συμμετοχής των ΜΜΕ σε άλλες δράσεις οργανωτικού και διοικητικού εκσυγχρονισμού, ποιότητας, κατάρτισης.
Φορέας Υλοποίησης
ΚΕΤΑ Νοτίου Αιγαίου, Επιμελητήριο Κυκλάδων
Χρηματοδότηση
ΥΠΑΝ
Προτεραιότητα
Υψηλή

Άξονας
1. Ανταγωνιστικότητα
Ενότητα
1.1 Προώθηση της επιχειρηματικότητας, βελτίωση του επιχειρηματικού περιβάλλοντος και ενίσχυση της εξωστρέφειας των επιχειρήσεων.
Κωδικός
1.1.3
Τίτλος Δράσης
Ενίσχυση των ΚΥΕ ως μηχανισμού υποστήριξης της επιχειρηματικής δραστηριότητας
Στόχος και περιγραφή Δράσης
Τα Κέντρα Υποδοχής Επενδυτών (ΚΥΕ) αποτελούν δομές στήριξης της επιχειρηματικότητας στο πλαίσιο εφαρμογής και υλοποίησης του Ε.Π. Ανταγωνιστικότητας (ΕΠΑΝ) του Υπουργείου Ανάπτυξης. Έργο τους είναι η αντιμετώπιση των θεμάτων σύστασης και αδειοδότησης των επιχειρήσεων, καθώς και η υποδοχή, ενημέρωση και διευκόλυνση των ενδιαφερόμενων επενδυτών για επενδυτικά προγράμματα, δυνατότητες χρηματοδότησης για την πραγματοποίηση των επενδυτικών τους σχεδίων. Στόχος της δράσης είναι η διαμόρφωση καλύτερων συνθηκών, τόσο σε ανθρώπινο δυναμικό, όσο και σε υλικοτεχνική υποδομή, ώστε να γίνει περισσότερο ενεργή και αποτελεσματική η στήριξη των επιχειρήσεων και ιδιαίτερα των ΜΜΕ όλων των κλάδων της χωρικής ενότητας.
Αναμενόμενες επιπτώσεις
Διαμόρφωση καλύτερων συνθηκών, ώστε να γίνει περισσότερο ενεργή και αποτελεσματική η στήριξη των επιχειρήσεων
Συνέργιες και συμπληρωματικότητα με άλλες δράσεις
Με δράσεις διάχυσης πληροφορίας, ενημέρωσης και συμβουλευτικής, συμμετοχής των ΜΜΕ σε άλλες δράσεις οργανωτικού και διοικητικού εκσυγχρονισμού, ποιότητας, κατάρτισης.
Φορέας Υλοποίησης
Δήμοι
Χρηματοδότηση
ΥΠΑΝ
Προτεραιότητα
Υψηλή

Άξονας
1. Ανταγωνιστικότητα
Ενότητα
1.1 Προώθηση της επιχειρηματικότητας, βελτίωση του επιχειρηματικού περιβάλλοντος και ενίσχυση της εξωστρέφειας των επιχειρήσεων.
Κωδικός
1.1.4
Τίτλος Δράσης
Διαμόρφωση συμφώνου καλού επιχειρηματικού κλίματος και συναίνεσης
Στόχος και περιγραφή Δράσης
<p>Στόχος της δράσης είναι να δημιουργήσει έναν κοινό τόπο αντίληψης, διαβούλευσης και επίλυσης ζητημάτων με συναινετικό τρόπο, που επηρεάζουν αρνητικά το επιχειρηματικό κλίμα. Ενέργειες και παραλήψεις, που πολλές φορές αδυνατούν να μετρήσουν την κακή επιρροή τους στις επιχειρηματικές αποφάσεις, χωρίς να το επιδιώκουν, δημιουργούν σοβαρά αρνητικές εντυπώσεις για το τοπικό επιχειρηματικό περιβάλλον. Στην διαδικασία αυτή συμμετέχουν όλοι οι φορείς της αυτοδιοίκησης από την μία πλευρά και οι εκπρόσωποι της επιχειρηματικής κοινότητας από την άλλη για να διερευνήσουν, να εξετάσουν, να αναλύσουν και να συνθέσουν, μέσα από ένα μακρύ διάλογο, μία Χάρτα πάγιων διαδρομών που θα διασφαλίζουν την ανταγωνιστικότητα της οικονομίας και την ευημερία των πολιτών.</p>
Αναμενόμενες επιπτώσεις
<p>/</p> <p>Οι επιπτώσεις εντοπίζονται στο ότι η χωρική ενότητα γίνεται η πρώτη στην χώρα με ένα σαφές πλαίσιο κανόνων που δίνει έμφαση στην ανταγωνιστικότητα, οι ξένοι επενδυτές αισθάνονται ασφάλεια να επιλέξουν τις Κυκλάδες ως τόπο εγκατάστασης, μπορεί να ενισχυθεί η απασχόληση, ενώ οι υφιστάμενες επιχειρήσεις για πρώτη φορά θα γνωρίζουν με σαφήνεια τους κανόνες του παιχνιδιού.</p>
Συνέργιες και συμπληρωματικότητα με άλλες δράσεις
<p>Συνέργιες με δραστηριότητες προβολής του Νομού, προσπάθειών για την προσέλκυση επενδύσεων</p>
Φορέας Υλοποίησης
Ο.Τ.Α Κυκλάδων, επιχειρηματικοί συλλογικοί φορείς
Χρηματοδότηση
Προτεραιότητα
Υψηλή

Άξονας
1. Ανταγωνιστικότητα
Ενότητα
1.1 Προώθηση της επιχειρηματικότητας, βελτίωση του επιχειρηματικού περιβάλλοντος και ενίσχυση της εξωστρέφειας των επιχειρήσεων.
Κωδικός
1.1.5
Τίτλος Δράσης
Πρόγραμμα ενδοεπιχειρησιακής κατάρτισης στελεχών και κατάρτισης επιχειρηματιών – κλινική επιχειρήσεων
Στόχος και περιγραφή Δράσης
Στόχος της δράσης είναι διαμόρφωση προγραμμάτων συνεχούς κατάρτισης και επιμόρφωσης τόσο των επιχειρηματιών όσο και των στελεχών επιχειρήσεων, ώστε να καταστεί δυνατή η πρόσβασή τους στην νέα γνώση, στις αλλαγές που επέρχονται στα πεδία της διοικητικής, επιχειρησιακής λειτουργίας και της τεχνολογικής προόδου, και με τον τρόπο αυτό να διευκολυνθεί η διαδικασία της μετάβασης σε περισσότερο σύγχρονα επιχειρηματικά μοντέλα.
Αναμενόμενες επιπτώσεις
Καλύτερη οργάνωση των επιχειρήσεων, ασφαλέστερος τρόπος αφομοίωσης τεχνολογίας και νέων μεθόδων, ενίσχυση των συνεργασιών, ανταγωνιστικότερες επιχειρήσεις, δυναμικότερη παρουσία τους στις αγορές
Συνέργιες και συμπληρωματικότητα με άλλες δράσεις
Συνέργια με άλλες δράσεις διοικητικού και οργανωτικού εκσυγχρονισμού, κατάρτισης δυναμικού, ανάπτυξης εξαγωγικών δραστηριοτήτων
Φορέας Υλοποίησης
εξωτερικοί συνεργάτες
Χρηματοδότηση
ΥΠΑΝ
Προτεραιότητα
Υψηλή

Άξονας
1. Ανταγωνιστικότητα
Ενότητα
1.2 Διαμόρφωση του κατάλληλου περιβάλλοντος για την προώθηση νέων παραγωγικών επενδύσεων ή την βελτίωση των υφισταμένων.
Κωδικός
1.2.1
Τίτλος Δράσης
Αξιοποίηση των αναπτυξιακών κινήτρων για τη δημιουργία νέων και βιώσιμων επιχειρήσεων
Στόχος και περιγραφή Δράσης
<p>Ο νέος αναπτυξιακός νόμος παρέχει μια σειρά από δυνατότητες σε νέες επιχειρήσεις να χρηματοδοτήσουν ένα μέρος από τα επενδυτικά τους σχέδια και σε υφιστάμενες επιχειρήσεις να εκσυγχρονίσουν τον εξοπλισμό και τις μεθόδους παραγωγής και διάθεσης των προϊόντων και υπηρεσιών. Ο νόμος αφορά τόσο τη μεταποίηση, όσο και τις υπηρεσίες. Αν και οι Κυκλάδες δεν ανήκουν στους νομούς οι οποίοι ευνοούνται σημαντικά από τα κίνητρα, αυτά θεωρούνται ένα σημαντικό μέσο ενίσχυσης της επενδυτικής δραστηριότητας. Στόχος αυτής της δράσης είναι να αξιοποιούνται τα αναπτυξιακά κίνητρα όσο το δυνατό από περισσότερες επιχειρήσεις μέσα από ενέργειες συστηματικής ενημέρωσης και διάχυσης της πληροφορίας, αλλά και μέσα από ενέργειες υποστήριξης των επιχειρήσεων να εντοπίσουν μια επενδυτική ευκαιρία και να ετοιμάσουν φάκελο υποψηφιότητας.</p>
Αναμενόμενες επιπτώσεις
<p>/</p> <p>Αύξηση της επενδυτικής δραστηριότητας, εκσυγχρονισμός της παραγωγής και δημιουργία νέων θέσεων εργασίας. Επίσης, βελτίωση της ανταγωνιστικότητας του νομού.</p>
Συνέργιες και συμπληρωματικότητα με άλλες δράσεις
<p>Η δράση παρουσιάζει υψηλή συνέργια με όλες τις δράσεις του άξονα 1, καθώς συμβάλλει στην αύξηση των επενδύσεων μέσα από διαδικασίες οι οποίες αφενός μειώνουν το κόστος της επένδυσης και αφετέρου την επιχειρηματική ιδέα σε μια διαδικασία κρίσης και αξιολόγησης, η οποία ενδεχομένως επιτρέπει τη βελτίωσή της.</p>
Φορέας Υλοποίησης
Επιμελητήριο Κυκλάδων, Κ.Υ.Ε, ΚΕΤΑ
Χρηματοδότηση
ΥΠΑΝ, Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου
Προτεραιότητα
Μέση

Ξένας
1. Ανταγωνιστικότητα
Ενότητα
1.2 Διαμόρφωση του κατάλληλου περιβάλλοντος για την προώθηση νέων παραγωγικών επενδύσεων ή την βελτίωση των υφισταμένων.
Κωδικός
1.2.2
Τίτλος Δράσης
Διαμόρφωση στρατηγικού σχεδίου «επιθετικού» Marketing της χωρικής ενότητας για την προσέλκυση επενδύσεων
Στόχος και περιγραφή Δράσης
Στόχος της δράσης είναι η αποτύπωση και διεθνοποίηση των συγκριτικών και ανταγωνιστικών πλεονεκτημάτων της χωρικής ενότητας για την προσέλκυση νέων ξένων επενδυτικών σχεδίων. Η δράση επιδιώκει σε μία δυναμική προσέγγιση των αγορών των επενδυτικών κεφαλαίων, μέσα από την κατάρτιση ενός στρατηγικού σχεδίου επιθετικού marketing ώστε να καταστεί ευχερέστερη η αποκόμιση ωφελειών για την ευημερία της χωρικής ενότητας από την εισροή άμεσων ξένων επενδύσεων.
Αναμενόμενες επιπτώσεις
Αύξηση της επενδυτικής δαπάνης, αύξησης της απασχόλησης και του εισοδήματος, κινητοποίηση του πολλαπλασιαστική ελκτικής ικανότητας της Χωρικής ενότητας, εισροή νέας τεχνολογίας και τεχνογνωσίας.
Συνέργιες και συμπληρωματικότητα με άλλες δράσεις
Συνέργιες με το συμφώνου καλού επιχειρηματικού κλίματος και συναίνεσης, των πολιτικών προσέλκυσης νέων επενδύσεων του Ελληνικού Κέντρου Επενδύσεων, των προγραμμάτων προσέλκυσης επενδύσεων του Υπουργείου Οικονομίας και Εξωτερικών
Φορέας Υλοποίησης
Δήμοι, Ελληνικό Κέντρο Επενδύσεων (ΕΛΚΕ), εξωτερικοί σύμβουλοι, ομάδα εμπειρογνομόνων
Χρηματοδότηση
Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου, Υπουργείο Οικονομίας
Προτεραιότητα
Υψηλή

Αξονας
1. Ανταγωνιστικότητα
Ενότητα
1.2 Διαμόρφωση του κατάλληλου περιβάλλοντος για την προώθηση νέων παραγωγικών επενδύσεων ή την βελτίωση των υφισταμένων.
Κωδικός
1.2.3
Τίτλος Δράσης
Κατάρτιση σχεδίου Benchmarking (συγκριτικής ανάλυσης) των συγκριτικών και ανταγωνιστικών πλεονεκτημάτων της χωρικής ενότητας προς άλλες ομοειδών χαρακτηριστικών περιοχών στην Ευρώπη
Στόχος και περιγραφή Δράσης
Στόχος της δράσης είναι η επιλογή άλλων ευρωπαϊκών περιοχών, των οποίων τα χωρικά, πληθυσμιακά και γεωγραφικά χαρακτηριστικά προσιδιάζουν με αυτά των Κυκλάδων, αλλά εμφανίζουν πολύ καλύτερα αναπτυξιακά αποτελέσματα και ρυθμούς, και να καταρτιστεί ένα σχέδιο συγκριτικής ανάλυσης (benchmarking) στα συγκριτικά και ανταγωνιστικά τους πλεονεκτήματα ως προς αυτά των Κυκλάδων, ώστε να αναδειχθούν οι καλύτερες πρακτικές που εφαρμόζουν ή οι διαφορετικές διοικητικές και αναπτυξιακές διαδρομές που ακολουθούν και επιτυγχάνουν καλύτερα αποτελέσματα. Το υλικό αυτό μπορεί να αποτελέσει την βάση μεταφοράς εφαρμογών για καλύτερες επιδόσεις.
Αναμενόμενες επιπτώσεις
Γίνεται ευκολότερη η διαδικασία διαφοροποίησης, εντοπίζονται τα δυνατά και τα αδύνατα σημεία της χωρικής ενότητας, διευκολύνονται οι ρυθμίσεις για καλύτερη και αειφόρο ανάπτυξη.
Συνέργιες και συμπληρωματικότητα με άλλες δράσεις
Αναδιάρθρωσης της διοίκησης, απλοποίησης των διοικητικών διαδικασιών, προσέλκυσης ξένων επενδύσεων
Φορέας Υλοποίησης
Επιμελητήριο Κυκλάδων, Δημόσια Διοίκηση, Ο.Τ.Α, εξωτερικοί συνεργάτες
Χρηματοδότηση
Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου
Προτεραιότητα
Υψηλή

Άξονας
1. Ανταγωνιστικότητα
Ενότητα
1.2 Διαμόρφωση του κατάλληλου περιβάλλοντος για την προώθηση νέων παραγωγικών επενδύσεων ή την βελτίωση των υφισταμένων.
Κωδικός
1.2.4
Τίτλος Δράσης
Δημιουργία δικτύου επιχειρηματικών αγγέλων
Στόχος και περιγραφή Δράσης
<p>Στόχος της δράσης είναι αφενός να μορφώσει ένα σχήμα οιονεί επενδυτών, οι οποίοι αναζητούν να τοποθετήσουν τα κεφάλαιά τους σε νέες επενδυτικές πρωτοβουλίες, επιδιώκοντας την καλύτερη απόδοση του κεφαλαίου τους και αφετέρου να αναπτύξει ένα σύστημα υποδοχής και αξιολόγησης νέων επενδυτικών σχεδίων κυρίως νέας τεχνολογίας (<i>start ups, spin offs</i>), συνήθως περιορισμένης ανάγκης σε κεφαλαιακή στήριξη, που αναζητούν ένα μέρος της χρηματοδότησής τους από το εξωτερικό τους περιβάλλον.</p>
Αναμενόμενες επιπτώσεις
<p>Δημιουργία νέων επενδύσεων σε νέες τεχνολογίες, προσέλκυση επενδυτικού κεφαλαίου από τον Νομό και εκτός Νομού, προσέλκυση των Τραπεζών να συμμετέχουν στην προσπάθεια αυτή, αύξηση της απασχόλησης, δημιουργία επιχειρηματικότητας «νέου κλίματος».</p>
Συνέργιες και συμπληρωματικότητα με άλλες δράσεις
<p>Συνέργια με άλλες δράσεις νεανικής και γυναικείας επιχειρηματικότητας, προγράμματα ΤΑΝΕΟ</p>
Φορέας Υλοποίησης
<p>Επιτροπή match making, Επιχειρηματικοί Άγγελοι, φορείς επιχειρηματικών ιδεών, Τοπικοί Φορείς</p>
Χρηματοδότηση
<p>Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου, ιδιωτική συμμετοχή, πιστωτικά ιδρύματα</p>
Προτεραιότητα
<p>Υψηλή</p>

Άξονας
1. Ανταγωνιστικότητα
Ενότητα
1.3 Ενίσχυση της «έρευνας και ανάπτυξης» και της παραγωγής καινοτομίας και ενθάρρυνση της ενεργότερης συμμετοχής του ιδιωτικού τομέα σ' αυτές.
Κωδικός
1.3.1
Τίτλος Δράσης
Ανάπτυξη Ερευνητικών Ινστιτούτων
Στόχος και περιγραφή Δράσης
<p>Στόχος της δράσης είναι διαμόρφωση συνθηκών στο επιχειρηματικό περιβάλλον, που θα ενισχύουν την καινοτομία και την εφαρμογή νέων διαδικασιών με όρους επιστημονικής τεκμηρίωσης. Η ανάπτυξη των Ινστιτούτων εστιασμένα σε κρίσιμα θέματα εφαρμοσμένης έρευνας, αποσκοπούν στο να επιταχύνουν την διαδικασία αφομοίωσης τεχνολογίας και νέων οργανωτικών μεθόδων, στις επιχειρήσεις καθώς και αξιοποίησης του σύγχρονου εργαστηριακού δυναμικού του Πανεπιστημίου Αιγαίου.</p>
Αναμενόμενες επιπτώσεις
<p>Οι επιπτώσεις από την δράση αναμένεται να εντοπιστούν στην ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας των επιχειρήσεων, της ενεργού σύνδεσης έρευνας και παραγωγής, την ανάδειξη της Χωρικής ενότητας σε σημείο παραγωγής αξιοποιήσιμης στην αγορά γνώσης και προσέλκυσης επενδύσεων υψηλής τεχνολογίας.</p> <p>/</p>
Συνέργιες και συμπληρωματικότητα με άλλες δράσεις
<p>Η δράση μπορεί να έχει συνέργιες με δράσεις ενίσχυσης της ανταγωνιστικότητας, σύνδεσης της έρευνας με την παραγωγή και ανάδειξης καινοτομικών εφαρμογών.</p>
Φορέας Υλοποίησης
Πανεπιστήμιο Αιγαίου
Χρηματοδότηση
ΥΠΑΝ, Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου
Προτεραιότητα
Υψηλή

Άξονας
1. Ανταγωνιστικότητα
Ενότητα
1.3 Ενίσχυση της «έρευνας και ανάπτυξης» και της παραγωγής καινοτομίας και ενθάρρυνση της ενεργότερης συμμετοχής του ιδιωτικού τομέα σ' αυτές.
Κωδικός
1.3.2
Τίτλος Δράσης
Δημιουργία χώρων τεχνολογικής διαπαιδαγώγησης νέων πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης
Στόχος και περιγραφή Δράσης
<p>Στόχος της δράσης είναι διαμορφώσει ένα πρωτοποριακό μοντέλο τεχνολογικού περιβάλλοντος για την διαπαιδαγώγηση νεαρών ατόμων πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης, ώστε αφενός να εξοικειωθούν με τις τεχνολογίες της πληροφορικής και αφετέρου να μπορέσουν να λειτουργήσουν δημιουργικά, είτε «παίζοντας» με την νέα τεχνολογία είτε «καταστρέφοντας δημιουργικά». Οι «αλάνες», θα είναι εγκατεστημένες σε ανεξάρτητους των σχολικών κτιρίων χώρους, δομημένες σε ένα hi-tech περιβάλλον, και με την βοήθεια ψυχολόγων, κοινωνιολόγων, παιδαγωγών και εξειδικευμένων στην πληροφορική επιστημόνων, θα εισάγουν τα νεαρά άτομα στον κόσμο της ψηφιακής τεχνολογίας και της πληροφορικής. Ένα μέρος της επένδυσης μπορεί να στηριχτεί σε χορηγίες εταιριών παραγωγής soft-hard ware, ενώ το υλικό της «καταστροφικής δημιουργίας» μπορεί να αποκτηθεί από την περισυλλογή computers παλαιότερων γενεών, από διάφορους οργανισμούς και επιχειρήσεις, που δεν χρησιμοποιούνται.</p>
Αναμενόμενες επιπτώσεις
<p>Οι επιπτώσεις, που αναμένονται από την δράση είναι ο προσανατολισμός της νέας γενιάς σε νέες τεχνολογικές διαδρομές, η δημιουργία ενός πρωτοποριακού «ανήλικου» τεχνολογικού υποδείγματος και η ανάδειξη της δημιουργικότητας ενός δυναμικού, που ακόμη δεν έχει εμπλακεί στην αγωνία της επαγγελματικής σταδιοδρομίας.</p>
Συνέργιες και συμπληρωματικότητα με άλλες δράσεις
<p>Η δράση αναμένεται να έχει συνέργιες με άλλα παιδαγωγικά προγράμματα του Υπουργείου Παιδείας και της Κοινωνίας της Πληροφορίας.</p>
Φορέας Υλοποίησης
Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου, Υπουργείο Παιδείας, Δήμοι
Χρηματοδότηση
Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου, Υπουργείο Ανάπτυξης, Κοινωνία της Πληροφορίας, ιδιωτικές επιχειρήσεις.
Προτεραιότητα
Υψηλή

Άξονας
1. Ανταγωνιστικότητα
Ενότητα
1.3 Ενίσχυση της «έρευνας και ανάπτυξης» και της παραγωγής καινοτομίας και ενθάρρυνση της ενεργότερης συμμετοχής του ιδιωτικού τομέα σ' αυτές.
Κωδικός
1.3.3
Τίτλος Δράσης
Δημιουργία ηλεκτρονικής επιχειρηματικής βιβλιοθήκης
Στόχος και περιγραφή Δράσης
Στόχος της δράσης είναι να διαμορφωθεί η κατάλληλη ηλεκτρονική υποδομή για την καλύτερη ενημέρωση των επιχειρηματιών σε θέματα τεχνολογίας, καινοτομίας, επιστημονικών εφαρμογών, ζήτησης συνεργασιών. Η ηλεκτρονική επιχειρηματική βιβλιοθήκη θα έχει κεντρικό σημείο διαρκούς ενημέρωσης και links με τις τοπικές επιχειρήσεις.
Αναμενόμενες επιπτώσεις
Ταχύτερη και καλύτερη ενημέρωση των τοπικών επιχειρήσεων για τις εξελίξεις στην επιστήμη, την τεχνολογία και τις αγορές, διεύρυνση των δυνατοτήτων τους για εξωστρεφή συμπεριφορά, δημιουργία ασφαλών προϋποθέσεων για την αναζήτηση τεχνογνωσίας παραγωγικής επάρκειας
Συνέργιες και συμπληρωματικότητα με άλλες δράσεις
Κοινωνία της Πληροφορίας, εφαρμογές ευρυζωνικών δικτύων, export clusters, εξαγωγικές δραστηριότητες
Φορέας Υλοποίησης
Κοινωνία της Πληροφορίας
Χρηματοδότηση
Κοινωνία της Πληροφορίας, ΥΠΑΝ
Προτεραιότητα
Υψηλή

Άξονας
1. Ανταγωνιστικότητα
Ενότητα
1.4 Διεύρυνση των υπηρεσιών προς τις επιχειρήσεις και δημιουργία δομών υποστήριξης
Κωδικός
1.4.1
Τίτλος Δράσης
Δημιουργία δομής πιστοποίησης συμβούλων επιχειρήσεων
Στόχος και περιγραφή Δράσης
<p>Η αγορά των συμβούλων επιχειρήσεων εξελίσσεται σε έναν εν δυνάμει αναπτυσσόμενο κλάδο της οικονομίας, ο οποίος εμπλέκεται σοβαρά και αναγκαστικά στις αναπτυξιακές διαδικασίες της περιοχής αλλά και ολόκληρης της χώρας. Η σημερινή εικόνα του κλάδου αυτού δεν είναι ικανοποιητική και το κυριότερο δεν είναι πιστοποιημένη. Ο στόχος της δράσης αυτής είναι εξορθολογίσει και να επιδιώξει την ανάπτυξη του κλάδου, τόσο με τον συνεχή εμπλουτισμό των γνώσεων και των τεχνικών μέσω σεμιναρίων κατάρτισης όσο και μέσω του επίσημου ορισμού πιστοποίησης των ικανοτήτων του δυναμικού του. Σε συνεργασία με το ΥΠΑΝ θα καθορισθούν προδιαγραφές πιστοποίησης ΕΛΟΤ, του οποίου η απόκτηση θα διασφαλίζει επαγγελματική και επιστημονική επάρκεια και εξειδίκευση. Στα πλαίσια του στόχου αυτού θα επιδιωχθεί και αλλαγή στο πρόγραμμα Σπουδών του πανεπιστημίου Θεσσαλίας για την προετοιμασία στελεχών, που μπορούν να ασχοληθούν επαγγελματικά ή επιχειρηματικά ως εξωτερικοί σύμβουλοι επιχειρήσεων.</p>
Αναμενόμενες επιπτώσεις
<p>Οι αναμενόμενες επιπτώσεις έχουν σχέση με την δημιουργία μίας πιστοποιημένης νέας αγοράς εργασίας, που θα παρέχει, με επίσημο τρόπο επαγγελματικές διεξόδους, την δημιουργία ενός αξιόπιστου και αξιόμαχου δυναμικού παροχής συμβουλευτικών υπηρεσιών, την καταπολέμηση της ανεργίας στον χώρο των νέων επιστημόνων καθώς και την καλύτερη υποστήριξη του επιχειρηματικού έργου και των επενδυτικών πρωτοβουλιών των επιχειρήσεων.</p>
Συνέργιες και συμπληρωματικότητα με άλλες δράσεις
<p>Συνέργιες μπορούν να αναμένονται με τα προγράμματα κατάρτισης, ποιότητας του ΥΠΑΝ και εκσυγχρονισμού των επιχειρήσεων του ΥΠΑΝ, του ΥΠΕΘΟ και του ΠΕΠ Νοτίου Αιγαίου.</p>
Φορέας Υλοποίησης
ΕΛΟΤ, ΥΠΑΝ
Χρηματοδότηση
Υπουργείο Ανάπτυξης, Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου
Προτεραιότητα
Υψηλή

Άξονας
1. Ανταγωνιστικότητα
Ενότητα
1.4 Διεύρυνση των υπηρεσιών προς τις επιχειρήσεις και δημιουργία δομών υποστήριξης
Κωδικός
1.4.2
Τίτλος Δράσης
Δημιουργία πρότυπου κολεγίου για την παροχή πιστοποιημένης εκπαίδευσης σε κρίσιμες τεχνικές ειδικότητες και επαγγέλματα
Στόχος και περιγραφή Δράσης
<p>Στόχος της δράσης είναι η δημιουργία ενός πιστοποιημένου τεχνικού μετα-λυκειακής εκπαίδευσης μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα κολεγίου, το οποίο θα εκπαιδεύει τους νέους, που θέλουν να μπουν με τεχνικά εφόδια στην αγορά εργασίας, πάνω κρίσιμες τεχνικές ειδικότητες και επαγγέλματα. Στόχος είναι η παραγωγή μεσαίων στελεχών, που σήμερα λείπουν τραγικά από την αγορά, εφοδιασμένα με τις γνώσεις της νέας τεχνολογίας και του σύγχρονου management. Το κολέγιο, το οποίο θα εξειδικεύει σε ειδικότητες, που θα προκύπτουν από τις πραγματικές ανάγκες της αγοράς, μπορεί να αποτελέσει πόλο τεχνικής εκπαίδευσης και για νέους από άλλες περιοχές του Νοτίου Αιγαίου αλλά και της χώρας.</p>
Αναμενόμενες επιπτώσεις
<p>Οι επιπτώσεις από την δράση θα είναι η διαμόρφωση καλύτερων όρων επαγγελματικής σταδιοδρομίας των νέων, καταπολέμηση της ανεργίας των νέων, ενίσχυση της επιχειρηματικότητας, καλλιέργεια σύγχρονης στελεχειακής κουλτούρας, ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας των επιχειρήσεων.</p>
Συνέργιες και συμπληρωματικότητα με άλλες δράσεις
<p>Οι συνέργιες της δράσης μπορούν να αφορούν σε προγράμματα επαγγελματικής εκπαίδευσης του ΟΑΕΔ, προγράμματα νεανικής επιχειρηματικότητας και επαγγελματικής σταδιοδρομίας.</p>
Φορέας Υλοποίησης
Επιμελητήριο Κυκλάδων, Υπουργείο Παιδείας, Υπουργείο Εργασίας, ΟΑΕΔ
Χρηματοδότηση
Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου, Υπουργείο Παιδείας, Υπουργείο Εργασίας, ΟΑΕΔ
Προτεραιότητα
Υψηλή

Αξονας
1. Ανταγωνιστικότητα
Ενότητα
1.4 Διεύρυνση των υπηρεσιών προς τις επιχειρήσεις και δημιουργία δομών υποστήριξης
Κωδικός
1.4.3
Τίτλος Δράσης
Συντονισμός δράσης αναπτυξιακών εταιρειών
Στόχος και περιγραφή Δράσης
Στόχος της δράσης είναι η δημιουργία ενός συντονιστικού οργάνου, μεταξύ των αναπτυξιακών εταιριών του Νομού Κυκλάδων, το οποίο θα επιδιώκει την μεγιστοποίηση των ωφελημάτων για τον Νομό από την αξιοποίηση προγραμμάτων, είτε αυτά αναφέρονται στα τομεακά και περιφερειακά εθνικά σχέδια είτε σε ανταγωνιστικά και διαρθρωτικά της Ε.Ε.
Αναμενόμενες επιπτώσεις
Οι επιπτώσεις από την δράση αναμένονται να είναι η μεγιστοποίηση της αξιοποίηση οικονομικών πόρων, επ' ωφελεία της χωρικής ενότητας, η ενίσχυση της τοπικής ανάπτυξης, η καλύτερη αξιοποίηση του δυναμικού των εταιριών, ανάλογα με τις εμπειρίες και τις εξειδικεύσεις, που διαθέτει.
Συνέργιες και συμπληρωματικότητα με άλλες δράσεις
Συνέργιες της δράσης μπορεί να προκύψουν με άλλες δράσεις του Στρατηγικού Σχεδίου, κυρίως στην φάση της υλοποίησης.
Φορέας Υλοποίησης
Δήμοι, όλες οι αναπτυξιακές εταιρίες της χωρικής ενότητας
Χρηματοδότηση
ΥΠΑΝ, ΥΠΕΣ, Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου
Προτεραιότητα
Μέση

Άξονας
1. Ανταγωνιστικότητα
Ενότητα
1.5 Ανάπτυξη και βελτίωση των τουριστικών επενδύσεων και υπηρεσιών.
Κωδικός
1.5.1
Τίτλος Δράσης
Βελτίωση δημόσιων τουριστικών υποδομών
Στόχος και περιγραφή Δράσης
<p>Η δράση αυτή αποσκοπεί στη βελτίωση ή δημιουργία νέων τουριστικών υποδομών, οι οποίες λόγω της φύσης τους οφείλουν να αναπτυχθούν από δημόσιους και ειδικότερα αυτοδιοικητικούς φορείς ή σε συνεργασίες δημόσιου - ιδιωτικού τομέα. Η δράση αυτή αναφέρεται σε ειδικά έργα όπως είναι η κατασκευή νέων ελαφρών μαρίνων, έργα όπως είναι η κατασκευή συνεδριακού κέντρου, μουσείων, η κατασκευή μονοπατιών και ποδηλατοδρόμων, η κατασκευή χώρων στάθμευσης σε τουριστικούς προορισμούς, η δημιουργία ή διάνοιξη οδών σε δύσβατες περιοχές κ.α.</p>
Αναμενόμενες επιπτώσεις
<p>Μέσω των έργων της ως άνω δράσης βελτιώνονται ή διευρύνονται οι προσφερόμενες υπηρεσίες στους επισκέπτες, αναβαθμίζεται η συνολική εικόνα και η ελκυστικότητα της χωρικής ενότητας, προστατεύεται καλύτερα το περιβάλλον, βελτιώνεται η προσπελασιμότητα στην περιοχή, παρέχεται μεγαλύτερη ασφάλεια σε μετακινήσεις κ.α.</p>
Συνέργιες και συμπληρωματικότητα με άλλες δράσεις
<p>Η δράση αυτή εμφανίζει έντονες συμπληρωματικότητες με δράσεις για προσέλκυση νέων ιδιωτικών επενδύσεων αλλά και για καλύτερη αξιοποίηση των υφιστάμενων, για διαφοροποίηση του τουριστικού προϊόντος, για την προβολή της περιοχής, για την βιώσιμη τουριστική ανάπτυξη κ.α.</p>
Φορέας Υλοποίησης
Δήμοι της Περιοχής (ενδεχομένως ορισμένα έργα σε συνεργασία με ιδιωτικό τομέα)
Χρηματοδότηση
ΥΠΕΚΑ, ΥΟΑΝ, ΥΠΠΟΤ, Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου, ιδιωτικά κεφάλαια
Προτεραιότητα
Υψηλή

Άξονας
1. Ανταγωνιστικότητα
Ενότητα
1.5 Ανάπτυξη και βελτίωση των τουριστικών επενδύσεων και υπηρεσιών.
Κωδικός
1.5.2
Τίτλος Δράσης
Νέα τουριστική διακυβέρνηση και στρατηγική ενιαίας τουριστικής προβολής
Στόχος και περιγραφή Δράσης
<p>Ο τουρισμός αποτελεί μια δραστηριότητα ενταγμένη στο συνολικό τοπικό κοινωνικοοικονομικό και οικολογικό σύστημα. Δεν υπάρχει κανένα πεδίο της τοπικής οικονομίας και κοινωνίας που να μην επηρεάζει και να μην επηρεάζεται από την τουριστική δραστηριότητα. Συνεπώς, λόγω αυτής της φύσης του αλλά και λόγω της ιδιαίτερα σημαντικής συμβολής του στην περιφερειακή ανάπτυξη είναι αναγκαία η συμμετοχή όλων των εμπλεκομένων (π.χ. κρατικών φορέων, αυτοδιοίκησης, επιχειρήσεων, εργαζομένων, επιστήμης, κοινωνίας πολιτών) στο σχεδιασμό της τουριστικής ανάπτυξης και στην άσκηση της τουριστικής πολιτικής. Στόχος της δράσης είναι, λοιπόν, η δημιουργία ενός τοπικού συστήματος (φόρουμ) διαβούλευσης, σχεδιασμού, προγραμματισμού, άσκησης και αξιολόγησης της τουριστικής πολιτικής και η ενίσχυση και η ενοποίηση όλων των σύγχρονων μορφών προβολής τόσο της αυτοδιοίκησης όσο και των επιχειρήσεων σε ένα κοινό στρατηγικό πλάνο. Η στρατηγική προβολής θα πρέπει να προκύπτει συνεργατικά, να διαθέτει επαρκείς πόρους, να στοχεύει στις κατάλληλες αγορές, να εφαρμόζεται έγκαιρα κ.α.</p>
Αναμενόμενες επιπτώσεις
<p>Βελτίωση της αποτελεσματικότητας της τοπικής τουριστικής πολιτικής, καλύτερη διαχείριση της αλληλεξάρτησης μεταξύ τουρισμού και άλλων δραστηριοτήτων, αποφυγή τοπικών τριβών ή συγκρούσεων, αύξηση του αριθμού επισκεπτών, προσέλκυση επισκεπτών υψηλότερου εισοδήματος, είσοδος σε νέες αγορές, επιμήκυνση τουριστικής περιόδου, ανάπτυξη ειδικών μορφών τουρισμού, προσέλκυση τουριστικών επενδύσεων, αύξηση απασχόλησης κ.α.</p>
Συνέργιες και συμπληρωματικότητα με άλλες δράσεις
<p>Η εν λόγω δράση έχει απόλυτη συμπληρωματικότητα με όλες τις δράσεις ανάπτυξης του τουρισμού και με τις δράσεις βελτίωσης της αποτελεσματικότητας της δημόσιας διοίκησης</p>
Φορέας Υλοποίησης
Επιμελητήριο Κυκλάδων, Τοπικοί Φορείς
Χρηματοδότηση
ΥΠΑΝ, ΥΠΠΟΤ, Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου
Προτεραιότητα
Υψηλή

Άξονα:
1. Ανταγωνιστικότητα
Ενότητα
1.5 Ανάπτυξη και βελτίωση των τουριστικών επενδύσεων και υπηρεσιών.
Κωδικός
1.5.3
Τίτλος Δράσης
Τουριστικός χωρικός σχεδιασμός
Στόχος και περιγραφή Δράσης
<p>Ο τουρισμός συνιστά μια δραστηριότητα με έντονη χωρική διάσταση. Η διάσταση αυτή αναφέρεται αφενός στις χρήσεις γης και αφετέρου στην διασπορά των τουριστικών πόρων και της τουριστικής δραστηριότητας. Στόχος της δράσης είναι στο πλαίσιο του εθνικού και του περιφερειακού χωροταξικού σχεδιασμού να προσδιορίσει σε επίπεδο Νομού ή/και δήμων τις χρήσεις γης ώστε να αποφευχθεί το φαινόμενο της καθυστέρησης ή αναβολής τουριστικών επενδύσεων. Επίσης, ο χωρικός τουριστικός σχεδιασμός θα πρέπει να προάγει την τη χωρική διασπορά της τουριστικής δραστηριότητας μέσω της ανάπτυξης όλων των μορφών τουρισμού. Ακόμη, ο προσδιορισμός της φέρουσας ικανότητας των επί μέρους περιοχών θα προσδιορίσει την τοπική τουριστική επενδυτική πολιτική.</p>
Αναμενόμενες επιπτώσεις
<p>Αποφυγή συγκρούσεων χρήσης γης, βελτίωση του επενδυτικού περιβάλλοντος και των επενδύσεων, μεγαλύτερη χωρική διασπορά της τουριστικής δραστηριότητας, αναβάθμιση της ποιότητας μέσω αποφυγής υπερβάσεων της φέρουσας τουριστικής ικανότητας, διασφάλιση της βιωσιμότητας της τουριστικής ανάπτυξης, καλύτερος σχεδιασμός και αποδοτικότερη χρήση των υποδομών, κ.α.</p>
Συνέργιες και συμπληρωματικότητα με άλλες δράσεις
<p>Η δράση αυτή είναι απολύτως απαραίτητη για μια τουριστική ανάπτυξη η οποία είναι βιώσιμη και δεν δημιουργεί ούτε κορεσμό ούτε συγκρούσεις με άλλες χρήσεις γης και δραστηριότητες. Απολύτως συμπληρωματική με τις άλλες δράσεις που αφορούν στον τουρισμό.</p>
Φορέας Υλοποίησης
Δήμοι
Χρηματοδότηση
ΥΠΕΚΑ, Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου
Προτεραιότητα
Υψηλή

Άξονας
1. Ανταγωνιστικότητα
Ενότητα
1.5 Ανάπτυξη και βελτίωση των τουριστικών επενδύσεων και υπηρεσιών.
Κωδικός
1.5.4
Τίτλος Δράσης
Διεύρυνση και θεματική διαφοροποίηση του τουριστικού προϊόντος
Στόχος και περιγραφή Δράσης
<p>Η περιοχή των Κυκλάδων διαθέτει σε πολύ μεγάλο βαθμό σχεδόν όλους τους τουριστικούς πόρους και συνεπώς είναι σε θέση να αναπτύξει όλες τις σύγχρονες μορφές τουρισμού (π.χ. θαλάσσιο-μαζικό, θαλάσσιο-οικολογικό, θρησκευτικό, πολιτιστικό, ερευνητικό-εκπαιδευτικό, αγροτουρισμό, ψυχαγωγικό κ.α.). Στόχος της δράσης είναι να δώσει ώθηση σε επενδύσεις σε εκείνες τις μορφές τουρισμού όπου ενώ έχει αναμφισβήτητο ανταγωνιστικό πλεονέκτημα, διαπιστώνεται είτε η έλλειψη επαρκών υποδομών και επιχειρηματικών δράσεων είτε η μέχρι σήμερα αξιοποίηση των πόρων υπήρξε ελλιπής.</p>
Αναμενόμενες επιπτώσεις
<p>Αύξηση του αριθμού επισκεπτών, προσέλκυση επισκεπτών με υψηλότερα εισοδήματα. επιμήκυνση της τουριστικής περιόδου, αύξηση των τουριστικών επενδύσεων, ανάπτυξη νέων μορφών τουριστικής επιχειρηματικότητας, αύξηση της απασχόλησης, μεγαλύτερη χωρική διασπορά των επισκεπτών, μεγαλύτερη σύνδεση μεταξύ των επί μέρους μορφών τουρισμού, αύξηση των εισοδημάτων κ.α.</p>
Συνέργιες και συμπληρωματικότητα με άλλες δράσεις
<p>Η δράση αυτή είναι απολύτως συμπληρωματική με όλες τις υπόλοιπες δράσεις που αφορούν στην ανάπτυξη του τουρισμού. Η αύξηση του τουριστικού ρεύματος, η προσέλκυση τουριστών υψηλών εισοδηματικών στρωμάτων και η επιμήκυνση της τουριστικής περιόδου προϋποθέτουν πολλές, αξιολογές και σε επάρκεια εναλλακτικές δραστηριότητες και επιλογές.</p>
Φορέας Υλοποίησης
Δήμοι, Οργανισμοί, Ιδιώτες
Χρηματοδότηση
ΥΠΑΝ, ΥΠΠΟΤ, Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου, Ιδιωτικά κεφάλαια
Προτεραιότητα
Υψηλή

Άξονας
1. Ανταγωνιστικότητα
Ενότητα
1.5 Ανάπτυξη και βελτίωση των τουριστικών επενδύσεων και υπηρεσιών.
Κωδικός
1.5.5
Τίτλος Δράσης
Αναβάθμιση της ποιότητας και πιστοποίηση των παρεχόμενων τουριστικών και των συνοδευτικών υπηρεσιών
Στόχος και περιγραφή Δράσης
<p>Στόχος της δράσης είναι να ενισχύσει επενδύσεις και άλλες πρωτοβουλίες των υφιστάμενων επιχειρήσεων (π.χ. ξενοδοχείων και ξενώνων, μεταφοράς επισκεπτών, τουριστικών πρακτορείων, εστίασης και αναψυχής, προβολής και διαφήμισης, ενημέρωσης-ξενάγησης κ.α.) ώστε να βελτιώσουν σημαντικά τις προσφερόμενες υπηρεσίες τους. Απώτερος στόχος είναι η συνεχής αναβάθμιση της ποιότητας των παρεχόμενων υπηρεσιών. Στην κατεύθυνση αυτή συμβάλλουν και ενέργειες όπως είναι η διαχείριση ποιότητας, η πιστοποίηση και οι έλεγχοι, η εφαρμογή από τις επιχειρήσεις συστημάτων περιβαλλοντικής διαχείρισης κ.α.</p>
Αναμενόμενες επιπτώσεις
<p>Αύξηση των τουριστικών επενδύσεων, βελτίωση ανταγωνιστικότητας τουριστικής οικονομίας της περιοχής, προσέλκυση τουριστών με υψηλότερα εισοδήματα, ικανοποίηση επισκεπτών ώστε αφενός να ξαναεπιλέξουν τις Κυκλάδες και αφετέρου να συμβάλλουν στην προβολή της, ανάδειξη της περιοχής σε διακριτό ποιοτικό προορισμό.</p>
Συνέργιες και συμπληρωματικότητα με άλλες δράσεις
<p>Η δράση αυτή είναι συμπληρωματική με όλες τις υπόλοιπες δράσεις που αφορούν στην ανάπτυξη του τουρισμού. Η ποιότητα των παρεχόμενων υπηρεσιών είναι ένας καθοριστικός παράγοντας για την αύξηση του τουριστικού ρεύματος και την προσέλκυση τουριστών υψηλών εισοδηματικών στρωμάτων.</p>
Φορέας Υλοποίησης
Ιδιωτικές επιχειρήσεις
Χρηματοδότηση
ΥΠΑΝ, ΥΠΠΟΤ, Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου
Προτεραιότητα
Υψηλή

Αξοναί
1. Ανταγωνιστικότητα
Ενότητα
1.5 Ανάπτυξη και βελτίωση των τουριστικών επενδύσεων και υπηρεσιών.
Κωδικός
1.5.6
Τίτλος Δράσης
Εκπαίδευση και κατάρτιση του ανθρώπινου δυναμικού του τουριστικού κλάδου
Στόχος και περιγραφή Δράσης
<p>Ο τουρισμός συνιστά έναν κλάδο έντασης εργασίας αλλά και έντασης γνώσης. Συνεπώς, η ποιότητα του ανθρώπινου δυναμικού που εμπλέκεται άμεσα αλλά και έμμεσα στην παραγωγή και διάθεση του τουριστικού προϊόντος αποτελεί, σε συνδυασμό με την ύπαρξη τουριστικών πόρων, έναν καθοριστικό παράγοντα της τουριστικής ανταγωνιστικότητας. Στόχος της δράσης είναι να συμβάλει μέσω ειδικών προγραμμάτων εκπαίδευσης, κατάρτισης και ενημέρωσης στην συνεχή αναβάθμιση του ανθρώπινου δυναμικού (π.χ. επιχειρηματιών και εργαζομένων) σε μια σειρά από ειδικά θέματα του τουριστικού κυκλώματος.</p>
Αναμενόμενες επιπτώσεις
<p>Αύξηση της παραγωγικότητας, βελτίωση της ποιότητας των παρεχόμενων υπηρεσιών και της ανταγωνιστικότητας της τοπικής τουριστικής βιομηχανίας, αξιοποίηση νέων μορφών τουρισμού, προώθηση της τουριστικής επιχειρηματικότητας, δημιουργία βιώσιμων θέσεων εργασίας, αύξηση εισοδημάτων κ.α.</p>
Συνέργιες και συμπληρωματικότητα με άλλες δράσεις
<p>Η δράση αυτή είναι συμπληρωματική με όλες τις δράσεις που αφορούν στην ανάπτυξη του τουρισμού. Η ποιότητα του ανθρώπινου δυναμικού που απασχολείται στον τουρισμό επηρεάζει άμεσα την ποιότητα των προσφερόμενων υπηρεσιών και συνεπώς επηρεάζει την έλξη που ασκεί ο νομός σε υψηλά οικονομικά στρώματα.</p>
Φορέας Υλοποίησης
Κέντρα Επαγγελματικής Κατάρτισης, Ιδιωτικές Επιχειρήσεις.
Χρηματοδότηση
Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου, Υπουργείο Εργασίας
Προτεραιότητα
Υψηλή

Ϊξονας
1. Ανταγωνιστικότητα
Ενότητα
1.5 Ανάπτυξη και βελτίωση των τουριστικών επενδύσεων και υπηρεσιών.
Κωδικός
1.5.7
Τίτλος Δράσης
Σύνδεση του τουρισμού με την τοπική οικονομία και τον τοπικό πολιτισμό
Στόχος και περιγραφή Δράσης
<p>Προκειμένου η τουριστική δραστηριότητα να έχει σημαντική πολλαπλασιαστική συμβολή στην τοπική ανάπτυξη και να αναβαθμισθεί και ο βαθμός αποδοχής της στην τοπική κοινωνία είναι αναγκαίο να χρησιμοποιεί σε όσο υψηλότερο βαθμό γίνεται τοπικές εισροές (π.χ. υλικά και εργασία κατά τη διενέργεια τουριστικών επενδύσεων, καταναλωτικά αγαθά και εργασία κατά τη λειτουργία τους). Επίσης, είναι σημαντικό να αξιοποιεί ως εισροή τα τοπικά πολιτιστικά αγαθά και να είναι όσο πιο αρμονικά γίνεται στη ζώσα πολιτιστική και κοινωνική ζωή. Σκοπός της δράσης είναι να ενισχύσει δράσεις (π.χ. προδιαγραφές κατασκευών, προγραμματικές συμφωνίες, προγράμματα απασχόλησης, ενίσχυση πολιτιστικών εκδηλώσεων) που θα προωθούν την ως άνω διασύνδεση.</p>
Αναμενόμενες επιπτώσεις
<p>Αύξηση της συνολικής τοπικής παραγωγής και απασχόλησης, ενίσχυση της τοπικής ανάπτυξης, ένταξη του τουρισμού στη συνολική κοινωνικοοικονομική λειτουργία της περιοχής, αύξηση της αποδοχής του στην τοπική κοινωνία, εμπλουτισμός του τουρισμού με τοπικά χαρακτηριστικά, απόκτηση μεγαλύτερης διακριτής τοπικής ταυτότητας, κ.α.</p>
Συνέργιες και συμπληρωματικότητα με άλλες δράσεις
<p>Η δράση αυτή είναι συμπληρωματική με όλες τις δράσεις που αφορούν στην ανάπτυξη του νομού και την ενίσχυση της απασχόλησης. Η ένταξη των τοπικών προϊόντων στο τοπικό τουριστικό κύκλωμα συμβάλλει στην αύξηση της απασχόλησης τόσο στην μεταποίηση, όσο και στην γεωργία. Η αξιοποίηση του τοπικού πολιτιστικού αποθέματος συμβάλλει στην ενίσχυση και διαφοροποίηση του τοπικού τουριστικού 'πακέτου'.</p>
Φορέας Υλοποίησης
Δήμοι, Επιμελητήριο
Χρηματοδότηση
Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου, ΥΠΑΝ
Προτεραιότητα
Υψηλή

Άξονας
1. Ανταγωνιστικότητα
Ενότητα
1.5 Ανάπτυξη και βελτίωση των τουριστικών επενδύσεων και υπηρεσιών.
Κωδικός
1.5.8
Τίτλος Δράσης
Ενίσχυση επενδύσεων σε δυναμικούς κλάδους των υπηρεσιών
Στόχος και περιγραφή Δράσης
<p>Ο τριτογενής τομέας της περιοχής αυξάνει συνεχώς το μερίδιό του στη συνολική τοπική παραγωγή και στην απασχόληση. Συγχρόνως, στο πλαίσιο της αναδιάρθρωσης της οικονομικής δραστηριότητας υπάρχουν δυναμικοί κλάδοι του τομέα με αυξανόμενη σημασία για την τοπική οικονομία, αλλά και φθίνοντες κλάδοι των υπηρεσιών. Στόχος της ως άνω δράσης είναι να ενισχύσει νέες επενδύσεις αλλά και τον εκσυγχρονισμό και βελτίωση επιχειρήσεων σε δυναμικούς τομείς των υπηρεσιών (π.χ. υπηρεσίες πληροφορικής και επικοινωνιών, logistics, έρευνας και ανάπτυξης, χρηματοπιστωτικές, υπηρεσίες στήριξης των επιχειρήσεων, εκδοτικές, υγείας, εκπαίδευσης κ.α.).</p>
Αναμενόμενες επιπτώσεις
<p>Ενίσχυση της αναδιάρθρωσης της τοπικής οικονομίας, ανάπτυξη νέων δυναμικών κλάδων, αύξηση της παραγωγής και της απασχόλησης υπηρεσιών έντασης εργασίας γνώσης, στήριξη των λοιπών κλάδων της τοπικής οικονομίας, βελτίωση τοπικής ευημερίας, κ.α.</p>
Συνέργιες και συμπληρωματικότητα με άλλες δράσεις
<p>Η δράση αυτή είναι συμπληρωματική με τις δράσεις οι οποίες επιδιώκουν τον εκσυγχρονισμό της τοπικής οικονομίας και την αύξηση της απασχόλησης.</p>
Φορέας Υλοποίησης
Ιδιώτες
Χρηματοδότηση
Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου, ΥΠΑΝ
Προτεραιότητα
Υψηλή

Αξονας
1. Ανταγωνιστικότητα
Ενότητα
1.5 Ανάπτυξη και βελτίωση των τουριστικών επενδύσεων και υπηρεσιών.
Κωδικός
1.5.9
Τίτλος Δράσης
Ενίσχυση επενδύσεων μεταφορικών και εμπορικών επιχειρήσεων
Στόχος και περιγραφή Δράσης
Οι μεταφορές και το εμπόριο αποτελούν δύο από τους πλέον σημαντικούς παραδοσιακούς κλάδους του τομέα των υπηρεσιών με μεγάλη συμβολή στην τοπική παραγωγή, επιχειρηματικότητα και απασχόληση. Λόγω της θέσεώς της ο Νομός δύναται να αναπτύξει ακόμη περισσότερο αυτές τις δραστηριότητες. Στόχος της δράσης είναι η ενίσχυση νέων επενδύσεων ή ο εκσυγχρονισμός και βελτίωση υφιστάμενων στο χώρο των μεταφορών και του εμπορίου. Ιδιαίτερη έμφαση θα πρέπει να δοθεί στην εφαρμογή των νέων τεχνολογιών και διαδικασιών, νέων υπηρεσιών όπως για παράδειγμα συνδυασμένων μεταφορών, στην ανάπτυξη θαλάσσιων και αεροπορικών μεταφορικών υπηρεσιών, στη δημιουργία εμπορευματικών σταθμών και σύγχρονων εμπορικών κέντρων, ανάπτυξη του ηλεκτρονικού εμπορίου, εμπορικών συμπράξεων κ.α.
Αναμενόμενες επιπτώσεις
Αύξηση των επενδύσεων, της παραγωγής και της απασχόλησης, στήριξη άλλων οικονομικών δραστηριοτήτων, αξιοποίηση της κεντροβαρούς θέσης της περιοχής, αξιοποίηση των υφιστάμενων και των νέων υποδομών (π.χ. λιμάνι, αεροδρόμιο, εμπορευματικό κέντρο) κ.α.
Συνέργιες και συμπληρωματικότητα με άλλες δράσεις
Η δράση αυτή είναι συμπληρωματική με τις δράσεις οι οποίες επιδιώκουν τον εκσυγχρονισμό της τοπικής οικονομίας, την προσβασιμότητα και την αύξηση της απασχόλησης.
Φορέας Υλοποίησης
Ιδιώτες, Δήμοι, Λιμενικό Ταμείο, ΥΥΜΔ
Χρηματοδότηση
Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου, Τομεακά Επιχειρησιακά Προγράμματα
Προτεραιότητα
Μέση - Υψηλή

Άξονος
1. Ανταγωνιστικότητα
Ενότητα
1.5 Ανάπτυξη και βελτίωση των τουριστικών επενδύσεων και υπηρεσιών.
Κωδικός
1.5.10
Τίτλος Δράσης
Επιχειρησιακά σχέδια επωνυμίας και ταυτότητας των τουριστικών προορισμών της χωρικής ενότητας
Στόχος και περιγραφή Δράσης
<p>Η χωρική ενότητα διαθέτει ένα πολύ σημαντικό αριθμό ειδικών τουριστικών προορισμών π.χ. παραλίες, εκκλησίες, μουσεία, αρχαιολογικοί χώροι, παραδοσιακοί οικισμοί. Στόχος της προτεινόμενης δράσης είναι η πιστοποίηση της ποιότητας των παρεχόμενων υπηρεσιών από τις τουριστικές επιχειρήσεις (π.χ. ISO,) καθώς και η ανάπτυξη και εφαρμογή ενός τοπικού ή περιφερειακού συστήματος πιστοποίησης της ποιότητας. Επίσης, οι ειδικοί τουριστικοί προορισμοί θα μπορούσαν να πιστοποιηθούν για την αειφορική διαχείριση του τουρισμού (π.χ. ECOTOURISM) και να αποκτήσουν ταυτότητα μέσω προβολής και συμμετοχής σε διεθνής και ευρωπαϊκά δίκτυα.</p>
Αναμενόμενες επιπτώσεις
<p>Προβολή της περιοχής, αύξηση επισκεπτών υψηλότερης εισοδηματικής στάθμης, επιμήκυνση τουριστικής περιόδου, αύξηση εισοδημάτων και απασχόλησης, κ.α.</p>
Συνέργιες και συμπληρωματικότητα με άλλες δράσεις
<p>Με όλες τις δράσεις για προώθηση του τουρισμού και ενίσχυσης της τοπικής οικονομίας</p>
Φορέας Υλοποίησης
Περιφέρεια, ΟΤΑ, Επιχειρήσεις
Χρηματοδότηση
Υπουργείο Τουρισμού, Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου, ΟΤΑ, τουριστικές επιχειρήσεις, ΥΠΑΝ
Προτεραιότητα
Υψηλή

Άξονας
1. Ανταγωνιστικότητα
Ενότητα
1.6 Αγροτική ανάπτυξη και βελτίωση της ανταγωνιστικότητας της γεωργίας και της αλιείας.
Κωδικός
1.6.1
Τίτλος Δράσης
Στήριξη αγροτών που συμμετέχουν σε προγράμματα διασφάλισης και πιστοποίησης ποιότητας
Στόχος και περιγραφή Δράσης
<p>Η δράση αυτή αποσκοπεί στη παροχή τεχνογνωσίας στον αγροτικό πληθυσμό του νομού, προκειμένου να ενταχθεί σε προγράμματα διασφάλισης ποιότητας των προϊόντων του. Η διασφάλιση ποιότητας αποτελεί πολύ σημαντική παράμετρο στις νέες συνθήκες που διαμορφώνονται. Η στήριξη των αγροτών μπορεί να γίνει μέσα από προγράμματα επιμόρφωσης και ημερίδων όπου θα αναδεικνύεται η σημασία της πιστοποίησης στις σημερινές συνθήκες, καθώς και η εκμετάλλευση προγραμμάτων υποστήριξης των αγροτών για θέματα πιστοποίησης της ΕΕ.</p>
Αναμενόμενες επιπτώσεις
<p>Οι επιπτώσεις της δράσης αυτής είναι σημαντικότερες, αφού το τελικό προϊόν θα είναι πιστοποιημένο όσον αφορά τα ποιοτικά του χαρακτηριστικά και την ασφάλειά του, αυξάνοντας με αυτό τον τρόπο την προστιθέμενη αξία του και την προσβάσιμότητά του σε αγορές υψηλών προδιαγραφών.</p> <p>/</p>
Συνέργιες και συμπληρωματικότητα με άλλες δράσεις
<p>Η συγκεκριμένη δράση είναι αλληλένδετη με όλο το φάσμα δράσεων που έχουν σαν στόχο την αύξηση της ανταγωνιστικότητας των αγροτικών εκμεταλλεύσεων.</p>
Φορέας Υλοποίησης
Δήμοι, ΑΝΕΤΚΥ
Χρηματοδότηση
Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου
Προτεραιότητα
Υψηλή

Άξονος
1. Ανταγωνιστικότητα
Ενότητα
1.6 Αγροτική ανάπτυξη και βελτίωση της ανταγωνιστικότητας της γεωργίας και της αλιείας.
Κωδικός
1.6.2
Τίτλος Δράσης
Ενθάρρυνση ανάπτυξης εξωγεωργικών δραστηριοτήτων στον ύπαιθρο χώρο, τόσο στο χώρο της μεταποίησης, όσο και στο χώρο παροχής υπηρεσιών.
Στόχος και περιγραφή Δράσης
Η δράση αυτή αποσκοπεί στη διαφοροποίηση του αγροτικού εισοδήματος, μέσα από την οργάνωση νέων παραγωγικών δραστηριοτήτων που δεν συνδέονται άμεσα με τη γεωργία.
Αναμενόμενες επιπτώσεις
Οι επιπτώσεις της δράσης αυτής είναι σημαντικές, γιατί το διαφοροποιημένο εισόδημα είναι πιο ασφαλές, εμπεριέχει χαμηλότερο ρίσκο και δίνει τη δυνατότητα στους υλοποιητές της δράσης να δοκιμάσουν μια σειρά άλλων δραστηριοτήτων προκειμένου ο καθένας από αυτούς να διαμορφώσει εκείνο το μείγμα στο οποίο μπορεί να έχει το μέγιστο οικονομικό αποτέλεσμα.
Συνέργιες και συμπληρωματικότητα με άλλες δράσεις
Η συγκεκριμένη δράση είναι αλληλένδετη με όλο το φάσμα δράσεων που εντάσσονται στον δεύτερο πυλώνα της ΚΓΠ.
Φορέας Υλοποίησης
Δήμοι, ΑΝΕΤΚΥ
Χρηματοδότηση
Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου
Προτεραιότητα
Υψηλή

Άξονας
1. Ανταγωνιστικότητα
Ενότητα
1.6 Αγροτική ανάπτυξη και βελτίωση της ανταγωνιστικότητας της γεωργίας και της αλιείας.
Κωδικός
1.6.3
Τίτλος Δράσης
Παροχή υποστηρικτικών υπηρεσιών για σύσταση και λειτουργία μικρομεσαίων επιχειρήσεων με στόχο την αύξηση της εξωστρέφειας της γεωργικής οικονομίας και την αύξηση των εξαγωγών
Στόχος και περιγραφή Δράσης
Η δράση αυτή αποσκοπεί στη διαφοροποίηση του αγροτικού εισοδήματος, μέσα από την οργάνωση νέων παραγωγικών δραστηριοτήτων που δεν συνδέονται με τη γεωργία, αλλά χρησιμοποιούν το αγροτικό προϊόν σαν πρώτη ύλη για την διάθεση στην αγορά υλικών και άυλων προϊόντων που έχουν άμεση σχέση με τη γεωργία.
Αναμενόμενες επιπτώσεις
Οι επιπτώσεις της δράσης αυτής είναι σημαντικές, γιατί δημιουργούν τις προϋποθέσεις για την ανάπτυξη διαφοροποιημένων εισοδημάτων και τη σταδιακή μείωση της εξάρτησης του παραγωγικού ιστού του υπαιθρου χώρου από τη γεωργία.
Συνέργιες και συμπληρωματικότητα με άλλες δράσεις
Η συγκεκριμένη δράση είναι αλληλένδετη με όλο το φάσμα δράσεων που εντάσσονται στον δεύτερο πυλώνα της ΚΓΠ.
Φορέας Υλοποίησης
ΑΝΕΤΚΥ
Χρηματοδότηση
Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου
Προτεραιότητα
Μέση

Αξονας
1. Ανταγωνιστικότητα
Ενότητα
1.6 Αγροτική ανάπτυξη και βελτίωση της ανταγωνιστικότητας της γεωργίας και της αλιείας.
Κωδικός
1.6.4
Τίτλος Δράσης
Βελτίωση υποδομών στο χώρο της αλιείας.
Στόχος και περιγραφή Δράσης
<p>Η δράση αυτή αποσκοπεί στην αύξηση της ανταγωνιστικότητας της αλιείας της χωρικής ενότητας. Αυτό μπορεί να γίνει εφικτό μέσα από τη βελτίωση συγκεκριμένων υποδομών που συντελούν στη μείωση του κόστους παραγωγής και στην αύξηση της ασφάλειας του επαγγέλματος, όπως βελτίωση – διαμόρφωση λιμανιού Μέριχας Κύθνου, ολοκλήρωση αλιευτικών καταφυγίων (Βλυχάδας Θήρας, Πλατύ Γυαλό Σίφνου, Μέριχας Κύθνου, Πίσω Λιβάδι Πάρου, Καραβοστάσι Φολεγάνδρου, Κορθίου Ανδρου, Αλυκής Αγκαιρίας Πάρου κ.λ.π), βελτίωση της πρόσβασης των αλιευμάτων στις αγορές, επωνυμοποίηση του προϊόντος, ενίσχυση της μεταποίησης των προϊόντων του κλάδου και εφαρμογή αειφορικών συστημάτων διαχείρισης του θαλάσσιου πλούτου του νομού.</p>
Αναμενόμενες επιπτώσεις
Οι επιπτώσεις της δράσης αυτής είναι σημαντικές, γιατί το άθροισμα όλων των παραπάνω δράσεων θα ενισχύσει την ανταγωνιστικότητα του κλάδου.
Συνέργιες και συμπληρωματικότητα με άλλες δράσεις
Η συγκεκριμένη δράση είναι αλληλένδετη με όλο το φάσμα δράσεων που εντάσσονται στον δεύτερο πυλώνα της ΚΓΠ καθώς και της πολιτικής αλιείας της ΕΕ
Φορέας Υλοποίησης
Υπουργείο Γεωργίας, Δήμοι, ΑΝΕΤΚΥ
Χρηματοδότηση
Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου, ΥΟΑΠ
Προτεραιότητα
Υψηλή

Άξονας
1. Ανταγωνιστικότητα
Ενότητα
1.6 Αγροτική ανάπτυξη και βελτίωση της ανταγωνιστικότητας της γεωργίας και της αλιείας.
Κωδικός
1.6.5
Τίτλος Δράσης
Συντήρηση και ανάδειξη της πολιτιστικής κληρονομιάς του υπαιθρου χώρου (παραδοσιακοί οικισμοί, έθιμα, παραδόσεις)
Στόχος και περιγραφή Δράσης
Η δράση αυτή αποσκοπεί στη διατήρηση και ανάδειξη της πολύ σημαντικής πολιτιστικής του νομού. Αυτό μπορεί να γίνει μέσα από την αποκατάσταση διατηρητέων αντιπροσωπευτικών κτισμάτων, την καταγραφή εθίμων και παραδόσεων, καθώς και μέσα από την αναβίωσή τους.
Αναμενόμενες επιπτώσεις
Οι επιπτώσεις της δράσης αυτής είναι σημαντικές, γιατί η παράδοση αυτή πέρα από την οικονομική διάσταση, σαν μέσο δημιουργίας εισοδήματος στους τοπικούς πληθυσμούς αποτελεί παρακαταθήκη για τις επόμενες γενιές και πρέπει να διαφυλαχθεί, γιατί αποτελεί τον ακρογωνιαίο λίθο στη διαμόρφωση της πολιτιστικής ταυτότητας της κάθε κοινωνίας.
Συνέργιες και συμπληρωματικότητα με άλλες δράσεις
Η συγκεκριμένη δράση είναι αλληλένδετη με όλο το φάσμα δράσεων που εντάσσονται στον δεύτερο πυλώνα της ΚΓΠ.
Φορέας Υλοποίησης
ΟΤΑ
Χρηματοδότηση
Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου, Δήμοι
Προτεραιότητα
Μέση

Ξονας
1. Ανταγωνιστικότητα
Ενότητα
1.7 Ανάπτυξη και αξιοποίηση των πολιτιστικών επενδύσεων.
Κωδικός
1.7.1
Τίτλος Δράσης
Επιχειρησιακά σχέδια υποδομών πολιτισμού και marketing plans φορέων διαχείρισης πολιτισμού
Στόχος και περιγραφή Δράσης
<p>Η περιοχή χαρακτηρίζεται από πολύ σημαντικές πολιτιστικές υποδομές όπως μουσεία, εκθετήρια, πολιτιστικούς οργανισμούς και συλλόγους κ.α. Συχνά παρατηρείται το φαινόμενο η διαχείριση των υφιστάμενων πολιτιστικών υποδομών είτε να είναι οικονομικά προβληματική είτε να μην είναι αποτελεσματική στην ανάδειξη και αξιοποίηση. Και αυτό γιατί σχεδόν κατά κανόνα η διαχείριση δεν στηρίζεται σε ένα επιχειρηματικό σχέδιο το οποίο θα πρέπει να συνοδεύεται και από ένα σχέδιο μάρκετινγκ. Το κενό αυτό φιλοδοξεί να καλύψει η προτεινόμενη δράση.</p>
Αναμενόμενες επιπτώσεις
<p>Αύξηση ίδιων εσόδων των φορέων διαχείρισης, ορθολογικοποίηση δαπανών, αξιοποίηση ανθρώπινων πόρων, μείωση αναγκών για επιχορηγήσεις, αποτελεσματικότερη αξιοποίηση υποδομής και πολιτιστικού πόρου, προβολή και διάδοση κ.α. Η σημαντικότερη επίπτωση της δράσης είναι η βιωσιμότητα των φορέων και η εξασφάλιση της συμβολής τους στην άνοδο του πολιτιστικού επιπέδου των πολιτών.</p>
Συνέργιες και συμπληρωματικότητα με άλλες δράσεις
<p>Η δράση είναι συμπληρωματική με δράσεις ανάπτυξης του τουρισμού και προσέλκυσης επισκεπτών, καθώς και με δράσεις ενίσχυσης της απασχόλησης.</p>
Φορέας Υλοποίησης
Εποπτεύοντες φορείς ή Σύλλογοι
Χρηματοδότηση
Επιχειρησιακό Πρόγραμμα ΥΠΠΟ, Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου
Προτεραιότητα
Μέση

Άξονας
1. Ανταγωνιστικότητα
Ενότητα
1.7 Ανάπτυξη και αξιοποίηση των πολιτιστικών επενδύσεων.
Κωδικός
1.7.2
Τίτλος Δράσης
Θεματική και χωρική δικτύωση πολιτιστικών πόρων. Συντονισμός των φορέων διαχείρισης της πολιτιστικής κληρονομιάς με σκοπό την αξιοποίηση του πολιτιστικού αποθέματος και την ενίσχυση της συνεργασίας (μουσεία, οργανισμοί, κλπ)
Στόχος και περιγραφή Δράσης
Το πολιτιστικό απόθεμα της χωρικής ενότητας όπως μουσεία, αρχαιολογικοί χώροι, χώροι πολιτιστικών εκδηλώσεων, θρησκευτικά και άλλα μνημεία, αρχιτεκτονική κληρονομιά, σύγχρονα δρώμενα και εκδηλώσεις, παραδοσιακοί οικισμοί, παραδοσιακός τρόπος ζωής και παραγωγής κ.α. είναι πολύ σημαντικό σε μέγεθος και ποιότητα, αλλά συγχρόνως και ποικιλόμορφο και χωρικά διασκορπισμένο. Η ορθολογική αξιοποίησή τους προϋποθέτει μια σειρά από ειδικές δράσεις όπως είναι η θεματική καταγραφή και απεικόνιση, οι πολιτιστικές διαδρομές, τα δίκτυα εκθετηρίων και πολιτιστικών χώρων, οι προγραμματικές συμπράξεις και συνεργασίες, η κοινή προβολή κ.α. Αυτός είναι και ο βασικός στόχος της ως άνω δράσης.
Αναμενόμενες επιπτώσεις
/ Ολοκληρωμένη ανάδειξη των πολιτιστικών πόρων της χωρικής ενότητας, ορθολογική αξιοποίησή τους, σύνδεση με τουρισμό, βιώσιμη εκμετάλλευσή τους, θετικές επιπτώσεις στη συνολική εικόνα και ταυτότητα της περιοχής, κ.α.
Συνέργιες και συμπληρωματικότητα με άλλες δράσεις
Η δράση είναι συμπληρωματική με τις δράσεις ανάπτυξης του τουρισμού, ενίσχυσης της απασχόλησης και ανάδειξης και προβολής της χωρικής ενότητας. Επίσης είναι συμπληρωματική με όλες τις δράσεις ανάδειξης και αξιοποίησης της πολιτιστικής κληρονομιάς.
Φορέας Υλοποίησης
Δήμοι, εποπτεύοντες φορείς και ΥΠΠΟΤ
Χρηματοδότηση
ΥΠΠΟΤ, Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου
Προτεραιότητα
Μέση

Αξόνες
1. Ανταγωνιστικότητα
Ενότητα
1.7 Ανάπτυξη και αξιοποίηση των πολιτιστικών επενδύσεων.
Κωδικός
1.7.3
Τίτλος Δράσης
Εφαρμογή νέων τεχνολογιών για την αξιοποίηση των πολιτιστικών πόρων
Στόχος και περιγραφή Δράσης
Σκοπός της δράσης είναι να προωθήσει εφαρμογές Η/Υ για πληροφόρηση (π.χ. info kiosk, GIS, πολιτιστικών χώρων), για καταγραφή και αναπαράσταση (2D, 3D), για δημιουργία μέσων προβολής και διάδοσης πολιτιστικών στοιχείων (CD, DVD ROM, εκδόσεις), για διατήρηση και συντήρηση εκθεμάτων (π.χ. αρχείων, φωτογραφιών, λαογραφικού υλικού, αρχαιολογικού υλικού), κ.α.
Αναμενόμενες επιπτώσεις
Σημαντική συμβολή στην αξιοποίηση των πολιτιστικών πόρων, στην ανάδειξη και διάδοσή αυτών, στη διαφύλαξη, προστασία και βελτίωση, στην ενίσχυση της τουριστικής δραστηριότητας κ.α.
Συνέργιες και συμπληρωματικότητα με άλλες δράσεις
Η δράση είναι συμπληρωματική με τις δράσεις ανάπτυξης του τουρισμού, ενίσχυσης της απασχόλησης και ανάδειξης και προβολής του νομού. Επίσης είναι συμπληρωματική με όλες τις δράσεις ανάδειξης και αξιοποίησης της πολιτιστικής κληρονομιάς.
Φορέας Υλοποίησης
Δήμοι, εποπτεύοντες φορείς και ΥΠΠΟΤ
Χρηματοδότηση
ΥΠΠΟΤ, Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου
Προτεραιότητα
Υψηλή

Ιξοναι
1. Ανταγωνιστικότητα
Ενότητα
1.7 Ανάπτυξη και αξιοποίηση των πολιτιστικών επενδύσεων.
Κωδικός
1.7.4
Τίτλος Δράσης
Νέες επενδύσεις στο χώρο του πολιτισμού
Στόχος και περιγραφή Δράσης
Βασικός στόχος της δράσης αυτής είναι η ενίσχυση νέων επενδύσεων στον τομέα του πολιτισμού όπως είναι μουσεία και εκθετήρια, πολιτιστικές αίθουσες, αναπλάσεις και αναστηλώσεις παραδοσιακών και ιστορικών κτιρίων, έργα πρόσβασης και υποδομών επίσκεψης αρχαιολογικών χώρων και μοναστηριών, θεματικά πάρκα κ.α.
Αναμενόμενες επιπτώσεις
Ανάδειξη και αξιοποίηση πολιτιστικών πόρων, αύξηση τουρισμού, αύξηση απασχόλησης, βελτίωση εικόνας και ταυτότητας της περιοχής κ.α.
Συνέργιες και συμπληρωματικότητα με άλλες δράσεις
Η δράση είναι συμπληρωματική με τις δράσεις ανάδειξης της πολιτιστικής ταυτότητας του νομού και βελτίωσης του πολιτιστικού επιπέδου των κατοίκων, ανάπτυξης του τουρισμού και προβολής της χωρικής ενότητας.
Φορέας Υλοποίησης
Δήμοι, ΥΠΠΟΤ, Ιδιώτες
Χρηματοδότηση
ΥΠΠΟΤ, Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου, Ιδιώτες
Προτεραιότητα
Μέση

Β.4.4.2 ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΤΗΣ ΠΡΟΣΠΕΛΑΣΙΜΟΤΗΤΑΣ ΚΑΙ ΤΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΓΕΝΙΚΟΥ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΥ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΝΤΟΣ

Ο Δεύτερος Άξονας Δράσης αφορά κατά κύριο λόγο τον τομέα των υποδομών και περιλαμβάνει τις θεματικές ενότητες οι οποίες παρουσιάζονται στον Πίνακα 4. Είναι προφανές ότι η βελτίωση της προσπελασιμότητας συνδέεται κυρίως με την ανάπτυξη των υποδομών. Οι προτάσεις που διατυπώνονται αφορούν τόσο στις παραδοσιακές μεταφορικές υποδομές, όσο και στις σύγχρονες τεχνολογικά προηγμένες νέες υποδομές ανάπτυξης.

Οι θεματικές ενότητες παρέμβασης του Δεύτερου Άξονα Δράσης

1. Ανάπτυξη και βελτίωση των εθνικών δικτύων μεταφορών, τηλεπικοινωνιών και ενέργειας.
2. Ανάπτυξη και βελτίωση των περιφερειακών δικτύων μεταφορών, ιδίως των διασυνδέσεων με τα εθνικά δίκτυα, καθώς και των δικτύων ύδρευσης και αποχέτευσης.
3. Βελτίωση των κοινωνικών υποδομών.
4. Βελτίωση των αστικών μεταφορών
5. Ενίσχυση των υποδομών της κοινωνίας της πληροφορίας, ώστε να αναπτυχθούν οι υπηρεσίες των Τεχνολογιών Πληροφορικής και Επικοινωνιών (ΤΠΕ).

Η πρώτη θεματική ενότητα επικεντρώνει στην ανάπτυξη των εθνικών δικτύων μεταφορών. Στην ενότητα αυτή περιλαμβάνονται οι θαλάσσιες και αεροπορικές συνδέσεις της χωρικής ενότητας με άλλες περιφέρειες, η δημιουργία δικτύου φυσικού αερίου, καθώς και η δημιουργία υποδομών για ανανεώσιμες πηγές ενέργειας.

Η δεύτερη θεματική ενότητα περιλαμβάνει δράσεις οι οποίες αφορούν τις ενδονομαρχιακές μεταφορικές υποδομές και τη βελτίωση των αστικών υποδομών. Για την μείωση των χρονοαποστάσεων στο εσωτερικό του νομού θα πρέπει να βελτιωθούν οι θαλάσσιες συνδέσεις μεταξύ των διαφόρων νησιών, θα πρέπει να βελτιωθούν διαμέσου της χρήσης νέων ταχύτερων πλοίων ώστε να μειωθεί ο σχετικός απομονωτισμός των νησιών. Παράλληλα πρέπει να διερευνηθεί η δυνατότητα

ανάπτυξης δικτύου δρομολογίων με υδροπλάνο. Η βελτίωση των οδικών, εναέριων και θαλάσσιων μεταφορών δημιουργούν ένα σύστημα μεταφορικών υποδομών το οποίο συμβάλει σημαντικά για την αύξηση της προσβασιμότητας στην περιοχή. Συμπληρωματικές με τις παραπάνω είναι οι δράσεις που αφορούν στην ενίσχυση των υποδομών της κοινωνίας της πληροφορίας, των ενεργειακών υποδομών και των υποδομών στον τομέα διαχείρισης στερεών και υγρών αποβλήτων.

Η Τρίτη θεματική ενότητα του δεύτερου άξονα δράσης αφορά κυρίως στη βελτίωση των κοινωνικών υποδομών στους τομείς της υγείας και της εκπαίδευσης οι οποίες κατέχουν μια σημαντική θέση στο σύστημα προτεραιοτήτων για την ανάπτυξη και την κοινωνική συνοχή της περιοχής. Τέλος, η τέταρτη θεματική ενότητα περιλαμβάνει δράσεις οι οποίες έχουν ως στόχο τη βελτίωση των αστικών μεταφορών.

Άξονας
2. Βελτίωση της προσπελασιμότητας και των υπηρεσιών γενικού οικονομικού ενδιαφέροντος
Ενότητα
2.1 Ανάπτυξη και βελτίωση των εθνικών δικτύων μεταφορών, τηλεπικοινωνιών και ενέργειας.
Κωδικός
2.1.1
Τίτλος Δράσης
Θαλάσσιες συνδέσεις και υποδομές
Στόχος και περιγραφή Δράσης
<p>Η δράση αυτή αφορά τις θαλάσσιες συνδέσεις της χωρικής ενότητας Κυκλάδων. Συγκεκριμένα, προτείνεται η βελτίωση και ολοκλήρωση των λιμανιών(Τήνου, Νάουσας Πάρου, Σχοινούσας, Μέριχα Κύθνου, Αδάμαντα Μήλου, Παροικιάς Πάρου, καρaboστάσι Φολεγάνδρου, Σερίφου, Γαυρίου Ανδρου, Νάξου, κ.λ.π) για δημιουργία προϋποθέσεων υποδοχής σκαφών σύγχρονης τεχνολογίας.</p>
Αναμενόμενες επιπτώσεις
<p>Η δράση αυτή αναμένεται να συμβάλλει θετικά στην οικονομική ανάπτυξη του νομού αφού οι θαλάσσιες υποδομές βοηθούν τον τουρισμό της χωρικής ενότητας. Όπως οι οδικές υποδομές, έτσι και οι θαλάσσιες θα μειώσουν τις χρόνο-αποστάσεις σύνδεσης της χωρικής ενότητας με τα οικονομικά κέντρα της χώρας, θα ενισχύσουν τις εμπορικές συναλλαγές, θα βοηθήσουν στην αύξηση των τουριστικών ροών προς το νομό και την αξιοποίηση των τουριστικών πόρων.</p>
Συνέργειες και συμπληρωματικότητα με άλλες δράσεις
<p>Οι θαλάσσιες μεταφορικές υποδομές θα βελτιώσουν την ποιότητα ζωής των κατοίκων και την ανταγωνιστικότητα και την ελκυστικότητα του νομού και θα ενισχύσουν τον τουρισμό. Η δράση αυτή εμφανίζει συμπληρωματικότητα με όλες τις μεταφορικές υποδομές αλλά και με άλλες υποδομές, όπως οι τουριστικές υποδομές.</p>
Φορέας Υλοποίησης
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΝΟΤΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ, ΔΗΜΟΙ, Λιμενικές Επιτροπές
Χρηματοδότηση
ΥΟΑΝ, Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου
Προτεραιότητα
Υψηλή

Άξονας
2. Βελτίωση της προσπελασιμότητας και των υπηρεσιών γενικού οικονομικού ενδιαφέροντος
Ενότητα
2.1 Ανάπτυξη και βελτίωση των εθνικών δικτύων μεταφορών, τηλεπικοινωνιών και ενέργειας.
Κωδικός
2.1.2
Τίτλος Δράσης
Αεροπορικές συνδέσεις και υποδομές
Στόχος και περιγραφή Δράσης
<p>Η δράση αυτή αφορά τις αεροπορικές συνδέσεις της χωρικής ενότητας. Συγκεκριμένα, προτείνεται (α) η ολοκλήρωση των έργων στο Αεροδρόμιο Σύρου και Σαντορίνης και (β) οι βελτιώσεις του αεροδρομίου της Νάξου με την κατασκευή χώρων στάθμευσης α/σ, καθώς και με την επέκταση του αεροδιαδρόμου για δυνατότητα υποδοχής μεγαλύτερων αεροσκαφών.</p>
Αναμενόμενες επιπτώσεις
<p>Οι αεροπορικές υποδομές εξασφαλίζουν την ταχεία και ασφαλή σύνδεση της χωρικής ενότητας με χώρες του εξωτερικού αλλά και μεγάλες πόλεις της χώρας και ενισχύουν την οικονομική συνεργασία μαζί τους. Η δράση αυτή, όπως και οι άλλες διαπεριφερειακές μεταφορικές υποδομές, θα μειώσει τις χρονο-αποστάσεις σύνδεσης του νομού με τα οικονομικά κέντρα της χώρας και του εξωτερικού και θα συμβάλει στη διεύρυνση του εμπορίου των επιχειρήσεων της χωρικής ενότητας, στην αύξηση της ποσότητας και της ποιότητας των τουριστικών ροών προς τη χωρική ενότητα και εν τέλει στην οικονομική ανάπτυξη της.</p>
Συνέργιες και συμπληρωματικότητα με άλλες δράσεις
<p>Οι αεροπορικές μεταφορικές υποδομές θα βελτιώσουν την ανταγωνιστικότητα των επιχειρήσεων της χωρικής ενότητας, θα αυξήσουν την ελκυστικότητα της για χωροθέτηση ή δημιουργία νέων επιχειρήσεων και θα ενισχύσουν ποσοτικά και ποιοτικά τον τουρισμό. Η δράση αυτή εμφανίζει συμπληρωματικότητα με άλλες υποδομές, όπως οι τουριστικές υποδομές.</p>
Φορέας Υλοποίησης
ΥΠΕΚΑ, ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΝΟΤΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ
Χρηματοδότηση
ΥΥΜΔ, Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου
Προτεραιότητα
Υψηλή

Αξονας
2. Βελτίωση της προσπελασιμότητας και των υπηρεσιών γενικού οικονομικού ενδιαφέροντος
Ενότητα
2.1 Ανάπτυξη και βελτίωση των εθνικών δικτύων μεταφορών, τηλεπικοινωνιών και ενέργειας.
Κωδικός
2.1.3
Τίτλος Δράσης
Παραγωγή ενέργειας από ήπιες και ανανεώσιμες μορφές
Στόχος και περιγραφή Δράσης
<p>Η δράση αυτή αποσκοπεί στη ενίσχυση των υποδομών ενέργειας της Χωρικής ενότητας. Συγκεκριμένα προτείνεται η παραγωγή ενέργειας σε ήπιες και ανανεώσιμες μορφές (αιολική ενέργεια, βιομάζα-βιοαέριο) με την εκμετάλλευση των δυνατοτήτων συνεργασίας με τη Ρυθμιστική Αρχή Ενέργειας και το Κέντρο Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας, και με βιολογικούς καθαρισμούς που μπορούν να παράγουν βιοαέριο. Τέτοιες δράσεις μπορούν να γίνουν και με πιθανή επιχειρηματική δραστηριότητα εταιριών Λαϊκής Βάσης.</p>
Αναμενόμενες επιπτώσεις
<p>Ο τομέας της ηλεκτρικής ενέργειας συμβάλλει καθοριστικά στην ανάπτυξη του δευτερογενούς τομέα της οικονομίας, διαμορφώνει σε πολλές περιπτώσεις το κόστος παραγωγής, ενώ διαμορφώνει το κόστος διαβίωσης των κατοίκων και των νοικοκυριών. Έχει όμως και σημαντική επίπτωση στο περιβάλλον. Η δημιουργία μονάδων παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας από ΑΠΕ είναι δυνατόν να δημιουργήσει νέες θέσεις εργασίας και να μειώσει το κόστος παραγωγής, να συμβάλλει στην προστασία του περιβάλλοντος, και στην μείωση της ενεργειακής εξάρτησης της χώρας. Ακόμη, η εκμετάλλευση ανανεώσιμων πηγών από σχήματα της τοπικής κοινωνίας θα ενισχύσει οικονομικά τους εμπλεκόμενους Δήμους και με κατάλληλες συμφωνίες θα μειώσει το κόστος διαβίωσης των κατοίκων και θα ενισχύσει τις οικονομικές δραστηριότητες που απαιτούν μεγάλες δαπάνες για ενέργεια.</p>
Συνέργιες και συμπληρωματικότητα με άλλες δράσεις
<p>Η παραγωγή της ηλεκτρικής ενέργειας από ήπιες και ανανεώσιμες μορφές έχει άμεση συνέργεια και συμπληρωματικότητα με όλες τις δράσεις που σχετίζονται με την προστασία του περιβάλλοντος, με την μείωση της ενεργειακής εξάρτησης της χώρας και την ανταγωνιστικότητα των ενεργοβόρων επιχειρήσεων.</p>
Φορέας Υλοποίησης
ΚΑΠΕ, ΔΕΗ, Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου ΟΤΑ
Χρηματοδότηση
Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου
Προτεραιότητα
Υψηλή

Άξονας
2. Βελτίωση της προσπελασιμότητας και των υπηρεσιών γενικού οικονομικού ενδιαφέροντος
Ενότητα
2.1 Ανάπτυξη και βελτίωση των εθνικών δικτύων μεταφορών, τηλεπικοινωνιών και ενέργειας.
Κωδικός
2.1.4
Τίτλος Δράσης
Εξάλειψη φαινομένων πτώσης τάσης
Στόχος και περιγραφή Δράσης
<p>Η δράση αυτή αποσκοπεί στη ενίσχυση των υποδομών ενέργειας για την επίλυση συναφών προβλημάτων της Χωρικής ενότητας. Ο στόχος είναι να ελαχιστοποιηθούν και να εξαλειφθούν οι πτώσεις τάσης που συμβαίνουν στο Η/Λ δίκτυο και φέρουν σε δυσχερή θέση επιχειρήσεις και νοικοκυριά. Η δράση περιλαμβάνει διαβουλεύσεις μεταξύ της ΔΕΗ και της τοπικής κοινωνίας (και ενδεχομένως έρευνα) για την εξεύρεση τρόπων συμβολής και των δύο στη λύση του προβλήματος αυτού.</p>
Αναμενόμενες επιπτώσεις
<p>Η εξάλειψη των φαινομένων πτώσης τάσης θα απομακρύνει τα ενδεχόμενα βλαβών σε Η/Λ συστήματα νοικοκυριών και επιχειρήσεων, όπως σοβαρές βλάβες σε υπολογιστές, οικιακές συσκευές, κλπ, θέση εκτός λειτουργίας παραγωγικών μονάδων, και θα ισχυροποιήσει την εμπιστοσύνη των καταναλωτών στο δίκτυο της ΔΕΗ, θα ισχυροποιήσει την ελκτικότητα του νομού ως τόπου εγκατάστασης παραγωγικών μονάδων, και θα βελτιώσει την εικόνα της χώρας.</p>
Συνέργιες και συμπληρωματικότητα με άλλες δράσεις
<p>Η εξάλειψη των φαινομένων πτώσης τάσης θα συμβάλλει στην ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας της χωρικής ενότητας και των επιχειρήσεων. Συνεπώς, η συγκεκριμένη δράση είναι συμπληρωματική με αυτές που επιδιώκουν την αύξηση της ανταγωνιστικότητας, και την προβολή της χωρικής ενότητας.</p>
Φορέας Υλοποίησης
ΔΕΗ, Δήμοι, Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου
Χρηματοδότηση
Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου
Προτεραιότητα
Υψηλή

Άξονας
2. Βελτίωση της προσπελασιμότητας και των υπηρεσιών γενικού οικονομικού ενδιαφέροντος
Ενότητα
2.2 Ανάπτυξη και βελτίωση των περιφερειακών δικτύων μεταφορών, ιδίως των διασυνδέσεων με τα εθνικά δίκτυα, καθώς και των δικτύων ύδρευσης και αποχέτευσης.
Κωδικός
2.2.1
Τίτλος Δράσης
Οδικές υποδομές
Στόχος και περιγραφή Δράσης
<p>Η δράση αυτή αφορά τη βελτίωση των οδικών μεταφορικών υποδομών της Χωρικής ενότητας. Συγκεκριμένα προτείνεται (α) Βελτίωση Οδικού Δικτύου Πύργος Χειμάρου - Καλαντό ν. Νάξου, (β) Ασφαλτόστρωση Αγροτικής Οδού Αετοφωλιάς - Αγ. Αναργύρων Πανόρμου ν. Τήνου, (γ) Περιφερειακός Δρόμος Πόλεως Τήνου, (δ) Βελτίωση αγροτικής οδού Λαθρίνος - Άγιος Γαλάτης - Αγιασσός Νήσου Νάξου, (ε) Οδικό Δίκτυο Πάνορμος - Μουτσούνα ν. Νάξου, (στ) Βελτιώσεις στο Δρόμο Αγ. Αρσενίου - Αγ. Άννας Δ. Νάξου, (ζ) Δρόμος Λαλακιά - Ανω Σύρος – Δήλι ν. Σύρου, (η) Βελτίωση δρόμου Πύργου - Καλλίστης - Εμπορείου Θήρας, (θ) Ασφαλτόστρωση Δρόμου Αρτεμόνα - Χερρονήσου ν. Σίφνου, και (ι) Διάνοιξη Περιφερειακού δρόμου οικισμού Πανόρμου Τήνου</p>
Αναμενόμενες επιπτώσεις
<p>Οι επιπτώσεις της δράσης αυτής αναμένεται να είναι πολλαπλές: Πρώτον, συμβάλλει στην αύξηση της οικονομικής και κοινωνικής συνεκτικότητας της χωρικής ενότητας με τη μείωση του χρόνου και του κόστους μετακίνησης και την αύξηση της κινητικότητας των πολιτών και των αγαθών. Δεύτερον, συμβάλλει στην αύξηση της παραγωγικότητας των επιχειρήσεων με τη μείωση του μεταφορικού κόστους και την καλύτερη διάχυση της ανάπτυξης προς του ακραίου γεωγραφικά οικισμούς. Τρίτον, δημιουργεί εισοδήματα, τονώνει την οικονομική δραστηριότητα και τον τουρισμό. Τέταρτον, η δράση συμβάλλει στη κοινωνική συνοχή, στη ανάπτυξη των λιγότερο και απομακρυσμένων περιοχών και στη βελτίωση της ποιότητας ζωής των κατοίκων.</p>
Συνέργειες και συμπληρωματικότητα με άλλες δράσεις
<p>Η βελτίωση της ενδο-νομαρχιακών μεταφορικών υποδομών συμβάλλει στην αύξηση της παραγωγικότητας και την ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας των επιχειρήσεων των απομακρυσμένων περιοχών της χωρικής ενότητας και βοηθά στην ενίσχυση του βαθμού χρήσης των υποδομών των περιοχών αυτών. Συνεπώς, η συγκεκριμένη δράση είναι συμπληρωματική με σχεδόν όλες τις υποδομές της χωρικής ενότητας, αφού εντείνει τη χρήση τους και δημιουργεί τις προϋποθέσεις για την αξιοποίησή τους.</p>
Φορέας Υλοποίησης
Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου
Χρηματοδότηση
Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου
Προτεραιότητα
Υψηλή

Άξονας
2. Βελτίωση της προσπελασιμότητας και των υπηρεσιών γενικού οικονομικού ενδιαφέροντος
Ενότητα
2.2 Ανάπτυξη και βελτίωση των περιφερειακών δικτύων μεταφορών, ιδίως των διασυνδέσεων με τα εθνικά δίκτυα, καθώς και των δικτύων ύδρευσης και αποχέτευσης.
Κωδικός
2.2.2
Τίτλος Δράσης
Υδρεύσεις οικισμών
Στόχος και περιγραφή Δράσης
Η δράση αυτή αποσκοπεί στη βελτίωση των υποδομών ύδρευσης των οικισμών της Χωρικής ενότητας και περιλαμβάνει:(α) Έργα Διαχείρισης Φράγματος Φανερωμένης Νάξου - Ά Φάση, (β) Αντικατάσταση και Επέκταση Εσωτερικού Δικτύου Ύδρευσης Δήμου Ποσειδωνίας, (γ) Ύδρευση Κοινότητας Σχοινούσας, (δ) Έργα ύδρευσης Ηρακλείας, (ε) Έργα ύδρευσης Δ. Τήνου, (στ) Δίκτυο μεταφοράς νερού Στενής - Κάμπου - Κώμη Ανδρου, (ζ) Μελέτη Ύδρευσης κ. Δονούσας, (η) Έργα Ύδρευσης κ. Δονούσας, (θ) Δεξαμενή ύδρευσης Ανάφης, (ι) Μελέτη έργων Ύδρευσης Δ. Τήνου
Αναμενόμενες επιπτώσεις
Η δημιουργία υποδομών για παροχή ικανοποιητικού σε ποσότητα και ποιότητα νερού θεωρείται πλέον βασική προϋπόθεση για την οικονομική ανάπτυξη μιας περιοχής. Οι επιπτώσεις της δράσης αυτής θα είναι πολλαπλές: οι υποδομές ύδρευσης θα συμβάλλουν στη βελτίωση της ζωής των κατοίκων, στην αύξηση της οικονομικής δραστηριότητας των περιοχών, στην ανάπτυξη των απομακρυσμένων οικισμών της χωρικής ενότητας, ενώ συνολικά θεωρείται ότι οι δράσεις αυτές θα έχουν θετική επίπτωση και στον τουρισμό.
Συνέργειες και συμπληρωματικότητα με άλλες δράσεις
Η δράση αυτή εμφανίζει συμπληρωματικότητα με πολλές άλλες υποδομές, όπως οι υποδομές αγροτικής παραγωγής, τις ενεργειακές υποδομές, οι υποδομές βελτίωσης του αστικού περιβάλλοντος κ.λ.π.
Φορέας Υλοποίησης
ΟΤΑ, Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου
Χρηματοδότηση
Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου, ΟΤΑ
Προτεραιότητα
Υψηλή

Άξονας
2. Βελτίωση της προσπελασιμότητας και των υπηρεσιών γενικού οικονομικού ενδιαφέροντος
Ενότητα
2.2 Ανάπτυξη και βελτίωση των περιφερειακών δικτύων μεταφορών, ιδίως των διασυνδέσεων με τα εθνικά δίκτυα, καθώς και των δικτύων ύδρευσης και αποχέτευσης.
Κωδικός
2.2.3
Τίτλος Δράσης
Αποχετεύσεις οικισμών
Στόχος και περιγραφή Δράσης
<p>Η δράση αυτή αποσκοπεί στην εξ' αρχής κατασκευή, στην ολοκλήρωση αλλά και στη βελτίωση των υποδομών αποχέτευσης οικισμών της Χωρικής ενότητας (δίκτυα, βιολογικοί καθαρισμοί). Περιλαμβάνει: (α) Αποχέτευση Καταπόλων Δ. Αμοργού, (β) Αποχέτευση Λυμάτων Οικισμών Π. Λιβάδι - Λογαρά Δ.Δ. Μάρπησας Δήμου Πάρου, (γ) Δίκτυο Αποχέτευσης και Εγκατάσταση Επεξεργασίας και Διάθεσης Λυμάτων Οικισμού Πλατύ Γιαλού Δήμου Σίφνου, (δ) Αποχέτευση Πανόρμου Τήνου, (ε) Επέκταση δικτύου αποχέτευσης Χώρας Σικίνου, (στ) Αποχέτευση Ακαθάρτων Κοιν. Πανόρμου Τήνου, (ζ) Δίκτυο μεταφοράς - διάθεσης επεξεργασμένων λυμάτων Ε.Ε.Λ. νήσου Σερίφου, (η) Αποχέτευση και εγκατάσταση επεξεργασίας λυμάτων Αντιπάρου, (θ) Αποχέτευση Αγίας Μαρίας Καμαρών Σίφνου, (ι) Διάθεση λυμάτων - Ηλεκτρομηχανολογικές Εγκαταστάσεις Αντλιοστασίου Λυμάτων Οικισμού Καραβοστάση Φολεγάνδρου</p>
Αναμενόμενες επιπτώσεις
<p>Οι επιπτώσεις της δράσης αυτής είναι πολλαπλές: οι υποδομές αποχέτευσης θα συμβάλλουν στη βελτίωση της ζωής των κατοίκων, και σε ορισμένες περιπτώσεις στην αύξηση της οικονομικής δραστηριότητας των περιοχών. Συνολικά θεωρείται ότι οι υποδομές ύδρευσης και αποχέτευσης είναι βασικές υποδομές και ότι οι δράσεις αυτές θα έχουν σημαντική θετική επίπτωση και στον τουρισμό.</p>
Συνέργειες και συμπληρωματικότητα με άλλες δράσεις
<p>Η δράση αυτή εμφανίζει συμπληρωματικότητα με πολλές άλλες αστικές υποδομές, όπως οι υποδομές βελτίωσης του αστικού περιβάλλοντος, υποδομές ανάπτυξης των λιγότερο αναπτυγμένων οικισμών, τις τουριστικές υποδομές, κ.λ.π.</p>
Φορέας Υλοποίησης
ΥΠΕΚΑ, ΟΤΑ, Δημοτικές Επιχειρήσεις Αποχέτευσης, Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου
Χρηματοδότηση
ΥΠΕΚΑ, Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου, ΟΤΑ
Προτεραιότητα
Υψηλή

Άξονας
2. Βελτίωση της προσπελασιμότητας και των υπηρεσιών γενικού οικονομικού ενδιαφέροντος
Ενότητα
2.2 Ανάπτυξη και βελτίωση των περιφερειακών δικτύων μεταφορών, ιδίως των διασυνδέσεων με τα εθνικά δίκτυα, καθώς και των δικτύων ύδρευσης και αποχέτευσης.
Κωδικός
2.2.4
Τίτλος Δράσης
Φράγματα, υδατοδεξαμενές και γεωτρήσεις
Στόχος και περιγραφή Δράσης
Η δράση αυτή αποσκοπεί στη βελτίωση των υδραυλικών υποδομών και περιλαμβάνει: (α) Έργα Διαχείρισης Φράγματος Φανερωμένης Νάξου - Α Φάση, (β) Κατασκευή υδατοδεξαμενής χωρητικότητας 750m ³ στο Κώστο Πάρου, (γ) Έργα Διαχείρισης Φράγματος Του, (δ) Διάνοιξη και εξοπλισμός υδρευτικών γεωτρήσεων Δήμου Υδρούσας Άνδρου, (ε) Διάνοιξη και εξοπλισμός γεώτρησης Δήμου Τήνου, (στ) Υδρογεωλογικές Μελέτες Κύθνου, (ζ) Ανόρυξη τριών υδρευτικών γεωτρήσεων Κοιν. Αντιπάρου, (η) Διάνοιξη και εξοπλισμός υδρευτικών γεωτρήσεων Δήμου Εξωμβούργου Τήνου
Αναμενόμενες επιπτώσεις
Οι οικονομικές επιπτώσεις της δράσης αυτής θα είναι πολλές και συνδέονται με την ενίσχυση της ποσότητας του διατιθέμενου υδατικού δυναμικού της χωρικής ενότητας, θα συμβάλλουν στη βελτίωση της ζωής των κατοίκων και στην αύξηση της οικονομικής δραστηριότητας των περιοχών. Τα φράγματα και οι λιμνο-δεξαμενές θα βοηθήσουν στην αύξηση της αγροτικής παραγωγής και την ενίσχυση του αγροτικού εισοδήματος, ενώ θα ανυψώσουν τον υπόγειο υδροφόρο ορίζοντα με θετικές περιβαλλοντικές και οικονομικές επιπτώσεις. Οι δράσεις αυτές θα έχουν θετική επίπτωση και στον τουρισμό, αφού θα ενισχύσουν την ανάπτυξη των ακραίων γεωγραφικά οικισμών του νομού, θα μειώσουν τις τάσεις για δημογραφική συρρίκνωσή τους και θα επιτρέψουν την παραμονή ενεργού πληθυσμού ο οποίος θα εργασθεί συμπληρωματικά σε τουριστικές δραστηριότητες.
Συνέργειες και συμπληρωματικότητα με άλλες δράσεις
Η δράση αυτή εμφανίζει συμπληρωματικότητα με πολλές άλλες υποδομές, όπως οι υποδομές αγροτικής παραγωγής, οι ενεργειακές υποδομές, τουριστικές κ.λ.π.
Φορέας Υλοποίησης
ΥΠΕΧΩΚΑ, ΟΤΑ
Χρηματοδότηση
ΥΠΕΚΑ, Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου
Προτεραιότητα
Υψηλή

Άξονας
2. Βελτίωση της προσπελασιμότητας και των υπηρεσιών γενικού οικονομικού ενδιαφέροντος
Ενότητα
2. 3 Βελτίωση των κοινωνικών υποδομών.
Κωδικός
2.3.1
Τίτλος Δράσης
Νοσοκομεία Κυκλάδων
Στόχος και περιγραφή Δράσης
<p>Η δράση αυτή αποσκοπεί στη βελτίωση των βασικών υποδομών υγείας της Χωρικής ενότητας και την παροχή υψηλού επιπέδου υπηρεσιών υγείας. Προτείνεται (α) Επέκταση - Εκσυγχρονισμός, Προμήθεια και Εγκατάσταση Ιατρικού Εξοπλισμού Γενικού Νοσοκομείου Σύρου, (β) Επέκταση και Αναβάθμιση Γενικού Νοσοκομείου Νάξου</p>
Αναμενόμενες επιπτώσεις
<p>Οι επιπτώσεις της δράσης αυτής αφορούν στη βελτίωση της ποιότητας της ζωής των κατοίκων και διαμόρφωσης κατάλληλων συνθηκών για μείωση του αριθμού των ασθενών που μεταφέρονται στα δυο μεγάλα αστικά κέντρα. Ακόμη, θα συμβάλει στην δημιουργία νέων θέσεων εργασίας, μέσω της αύξησης της ζήτησης των υπηρεσιών υγείας της χωρικής ενότητας.</p>
Συνέργιες και συμπληρωματικότητα με άλλες δράσεις
<p>Η δράση αυτή εμφανίζει συμπληρωματικότητα με πολλές άλλες υποδομές και κυρίως βοηθά στην ενίσχυση της λειτουργίας των άλλων υποδομών υγείας.</p>
Φορέας Υλοποίησης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΥΓΕΙΑΣ
Χρηματοδότηση
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΥΓΕΙΑΣ, Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου
Προτεραιότητα
Υψηλή

Άξονας:
2. Βελτίωση της προσπελασιμότητας και των υπηρεσιών γενικού οικονομικού ενδιαφέροντος
Ενότητα
2. 3 Βελτίωση των κοινωνικών υποδομών.
Κωδικός
2.3.2
Τίτλος Δράσης
Κέντρα Υγείας
Στόχος και περιγραφή Δράσης
Η δράση αυτή αποσκοπεί στη βελτίωση των βασικών υποδομών υγείας του νομού και την παροχή υψηλού επιπέδου υπηρεσιών υγείας. Προτείνεται η ενίσχυση των Κέντρων Υγείας με τον απαραίτητο εξοπλισμό.
Αναμενόμενες επιπτώσεις
Οι επιπτώσεις της δράσης αυτής αφορούν στη βελτίωση της ποιότητας της ζωής των κατοίκων και διαμόρφωσης κατάλληλων συνθηκών για μείωση του αριθμού των ασθενών που μεταφέρονται στα κεντρικά νοσοκομεία των Κυκλάδων, αλλά και στα νοσοκομεία της Αθήνας. Ακόμη, θα συμβάλλει στην βελτίωση των υπηρεσιών υγείας της Χωρικής ενότητας.
Συνέργιες και συμπληρωματικότητα με άλλες δράσεις
Η δράση αυτή εμφανίζει συμπληρωματικότητα με πολλές άλλες υποδομές και κυρίως βοηθά στην ενίσχυση της λειτουργίας των άλλων υποδομών υγείας, αλλά και έμμεσα στην ενίσχυση της τουριστικής δραστηριότητας μέσω της αύξησης του αισθήματος ασφάλειας στους τουρίστες.
Φορέας Υλοποίησης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΥΓΕΙΑΣ.
Χρηματοδότηση
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΥΓΕΙΑΣ, Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου
Προτεραιότητα
Υψηλή

Αξονας
2. Βελτίωση της προσπελασιμότητας και των υπηρεσιών γενικού οικονομικού ενδιαφέροντος
Ενότητα
2. 3 Βελτίωση των κοινωνικών υποδομών.
Κωδικός
2.3.3
Τίτλος Δράσης
Ολοκλήρωση, εκσυγχρονισμός, βελτίωση κτιριακών και αύλιων υποδομών των σχολείων όλων των βαθμίδων, και δημιουργία αιθουσών εκδηλώσεων
Στόχος και περιγραφή Δράσης
<p>Η δράση αυτή αποσκοπεί στη βελτίωση των βασικών υποδομών του κλάδου της παιδείας. Συγκεκριμένα προτείνεται η επίλυση του προβλήματος στέγασης της Προσχολικής Εκπαίδευσης (που έχει τα περισσότερα προβλήματα), καθώς και της Α/θμιας και Β/βάθμιας εκπαίδευσης), όπως επίσης και η βελτίωση κτιριακών και αύλιων υποδομών των σχολείων όλων των βαθμίδων. Ο στόχος είναι να αρθούν σημαντικά προβλήματα που έχουν σήμερα τα σχολεία με τις κτιριακές τους υποδομές, να γίνουν τα σχολεία ευπρεπέστερα καλύτερα από περιβαλλοντική άποψη και ασφαλέστερα, ώστε να καταστούν και ελκυστικότερα για τους μαθητές και εργαζόμενους. Μεγάλη σημασία έχει η ριζική αλλαγή της νοοτροπίας για το τι είναι αύλιος χώρος, και η αλλαγή της αντίληψης για τη σημασία του αύλιου χώρου στον παιδαγωγικό ρόλο σχολείου. Σημαντική είναι η κατασκευή και λειτουργία εξοπλισμένων αιθουσών εκδηλώσεων για τις ανάγκες των σχολείων, ιδανικά μία ανά σχολείο ή ανά συγκρότημα.</p>
Αναμενόμενες επιπτώσεις
<p>Οι επιπτώσεις της δράσης αυτής είναι προφανείς. Η παιδεία και η κατάρτιση αποτελούν τη βάση για την ανάπτυξη των οικονομικών δραστηριοτήτων ιδιαίτερα στην κατεύθυνση της Κοινωνίας της Γνώσης. Οι επιπτώσεις θα είναι η βελτίωση της ψυχικής υγείας των μαθητών και εργαζομένων, η προσέλευση των μαθητών στα σχολεία τους, και ο εθισμός τους σε ποιοτικότερο περιβάλλον. Επίσης, η δυνατότητα που θα προσφέρουν οι αίθουσες εκδηλώσεων θα προκαλέσει περισσότερες επιστημονικές και πολιτιστικές δραστηριότητες με θετικά κοινωνικά αποτελέσματα και ενίσχυση της επαφής των μαθητών με τα σχολεία τους.</p>
Συνέργιες και συμπληρωματικότητα με άλλες δράσεις
<p>Η ανάπτυξη της παιδείας και κατάρτισης θεωρείται όχι απλώς συμπληρωματική και συνεργειακή αλλά απαραίτητη προϋπόθεση για κάθε άλλη δραστηριότητα.</p>
Φορέας Υλοποίησης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ, ΟΤΑ
Χρηματοδότηση
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ
Προτεραιότητα
Υψηλή

Άξονας
2. Βελτίωση της προσπελασιμότητας και των υπηρεσιών γενικού οικονομικού ενδιαφέροντος
Ενότητα
2. 3 Βελτίωση των κοινωνικών υποδομών.
Κωδικός
2.3.4
Τίτλος Δράσης
Εφαρμογή αειφόρου/ βιοκλιματικού σχεδιασμού σε υπάρχοντα σχολεία
Στόχος και περιγραφή Δράσης
<p>Η δράση αυτή αποσκοπεί στη βελτίωση των βασικών υποδομών του κλάδου της παιδείας. Συγκεκριμένα προτείνεται η δημιουργία Πράσινων Σχολείων σε όλες οι βαθμίδες, και η εφαρμογή βιοκλιματικού σχεδιασμού σε υπάρχοντα σχολεία όπου αυτό είναι εφικτό, στο πλαίσιο της κατεύθυνσης για αειφόρα σχολεία. Στόχος είναι η δημιουργία όσο το δυνατόν περισσότερων τέτοιων σχολείων με μετατροπές στις υπάρχουσες εγκαταστάσεις. Το έργο περιλαμβάνει μελέτες και επανακατασκευές εγκαταστάσεων, συμπεριλαμβανομένων και έργων πρασίνου, δημιουργία εστιών ανακύκλωσης, ενεργειακή αυτονομία με ήπιες μορφές, έργα φυσικού δροσισμού, ψύξης και θέρμανσης.</p>
Αναμενόμενες επιπτώσεις
<p>Οι επιπτώσεις της δράσης αυτής είναι προφανείς. Η παιδεία και η κατάρτιση αποτελούν τη βάση για την ανάπτυξη των οικονομικών δραστηριοτήτων ιδιαίτερα στην κατεύθυνση της Κοινωνίας της Γνώσης. Στο πλαίσιο αυτό, το περιβάλλον μέσα στο οποίο λαμβάνουν χώρα οι εκπαιδευτικές διαδικασίες παίζει σοβαρό ρόλο τόσο για την καλή τους εκπλήρωση, όσο και για τον σεβασμό και αγάπη που εμπνέει στους συμμετέχοντες. Τα περιβαλλοντικά σχολεία μπορούν να αποτελέσουν παραδείγματα-πρότυπα και να δώσουν ένα νέο στίγμα στον τρόπο δόμησης, ακόμη και για άλλου είδους κτήρια. Οι επιπτώσεις έχουν να κάνουν με την ψυχική και σωματική υγεία των μαθητών και εργαζομένων, με τη διάχυση της σχετικής τεχνογνωσίας στο εμπλεκόμενο εργατικό δυναμικό, με την παιδεία των πολιτών εν γένει, αλλά και προφανώς με την προστασία του περιβάλλοντος.</p>
Συνέργιες και συμπληρωματικότητα με άλλες δράσεις
<p>Η ανάπτυξη της παιδείας και κατάρτισης θεωρείται όχι απλώς συμπληρωματική και συνεργειακή αλλά απαραίτητη προϋπόθεση για κάθε άλλη δραστηριότητα.</p>
Φορέας Υλοποίησης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ, ΟΤΑ
Χρηματοδότηση
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ, ΥΠΕΚΑ
Προτεραιότητα
Υψηλή

Άξονας
2. Βελτίωση της προσπελασιμότητας και των υπηρεσιών γενικού οικονομικού ενδιαφέροντος
Ενότητα
2. 3 Βελτίωση των κοινωνικών υποδομών.
Κωδικός
2.3.5
Τίτλος Δράσης
Αύξηση, ενίσχυση των βιβλιοθηκών και των εργαστηρίων των σχολείων δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης
Στόχος και περιγραφή Δράσης
Η δράση αυτή αποσκοπεί στη βελτίωση των βασικών υποδομών του κλάδου της παιδείας. Συγκεκριμένα προτείνεται η ενίσχυση των βιβλιοθηκών ώστε να καταστούν χώροι πολιτιστικής δράσης, η κατασκευή και λειτουργία βιβλιοθηκών όπου δεν υπάρχουν και η δραστική επέκταση, εκσυγχρονισμός των εργαστηρίων των σχολείων δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης.
Αναμενόμενες επιπτώσεις
Οι επιπτώσεις της δράσης αυτής είναι προφανείς. Η παιδεία και η κατάρτιση αποτελούν τη βάση για την ανάπτυξη των οικονομικών δραστηριοτήτων ιδιαίτερα στην κατεύθυνση της Κοινωνίας της Γνώσης. Η ενίσχυση των βιβλιοθηκών και των εργαστηρίων έχει άμεση επίπτωση στην ουσιαστικότερη και βαθύτερη εκπαίδευση των μαθητών, με προφανή γενικότερα θετικά αποτελέσματα. Για τις θετικές επιστήμες τα εργαστήρια είναι εκ των ουκ άνευ για την καλύτερη εκπαίδευση των μαθητών.
Συνέργιες και συμπληρωματικότητα με άλλες δράσεις
Η ανάπτυξη της παιδείας και κατάρτισης θεωρείται όχι απλώς συμπληρωματική και συνεργειακή αλλά απαραίτητη προϋπόθεση για κάθε άλλη δραστηριότητα.
Φορέας Υλοποίησης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ, ΟΤΑ
Χρηματοδότηση
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ
Προτεραιότητα
Υψηλή

Άξονος
2. Βελτίωση της προσπελασιμότητας και των υπηρεσιών γενικού οικονομικού ενδιαφέροντος
Ενότητα
2. 3 Βελτίωση των κοινωνικών υποδομών.
Κωδικός
2.3.6
Τίτλος Δράσης
Επέκταση και αναβάθμιση ηλεκτρονικού εξοπλισμού όλων των βαθμίδων εκπαίδευσης
Στόχος και περιγραφή Δράσης
<p>Στόχος της δράσης είναι η επέκταση και αναβάθμιση του ηλεκτρονικού εξοπλισμού όλων των βαθμίδων εκπαίδευσης, καθώς όπως είναι γνωστό σε διάστημα λίγων ετών ο ηλεκτρονικός εξοπλισμός απαξιώνεται τεχνολογικά. Η συνεχής ανάγκη επικαιροποίησης των γνώσεων συνοδεύεται και από την αντίστοιχη ανάγκη επικαιροποίησης του εξοπλισμού. Ο στόχος είναι το κάθε σχολείο να έχει μια πλήρως εξοπλισμένη αίθουσα πληροφορικής για τις ανάγκες των μαθητών, με ευρεία πρόσβαση τις ώρες που δεν διεξάγεται μάθημα, όπως επίσης και ο εφοδιασμός όλων των γραφείων των καθηγητών με Η/Υ και τα απαραίτητα περιφερειακά.</p>
Αναμενόμενες επιπτώσεις
<p>Οι επιπτώσεις της δράσης αυτής είναι προφανείς. Η παιδεία και η κατάρτιση αποτελούν τη βάση για την ανάπτυξη των οικονομικών δραστηριοτήτων ιδιαίτερα στην κατεύθυνση της Κοινωνίας της Γνώσης. Ο εξοπλισμός των σχολείων με υλικό και λογισμικό θα καταστήσει την εκπαίδευση των μαθητών πιο σύγχρονη και αποτελεσματική, αλλά και ο εξοπλισμός των γραφείων των καθηγητών θα επιταχύνει κι θα βελτιώσει αισθητά την απόδοσή τους, με πολλά άμεσα και έμμεσα θετικά αποτελέσματα κοινωνικής, και οικονομικής φύσεως (παραγωγικότητα).</p>
Συνέργιες και συμπληρωματικότητα με άλλες δράσεις
<p>Η ανάπτυξη της παιδείας και κατάρτισης θεωρείται όχι απλώς συμπληρωματική και συνεργειακή αλλά απαραίτητη προϋπόθεση για κάθε άλλη δραστηριότητα.</p>
Φορέας Υλοποίησης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ, ΟΤΑ
Χρηματοδότηση
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ
Προτεραιότητα
Υψηλή

Άξονας
2. Βελτίωση της προσπελασιμότητας και των υπηρεσιών γενικού οικονομικού ενδιαφέροντος
Ενότητα
2. 3 Βελτίωση των κοινωνικών υποδομών.
Κωδικός
2.3.7
Τίτλος Δράσης
Υποδομές Πολιτισμού
Στόχος και περιγραφή Δράσης
<p>Η δράση αυτή αποσκοπεί στη ανάπτυξη και τη βελτίωση των βασικών υποδομών Πολιτισμού. Συγκεκριμένα προτείνεται: (α) η ανάδειξη των αρχαιολογικών και άλλων πολιτισμικών πόρων και μουσείων, σύμφωνα με το σχεδιασμό και τις προτεραιότητες που έχουν οι αρμόδιες Εφορείες μνημείων και έχουν εγκριθεί από το Νομ. Συμβούλιο μέχρι σήμερα (προβολή, τεκμηρίωση, ηλεκτρονική παρουσίαση, έργα υποδομής, διαχειριστικά ζητήματα, συντονισμός), (β) η κατασκευή νέων πολιτιστικών πόλων (π.χ. ενυδρείο, μυθολογικό πάρκο) κ.λ.π.</p>
Αναμενόμενες επιπτώσεις
<p>Η χωρική ενότητα Κυκλάδων διαθέτει πολιτισμούς πόρους οι οποίοι είναι δυνατόν να χρησιμοποιηθούν για ενίσχυση του τουρισμού και των επισκεπτών. Κάθε ενίσχυση ή βελτίωση των σχετικών υποδομών, πέραν της ανύψωσης του πολιτιστικού επιπέδου των κατοίκων της χωρικής ενότητας βοηθά στην αύξηση της τουριστικής ελκυστικότητας, αυξάνει τον αριθμό των τουριστών και συνεπώς συμβάλλει στην αύξηση του τουριστικού εισοδήματος και της απασχόλησης και ενισχύει τις εξαρτώμενες από τον τουρισμό οικονομικές δραστηριότητες.</p>
Συνέργιες και συμπληρωματικότητα με άλλες δράσεις
<p>Η βελτίωση των πολιτιστικών υποδομών βοηθά στην αύξηση της τουριστικής δραστηριότητας και των εισοδημάτων των κατοίκων που ασχολούνται με τις δραστηριότητες αυτές. Είναι συμπληρωματική δράση και εμφανίζει συνέργεια με τις υπόλοιπες πολιτιστικές και τις τουριστικές υποδομές γιατί ενισχύουν το παραγόμενο έργο τους.</p>
Φορέας Υλοποίησης
ΥΠΠΟΤ, ΟΤΑ
Χρηματοδότηση
ΥΠΠΟΤ, Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου, ΟΤΑ, Ιδιωτικοί Φορείς.
Προτεραιότητα
Υψηλή

Άξονας
2. Βελτίωση της προσπελασιμότητας και των υπηρεσιών γενικού οικονομικού ενδιαφέροντος
Ενότητα
2. 3 Βελτίωση των κοινωνικών υποδομών.
Κωδικός
2.3.8
Τίτλος Δράσης
Διαχείριση αστικών απορριμμάτων
Στόχος και περιγραφή Δράσης
Η δράση αυτή αποσκοπεί στη δημιουργία των απαραίτητων υποδομών για την διαχείριση των απορριμμάτων τα οποία παράγονται στη χωρική ενότητα Κυκλάδων. Συγκεκριμένα προτείνεται η ολοκλήρωση του Νομαρχιακού Σχεδιασμού που προβλέπει την κατασκευή ΧΥΤΑ στα νησιά Μήλος, Σίκινος, Τήνος, Φολέγανδρος.
Αναμενόμενες επιπτώσεις
Οι επιπτώσεις της δράσης αυτής συνδέονται με τη βελτίωση της ποιότητας ζωής των κατοίκων, τη διαφύλαξη του περιβάλλοντος, κ.λ.π. Ιδιαίτερα θετική επίπτωση αναμένεται να έχει στην τουριστική δραστηριότητα δια μέσου της αναβάθμισης της εικόνας των τουριστικών προορισμών.
Συνέργιες και συμπληρωματικότητα με άλλες δράσεις
Συμπληρωματική με άλλες υποδομές διατήρησης και διαφύλαξης του περιβάλλοντος και υποδομές βελτίωσης της ποιότητας της ζωής των κατοίκων.
Φορέας Υλοποίησης
Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου, ΟΤΑ.
Χρηματοδότηση
Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου, ΟΤΑ.
Προτεραιότητα
Υψηλή

Αξονας
2. Βελτίωση της προσπελασιμότητας και των υπηρεσιών γενικού οικονομικού ενδιαφέροντος
Ενότητα
2.4 Βελτίωση των αστικών μεταφορών
Κωδικός
2.4.1
Τίτλος Δράσης
Προώθηση ενός προγράμματος δημιουργίας οργανωμένων χώρων στάθμευσης στους οικιστικούς χώρους και στους χώρους υψηλού τουριστικού ενδιαφέροντος
Στόχος και περιγραφή Δράσης
Η δράση αυτή αποσκοπεί στη βελτίωση των συνθηκών στάθμευσης, στις κεντρικές περιοχές, σε ορισμένες περιφερειακές ζώνες με υψηλές πυκνότητες κατοικίας (σε επόμενη χρονικά φάση), καθώς και σε χώρους υψηλού τουριστικού ενδιαφέροντος. Χωροθετείται κατ' αρχήν στην Ερμούπολη και στη Χώρα της Νάξου, αλλά με τη μορφή συνήθως διαχειριστικών ρυθμίσεων αφορά και μικρότερους οικισμούς. Περιλαμβάνει τη δημιουργία οργανωμένων (κλειστών ή υπαίθριων) χώρων στάθμευσης σε στρατηγικές θέσεις, καθώς και την επέκταση του συστήματος ελεγχόμενης στάθμευσης. Η μείωση της άναρχης στάθμευσης θα βελτιώσει και τις συνθήκες κυκλοφορίας.
Αναμενόμενες επιπτώσεις
Οι επιπτώσεις της δράσης αυτής είναι πολλαπλές: Πρώτον, θα βελτιώσει την κυκλοφορία και στάθμευση. Δεύτερον, θα βελτιώσει το αστικό περιβάλλον, μέσω της μείωσης των εκπομπών καυσαερίων. Τρίτον, θα ενισχύσει την ανταγωνιστικότητα της πόλης, ιδίως όσον αφορά τον αστικό τουρισμό.
Συνέργιες και συμπληρωματικότητα με άλλες δράσεις
Συνέργεια με δράσεις ενίσχυσης της ανταγωνιστικότητας και με δράσεις περιβάλλοντος
Φορέας Υλοποίησης
Δήμοι Νάξου και Ερμούπολης σε συνεργασία με ιδιωτικό τομέα
Χρηματοδότηση
Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου
Προτεραιότητα
Υψηλή

Άξονας
2. Βελτίωση της προσπελασιμότητας και των υπηρεσιών γενικού οικονομικού ενδιαφέροντος
Ενότητα
2.4 Βελτίωση των αστικών μεταφορών
Κωδικός
2.4.2
Τίτλος Δράσης
Βελτίωση ενδοδημοτικών μεταφορών
Στόχος και περιγραφή Δράσης
<p>Η δράση αυτή αφορά τη βελτίωση των υπεραστικών συγκοινωνιών, τόσο με την υλοποίηση μεταφορικών υποδομών όσο και με τον εκσυγχρονισμό του τροχαίου υλικού και των παρεχομένων υπηρεσιών. Συγκεκριμένα προτείνεται (α) η βελτίωση των αστικών συγκοινωνιών των δήμων (λεωφορεία) (β) διάφορες κυκλοφοριακές ρυθμίσεις και ζητήματα στάθμευσης σε τουριστικούς προορισμούς και (γ) συντονισμός δρομολογίων για καλύτερη εξυπηρέτηση του επιβατικού κοινού.</p>
Άναμενόμενες επιπτώσεις
<p>Οι επιπτώσεις της δράσης αυτής είναι πολλαπλές: Πρώτον, θα συμβάλει στην αύξηση της κινητικότητας των κατοίκων με τη μείωση του χρόνου και του κόστους μετακίνησης και την αύξηση της κινητικότητας των αγαθών. Δεύτερον, θα συμβάλει στην αύξηση της παραγωγικότητας των επιχειρήσεων με τη μείωση του ενδοπεριφερειακού μεταφορικού κόστους και την καλύτερη διάχυση της ανάπτυξης. Τρίτον, θα τονώσει τις οικονομικές δραστηριότητες και τον τουρισμό. Τέταρτον, η δράση θα συμβάλει στη βελτίωση της ποιότητας ζωής των κατοίκων της Χωρικής ενότητας.</p> <p>/</p>
Συνέργειες και συμπληρωματικότητα με άλλες δράσεις
<p>Η βελτίωση των υπεραστικών μεταφορών συμβάλει στην αύξηση της παραγωγικότητας και την ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας των επιχειρήσεων των επιχειρήσεων, και βοηθά στη βελτίωση της ποιότητας ζωής της χωρικής ενότητας. Συνεπώς, η συγκεκριμένη δράση είναι συμπληρωματική με σχεδόν όλες τις υποδομές, αφού δημιουργεί τις προϋποθέσεις για την αποτελεσματική αξιοποίησή τους.</p>
Φορέας Υλοποίησης
ΟΤΑ
Χρηματοδότηση
Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου, ΟΤΑ, Ιδιώτες
Προτεραιότητα
Υψηλή

Αξονας
2. Βελτίωση της προσπελασιμότητας και των υπηρεσιών γενικού οικονομικού ενδιαφέροντος
Ενότητα
2. 5 Ενίσχυση των υποδομών της κοινωνίας της πληροφορίας, ώστε να αναπτυχθούν οι υπηρεσίες των Τεχνολογιών Πληροφορικής και Επικοινωνιών (ΤΠΕ).
Κωδικός
2.5.1
Τίτλος Δράσης
Επέκταση ευρυζωνικών δικτύων
Στόχος και περιγραφή Δράσης
<p>Η δράση αυτή αποσκοπεί στη βελτίωση των τηλεπικοινωνιών και την ένταξη των πολιτών του νομού στην Κοινωνία Πληροφορίας. Για την υλοποίηση της δράσης προτείνεται η συνεργασία με την ΕΕΤΤ και την «Κοινωνία της Πληροφορίας» για επέκταση ευρυζωνικών δικτύων, στήριξη με αποτελεσματικές υπηρεσίες προς του πελάτες και η ουσιαστική ενίσχυση υποδομών ΚτΠ για ανάπτυξη υπηρεσιών ΤΠΕ. Οι στόχοι αυτοί επιτυγχάνονται μέσω α) της οργάνωσης σειράς διαβουλεύσεων και εκδηλώσεων, και β) μέσω της δημιουργίας ειδικού γραφείου πληροφόρησης και στήριξης των χρηστών, σε συνεργασία με μια κοινοπραξία παροχών, ή ενός από αυτούς, γ) μέσω της σύναψης συμφωνιών μεταξύ των τοπικών φορέων και παροχών δικτύου και υπηρεσιών για γενικές και εξειδικευμένες υπηρεσίες και δίκτυα.</p>
Αναμενόμενες επιπτώσεις
<p>Οι τηλεπικοινωνίες είναι στενά συνδεδεμένες με τη λειτουργία πολλών επιχειρήσεων, ενώ η ένταξη των επιχειρήσεων και των πολιτών στην κοινωνία της πληροφορίας ενισχύει τη χωρική διάχυση της γνώσης και των πληροφοριών και στην γενικότερη ενημέρωση των επιχειρήσεων και των πολιτών του νομού. Σήμερα η διάχυση των τεχνολογιών αυτών περνά από τις εγκαταστάσεις των παροχών, και συνεχίζεται με τη διαφήμιση, ενώ αφήνει τους πελάτες χρήστες χωρίς ουσιαστική υποστήριξη, αν δεν είναι γνώστες του αντικειμένου. Το ζητούμενο είναι η τοπική κοινωνία να δημιουργήσει δομές που α) θα διασφαλίζουν δημόσια διαβούλευση και στενή συνεργασία των φορέων παροχών και χρηστών και της τοπικής κοινωνίας για την εξάπλωση των προωθημένων δικτύων, που β) θα διασφαλίζουν την αναλυτική πληροφόρηση των χρηστών, αλλά ιδιαίτερα την στήριξή τους στις συνδέσεις και στα προβλήματα που παρουσιάζονται (οι παροχείς όπως ο ΟΤΕ συνήθως θεωρούν υποχρέωσή τους μόνο ότι φτάνει «μέχρι τον τοίχο» του καταναλωτή), που γ) θα εντοπίζουν ανάγκες των χρηστών, θα τις επεξεργάζονται και θα τις μεταφέρουν προς τους φορείς παροχής δικτύου και υπηρεσιών. Οι επιπτώσεις θα είναι η βελτίωση του επιπέδου διαβίωσης μέσω αναβαθμισμένων υπηρεσιών, η μείωση του κόστους των επικοινωνιών, με άμεση επίπτωση σε όλες τις παραγωγικές δραστηριότητες, ιδιαίτερα δε στον τριτογενή τομέα και ειδικότερα στον τουρισμό, η ενίσχυση της τοπικής τεχνογνωσίας στις τεχνολογίες πληροφορικής και επικοινωνιών.</p>
Συνέργειες και συμπληρωματικότητα με άλλες δράσεις
<p>Η βελτίωση της ποιότητας των παρεχόμενων υπηρεσιών από τις επιχειρήσεις των τηλεπικοινωνιών θα συμβάλει στην ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας των επιχειρήσεων, οι οποίες κάνουν χρήση και είναι εξαρτώμενες από τις συγκεκριμένες υπηρεσίες, και στη βελτίωση του επιπέδου διαβίωσης. Συνεπώς, η συγκεκριμένη δράση είναι συμπληρωματική με αυτές που επιδιώκουν την αύξηση της ανταγωνιστικότητας των επενδύσεων σε όλους τους τομείς της παραγωγής, στη βελτίωση της ποιότητας της ζωής των κατοίκων</p>
Φορέας Υλοποίησης
ΟΤΕ, Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου
Χρηματοδότηση
Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου
Προτεραιότητα
Υψηλή

Άξονας
2. Βελτίωση της προσπελασιμότητας και των υπηρεσιών γενικού οικονομικού ενδιαφέροντος
Ενότητα
2. 5 Ενίσχυση των υποδομών της κοινωνίας της πληροφορίας, ώστε να αναπτυχθούν οι υπηρεσίες των Τεχνολογιών Πληροφορικής και Επικοινωνιών (ΤΠΕ).
Κωδικός
2.5.2
Τίτλος Δράσης
Ανάπτυξη ασύρματων δικτύων και υπηρεσιών σε απομακρυσμένες περιοχές
Στόχος και περιγραφή Δράσης
Η δράση αυτή αποσκοπεί στη βελτίωση των τηλεπικοινωνιών και την ένταξη των πολιτών του νομού στην Κοινωνία Πληροφορίας. Για την υλοποίηση της δράσης προτείνεται η ανάπτυξη ασύρματων δικτύων και υπηρεσιών σε απομακρυσμένες περιοχές.
Αναμενόμενες επιπτώσεις
Η ανάπτυξη ασύρματων δικτύων και υπηρεσιών σε απομακρυσμένες περιοχές θα βελτιώσει την ποιότητα ζωής των κατοίκων τους θα συμβάλει στην άρση της απομόνωσης και της συγκράτησης του πληθυσμού, και θα βοηθήσει στην οικονομική ανάπτυξη, πραγματοποιώντας σοβαρή συμβολή στον τομέα του τουρισμού, ιδιαιτέρως του εναλλακτικού που αποτελεί σημαντικό στόχο της χώρας. /
Συνέργειες και συμπληρωματικότητα με άλλες δράσεις
Συνεπώς, η συγκεκριμένη δράση είναι συμπληρωματική με αυτές που επιδιώκουν την βελτίωση της ποιότητας της ζωής των κατοίκων και την ανάπτυξη του τουρισμού
Φορέας Υλοποίησης
ΟΤΕ, Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου
Χρηματοδότηση
ΟΤΕ, Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου
Προτεραιότητα
Υψηλή

Β.4.4.3 ΑΝΑΒΑΘΜΙΣΗ ΚΑΙ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΤΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΚΑΙ ΠΡΟΛΗΨΗ ΚΙΝΔΥΝΩΝ

Ο Τρίτος Άξονας Δράσης περιλαμβάνει κατά κύριο λόγο παρεμβάσεις στον τομέα του περιβάλλοντος. Το μεγαλύτερο τμήμα του νομού, χαρακτηρίζεται για το ιδιαίτερα καλαίσθητο τοπίο του. Τα ύδατα της περιοχής αποτελούν ένα σημαντικό πόρο ζωής για τη γεωργία, τα νοικοκυριά, τις δραστηριότητες αναψυχής, κλπ. Με δεδομένη τη σημασία που αποδίδει η αναπτυξιακή στρατηγική της χωρικής ενότητας στην προστασία και διαχείριση του περιβάλλοντος.

Οι θεματικές ενότητες παρέμβασης του Τρίτου Άξονα Δράσης

1. Προώθηση της αειφόρου ανάπτυξης με εναρμόνιση της σχέσης αγοράς και φυσικών πόρων.
2. Προώθηση μέτρων πρόληψης φυσικών και τεχνολογικών κινδύνων.
3. Προώθηση μέτρων συμμόρφωσης προς το σχετικό κανονιστικό πλαίσιο της ΕΕ.

Ο άξονας αυτός επιχειρεί μια συνολική στρατηγική προστασίας και αξιοποίησης αυτών των στοιχείων που χαρακτηρίζουν την φυσιογνωμία του νομού. Οι δράσεις που προτείνονται στις τέσσερις θεματικές ενότητες που περιλαμβάνει στοχεύουν στην προώθηση της αειφόρου ανάπτυξης και την όσο το δυνατόν καλύτερη εναρμόνιση της σχέσης μεταξύ αγοράς και φυσικών πόρων. Η ολοκληρωμένη διαχείριση και προστασία των οικοσυστημάτων της περιοχής αποτελεί ένα στρατηγικό στόχο προτεραιότητας που εξειδικεύεται σε ειδικά μέτρα ορθολογικής διαχείρισης των υδάτινων και εδαφικών πόρων, όπως πρόληψης της ρύπανσης του θαλάσσιου περιβάλλοντος και πρόληψης φυσικών και τεχνολογικών κινδύνων.

Επίσης περιλαμβάνονται δράσεις οι οποίες αφορούν στη θεσμική προσαρμογή με το κανονιστικό πλαίσιο της ΕΕ. Από τις θεσμικές παρεμβάσεις σημαντική προτεραιότητα δίνεται στην δημιουργία Νομαρχιακού Παρατηρητηρίου Περιβάλλοντος, ενώ κρίνεται σκόπιμη η προώθηση μέτρων συμμόρφωσης προς το σχετικό κανονιστικό πλαίσιο της ΕΕ για ζητήματα περιβάλλοντος, με χαρακτηριστικά παραδείγματα τις προστατευόμενες περιοχές και τον έλεγχο ιχθυαποθεμάτων.

Προτείνονται επίσης πιο ενεργητικές μορφές προστασίας του περιβάλλοντος όπως προώθηση καθαρότερων μεθόδων μεταφοράς, ενίσχυση των επενδύσεων που αυξάνουν την αποδοτικότητα της ενέργειας και ανάπτυξη και χρήση ανανεώσιμης ενέργειας.

Τέλος, εξαιρετική σημασία δίνεται σε προγράμματα αστικής ανάπτυξης για την αναβάθμιση του αστικού περιβάλλοντος με την προώθηση προγράμματος ολοκληρωμένων αναπλάσεων στους μεγαλύτερους οικισμούς του νομού καθώς επίσης για την αύξηση χώρων πρασίνου στους μεγαλύτερους οικισμούς.

Το εύρος των παρεμβάσεων καλύπτει όλους σχεδόν τους τομείς που σχετίζονται τόσο με το φυσικό όσο και με το ανθρωπογενές περιβάλλον και ανταποκρίνονται στις σύγχρονες μεθόδους ανάπτυξης και περιβαλλοντικής διαχείρισης και πρακτικής που χρησιμοποιούνται διεθνώς. Όλες αυτές οι δράσεις έχουν έντονες θετικές συνέργιες με τις αναπτυξιακές πρωτοβουλίες των άλλων αξόνων και συμβάλλουν στη διαμόρφωση ενός μοντέλου βιώσιμης ανάπτυξης σε όλους τους τομείς της οικονομίας.

Άξονας
3. Αναβάθμιση και προστασία του περιβάλλοντος και πρόληψη κινδύνων
Ενότητα
3.1 Προώθηση της αειφόρου ανάπτυξης με εναρμόνιση της σχέσης αγοράς και φυσικών πόρων.
Κωδικός
3.1.1
Τίτλος Δράσης
Εφαρμογή μέτρων πρόληψης της ρύπανσης του θαλάσσιου περιβάλλοντος των Κυκλάδων και διατήρησης των σπάνιων ειδών
Στόχος και περιγραφή Δράσης
Η δράση περιλαμβάνει: α) τον έλεγχο για αποτροπή πετρελαιοκηλίδων και β) την εφαρμογή μέτρων διατήρησης των σπάνιων θαλάσσιων (μεσογειακή φώκια, δελφίνια).
Αναμενόμενες επιπτώσεις
Επιβίωση και διατήρηση σπάνιων ειδών όπως αναφέρθηκαν πιο πάνω.
Συνέργιες και συμπληρωματικότητα με άλλες δράσεις
Φορέας Υλοποίησης
Δήμοι
Χρηματοδότηση
ΥΠΕΚΑ, ΥΑΑΤ
Προτεραιότητα
Μέση

Αξονας
3. Αναβάθμιση και προστασία του περιβάλλοντος και πρόληψη κινδύνων
Ενότητα
3.1 Προώθηση της αειφόρου ανάπτυξης με εναρμόνιση της σχέσης αγοράς και φυσικών πόρων.
Κωδικός
3.1.2
Τίτλος Δράσης
Προσέλκυση μονάδων ανακύκλωσης απορριμμάτων
Στόχος και περιγραφή Δράσης
Στόχος της δράσης είναι η αξιοποίηση μέσω της ανακύκλωσης και της παραγωγής βιο-αερίου και ανάκτησης πρώτων υλών των παντός τύπου αστικών απορριμμάτων, που σήμερα κατευθύνονται στις χωματερές της χωρικής ενότητας. Η ενεργητική αξιοποίηση των απορριμμάτων, αποτελεί υπόθεση μεγάλης επένδυσης στην περιοχή, ο τόπος εγκατάστασης της οποίας θα πρέπει να χωροθετηθεί και να ακολουθηθεί μία διαδικασία διερεύνησης επενδυτικών σχημάτων, που ενδιαφέρονται να τοποθετήσουν κεφάλαια στο συγκεκριμένο επενδυτικό αντικείμενο.
Αναμενόμενες επιπτώσεις
Ουσιαστική προστασία του περιβάλλοντος, δημιουργία θέσεων απασχόλησης, καλύτερο τουριστικό προϊόν, ενίσχυση των ανταγωνιστικών πλεονεκτημάτων της χωρικής ενότητας, εισροή νέων τεχνολογιών, δημιουργία νέων ενεργειακών πόρων και ανάκτησης πρώτων υλών.
Συνέργιες και συμπληρωματικότητα με άλλες δράσεις
Προγράμματα ανακύκλωσης βιομηχανικών και αστικών απορριμμάτων, προγράμματα δημιουργίας κέντρων συγκέντρωσης απορριμμάτων, Marketing Plan Νομού, προσέλκυσης ξένων επενδυτών
Φορέας Υλοποίησης
Ο.Τ.Α, ιδιώτες επενδυτές
Χρηματοδότηση
ΥΠΕΚΑ, Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου, ιδιωτική συμμετοχή
Προτεραιότητα
Υψηλή

Άξονας
3. Αναβάθμιση και προστασία του περιβάλλοντος και πρόληψη κινδύνων
Ενότητα
3.1 Προώθηση της αειφόρου ανάπτυξης με εναρμόνιση της σχέσης αγοράς και φυσικών πόρων.
Κωδικός
3.1.3
Τίτλος Δράσης
Προώθηση σχημάτων σύμπραξης για ΑΠΕ (αιολικές μονάδες, γεωθερμία) και αφαλάτωση
Στόχος και περιγραφή Δράσης
Στόχος της δράσης είναι να εντοπιστούν περιοχές στον Νομό, όπου μπορούν να αναπτυχθούν έργα ενεργειακού προσανατολισμού, με την αξιοποίηση Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας καθώς και έργα αφαλάτωσης, εφόσον υπάρχει ανάγκη, αλλά και των πηγών Νάξου και Πάρου αξιοποιώντας και την τεχνολογική εξέλιξη στον τομέα αυτό. Η προώθηση της υλοποίησης των έργων αυτών μπορεί να αξιοποιήσει το νέο νομοθετικό πλαίσιο περί Συμπράξεων Δημόσιου Ιδιωτικού Τομέα
Αναμενόμενες επιπτώσεις
Προέλκυση επενδυτικών κεφαλαίων, ενίσχυση του ενεργειακού ισοζυγίου, μείωση της εξάρτησης από συμβατικούς ενεργειακούς πόρους, αντιμετώπιση προβλημάτων ενεργειακής απομόνωσης και λειψυδρίας, αύξηση της απασχόλησης, ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας της χωρικής ενότητας
Συνέργιες και συμπληρωματικότητα με άλλες δράσεις
Με άλλες δράσεις ιδιωτικών επενδύσεων στην ενέργεια και στην συμπαραγωγή, με το αναπτυξιακό πρόγραμμα της ΔΕΗ
Φορέας Υλοποίησης
ΟΤΑ, ΥΠΕΚΑ, Υπουργείο Εσωτερικών, ΥΠΑΝ, ιδιώτες
Χρηματοδότηση
ΥΠΑΝ, πιστωτικά ιδρύματα, ιδιώτες επενδυτές
Προτεραιότητα
Υψηλή

Αξονας
3. Αναβάθμιση και προστασία του περιβάλλοντος και πρόληψη κινδύνων
Ενότητα
3.1 Προώθηση της αειφόρου ανάπτυξης με εναρμόνιση της σχέσης αγοράς και φυσικών πόρων.
Κωδικός
3.1.4
Τίτλος Δράσης
Υπολογισμός (μελέτη) τουριστικής φέρουσας ικανότητας και οργάνωσης τουριστικής ανάπτυξης των νησιών με γνώμονα την αειφορία και τη διατήρηση του φυσικού περιβάλλοντος
Στόχος και περιγραφή Δράσης
Στόχος της δράσης είναι η εκπόνηση μελέτης στην οποία θα προτείνονται τρόποι οργάνωσης της τουριστικής ανάπτυξης των νησιών, όχι με τρόπο άναρχο όπως κατά κόρον έχει γίνει στο παρελθόν, αλλά με σεβασμό στην πολιτιστική παράδοση της περιοχής και στην προστασία του φυσικού περιβάλλοντος. Η μελέτη θα υπολογίζει την τουριστική φέρουσα ικανότητα ανά Δήμο, όχι μόνο των τουριστών που διανυκτερεύουν, αλλά και των ημερήσιων επισκεπτών.
Αναμενόμενες επιπτώσεις
Η μείωση της τουριστικής πίεσης σε ορισμένες περιοχές και η διάχυση των τουριστών-επισκεπτών σε άλλες. /
Συνέργιες και συμπληρωματικότητα με άλλες δράσεις
Η συγκεκριμένη δράση σχετίζεται με τον τουριστικό χωρικό σχεδιασμό. Επίσης δρά συμπληρωματικά με την ανάπτυξη εναλλακτικών μορφών τουρισμού και με τη συντήρηση και ανάδειξη της πολιτιστικής κληρονομιάς του υπαιθρου χώρου.
Φορέας Υλοποίησης
Δήμοι
Χρηματοδότηση
ΥΠΠΟΤ
Προτεραιότητα
Υψηλή

Αξονας	Αξονας
1.	Αναβάθμιση και προστασία του περιβάλλοντος και πρόληψη κινδύνων
Ενότητα	Ενότητα
3.1	Πρώθηση της αειφόρου ανάπτυξης με εναρμόνιση της σχέσης αγοράς και φυσικών πόρων.
Κωδικός	Κωδικός
3.1.5	
Τίτλος Δράσης	Τίτλος Δράσης
	Πρόγραμμα μέτρησης παροχής ρεμάτων, χημισμού υδρο-αρδευτικών νερών και εγκατάστασης δικτύου μετεωρολογικών σταθμών
Στόχος και περιγραφή Δράσης	Στόχος και περιγραφή Δράσης
	Η δράση αυτή αποσκοπεί α) στη συνεχή συλλογή στοιχείων παροχής των ρεμάτων της χωρικής ενότητας και του χημισμού τους, μετρήσεις στάθμης των γεωτρήσεων και του χημισμού των νερών τους και β) στην εγκατάσταση μετεωρολογικών σταθμών σε επιλεγμένα σημεία της Χωρικής ενότητας.
Αναμενόμενες επιπτώσεις	Αναμενόμενες επιπτώσεις
	Η δράση αναμένεται ότι θα συμβάλει στη σωστή διαχείριση των υπογείων και επιφανειακών νερών, με τη λήψη των κατάλληλων διοικητικών μέτρων και θα βοηθήσει τα μέγιστα στη σωστή μελέτη των εγχειοβελτιωτικών έργων, των έργων ταμίευσης νερού και των έργων εμπλουτισμού των υπογείων υδάτων.
Συνέργειες και συμπληρωματικότητα με άλλες δράσεις	Συνέργειες και συμπληρωματικότητα με άλλες δράσεις
	Η δράση αυτή εμφανίζει συμπληρωματικότητα με πολλές άλλες υποδομές, όπως οι υποδομές αγροτικής παραγωγής, οι ενεργειακές υποδομές, τουριστικές κ.λ.π.
Φορέας Υλοποίησης	Φορέας Υλοποίησης
	ΥΑΑΤ, Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου
Χρηματοδότηση	Χρηματοδότηση
	Περιφέρεια Αιγαίου
Προτεραιότητα	Προτεραιότητα
	Υψηλή

Αξονας
3. Αναβάθμιση και προστασία του περιβάλλοντος και πρόληψη κινδύνων
Ενότητα
3.2 Προώθηση μέτρων πρόληψης φυσικών και τεχνολογικών κινδύνων.
Κωδικός
3.2.1
Τίτλος Δράσης
Έλεγχος γεωτρήσεων και προγραμματισμός ορθολογικής διαχείρισης υπόγειου νερού τόσο για ύδρευση, όσο και για άρδευση.
Στόχος και περιγραφή Δράσης
Η δράση περιλαμβάνει σχέδια διαχείρισης υπόγειων υδάτων των νησιών Νάξος, Άνδρος, Πάρος και Θήρα. Ακόμη περιλαμβάνει την επιβολή περιορισμών στις γεωτρήσεις και την έκδοση αδειών λειτουργίας γεωτρήσεων από τις αρμόδιες υπηρεσίες με βάση τα υδάτινα αποθέματα. Προτείνεται η συνεχής παρακολούθηση ικανού αριθμού γεωτρήσεων σε όλη τη χωρική ενότητα όσον αφορά τον χημισμό του νερού και την μεταβολή της στάθμης τους.
Αναμενόμενες επιπτώσεις
Οι επιπτώσεις της δράσης αναμένεται να είναι ιδιαίτερα σημαντικές και αφορούν στην καλύτερη αξιοποίηση του νερού, την αποφυγή πτώσης του υδροφόρου ορίζοντα, την αποτροπή δημιουργίας παθογενών εδαφών. /
Συνέργιες και συμπληρωματικότητα με άλλες δράσεις
Η δράση είναι συμπληρωματική το πλαισίου εξοικονόμησης υδατικών πόρων, με τα έργα εμπλουτισμού των υπόγειων υδροφορέων και ταμίευσης επιφανειακών υδάτων.
Φορέας Υλοποίησης
Δήμοι
Χρηματοδότηση
ΥΠΕΚΑ, ΥΑΑΤ, Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου
Προτεραιότητα
Μέση

Άξονας
3. Αναβάθμιση και προστασία του περιβάλλοντος και πρόληψη κινδύνων
Ενότητα
3.2 Προώθηση μέτρων πρόληψης φυσικών και τεχνολογικών κινδύνων.
Κωδικός
3.2.2
Τίτλος Δράσης
Έργα εμπλουτισμού υπόγειων υδροφορέων
Στόχος και περιγραφή Δράσης
Κατασκευή μικρών φραγμάτων σε ρέματα, με στόχο τον εμπλουτισμό του υπόγειου υδροφορέα, αφού προηγηθούν γεωλογικές μελέτες στα ρέματα για τα οποία υπάρχει ενδιαφέρον, για την καταλληλότητα ή όχι των εδαφών (διαπερατά ή αδιαπερατά εδάφη)
Αναμενόμενες επιπτώσεις
Ανοδος της στάθμης του υπόγειου υδροφορέα
Συνέργιες και συμπληρωματικότητα με άλλες δράσεις
Η δράση είναι συμπληρωματική με τις δράσεις ελέγχου γεωτρήσεων και προγραμματισμού ορθολογικής διαχείρισης υπόγειου νερού για ύδρευση και άρδευση, καθώς και με τα έργα ταμίευσης επιφανειακών υδάτων.
Φορέας Υλοποίησης
Ο.Τ.Α, ΔΑΣΑΡΧΕΙΑ.
Χρηματοδότηση
ΥΠΕΚΑ, ΥΑΑΤ, Περιφέρεια νοτίου Αιγαίου
Προτεραιότητα
Μέση

Άξονας
3. Αναβάθμιση και προστασία του περιβάλλοντος και πρόληψη κινδύνων
Ενότητα
3.2 Προώθηση μέτρων πρόληψης φυσικών και τεχνολογικών κινδύνων.
Κωδικός
3.2.3
Τίτλος Δράσης
Έργα ταμίευσης επιφανειακών υδάτων
Στόχος και περιγραφή Δράσης
Κατασκευή λιμνοδεξαμενών, ιδιαίτερα στην περιοχή Νάξου. Υπάρχει ήδη μελέτη για κατασκευή λιμνοδεξαμενής όγκου 3,5 εκατομ. κ.μ., η οποία χρειάζεται επικαιροποίηση.
Αναμενόμενες επιπτώσεις
Εξοικονόμηση επιφανειακών νερών και αντικατάσταση γεωτρήσεων
Συνέργιες και συμπληρωματικότητα με άλλες δράσεις
Η δράση είναι συμπληρωματική με τις δράσεις ελέγχου γεωτρήσεων και προγραμματισμού ορθολογικής διαχείρισης υπόγειου νερού για ύδρευση και άρδευση, καθώς και με τα έργα εμπλουτισμού υπόγειων υδροφορέων.
Φορέας Υλοποίησης
ΥΑΑΤ, Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου
Χρηματοδότηση
ΥΠΕΚΑ, Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου, ΥΑΑΤ
Προτεραιότητα
Υψηλή

Άξονας
3. Αναβάθμιση και προστασία του περιβάλλοντος και πρόληψη κινδύνων
Ενότητα
3.2 Προώθηση μέτρων πρόληψης φυσικών και τεχνολογικών κινδύνων.
Κωδικός
3.2.4
Τίτλος Δράσης
Επέκταση και αναβάθμιση δικτύου παρακολούθησης Μετεωρολογικών παραμέτρων
Στόχος και περιγραφή Δράσης
Η ίδρυση σωστά κατανομημένων στον χώρο μετεωρολογικών σταθμών θα προσφέρει τη δυνατότητα α) καλύτερης εκμετάλλευσης και διαχείρισης των υδατικών πόρων και β) καλύτερου προγραμματισμού και σχεδιασμού εγχειοβελτιωτικών έργων (φράγματα, λιμνοδεξαμενές, έργα εμπλουτισμού κ.α.)
Αναμενόμενες επιπτώσεις
Σωστός προγραμματισμός και σχεδιασμός εγχειοβελτιωτικών έργων
Συνέργιες και συμπληρωματικότητα με άλλες δράσεις
Η δράση σχετίζεται με τις παραπάνω δράσεις
Φορέας Υλοποίησης
Δήμοι
Χρηματοδότηση
Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου, Ο.Τ.Α
Προτεραιότητα
Υψηλή

Άξονας
3. Αναβάθμιση και προστασία του περιβάλλοντος και πρόληψη κινδύνων
Ενότητα
3.3 Προώθηση μέτρων συμμόρφωσης προς το σχετικό κανονιστικό πλαίσιο της ΕΕ.
Κωδικός
3.3.1
Τίτλος Δράσης
Παρακολούθηση και εφαρμογή μέτρων για την προστασία των ιχθυοαποθεμάτων, τον περιορισμό της υπεραλίευσης και την προστασία του εισοδήματος των αλιέων - εκπόνηση διαχειριστικού Προγράμματος, στα αλιευτικά πεδία της χωρικής ενότητας
Στόχος και περιγραφή Δράσης
Η δράση περιλαμβάνει σύστημα παρακολούθησης της δυναμικής των ιχθυοαποθεμάτων συνοδευόμενη από ευέλικτη διαχείριση. Αυτό σημαίνει ότι η καταγραφή και παρακολούθηση του ύψους των ιχθυοαποθεμάτων θα λαμβάνεται υπόψη προκειμένου να ρυθμιστεί το ανώτατο επιτρεπόμενο όριο αλιείας. Μελέτη των αποτελεσμάτων χρήσης εργαλείων και μεθόδων αλιείας με την μεγαλύτερη δυνατή επιλογή των προς αλίευση μεγεθών, (έξοδος μεγάλων ατόμων από το ιχθυαπόθεμα), με στόχο την αειφορία του συστήματος. Προτάσεις για την περίπτωση αλλαγής δραστηριοτήτων των απασχολουμένων στην αλιεία κατά την περίοδο με μειωμένη έως μηδενική αλιευτική δραστηριότητα (περίοδοι αλιανάπαυσης των αλιευτικών πεδίων)
Αναμενόμενες επιπτώσεις
Προστασία των ιχθυοαποθεμάτων και αειφορική διαχείρισή τους. Επίσης προστασία της θαλάσσιας περιοχής και όχι μόνο, από φαινόμενα εξάντλησης ή αλλαγής της πανίδας του.
Συνέργιες και συμπληρωματικότητα με άλλες δράσεις
Η δράση είναι συμπληρωματική με όλες τις δράσεις που επιδιώκουν την προστασία του περιβάλλοντος.
Φορέας Υλοποίησης
Εποπτεία Αλιείας, ΟΤΑ, ΙΔΙΩΤΕΣ.
Χρηματοδότηση
ΥΑΑΤ, Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου
Προτεραιότητα
Υψηλή

Άξονας
3. Αναβάθμιση και προστασία του περιβάλλοντος και πρόληψη κινδύνων
Ενότητα
3.3 Προώθηση μέτρων συμμόρφωσης προς το σχετικό κανονιστικό πλαίσιο της ΕΕ.
Κωδικός
3.3.2
Τίτλος Δράσης
Δημιουργία ιχθυογεννητικού σταθμού και Κέντρου ελέγχου ιχθυοαποθεμάτων.
Στόχος και περιγραφή Δράσης
Μελέτη δυνατοτήτων εμπλουτισμού της θαλάσσιας περιοχής Κυκλάδων και όχι μόνο με την κατασκευή ερευνητικού αλιευτικού κέντρου-ιχθυογεννητικού σταθμού στην περιοχή των Κουφονησιών για τον καθορισμό την αξιολόγηση των αλιευτικών πεδίων, των ιχθυοαποθεμάτων.
Αναμενόμενες επιπτώσεις
Προστασία των ιχθυοαποθεμάτων και αειφορική διαχείρισή τους. Επίσης προστασία του Παγασητικού Κόλπου και όχι μόνο, από φαινόμενα εξάντλησης ή αλλαγής της πανίδας του.
Συνέργιες και συμπληρωματικότητα με άλλες δράσεις
Η δράση είναι συμπληρωματική με όλες τις δράσεις που επιδιώκουν την προστασία του περιβάλλοντος.
Φορέας Υλοποίησης
Εποπτεία Αλιείας, ΟΤΑ, ΙΔΙΩΤΕΣ
Χρηματοδότηση
ΥΑΑΤ, Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου
Προτεραιότητα
Μέση

Β.4.4.4 ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΑΝΘΡΩΠΙΝΟΥ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ ΚΑΙ ΠΡΟΩΘΗΣΗ ΤΗΣ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ

Το ανθρώπινο δυναμικό αποτελεί ένας από τους σημαντικότερους πόρους και συντελεστές ανάπτυξης της Χωρικής ενότητας. Οι σύγχρονες στρατηγικές ενδογενούς ανάπτυξης αποδίδουν μεγάλη σημασία στην ανάπτυξη ενός ανθρώπινου κεφαλαίου το οποίο θα διαθέτει τα κατάλληλα ποιοτικά χαρακτηριστικά και δεξιότητες και θα είναι προσαρμόσιμο στις αλλαγές τις οποίες επιφέρουν η οικονομία της γνώσης και η τεχνολογική πρόοδος. Η έμφαση στα ποιοτικά στοιχεία του ανθρώπινου δυναμικού απαιτεί ένα σύγχρονο τοπικό σύστημα εκπαίδευσης, κατάρτισης και επανακατάρτισης, στο οποίο να έχει εύκολη πρόσβαση. Η σύγχρονη στρατηγική της τοπικής ανάπτυξης δίνει επίσης ιδιαίτερη σημασία στην κοινωνική συνοχή και στην ανάγκη προστασίας απειλούμενων από την ανεργία ανθρώπινων πόρων.

Οι θεματικές ενότητες παρέμβασης του Τέταρτου Άξονα Δράσης

1. Ανάπτυξη και βελτίωση των συστημάτων εκπαίδευσης και κατάρτισης, προώθηση στρατηγικών δια βίου μάθησης και σύνδεσης τους με την απασχόληση και τις ανάγκες της κοινωνίας και της οικονομίας
2. Ενίσχυση των θεσμών της αγοράς εργασίας και της κοινωνικής μέριμνας
3. Προώθηση μέτρων στήριξης της κοινωνικής ένταξης.

Τα μέτρα που προτείνονται στις τρεις θεματικές ενότητες αυτού του άξονα αφορούν την ανάπτυξη των συστημάτων εκπαίδευσης και κατάρτισης και σύνδεσής τους με τις ανάγκες της κοινωνίας και της οικονομίας, στην αντιμετώπιση της ανεργίας και στην αύξηση της απασχόλησης, καθώς και στην διαμόρφωση κοινωνικής πολιτικής σε τοπικό επίπεδο για την αντιμετώπιση κρίσιμων προβλημάτων ανάπτυξης και ανθρώπινου δυναμικού.

Η πολιτικές ενίσχυσης της ανταγωνιστικότητας των τοπικών επιχειρήσεων με τη δημιουργία ενός καλά καταρτισμένου εργατικού δυναμικού και οι πολιτικές αντιμετώπισης της ανεργίας αποτελούν τους δύο βασικούς στόχους των δράσεων που προτείνονται. Η πρώτη θεματική ενότητα του άξονα περιλαμβάνει μια σειρά από

δράσεις οι οποίες επιχειρούν να συνδέσουν σε τοπικό επίπεδο την εκπαίδευση με την αγορά εργασίας και τις προοπτικές απασχόλησης και να διαμορφώσουν μια ενιαία στρατηγική πρόσβασης του ανθρώπινου δυναμικού στην «ευρεία-ολοκληρωμένη γνώση». Σε αυτή την κατεύθυνση, δράσεις όπως η δικτύωση και συνεργασία των τοπικών φορέων κατάρτισης, η δημιουργία μόνιμης επιτροπής πανεπιστημίου - παραγωγικών φορέων - τοπικών φορέων για την διαμόρφωση πλαισίου συνεργασίας σε θέματα εκπαίδευσης και κατάρτισης και η ενίσχυση της ενδοεπιχειρησιακής κατάρτισης συμβάλλουν στην αναβάθμιση του ανθρώπινου δυναμικού.

Η δεύτερη θεματική ενότητα του άξονα περιλαμβάνει δράσεις ενίσχυσης των θεσμών της αγοράς εργασίας και των θεσμών κοινωνικής μέριμνας, ενώ η τρίτη περιλαμβάνει δράσεις κοινωνικής ένταξης. Στο θεσμικό επίπεδο προτείνεται η δημιουργία παρατηρητηρίου απασχόλησης καθώς και η δημιουργία δικτύου φορέων άσκησης κοινωνικής πολιτικής και ο συντονισμός της δράσης τους. Η άσκηση κοινωνικής πολιτικής σε τοπικό επίπεδο είναι σημαντική παράμετρος για την οικονομική και κοινωνική ανάπτυξη της χωρικής ενότητας. Σημαντικό ρόλο θα μπορούσε να διαδραματίσει η θεσμοθέτηση ενός τοπικού πόρου για την άσκηση κοινωνικής πολιτικής, ο οποίος θα στήριζε ένα είδος τοπικού δικτύου προστασίας για την καταπολέμηση της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού.

Η αξιοποίηση και συνέχιση ειδικών προγραμμάτων για μακροχρόνια άνεργους, για νεοεισερχόμενους στην αγορά εργασίας και νέους επαγγελματίες, για ΑΜΕΑ, προγράμματα υποστήριξης μονογονεακών οικογενειών, κλπ, αποτελούν ενδεικτικά ορισμένους τομείς παρέμβασης για πληθυσμιακές ομάδες που χρήζουν ιδιαίτερης φροντίδας.

Στις δράσεις αυτές περιλαμβάνονται και τα προγράμματα ενσωμάτωσης του αλλοδαπού εργατικού δυναμικού στο σύστημα κατάρτισης, η ενίσχυση της κοινωνικής οικονομίας και της γυναικείας επιχειρηματικότητας.

Άξονας
4. Ανάπτυξη Ανθρώπινου δυναμικού και προώθηση της Απασχόλησης
Ενότητα
4.1 Ανάπτυξη και βελτίωση των συστημάτων εκπαίδευσης και κατάρτισης, προώθηση στρατηγικών δια βίου μάθησης και σύνδεσης τους με την απασχόληση και τις ανάγκες της κοινωνίας και της οικονομίας
Κωδικός
4.1.1
Τίτλος Δράσης
Ανάπτυξη και αναβάθμιση των συστημάτων εκπαίδευσης και κατάρτισης σε συνεργασία με τοπικά εκπαιδευτικά κέντρα και τους παραγωγικούς φορείς
Στόχος και περιγραφή Δράσης
Με τις αποφάσεις του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου της Λισσαβόνας τον Μάρτιο 2000 τονίστηκε ότι η προτεραιότητα στη δια βίου μάθηση ως βασικού στοιχείου του ευρωπαϊκού κοινωνικού μοντέλου. Τα έργα της δια βίου μάθησης περιλαμβάνονται η ανάλυση των αναγκών κατάρτισης, η αναζήτηση νέων μορφών οργάνωσης της κατάρτισης και η προσαρμογή του περιεχομένου της κατάρτισης στις νέες συνθήκες. Με βάση αυτά προτείνεται η ενίσχυση των δομών που παρέχουν επαγγελματική κατάρτιση και δια βίου μάθηση στο Νομό Κυκλάδων αλλά και η προώθηση εναλλακτικών μορφών κατάρτισης για τις απομακρυσμένες περιοχές (εξ' αποστάσεως κατάρτιση, τηλεκατάρτιση) σε συνδυασμό με την προώθηση της τεχνολογίας και των ευρυζωνικών δικτύων και την δημιουργία κέντρων που προσφέρουν την πρόσβαση στο διαδίκτυο τουλάχιστον ένα σε κάθε έδρα δήμου.
Αναμενόμενες επιπτώσεις
Οι επιπτώσεις αυτής της δράσης θα είναι σημαντικές γιατί θα δημιουργήσει συνέργιες και συμπληρωματικότητα ανάμεσα στις δράσεις των φορέων για την ανάπτυξη της περιοχής.
Συνέργιες και συμπληρωματικότητα με άλλες δράσεις
Η δράση αυτή θα βοηθήσει την κοινωνική και αναπτυξιακή πολιτική που ασκείται σε τοπικό επίπεδο και θα υποστηρίξει την αγορά εργασίας ενώ θα προάγει την ανάπτυξη του ανθρώπινου δυναμικού και της απασχόλησης.
Φορέας Υλοποίησης
Ο.Τ.Α, Φορείς Κατάρτισης Αυτοδιοίκησης
Χρηματοδότηση
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ, ΤΕΔΚ, Υπουργείο Εργασίας
Προτεραιότητα
Υψηλή

Άξονος
4. Ανάπτυξη Ανθρώπινου δυναμικού και προώθηση της Απασχόλησης
Ενότητα
4.1 Ανάπτυξη και βελτίωση των συστημάτων εκπαίδευσης και κατάρτισης, προώθηση στρατηγικών δια βίου μάθησης και σύνδεσης τους με την απασχόληση και τις ανάγκες της κοινωνίας και της οικονομίας
Κωδικός
4.1.2
Τίτλος Δράσης
Προγράμματα κατάρτισης εστιασμένα σε Νέους Επιχειρηματίες
Στόχος και περιγραφή Δράσης
<p>Με σκοπό την ενίσχυση της επιχειρηματικότητας και της ανταγωνιστικότητας της οικονομίας χρειάζεται να αναπτυχθούν μηχανισμοί ενίσχυσης της επιχειρηματικότητας των νέων. Οι επιχειρήσεις της χωρικής ενότητας αντιμετωπίζουν σήμερα τις συνέπειες του έντονου ανταγωνισμού από την εφαρμογή των πολιτικών της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την Ενιαία Αγορά και από την παγκοσμιοποίηση της οικονομίας. Με σκοπό την στήριξη της τοπικής επιχειρηματικότητας θα πρέπει να αναπτυχθούν προγράμματα ενδυνάμωσης της, που θα αναφέρονται κυρίως στους νέους. Μερικά από τα προγράμματα ενδυνάμωσης της επιχειρηματικότητας θα μπορούσαν να είναι η δημιουργία ενός τοπικού μηχανισμού υποστήριξης της επιχειρηματικής δραστηριότητας, σαν αυτούς που λειτουργούν σε περιοχές της βόρειας Ευρώπης, και ειδικότερα η δημιουργία ενός μηχανισμού υποστήριξης των μικρομεσαίων επιχειρήσεων. Ο τελευταίος θα παρέχει στους επιχειρηματίες της Χωρικής ενότητας και κυρίως στους νέους ουσιαστική υποστήριξη με συμβουλευτικό χαρακτήρα με σκοπό την βελτίωση των συνθηκών ανάπτυξης επιχειρήσεων και την απώτερη συνολική ανάπτυξη του νομού.</p>
Αναμενόμενες επιπτώσεις
Η δράση αυτή θα αναπτύξει το κλίμα επιχειρηματικότητας και θα αυξήσει την απασχόληση.
Συνέργιες και συμπληρωματικότητα με άλλες δράσεις
Η δράση αυτή ενισχύει τους θεσμούς υποστήριξης της αγοράς εργασίας και προάγει την ανάπτυξη του ανθρώπινου δυναμικού και της απασχόλησης.
Φορέας Υλοποίησης
Ο.Τ.Α, ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΑ, ΔΗΜΟΙ, ΦΟΡΕΙΣ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ
Χρηματοδότηση
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ, ΥΟΑΝ, ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ
Προτεραιότητα
Υψηλή

Άξονας
4. Ανάπτυξη Ανθρώπινου δυναμικού και προώθηση της Απασχόλησης
Ενότητα
4.1 Ανάπτυξη και βελτίωση των συστημάτων εκπαίδευσης και κατάρτισης, προώθηση στρατηγικών δια βίου μάθησης και σύνδεσης τους με την απασχόληση και τις ανάγκες της κοινωνίας και της οικονομίας
Κωδικός
4.1.3
Τίτλος Δράσης
Προγράμματα κατάρτισης νέων σε ειδικότητες οι οποίες καλύπτουν υπαρκτές ανάγκες των επιχειρήσεων
Στόχος και περιγραφή Δράσης
Με βάση έρευνα τάσεων μεταβολής της απασχόλησης που θα εκπονείται από το Παρατηρητήριο απασχόλησης να διαμορφωθούν προγράμματα που θα καλύπτουν ανάγκες κατάρτισης σε ειδικότητες που έχουν ζήτηση στην τοπική αγορά εργασίας. Αυτό θα αποβεί σε όφελος τόσο των επιχειρηματικών, όσο και των εργαζομένων και της τοπικής οικονομίας. Ειδικότερα για τους εργαζόμενους, η πλήρης, έγκυρη και έγκαιρη ενημέρωσή τους για τις ευκαιρίες που προκύπτουν σε αναδυόμενα επαγγέλματα θα συμβάλει στην αύξηση αισθήματος ασφάλειας και κατά συνέπεια στην ανάληψη καινοτόμων πρωτοβουλιών, στην αύξηση της απασχόλησης σε νέα επικερδή επαγγέλματα και εν τέλει στην ανάπτυξη της περιοχής.
Αναμενόμενες επιπτώσεις
/ Καλύτερα αποτελέσματα στην παραγωγικότητα και στην τοπική οικονομία. Ομαλότερη κοινωνική ένταξη των νέων στην αγορά εργασίας και την κοινωνία της γνώσης.
Συνέργιες και συμπληρωματικότητα με άλλες δράσεις
Η δράση αυτή θα υποστηρίξει την αγορά εργασίας ενώ θα προάγει την ανάπτυξη του ανθρώπινου δυναμικού και της απασχόλησης.
Φορέας Υλοποίησης
ΚΕΚ
Χρηματοδότηση
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ, ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ, Ο.Τ.Α
Προτεραιότητα
Υψηλή

Άξονας
4. Ανάπτυξη Ανθρώπινου δυναμικού και προώθηση της Απασχόλησης
Ενότητα
4.1 Ανάπτυξη και βελτίωση των συστημάτων εκπαίδευσης και κατάρτισης, προώθηση στρατηγικών δια βίου μάθησης και σύνδεσης τους με την απασχόληση και τις ανάγκες της κοινωνίας και της οικονομίας
Κωδικός
4.1.4
Τίτλος Δράσης
Σεμινάρια και εκπαιδευτικά προγράμματα στη χρήση νέων τεχνολογιών
Στόχος και περιγραφή Δράσης
Οι νέες τεχνολογίες και οι ηλεκτρονικοί υπολογιστές αποτελούν ένα σημαντικό μέσο για την αναβάθμιση της ποιότητας της εκπαίδευσης στο σύγχρονο κόσμο και της πρόσβασης στην κοινωνία της γνώσης. Οι νέες τεχνολογίες αποτελούν την αιχμή της νέας γνώσης και η σημασία τους στη βελτίωση των συστημάτων εκπαίδευσης και κατάρτισης είναι αναμφισβήτητη. Τα προγράμματα αυτά θα απευθύνονται στο σύνολο του πληθυσμού και θα παρέχουν πρόσβαση στο Internet. Η αξιοποίηση των δυνατοτήτων των νέων τεχνολογιών της πληροφορίας και της επικοινωνίας, η εξασφάλιση πρόσβασης για όλους και η πρόληψη του ηλεκτρονικού αποκλεισμού (e-exclusion) αποτελούν επίσης πολύ σημαντικά θέματα για τα οποία υπάρχει ακόμη ευρύ πεδίο παρέμβασης σε τοπικό επίπεδο.
Αναμενόμενες επιπτώσεις
Θα βελτιώσει τις δεξιότητες των ατόμων στη χρήση των νέων τεχνολογιών και θα μειώσει τον τεχνολογικό αναλφαριθμητισμό.
Συνέργιες και συμπληρωματικότητα με άλλες δράσεις
Η δράση αυτή ενισχύει το εκπαιδευτικό επίπεδο του πληθυσμού και τις δεξιότητες του εργατικού δυναμικού.
Φορέας Υλοποίησης
ΚΕΚ
Χρηματοδότηση
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ, ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ, ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ, ΥΟΑΝ
Προτεραιότητα
Υψηλή

Αξονας
4. Ανάπτυξη Ανθρώπινου δυναμικού και προώθηση της Απασχόλησης
Ενότητα
4.1 Ανάπτυξη και βελτίωση των συστημάτων εκπαίδευσης και κατάρτισης, προώθηση στρατηγικών δια βίου μάθησης και σύνδεσης τους με την απασχόληση και τις ανάγκες της κοινωνίας και της οικονομίας
Κωδικός
4.1.5
Τίτλος Δράσης
Ενσωμάτωση του αλλοδαπού εργατικού δυναμικού στο σύστημα κατάρτισης
Στόχος και περιγραφή Δράσης
Το αλλοδαπό εργατικό δυναμικό αποτελεί ένα σημαντικό μέρος της τοπικής αγοράς εργασίας και η εξειδίκευσή του και η επιμόρφωσή του είναι αναγκαία όσο και η κατάρτιση και επιμόρφωση όλου του εργατικού δυναμικού.
Αναμενόμενες επιπτώσεις
Καλύτερα αποτελέσματα στην παραγωγικότητα και στην τοπική οικονομία. Ομαλότερη κοινωνική ένταξη του αλλοδαπού εργατικού δυναμικού στην αγορά εργασίας και την οικονομία.
Συνέργιες και συμπληρωματικότητα με άλλες δράσεις
Η δράση αυτή θα βοηθήσει την κοινωνική και αναπτυξιακή πολιτική που ασκείται σε τοπικό επίπεδο και θα υποστηρίξει την αγορά εργασίας ενώ θα προάγει την ανάπτυξη του ανθρώπινου δυναμικού και της απασχόλησης.
Φορέας Υλοποίησης
ΚΕΚ Ο.Τ.Α
Χρηματοδότηση
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ, Ο.Τ.Α, ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ
Προτεραιότητα
Υψηλή

Αξονας
4. Ανάπτυξη Ανθρώπινου δυναμικού και προώθηση της Απασχόλησης
Ενότητα
4.1 Ανάπτυξη και βελτίωση των συστημάτων εκπαίδευσης και κατάρτισης, προώθηση στρατηγικών δια βίου μάθησης και σύνδεσης τους με την απασχόληση και τις ανάγκες της κοινωνίας και της οικονομίας
Κωδικός
4.1.6
Τίτλος Δράσης
Ανάληψη πρωτοβουλιών για την λειτουργία αποκλειστικά μόνο 6θέσιων σχολείων, με υποστήριξη μετακίνησης μαθητών
Στόχος και περιγραφή Δράσης
Η πρωτοβουλία αυτή σκοπεύει να στηρίξει τα σχολεία και τους μαθητές σε κάθε περιοχή και να καταστήσει το εκπαιδευτικό σύστημα πιο αποτελεσματικό. Ιδίως στην περίπτωση των μαθητών που μετακινούνται να ληφθούν δράσεις για την ποιότητα, την ασφάλεια και το κόστος της μετακίνησης.
Αναμενόμενες επιπτώσεις
Θα δώσει τη δυνατότητα για παροχή πληρέστερης εκπαίδευσης.
Συνέργιες και συμπληρωματικότητα με άλλες δράσεις
Η δράση αυτή θα ενισχύσει την εκπαιδευτική υποδομή του νομού και θα παρέχει πληρέστερες υπηρεσίες εκπαίδευσης.
Φορέας Υλοποίησης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ, ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗ
Χρηματοδότηση
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ, ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ, ΥΟΑΝ
Προτεραιότητα
Μέση

Αξονος
4. Ανάπτυξη Ανθρώπινου δυναμικού και προώθηση της Απασχόλησης
Ενότητα
4.1 Ανάπτυξη και βελτίωση των συστημάτων εκπαίδευσης και κατάρτισης, προώθηση στρατηγικών δια βίου μάθησης και σύνδεσης τους με την απασχόληση και τις ανάγκες της κοινωνίας και της οικονομίας
Κωδικός
4.1.7
Τίτλος Δράσης
Σχολικές βιβλιοθήκες
Στόχος και περιγραφή Δράσης
Οι βιβλιοθήκες είναι ένα σημαντικό μέσο για την αναβάθμιση της ποιότητας της εκπαίδευσης. Με την δράση αυτή προτείνεται η ενίσχυση του θεσμού των σχολικών βιβλιοθηκών. Η δράση αυτή θα αναπτυχθεί σε συνεργασία με το Υπουργείο Παιδείας, την περιφέρεια και φορείς ανάπτυξης της περιοχής.
Αναμενόμενες επιπτώσεις
Θα βελτιώσει την πρόσβαση των μαθητών στη γνώση και θα αναβαθμίσει το περιεχόμενο και τον τρόπο της εκπαιδευτικής διαδικασίας.
Συνέργιες και συμπληρωματικότητα με άλλες δράσεις
Η δράση αυτή ενισχύει τους θεσμούς του εκπαιδευτικού συστήματος στη χώρα.
Φορέας Υλοποίησης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ, ΔΗΜΟΙ
Χρηματοδότηση
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ, ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ, ΥΟΑΝ
Προτεραιότητα
Υψηλή

Αξονας
4. Ανάπτυξη Ανθρώπινου δυναμικού και προώθηση της Απασχόλησης
Ενότητα
4.1 Ανάπτυξη και βελτίωση των συστημάτων εκπαίδευσης και κατάρτισης, προώθηση στρατηγικών δια βίου μάθησης και σύνδεσης τους με την απασχόληση και τις ανάγκες της κοινωνίας και της οικονομίας
Κωδικός
4.1.8
Τίτλος Δράσης
Δημιουργία εργαστηρίων Η/Υ σε δημοτικά και γυμνάσια
Στόχος και περιγραφή Δράσης
Οι ηλεκτρονικοί υπολογιστές αποτελούν ένα σημαντικό μέσο για την αναβάθμιση της ποιότητας της εκπαίδευσης στο σύγχρονο κόσμο. Τα προγράμματα αυτά μπορούν να αναπτυχθούν στο πλαίσιο της Κοινωνίας της Πληροφορίας και να τύχουν χρηματοδότησης από αντίστοιχα ευρωπαϊκά και εθνικά προγράμματα.
Αναμενόμενες επιπτώσεις
Θα βελτιώσει την ποιότητα της εκπαιδευτικής διαδικασίας και θα βελτιώσει την πρόσβαση των μαθητών στη γνώση. Επιπλέον θα αναβαθμίσει το περιεχόμενο και τον τρόπο της εκπαιδευτικής διαδικασίας.
Συνέργιες και συμπληρωματικότητα με άλλες δράσεις
Η δράση αυτή ενισχύει τους θεσμούς του εκπαιδευτικού συστήματος στη χώρα.
Φορέας Υλοποίησης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ, ΔΗΜΟΙ
Χρηματοδότηση
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ, ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ, ΥΟΑΝ
Προτεραιότητα
Υψηλή

Άξονας
4. Ανάπτυξη Ανθρώπινου δυναμικού και προώθηση της Απασχόλησης
Ενότητα
4.2 Ενίσχυση των θεσμών της αγοράς εργασίας και της κοινωνικής μέριμνας
Κωδικός
4.2.1
Τίτλος Δράσης
Ίδρυση Δημοτικού παρατηρητηρίου απασχόλησης
Στόχος και περιγραφή Δράσης
<p>Λόγω του τρόπου υπολογισμού της ανεργίας και της απασχόλησης πολύ συχνά διαφορετικές πηγές στοιχείων δίνουν διαφορετική εικόνα της ανεργίας και της απασχόλησης στους δήμους. Έχει παρατηρηθεί το φαινόμενο οι επίσημες στατιστικές να δείχνουν ύφεση και χαμηλά ποσοστά ανεργίας (σε σχέση με τον μέσο όρο της Χώρας), ενώ άλλες μελέτες να δείχνουν το αντίστροφο. Το γεγονός αυτό σηματοδοτεί την ανάγκη ύπαρξης αξιόπιστων μηχανισμών καταγραφής της ανεργίας με την μορφή τοπικών παρατηρητηρίων απασχόλησης.</p>
Αναμενόμενες επιπτώσεις
<p>Οι επιπτώσεις αυτής της δράσης είναι σημαντικές: Πρώτον, συμβάλει στη σωστή διάγνωση του προβλήματος, δεύτερον, παρέχει εξειδικευμένη γνώση για τις πτυχές του προβλήματος, τρίτον, κινητοποιεί τους κατάλληλους φορείς για την αντιμετώπιση του προβλήματος, και τέλος, οδηγεί σε περισσότερη εστιασμένη παρέμβαση και αυξάνει την αποτελεσματικότητα των μέτρων πολιτικής.</p>
Συνέργιες και συμπληρωματικότητα με άλλες δράσεις
<p>Η δράση αυτή ενισχύει τους θεσμούς υποστήριξης και ελέγχου της αγοράς εργασίας και προάγει την ανάπτυξη του ανθρώπινου δυναμικού και της απασχόλησης. Επίσης, αποτελεί έναν μηχανισμό διευκόλυνσης των επιχειρήσεων για τις δυνατότητες εξεύρεσης εργατικού δυναμικού. Επιπλέον, βοηθάει στον καλύτερο προγραμματισμό της δημόσιας διοίκησης και διευκολύνει τη συνεργασία ανάμεσα σε διάφορους φορείς. Τέλος, συμβάλει στην κοινωνική συνοχή.</p>
Φορέας Υλοποίησης
Ο.Τ.Α
Χρηματοδότηση
Υπουργείο Εργασίας, Περιφέρεια, Τοπικοί Φορείς.
Προτεραιότητα
Υψηλή

Άξονας
4. Ανάπτυξη Ανθρώπινου δυναμικού και προώθηση της Απασχόλησης
Ενότητα
4.2 Ενίσχυση των θεσμών της αγοράς εργασίας και της κοινωνικής μέριμνας
Κωδικός
4.2.2
Τίτλος Δράσης
Ανάπτυξη κέντρου προώθησης της απασχόλησης του ΟΑΕΔ
Στόχος και περιγραφή Δράσης
Ο τοπικός ΟΑΕΔ έχει καλή λειτουργία, έμπειρα στελέχη και σημαντικό έργο. Δεδομένης της καλής οργάνωσης και λειτουργίας του θα ήταν χρήσιμο να αναπτυχθεί περαιτέρω το υφιστάμενο κέντρο προώθησης της απασχόλησης του ΟΑΕΔ.
Αναμενόμενες επιπτώσεις
Το κέντρο αυτό θα αναβαθμίσει ακόμη περισσότερο την πολιτική αύξησης της απασχόλησης σε τοπικό επίπεδο.
Συνέργιες και συμπληρωματικότητα με άλλες δράσεις
Η δράση αυτή θα βοηθήσει την κοινωνική και αναπτυξιακή πολιτική που ασκείται σε τοπικό επίπεδο και θα υποστηρίξει την αγορά εργασίας ενώ θα προάγει την ανάπτυξη του ανθρώπινου δυναμικού και της απασχόλησης.
Φορέας Υλοποίησης
ΟΑΕΔ, ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ, Ο.Τ.Α
Χρηματοδότηση
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ, ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ
Προτεραιότητα
Υψηλή

Αξονας
4. Ανάπτυξη Ανθρώπινου δυναμικού και προώθηση της Απασχόλησης
Ενότητα
4.2 Ενίσχυση των θεσμών της αγοράς εργασίας και της κοινωνικής μέριμνας
Κωδικός
4.2.3
Τίτλος Δράσης
Ενίσχυση των υποδομών των κρατικών υπηρεσιών που ασχολούνται με ζητήματα ανεργίας και κοινωνικού αποκλεισμού
Στόχος και περιγραφή Δράσης
Οι υποδομές των κρατικών υπηρεσιών (π.χ ΟΑΕΔ) που βοηθούν την άρση του κοινωνικού των αποκλεισμού των κοινωνικά μειονεκτουσών ομάδων ή εκείνων που αγωνίζονται με τα ειδικά προβλήματα στην κοινωνία προσφέρουν σημαντικό έργο και πρέπει να ενισχυθούν με προσωπικό και υποδομές. Οι υπηρεσίες αυτές στο νομό διαθέτουν ήδη υψηλής στάθμης ανθρώπινο δυναμικό.
Αναμενόμενες επιπτώσεις
Οι επιπτώσεις αυτής της δράσης θα είναι σημαντικές γιατί θα αναβαθμίζει ακόμη περισσότερο τις υπηρεσίες που ασχολούνται με τα προβλήματα της ανεργίας και του κοινωνικού αποκλεισμού.
Συνέργιες και συμπληρωματικότητα με άλλες δράσεις
/
Η δράση αυτή θα βοηθήσει την κοινωνική πολιτική που ασκείται σε τοπικό επίπεδο και θα υποστηρίξει την αγορά εργασίας ενώ θα προάγει την ανάπτυξη του ανθρώπινου δυναμικού και της απασχόλησης.
Φορέας Υλοποίησης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ, Ο.Τ.Α
Χρηματοδότηση
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ, Ο.Τ.Α, ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ
Προτεραιότητα
Υψηλή

Άξονας
4. Ανάπτυξη Ανθρώπινου δυναμικού και προώθηση της Απασχόλησης
Ενότητα
4.2 Ενίσχυση των θεσμών της αγοράς εργασίας και της κοινωνικής μέριμνας
Κωδικός
4.2.4
Τίτλος Δράσης
Δημιουργία δημοτικού δικτύου φορέων άσκησης κοινωνικής πολιτικής και συντονισμός της δράσης τους
Στόχος και περιγραφή Δράσης
Στους δήμους δραστηριοποιούνται ήδη πολλοί κοινωνικοί φορείς πράγμα εξαιρετικά θετικό. Ωστόσο θα ήταν καλό να υπάρξει μεγαλύτερη δικτύωση των φορέων για αποφυγή των αλληλοεπικαλύψεων και ανάπτυξη μεγαλύτερης συνέργιας στη δραστηριότητά τους. Η δικτύωση αυτή θα δημιουργήσει οικονομίες κλίμακας και θα βοηθήσει την αποτελεσματικότερη εφαρμογή της κοινωνικής πολιτικής.
Αναμενόμενες επιπτώσεις
Μεγαλύτερη συνοχή και αποτελεσματικότητα στις προγραμματιζόμενες δράσεις.
Συνέργιες και συμπληρωματικότητα με άλλες δράσεις
Η δράση αυτή θα αναβαθμίσει την ποιότητα υπηρεσιών στον τομέα της κοινωνικής πολιτικής, και θα υποστηρίξει πιο αποτελεσματικά την αγορά εργασίας ενώ θα προάγει την ανάπτυξη του ανθρώπινου δυναμικού και της απασχόλησης.
Φορέας Υλοποίησης
Ο.Τ.Α και Άλλοι Κοινωνικοί Φορείς
Χρηματοδότηση
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ, ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ, Ο.Τ.Α
Προτεραιότητα
Υψηλή

Αξονας
4. Ανάπτυξη Ανθρώπινου δυναμικού και προώθηση της Απασχόλησης
Ενότητα
4.2 Ενίσχυση των θεσμών της αγοράς εργασίας και της κοινωνικής μέριμνας
Κωδικός
4.2.5
Τίτλος Δράσης
Ολοκληρωμένες παρεμβάσεις αστικής ανάπτυξης
Στόχος και περιγραφή Δράσης
Στόχος αυτής της δράσης είναι μέσω των αστικών παρεμβάσεων να αυξηθεί η απασχόληση και η ποιότητα του αστικού περιβάλλοντος και η οικονομική δραστηριότητα σε αστικές περιοχές που πλήττονται από αστική υποβάθμιση. Να δοθεί προτεραιότητα στις αστικές αναπλάσεις σε περιοχές που βρίσκονται σε κρίση, με προτεραιότητα στην απασχόληση των ανέργων της περιοχής.
Αναμενόμενες επιπτώσεις
Οι επιπτώσεις αυτής της δράσης θα είναι σημαντικές για την λύση πολλών κοινωνικών προβλημάτων που αντιμετωπίζουν περιοχές με προβλήματα αστικής ανάπτυξης.
Συνέργιες και συμπληρωματικότητα με άλλες δράσεις
Η δράση αυτή θα βοηθήσει την κοινωνική πολιτική που ασκείται σε τοπικό επίπεδο και θα υποστηρίξει την αγορά εργασίας ενώ θα προάγει την ανάπτυξη του ανθρώπινου δυναμικού και της απασχόλησης.
Φορέας Υλοποίησης
Ο.Τ.Α
Χρηματοδότηση
ΥΠΟΥΡΓΕΙΑΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ, ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ, Ο.Τ.Α
Προτεραιότητα
Υψηλή

Άξονας
4. Ανάπτυξη Ανθρώπινου δυναμικού και προώθηση της Απασχόλησης
Ενότητα
4.2 Ενίσχυση των θεσμών της αγοράς εργασίας και της κοινωνικής μέριμνας
Κωδικός
4.2.6
Τίτλος Δράσης
Προγράμματα εργασιακής εμπειρίας
Στόχος και περιγραφή Δράσης
Μια μεγάλη δυσκολία για πολλούς νέους είναι η εξεύρεση πρώτης εργασίας για να αποκτηθεί η εργασιακή εμπειρία. Πέρα από τα προγράμματα που έχουν κατά καιρούς εφαρμοστεί χρειάζεται μεγαλύτερη κινητοποίηση των τοπικών φορέων για την προσφορά εργασιακής εμπειρίας σε νεοεισερχόμενους στην αγορά εργασίας. Στόχος αυτής της δράσης είναι η υποστήριξη πρωτοβουλιών για προγράμματα εργασιακής εμπειρίας κυρίως για τους νεοεισερχόμενους στην αγορά εργασίας.
Αναμενόμενες επιπτώσεις
Οι επιπτώσεις αυτής της δράσης θα είναι σημαντικές για την πρόσβαση των νέων ανθρώπων στην αγορά εργασίας.
Συνέργιες και συμπληρωματικότητα με άλλες δράσεις
Η δράση αυτή θα υποστηρίξει την αγορά εργασίας ενώ θα προάγει την ανάπτυξη του ανθρώπινου δυναμικού και της απασχόλησης.
Φορέας Υλοποίησης
ΚΕΚ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ Ο.Τ.Α
Χρηματοδότηση
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ, ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ, Ο.Τ.Α.
Προτεραιότητα
Υψηλή

Αξονας
4. Ανάπτυξη Ανθρώπινου δυναμικού και προώθηση της Απασχόλησης
Ενότητα
4.2 Ενίσχυση των θεσμών της αγοράς εργασίας και της κοινωνικής μέριμνας
Κωδικός
4.2.7
Τίτλος Δράσης
Αξιοποίηση και συνέχιση ειδικών προγραμμάτων για μακροχρόνια άνεργους
Στόχος και περιγραφή Δράσης
Η μακροχρόνια ανεργία συνιστά μια ιδιαίτερη περίπτωση ανεργίας που απαιτεί ειδική προσέγγιση. Ειδικότερα για τους μακροχρόνια άνεργους μεγάλης ηλικίας χρειάζεται εξαιρετικά εστιασμένη παρέμβαση.
Αναμενόμενες επιπτώσεις
Μεγαλύτερη αποτελεσματικότητα παρέμβασης. Συμβολή στη λύση ενός σημαντικού κοινωνικού προβλήματος.
Συνέργιες και συμπληρωματικότητα με άλλες δράσεις
Η δράση αυτή θα βοηθήσει την κοινωνική πολιτική που ασκείται σε τοπικό επίπεδο και θα υποστηρίξει την αγορά εργασίας ενώ θα προάγει την ανάπτυξη του ανθρώπινου δυναμικού και της απασχόλησης.
Φορέας Υλοποίησης
Ο.Τ.Α , ΟΑΕΔ
Χρηματοδότηση
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ, ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ, Ο.Τ.Α
Προτεραιότητα
Υψηλή

Άξονος
4. Ανάπτυξη Ανθρώπινου δυναμικού και προώθηση της Απασχόλησης
Ενότητα
4.2 Ενίσχυση των θεσμών της αγοράς εργασίας και της κοινωνικής μέριμνας
Κωδικός
4.2.8
Τίτλος Δράσης
Ειδικά προγράμματα για νεοεισερχόμενους στην αγορά εργασίας και νέους επαγγελματίες
Στόχος και περιγραφή Δράσης
Οι νέοι αποτελούν μια πολυπληθή κατηγορία ατόμων. Καλό θα ήταν να γίνουν προγράμματα εστιασμένα στην κάλυψη αναγκών των νέων ανάλογα με το μορφωτικό επίπεδο, τις δεξιότητες κλπ. είτε αυτοί πρόκειται να εργαστούν ως μισθωτοί, είτε ως ελεύθεροι επαγγελματίες, είτε αναπτύσσοντας άλλη επιχειρηματική δραστηριότητα. Τα άτομα αυτά εκτιμάται ότι θα καλύψουν τις ανάγκες της αγοράς των Κυκλάδων αλλά και του Νοτίου Αιγαίου σε μια μεσοπρόθεσμη περίοδο 2-5 ετών.
Αναμενόμενες επιπτώσεις
Οι επιπτώσεις της δράσης αυτής είναι πολλαπλές: Πρώτον, συμβάλλει στην αντιμετώπιση της ανεργίας νέων, δεύτερον, θα αναπτύξει το κλίμα επιχειρηματικότητας, τρίτον, θα αυξήσει την απασχόληση.
Συνέργιες και συμπληρωματικότητα με άλλες δράσεις
Η δράση αυτή θα βοηθήσει την κοινωνική πολιτική που ασκείται σε τοπικό επίπεδο και θα υποστηρίξει την αγορά εργασίας ενώ θα προάγει την ανάπτυξη του ανθρώπινου δυναμικού και της απασχόλησης.
Φορέας Υλοποίησης
Ο.Τ.Α
Χρηματοδότηση
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ, ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ, Ο.Τ.Α
Προτεραιότητα
Υψηλή

Αξονας
4. Ανάπτυξη Ανθρώπινου δυναμικού και προώθηση της Απασχόλησης
Ενότητα
4.2 Ενίσχυση των θεσμών της αγοράς εργασίας και της κοινωνικής μέριμνας
Κωδικός
4.2.9
Τίτλος Δράσης
Προγράμματα υποστήριξης μονογονεϊκών οικογενειών
Στόχος και περιγραφή Δράσης
Οι μονογονεϊκές οικογένειες αντιμετωπίζουν μεγαλύτερες δυσκολίες για την παροχή υποστήριξης στα παιδιά. Σε αυτό τον τομέα να ενισχυθεί η κοινωνική πολιτική των φορέων του νομού. Στόχος αυτής της δράσης είναι να προσφέρει κοινωνικές εξυπηρετήσεις στις μονογονεϊκές οικογένειες.
Αναμενόμενες επιπτώσεις
Οι επιπτώσεις αυτής της δράσης θα είναι σημαντικές για τη συμφιλίωση της οικογενειακής ζωής και της εργασίας σε μια ειδική κατηγορία εργαζομένων που αντιμετωπίζει ακόμη πιο έντονα προβλήματα από τις συμβατικές οικογένειες. Καλύτερες συνθήκες ζωής, παιδείας και προοπτικής για τα άτομα μιας πολύ ειδικής κατηγορίας πληθυσμού.
Συνέργιες και συμπληρωματικότητα με άλλες δράσεις
/ Η δράση αυτή θα βοηθήσει την κοινωνική πολιτική που ασκείται σε τοπικό επίπεδο και θα υποστηρίξει την αγορά εργασίας ενώ θα προάγει την ανάπτυξη του ανθρώπινου δυναμικού και της απασχόλησης.
Φορέας Υλοποίησης
Ο.Τ.Α , ΦΟΡΕΙΣ ΠΑΡΟΧΗΣ ΣΥΝΟΔΕΥΤΙΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ
Χρηματοδότηση
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΥΓΕΙΑΣ, ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ, ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ, Ο.Τ.Α
Προτεραιότητα
Υψηλή

Άξονας
4. Ανάπτυξη Ανθρώπινου δυναμικού και προώθηση της Απασχόλησης
Ενότητα
4.2 Ενίσχυση των θεσμών της αγοράς εργασίας και της κοινωνικής μέριμνας
Κωδικός
4.2.10
Τίτλος Δράσης
Θεσμοθέτηση τοπικού πόρου για την άσκηση κοινωνικής πολιτικής - Τοπικό δίκτυο προστασίας για την καταπολέμηση της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού
Στόχος και περιγραφή Δράσης
Όλες οι χώρες της Ε.Ε. έχουν εφαρμόσει προγράμματα κοινωνικής προστασίας για την καταπολέμηση της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού. Προτείνεται η δημιουργία αντίστοιχου θεσμού σε τοπικό επίπεδο. Τα έσοδα θα προέλθουν από προγράμματα και από έναν τοπικό πόρο που μπορεί να είναι ένας μικρός φόρος στην κατανάλωση ποτών στα κέντρα διασκέδασης. Για την επιβολή ενός τέτοιου τοπικού εσόδου πρέπει να γίνει εκτενέστερη μελέτη των πηγών και του τρόπου επιβολής του.
Αναμενόμενες επιπτώσεις
Με αυτό τον τρόπο θα δοθεί η δυνατότητα στους τοπικούς φορείς να μπορούν να παρέμβουν με δικά τους μέσα στην αντιμετώπιση του προβλήματος, θα μπορούν να ενισχύουν ακόμη ορισμένα άτομα, θα μπορούν να εξασφαλίζουν την ίδια συμμετοχή σε διάφορα προγράμματα, θα μπορούν επίσης να χρηματοδοτήσουν ορισμένες μη επιλέξιμες ενέργειες. Τέλος, θα δημιουργήσουν μια αίσθηση συμμετοχής και αλληλεγγύης στους πολίτες της περιοχής για τα προβλήματα των συμπολιτών τους.
Συνέργιες και συμπληρωματικότητα με άλλες δράσεις
Η δράση αυτή θα βοηθήσει την κοινωνική πολιτική που ασκείται σε τοπικό επίπεδο και θα υποστηρίζει την αγορά εργασίας ενώ θα προάγει την ανάπτυξη του ανθρώπινου δυναμικού και της απασχόλησης.
Φορέας Υλοποίησης
Ο.Τ.Α
Χρηματοδότηση
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ, ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ, ΤΟΠΙΚΟΙ ΦΟΡΕΙΣ
Προτεραιότητα
Υψηλή

Άξονος
4. Ανάπτυξη Ανθρώπινου δυναμικού και προώθηση της Απασχόλησης
Ενότητα
4.3 Προώθηση μέτρων στήριξης της κοινωνικής ένταξης.
Κωδικός
4.3.1
Τίτλος Δράσης
Ειδικά προγράμματα για ψυχικά πάσχοντες και τους πάσχοντες από νοητική υστέρηση
Στόχος και περιγραφή Δράσης
Η ομάδα αυτή του πληθυσμού χρειάζεται μια προσεκτική προσέγγιση λόγω της ιδιομορφίας των προβλημάτων που αντιμετωπίζει. Να προβλέπεται εκπαίδευση αποκλειστικά για αυτή την ομάδα. Επίσης και για αυτούς που πάσχουν από νοητική καθυστέρηση.
Αναμενόμενες επιπτώσεις
Καλύτερα αποτελέσματα λόγω της κατάλληλης προσαρμογής του προγράμματος στις ανάγκες και στις ιδιαιτερότητες της ομάδας.
Συνέργιες και συμπληρωματικότητα με άλλες δράσεις
Η δράση αυτή θα βοηθήσει την κοινωνική και αναπτυξιακή πολιτική που ασκείται σε τοπικό επίπεδο και θα υποστηρίξει την αγορά εργασίας ενώ θα προάγει την ανάπτυξη του ανθρώπινου δυναμικού και της απασχόλησης.
Φορέας Υλοποίησης
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ, Ο.Τ.Α, ΟΑΕΔ, ΚΕΚ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ
Χρηματοδότηση
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ, ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ, ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ
Προτεραιότητα
Υψηλή

Άξονας
4. Ανάπτυξη Ανθρώπινου δυναμικού και προώθηση της Απασχόλησης
Ενότητα
4.3 Προώθηση μέτρων στήριξης της κοινωνικής ένταξης.
Κωδικός
4.3.2
Τίτλος Δράσης
Ενίσχυση συλλόγων μεταναστών και διενέργεια εκδηλώσεων με συμμετοχή των τοπικών αρχών
Στόχος και περιγραφή Δράσης
Με την δημιουργία συλλόγων μεταναστών διαφυλάσσεται η ταυτότητα των αλλοδαπών, ενισχύεται η αλληλεγγύη και δημιουργείται αίσθημα ασφάλειας. Οι κοινές εκδηλώσεις προάγουν το πνεύμα της συνεργασίας.
Αναμενόμενες επιπτώσεις
Καλύτερα κοινωνική ένταξη, καλύτερη συνεργασία και ομαλή κοινωνικοποίηση.
Συνέργιες και συμπληρωματικότητα με άλλες δράσεις
Η δράση αυτή θα βοηθήσει την κοινωνική και αναπτυξιακή πολιτική που ασκείται σε τοπικό επίπεδο και θα υποστηρίξει την αγορά εργασίας ενώ θα προάγει την ανάπτυξη της τοπικής οικονομίας.
Φορέας Υλοποίησης
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ, Ο.Τ.Α
Χρηματοδότηση
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ, Ο.Τ.Α
Προτεραιότητα
Υψηλή

B.4.4.5 ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΤΗΣ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗΣ ΙΚΑΝΟΤΗΤΑΣ ΤΗΣ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ

Η ικανότητα της τοπικής αυτοδιοίκησης να διαχειρίζεται σύνθετα προβλήματα και να σχεδιάζει και να υλοποιεί πολιτικές είναι ένας από τους σημαντικότερους παράγοντες επιτυχίας μιας αναπτυξιακής στρατηγικής. Η έννοια που διαπερνά τις νέες μορφές οργάνωσης της διοίκησης είναι η έννοια της διακυβέρνησης. Ο πέμπτος άξονας της αναπτυξιακής στρατηγικής θέτει ως προτεραιότητα τη βελτίωση της διοικητικής ικανότητας της δημόσιας διοίκησης στο τοπικό επίπεδο. Οι θεματικές ενότητες που περιλαμβάνονται σε αυτό τον άξονα παρουσιάζονται παρακάτω.

Οι θεματικές ενότητες παρέμβασης του Πέμπτου Άξονα Δράσης

1. Βελτίωση των θεσμών και της διοικητικής ικανότητας σε τοπικό επίπεδο για το σχεδιασμό, την υλοποίηση και τη διαχείριση αναπτυξιακών προγραμμάτων και την προσαρμογή στις αλλαγές που επιβάλλουν οι εξελίξεις.
2. Βελτίωση των υπηρεσιών προς τις επιχειρήσεις, τους εργαζόμενους και τους ανέργους.

Η πρώτη θεματική ενότητα επιχειρεί την βελτίωση των θεσμών και της διοικητικής ικανότητας στο τοπικό επίπεδο, ώστε να εξασφαλίζεται η προσαρμογή στις αλλαγές που επιβάλλουν οι εξελίξεις. Στην ουσία εδώ επιχειρούνται δράσεις οι οποίες θα βελτιώσουν την ικανότητα των τοπικών φορέων να διαχειριστούν την αλλαγή. Ο στρατηγικός προγραμματισμός γίνεται ολοένα και περισσότερο απαραίτητος σε όλα και επίπεδα και σε όλες τις εκδηλώσεις της δημόσιας πολιτικής. Η ενίσχυση της στρατηγικής προσέγγισης του προγραμματισμού της δημόσιας διοίκησης, με παράλληλη αποκέντρωση αρμοδιοτήτων μέσω εταιρικών σχέσεων σε περιφερειακό και τοπικό επίπεδο θα αποτελέσει ένα νέο μέσο άσκησης δημόσιας πολιτικής και αποτελεί έναν κρίσιμο παράγοντα επιτυχίας για την ανάπτυξη του νομού. Σε ευρωπαϊκό επίπεδο υπάρχει η τάση για μεγαλύτερη αποκέντρωση στην διαχείριση των πόρων. Η ενδυνάμωση της διοικητικής ικανότητας για το σχεδιασμό, την υλοποίηση και τη διαχείριση αναπτυξιακών προγραμμάτων σε περιφερειακό επίπεδο θα φέρει περισσότερους αναπτυξιακούς πόρους στην περιοχή και θα τονώσει την ανάπτυξη. Οι

προτεινόμενες δράσεις αφορούν, μεταξύ άλλων, στην κατάρτιση των στελεχών της αυτοδιοίκησης και στις πιλοτικές εφαρμογές νέων μεθόδων οργάνωσης και διοίκησης στις υπηρεσίες και οργανισμούς της τοπικής αυτοδιοίκησης.

Οι διοικητικοί μηχανισμοί αποτελούν πόλους υποστήριξης των δραστηριοτήτων των κοινωνικών εταίρων, των επιχειρήσεων και των εργαζομένων. Η βελτίωση των υπηρεσιών προς τις επιχειρήσεις, τους εργαζόμενους και τους ανέργους μπορεί να βοηθήσει την ανάπτυξη του παραγωγικού τομέα της οικονομίας και την κοινωνική ανάπτυξη. Η συνεργασία δημόσιου και ιδιωτικού τομέα αποτελεί μια προτεραιότητα της ευρωπαϊκής πολιτικής και της εθνικής πολιτικής οικονομικής και περιφερειακής ανάπτυξης. Δεδομένου του θεσμικού πλαισίου που διαμορφώθηκε πρόσφατα και στη χώρας μας πρέπει να διερευνηθεί η ικανότητα συνεργασίας δημόσιων-ιδιωτικών φορέων και κινητοποίησης ιδιωτικών πόρων για τη συγχρηματοδότηση επενδύσεων.

Άξονας
5. Βελτίωση της διοικητικής ικανότητας της Δημόσιας Διοίκησης
Ενότητα
5.1 Βελτίωση των θεσμών και της διοικητικής ικανότητας σε τοπικό επίπεδο για το σχεδιασμό, την υλοποίηση και τη διαχείριση αναπτυξιακών προγραμμάτων και την προσαρμογή στις αλλαγές που επιβάλλουν οι εξελίξεις.
Κωδικός
5.1.1
Τίτλος Δράσης
Νέα αναπτυξιακή και περιβαλλοντική διακυβέρνηση
Στόχος και περιγραφή Δράσης
Στόχος της δράσης είναι η δημιουργία ενός διαρκούς αναπτυξιακού φόρουμ για διαβούλευση, προγραμματισμό και συντονισμό σε δημοτικό επίπεδο και με συμμετοχή αυτοδιοικητικών φορέων και κοινωνικών εταίρων καθώς και ειδικών.
Αναμενόμενες επιπτώσεις
Καλύτερος σχεδιασμός και προγραμματισμός, βιωσιμότητα και κοινωνική αποδοχή αναπτυξιακής πολιτικής και δράσεων, βελτίωση ικανότητας διεκδίκησης πόρων, κοινωνική ειρήνη, βελτίωση επενδυτικού κλίματος, ταχύτερη οικονομική ανάπτυξη κ.α.
Συνέργιες και συμπληρωματικότητα με άλλες δράσεις
Η δράση συμβάλλει στην διαβούλευση και συνεννόηση μεταξύ της διοίκησης και των κοινωνικών εταίρων σε ένα πλαίσιο σχεδιασμού και προώθησης δράσεων και πολιτικών οι οποίες συμβάλλουν στην ανάπτυξη της περιοχής, παράγουν μέρισμα για όλες τις κοινωνικές ομάδες και προστατεύουν το περιβάλλον και το μέρισμα των επόμενων γενεών. Με αυτή την έννοια, η δράση έχει συνέργια με το σύνολο του αναπτυξιακού προγράμματος.
Φορέας Υλοποίησης
ΑΝΕΤΚΥ, ΟΤΑ, Επαγγελματικοί και Κοινωνικοί Φορείς
Χρηματοδότηση
Δεν απαιτείται
Προτεραιότητα
Υψηλή

Αξονας
5. Βελτίωση της διοικητικής ικανότητας της Δημόσιας Διοίκησης
Ενότητα
5.1 Βελτίωση των θεσμών και της διοικητικής ικανότητας σε τοπικό επίπεδο για το σχεδιασμό, την υλοποίηση και τη διαχείριση αναπτυξιακών προγραμμάτων και την προσαρμογή στις αλλαγές που επιβάλλουν οι εξελίξεις.
Κωδικός
5.1.2
Τίτλος Δράσης
Κατάρτιση στελεχών σε θέματα αναπτυξιακού σχεδιασμού και διαχείρισης προγραμμάτων
Στόχος και περιγραφή Δράσης
Στόχος της δράσης είναι η εκπαίδευση και κατάρτιση στελεχών της τοπικής αυτοδιοίκησης, των οργανισμών και επιχειρήσεων της σε θέματα αναπτυξιακού σχεδιασμού και διαχείρισης προγραμμάτων καθώς και χρηματοδοτήσεων και αξιολογήσεων.
Αναμενόμενες επιπτώσεις
Βελτίωση σχεδιασμού και προγραμματισμού, αύξηση αποτελεσματικότητας αναπτυξιακών παρεμβάσεων, αύξηση πόρων από προγράμματα, αποδοτικότερη διαχείριση, αποφυγή λανθασμένων επιλογών κ.α.
Συνέργιες και συμπληρωματικότητα με άλλες δράσεις
Η δράση αυτή είναι απαραίτητη προϋπόθεση για την αποτελεσματική άσκηση του αναπτυξιακού ρόλου των φορέων της αυτοδιοίκησης.
Φορέας Υλοποίησης
Δήμοι
Χρηματοδότηση
Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου, ΥΠΕΣ
Προτεραιότητα
Υψηλή

Άξονας
5. Βελτίωση της διοικητικής ικανότητας της Δημόσιας Διοίκησης
Ενότητα
5.1 Βελτίωση των θεσμών και της διοικητικής ικανότητας σε τοπικό επίπεδο για το σχεδιασμό, την υλοποίηση και τη διαχείριση αναπτυξιακών προγραμμάτων και την προσαρμογή στις αλλαγές που επιβάλλουν οι εξελίξεις.
Κωδικός
5.1.3
Τίτλος Δράσης
Δια βίου επιμόρφωση στελεχών της τοπικής αυτοδιοίκησης
Στόχος και περιγραφή Δράσης
Η βελτίωση της διοικητικής ικανότητας προϋποθέτει την στελέχωση της διοίκησης με άρτια καταρτισμένα διοικητικά στελέχη σε μια σειρά από τομείς όπως η νομοθεσία, η οικονομία, η τεχνολογική εξέλιξη, οι μέθοδοι και τεχνικές διοίκησης και διαχείρισης, ο σχεδιασμός και προγραμματισμός, η αξιολόγηση, η χρηματοδότηση κ.α. Λόγω των συνεχών εξελίξεων σ' αυτούς τους τομείς είναι αναγκαία η συνεχής (δια βίου) επιμόρφωση και κατάρτιση των εργαζομένων στην τοπική αυτοδιοίκηση και στους οργανισμούς της.
Αναμενόμενες επιπτώσεις
Αύξηση της παραγωγικότητας, βελτίωση των παρεχόμενων υπηρεσιών, καλύτερη σχέση με πολίτες, αύξηση των επενδύσεων, μεγαλύτερη δυνατότητα προσαρμογής, βελτίωση εργασιακού κλίματος κ.α. /
Συνέργιες και συμπληρωματικότητα με άλλες δράσεις
Η δράση είναι συμπληρωματική των άλλων δράσεων που επικεντρώνουν στην αναβάθμιση της διοικητικής ικανότητας σε τοπικό επίπεδο.
Φορέας Υλοποίησης
Δήμοι
Χρηματοδότηση
ΥΠΕΣ
Προτεραιότητα
Μέση

Αξονας
5. Βελτίωση της διοικητικής ικανότητας της Δημόσιας Διοίκησης
Ενότητα
5.1 Βελτίωση των θεσμών και της διοικητικής ικανότητας σε τοπικό επίπεδο για το σχεδιασμό, την υλοποίηση και τη διαχείριση αναπτυξιακών προγραμμάτων και την προσαρμογή στις αλλαγές που επιβάλλουν οι εξελίξεις.
Κωδικός
5.1.4
Τίτλος Δράσης
Πιλοτικές εφαρμογές νέων μεθόδων οργάνωσης και διοίκησης στις υπηρεσίες και οργανισμούς της τοπικής αυτοδιοίκησης
Στόχος και περιγραφή Δράσης
Η επιστήμη και πρακτική της οργάνωσης και διοίκησης συνεχώς μεταβάλλεται, με στόχο την βελτίωση της παραγωγικότητας και της αποτελεσματικότητας. Συγχρόνως, συχνά παρατηρούνται επιφυλάξεις ή ακόμη και αμυντικές στάσεις στην εισαγωγή αυτών των νέων μεθόδων οργάνωσης και διοίκησης. Στόχος της δράσης είναι η ενίσχυση της πιλοτικής εφαρμογής αυτών των νέων μεθόδων ώστε να εξετασθεί στην πράξη η αποδοτικότητά τους και να υπάρξει διάδοση των όποιων καλών πρακτικών.
Αναμενόμενες επιπτώσεις
Βελτίωση παραγωγικότητας και αποτελεσματικότητας της δημόσιας διοίκησης, μείωση κόστους λειτουργίας, ευελιξία και προσαρμοστικότητα κ.α.
Συνέργιες και συμπληρωματικότητα με άλλες δράσεις
Η δράση είναι συμπληρωματική των άλλων δράσεων που επικεντρώνουν στην αναβάθμιση της διοικητικής ικανότητας σε τοπικό επίπεδο.
Φορέας Υλοποίησης
Δήμοι
Χρηματοδότηση
Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου, ΥΠΕΣ
Προτεραιότητα
Υψηλή

Άξονας
5. Βελτίωση της διοικητικής ικανότητας της Δημόσιας Διοίκησης
Ενότητα
5.1 Βελτίωση των θεσμών και της διοικητικής ικανότητας σε τοπικό επίπεδο για το σχεδιασμό, την υλοποίηση και τη διαχείριση αναπτυξιακών προγραμμάτων και την προσαρμογή στις αλλαγές που επιβάλλουν οι εξελίξεις.
Κωδικός
5.1.5
Τίτλος Δράσης
Προώθηση επενδυτικών συμπράξεων δημόσιου – ιδιωτικού τομέα
Στόχος και περιγραφή Δράσης
Το νέο νομοθετικό πλαίσιο σε συνδυασμό με την ύπαρξη στενοτήτων στα οικονομικά του δημοσίου και των ΟΤΑ επιτάσσουν την διεύρυνση της συνεργασίας με τον ιδιωτικό τομέα σε μια σειρά από σχέδια και έργα, ειδικά στους τομείς του περιβάλλοντος, των υποδομών, του τουρισμού, των συγκοινωνιών κ.α. Στόχος της δράσης είναι να προωθήσει τη συνεργασία δημόσιου-ιδιωτικού τομέα.
Αναμενόμενες επιπτώσεις
Αύξηση επενδύσεων, βελτίωση υποδομών και υπηρεσιών, απελευθέρωση πόρων των ΟΤΑ για άλλες δράσεις, επιτάχυνση της ανάπτυξης, διάδοση καλών πρακτικών κ.α.
Συνέργιες και συμπληρωματικότητα με άλλες δράσεις
Η δράση αυτή είναι υψηλής σημασίας για την ανάπτυξη των υποδομών που λείπουν ή απαιτούνται σε επίπεδο δήμου. Παρουσιάζει άμεση συνέργια με πολλές από τις δράσεις που αφορούν σε έργα τεχνικών και κοινωνικών υποδομών.
Φορέας Υλοποίησης
Δήμοι
Χρηματοδότηση
Αυτοχρηματοδότηση, Συγχρηματοδότηση, Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων
Προτεραιότητα
Υψηλή

Άξονας
5. Βελτίωση της διοικητικής ικανότητας της Δημόσιας Διοίκησης
Ενότητα
5.1 Βελτίωση των θεσμών και της διοικητικής ικανότητας σε τοπικό επίπεδο για το σχεδιασμό, την υλοποίηση και τη διαχείριση αναπτυξιακών προγραμμάτων και την προσαρμογή στις αλλαγές που επιβάλλουν οι εξελίξεις.
Κωδικός
5.1.6
Τίτλος Δράσης
Συνεργασία Αναπτυξιακών Εταιριών και Οργανισμών της Τοπικής Αυτοδιοίκησης
Στόχος και περιγραφή Δράσης
Υπάρχει ένας πολύ μεγάλος αριθμός επιχειρήσεων της τοπικής αυτοδιοίκησης που ασχολείται με τον αναπτυξιακό σχεδιασμό και προγραμματισμό καθώς και της διαχείριση επενδυτικών και αναπτυξιακών προγραμμάτων. Πέραν του γεγονότος ότι η χωρική κλίμακα ενεργοποίησης αυτών των επιχειρήσεων και οργανισμών είναι περιορισμένη, υπάρχουν προβλήματα βιωσιμότητας αλλά και αθέμιτοι ανταγωνισμού και τριβές. Στόχος της δράσης είναι να ενισχύσει τη συνεργασία σε θεματική βάση αυτών των οργανισμών και επιχειρήσεων.
Αναμενόμενες επιπτώσεις
Αύξηση της αποτελεσματικότητας, αναβάθμιση του κύρους, προσέλκυση καλύτερων στελεχών, αύξηση δυνατοτήτων παρέμβασης των αναπτυξιακών εταιρειών του νομού. Επίσης δυνατότητα ανάληψης κοινών δράσεων είτε στον τομέα των προγραμμάτων είτε στον τομέα των υπηρεσιών προς τους πολίτες.
Συνέργιες και συμπληρωματικότητα με άλλες δράσεις
Η δράση είναι συμπληρωματική των άλλων δράσεων που επικεντρώνουν στην βελτίωση της αποτελεσματικότητας της ευρύτερης διοίκησης σε τοπικό επίπεδο.
Φορέας Υλοποίησης
ΑΝΕΤΚΥ
Χρηματοδότηση
Δεν απαιτείται
Προτεραιότητα
Μέση

Άξονας
5. Βελτίωση της διοικητικής ικανότητας της Δημόσιας Διοίκησης
Ενότητα
5.2 Βελτίωση των υπηρεσιών προς τις επιχειρήσεις, τους εργαζόμενους και τους ανέργους.
Κωδικός
5.2.1
Τίτλος Δράσης
Εγκατάσταση συστημάτων ηλεκτρονικής αρχειοθέτησης και διακίνησης εγγράφων καθώς και διεκπεραίωσης διοικητικών συναλλαγών
Στόχος και περιγραφή Δράσης
Στόχος της δράσης είναι η ολοκληρωμένη εφαρμογή της σύγχρονης τεχνολογίας πληροφόρησης και επικοινωνιών στην αρχειοθέτηση των εγγράφων, στη διακίνηση αυτών καθώς και στις συναλλαγές με τους πολίτες και τις επιχειρήσεις ώστε να μειωθεί ο χρόνος και το κόστος των υπηρεσιών που παρέχουν οι ΟΤΑ.
Αναμενόμενες επιπτώσεις
Αύξηση παραγωγικότητας και μείωση κόστους λειτουργίας, μείωση χρόνου εξυπηρέτησης πολιτών και επιχειρήσεων, απλοποίηση διαδικασιών, βελτίωση εικόνας δημόσιας διοίκησης κ.α.
Συνέργιες και συμπληρωματικότητα με άλλες δράσεις
Η δράση είναι συμπληρωματική των άλλων δράσεων που επικεντρώνουν στην αναβάθμιση της ποιότητας των προσφερόμενων υπηρεσιών σε τοπικό επίπεδο.
Φορέας Υλοποίησης
Δήμοι
Χρηματοδότηση
ΥΠΕΣ, Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου
Προτεραιότητα
Υψηλή

Άξονας
5. Βελτίωση της διοικητικής ικανότητας της Δημόσιας Διοίκησης
Ενότητα
5.2 Βελτίωση των υπηρεσιών προς τις επιχειρήσεις, τους εργαζόμενους και τους ανέργους.
Κωδικός
5.2.2
Τίτλος Δράσης
Ανάπτυξη διαδικτυακής υπηρεσίας ηλεκτρονικών δημόσιων προμηθειών της αυτοδιοίκησης και των επιχειρήσεών της
Στόχος και περιγραφή Δράσης
Οι διάφοροι οργανισμοί τοπικής αυτοδιοίκησης, οι επιχειρήσεις τους αλλά και μια σειρά από άλλους οργανισμούς (π.χ. Νοσοκομείο, Στρατός) της περιοχής συνιστούν πολύ σημαντικούς παράγοντες ζήτησης αγαθών και υπηρεσιών. Οι αγορές και συμβάσεις έργων προϋποθέτουν τη διεξαγωγή διαγωνισμών, των οποίων η παρακολούθηση της δημοσίευσης της διακήρυξης και η συμμετοχή στις διάφορες φάσεις του διαγωνισμού κ.α. είναι μια χρονοβόρα και δαπανηρή διαδικασία. Στόχος της δράσης είναι η δημιουργία μιας κεντρικής διαδικτυακής υπηρεσίας ηλεκτρονικών δημόσιων προμηθειών σε επίπεδο Δήμων ή/και Περιφέρειας.
Αναμενόμενες επιπτώσεις
Μείωση κόστους και χρόνου διαγωνισμών, μεγαλύτερη διαφάνεια, μεγαλύτερη συμμετοχή ενδιαφερομένων, εντονότερος ανταγωνισμός, καλύτερες τιμές για το δημόσιο, κ.α.
Συνέργιες και συμπληρωματικότητα με άλλες δράσεις
Η δράση είναι συμπληρωματική των άλλων δράσεων που επικεντρώνουν στην αναβάθμιση της ποιότητας, αποτελεσματικότητας και της διαφάνειας των δημόσιων υπηρεσιών σε τοπικό επίπεδο.
Φορέας Υλοποίησης
Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου
Χρηματοδότηση
Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου, Κοινωνία Πληροφορίας
Προτεραιότητα
Μέση

Άξονας
5. Βελτίωση της διοικητικής ικανότητας της Δημόσιας Διοίκησης
Ενότητα
5.2 Βελτίωση των υπηρεσιών προς τις επιχειρήσεις, τους εργαζόμενους και τους ανέργους.
Κωδικός
5.2.3
Τίτλος Δράσης
Λειτουργία θεματικών και εξειδικευμένων κέντρων πληροφόρησης εντός των υφιστάμενων δομών της τοπικής αυτοδιοίκησης
Στόχος και περιγραφή Δράσης
Στόχος της προτεινόμενης δράσης είναι η καλύτερη και ταχύτερη ενημέρωση πολιτών και επιχειρήσεων σε μια σειρά από κρίσιμα για την ανάπτυξη θέματα όπως π.χ. είναι τα επενδυτικά κίνητρα, τα διάφορα προγράμματα οικονομικών ενισχύσεων, το ενδιαφέρον άλλων επιχειρήσεων για συνεργασίες, η αναπτυξιακή και πολεοδομική πολιτική και οι δράσεις του Δήμου ή της Περιφέρειας, οι τεχνολογικές εξελίξεις, η νομοθεσία, η ζήτηση για προσλήψεις κ.α.
Αναμενόμενες επιπτώσεις
Βελτίωση και διεύρυνση υπηρεσιών προς πολίτες, επιχειρήσεις, ανέργους, μείωση κόστους πληροφόρησης, αξιοποίηση ευκαιριών κ.α.
Συνέργιες και συμπληρωματικότητα με άλλες δράσεις
Η δράση είναι συμπληρωματική των άλλων δράσεων που επικεντρώνουν στην αναβάθμιση της διοικητικής ικανότητας σε τοπικό επίπεδο και την καλύτερη εξυπηρέτηση των πολιτών.
Φορέας Υλοποίησης
Δήμοι
Χρηματοδότηση
Δεν απαιτείται
Προτεραιότητα
Υψηλή

B.4.4 .6 ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΧΩΡΙΚΩΝ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΩΝ**Οι θεματικές ενότητες παρέμβασης του Έκτου Άξονα Δράσης**

1. Ενίσχυση της ενδοχωρικής συνοχής
2. Προώθηση του χωρικού σχεδιασμού

Στα πλαίσια της χωρικής συνεργασίας εντάσσεται και η θεματική ενότητα της ενδοχωρικής συνοχής. Εδώ εντάσσονται δράσεις οι οποίες επιδιώκουν να παρακολουθούν και να μειώσουν τις ανισότητες στο εσωτερικό της χωρικής ενότητας. Οι δράσεις αυτές αφορούν την δημιουργία διαδημοτικών συνεργασιών, την προώθηση ολοκληρωμένων προγραμμάτων για τις μειονεκτικές περιοχές του νομού, την ολοκλήρωση των ενδονομαρχιακών υποδομών, την ενίσχυση της αποκέντρωσης λειτουργιών και την ενίσχυση της πληροφόρησης.

Οι δράσεις του 6ου Άξονα περιλαμβάνουν την εκπόνηση Γενικών Πολεοδομικών Σχεδίων (ΓΠΣ ή ΣΧΟΟΑΠ) για τις πόλεις και τους δήμους και την προώθηση της κατασκευής εμβληματικών δημόσιων κτιρίων για την προβολή και ανάδειξη της χωρικής ενότητας. Ο χωρικός σχεδιασμός είναι απολύτως απαραίτητος για την ρύθμιση του χώρου και το σχεδιασμό εκείνων των χρήσεων γης που είναι συμβατές με τις στρατηγικές επιλογές της χωρικής ενότητας.

Αξονας
6. Αντιμετώπιση Χωρικών Προβλημάτων
Ενότητα
6.1 Ενίσχυση της ενδοχωρικής συνοχής
Κωδικός
6.1.1
Τίτλος Δράσης
Δημιουργία Χωρικού Παρατηρητηρίου σε επίπεδο χωρικής ενότητας για την παρακολούθηση της εξέλιξης των αναπτυξιακών δεικτών και προοπτικών των επιμέρους δήμων
Στόχος και περιγραφή Δράσης
Η δράση αυτή συνίσταται στην οργάνωση Χωρικού Παρατηρητηρίου σε επίπεδο Χωρικής ενότητας, το οποίο θα παρακολουθεί την εξέλιξη μιας σειράς μεγεθών στο εσωτερικό του νομού με κύριο στόχο την έγκαιρη ενημέρωση για το ύψος των διαφοροποιήσεων, αποκλίσεων από την κοινή τάση και ανισοτήτων. Το Παρατηρητήριο θα συγκεντρώνει από όλους τους δήμους πληροφορίες και στοιχεία με αναπτυξιακή, χωροταξική, πολεοδομική και περιβαλλοντική διάσταση και θα δικτυωθεί με συναφή εργαλεία εθνικής εμβέλειας (Εθνικό Παρατηρητήριο Χωροταξίας, Εθνικό Κέντρο Περιβάλλοντος και Αειφόρου Ανάπτυξης).
Αναμενόμενες επιπτώσεις
Οι επιπτώσεις της δράσης αυτής συνίστανται στη στήριξη της εφαρμογής και παρακολούθησης όλων των προγραμμάτων και σχεδίων με χωρική διάσταση, και επίσης στη στήριξη της ανάπτυξης εφαρμογών e-government.
Συνέργιες και συμπληρωματικότητα με άλλες δράσεις
Φορέας Υλοποίησης
ΥΠΕΚΑ, Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου, Δήμοι
Χρηματοδότηση
ΕΠΠΕΡΑΑ, Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου
Προτεραιότητα
Υψηλή

Άξονας
6. Αντιμετώπιση Χωρικών Προβλημάτων
Ενότητα
6.1 Ενίσχυση της ενδοχωρικής συνοχής
Κωδικός
6.1.3
Τίτλος Δράσης
Δημιουργία και ανάδειξη ειδικών διαδρομών σε επίπεδο χωρικής ενότητας
Στόχος και περιγραφή Δράσης
<p>Η χωρική ενότητα Κυκλάδων εμφανίζει αφενός μεγάλη χωρική ασυνέχεια και αφετέρου μεγάλη διασπορά ενός τεράστιου αποθέματος πολιτιστικών και τουριστικών πόρων. Για την καλύτερη ανάδειξη, διαχείριση και αξιοποίηση αυτών κρίνεται σκόπιμη η δημιουργία ειδικών διαδρομών σε επίπεδο χωρικής ενότητας.</p>
Αναμενόμενες επιπτώσεις
<p>Ανάδειξη και αξιοποίηση οικοπολιτιστικών πόρων, αποτελεσματικότερη προβολή, αύξηση αριθμού επισκεπτών, ενίσχυση ανάπτυξης και απασχόλησης.</p>
Συνέργιες και συμπληρωματικότητα με άλλες δράσεις
<p>Η δράση αυτή παρουσιάζει συνέργιες με δράσεις ενίσχυσης της αποτελεσματικότητας της διοίκησης και των εποπτευόμενων οργανισμών και επίσης παρουσιάζει συνέργιες με δράσεις ανάπτυξης του τουριστικού προϊόντος του νομού.</p>
Φορέας Υλοποίησης
ΟΤΑ, Οργανισμοί, Φορείς και επιχειρήσεις
Χρηματοδότηση
ΥΠΠΟΤ, ΥΑΑΝ, Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου
Προτεραιότητα
Υψηλή

Άξονας
6. Αντιμετώπιση Χωρικών Προβλημάτων
Ενότητα
6.1 Ενίσχυση της ενδοχωρικής συνοχής
Κωδικός
6.1.4
Τίτλος Δράσης
Ολοκλήρωση μεταφορικών, ενεργειακών και τηλεπικοινωνιακών δικτύων και υποδομών
Στόχος και περιγραφή Δράσης
Στη χωρική ενότητα παρατηρείται μια άνιση ανάπτυξη των δικτύων μεταφορών, επικοινωνιών και ενέργειας σε βάρος των νησιώτικων και ορεινών περιοχών του. Στόχος της δράσης είναι η ισόρροπη ανάπτυξη των εν λόγω δικτύων για οικονομικούς και κοινωνικούς λόγους.
Αναμενόμενες επιπτώσεις
Βελτίωση προσπελασιμότητας μειονεκτικών περιοχών του Νομού, αποκέντρωση οικονομικών δραστηριοτήτων, επιβράδυνση της αστυφιλίας προς το πολεοδομικό συγκρότημα, πιο ισόρροπη οικονομική ανάπτυξη, αξιοποίηση τοπικών συγκριτικών πλεονεκτημάτων στις ορεινές και νησιώτικες περιοχές κ.α.
Συνέργιες και συμπληρωματικότητα με άλλες δράσεις
Η δράση παρουσιάζει συνέργιες με τον άξονα των υποδομών και με τις δράσεις που στοχεύουν στην βελτίωση του επιπέδου ανάπτυξης των επιμέρους περιοχών του νομού.
Φορέας Υλοποίησης
Υπουργεία, Περιφέρεια, ΟΤΑ, Οργανισμοί
Χρηματοδότηση
Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου, Υπουργεία, Οργανισμοί
Προτεραιότητα
Υψηλή

Αξονος
6. Αντιμετώπιση Χωρικών Προβλημάτων
Ενότητα
6.1 Ενίσχυση της ενδοχωρικής συνοχής
Κωδικός
6.1.5
Τίτλος Δράσης
Ενίσχυση της αποκέντρωσης δραστηριοτήτων και λειτουργιών, διάχυση πληροφόρησης
Στόχος και περιγραφή Δράσης
<p>Η χωρική ασυνέχεια της χωρικής ενότητας σε συνδυασμό με τον υπερβολικό συγκεντρωτισμό των υπηρεσιών και των οικονομικών δραστηριοτήτων στις πόλεις των μεγάλων νησιών έχει ως συνέπεια να μην εξυπηρετούνται αποτελεσματικά τα μικρά νησια και οι απόμακρες ορεινές περιοχές. Στόχος του μέτρου είναι η ενίσχυση της αποκέντρωσης ορισμένων υπηρεσιών και δραστηριοτήτων και η δημιουργία τοπικών δομών άμεσης πληροφόρησης.</p>
Αναμενόμενες επιπτώσεις
<p>Ενίσχυση της οικονομικής και κοινωνικής ανάπτυξης απομακρυσμένων περιοχών, βελτίωση χωρικής και κοινωνικής συνοχής, κ.α.</p>
Συνέργιες και συμπληρωματικότητα με άλλες δράσεις
<p>Η δράση παρουσιάζει υψηλή συνέργια με όλες τις δράσεις της ενότητας 6.3 και συμβάλει στην χωρική συνοχή της χωρικής ενότητας.</p>
Φορέας Υλοποίησης
Περιφέρεια, ΟΤΑ, Οργανισμοί, Φορείς, επιχειρήσεις
Χρηματοδότηση
Υπουργεία, Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου, Οργανισμοί
Προτεραιότητα
Μέτρια

Αξονας
6. Αντιμετώπιση Χωρικών Προβλημάτων
Ενότητα
6.2 Προώθηση του χωρικού σχεδιασμού
Κωδικός
6.2.1
Τίτλος Δράσης
Εκπόνηση ΓΠΣ ή ΣΧΟΟΑΠ σε όλες τις πόλεις και οικισμούς, με ταχύρρυθμες διαδικασίες
Στόχος και περιγραφή Δράσης
Η δράση αυτή συνίσταται στην εκπόνηση νέων ή την αναθεώρηση υφιστάμενων Γενικών Πολεοδομικών Σχεδίων ή Σχεδίων χωρικής και Οικιστικής Οργάνωσης Ανοικτής Πόλης (κατά περίπτωση) σε επίπεδο Νομού, με βάση το Ν. 2508/97, ούτως ώστε να προωθηθεί η βιώσιμη οικιστική ανάπτυξη.
Αναμενόμενες επιπτώσεις
Οι επιπτώσεις της δράσης συνίστανται στη βελτίωση των πολεοδομικών και περιβαλλοντικών συνθηκών στον οικιστικό αλλά και τον περιοικιστικό χώρο, και έμμεσα και στη στήριξη μιας νέου τύπου οικονομικής ανάπτυξης.
Συνέργιες και συμπληρωματικότητα με άλλες δράσεις
Φορέας Υλοποίησης
Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου, Δήμοι
Χρηματοδότηση
ΕΠΠΕΡΑΑ, Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου
Προτεραιότητα
Υψηλή (με στάδια εφαρμογής)

Άξονας
6. Αντιμετώπιση Χωρικών Προβλημάτων
Ενότητα
6.2 Προώθηση του χωρικού σχεδιασμού
Κωδικός
6.2.2
Τίτλος Δράσης
Προώθηση της κατασκευής εμβληματικών δημόσιων κτηρίων
Στόχος και περιγραφή Δράσης
<p>Η δράση αυτή συνίσταται στην προώθηση της κατασκευής μικρού αριθμού (1-2) εμβληματικών δημόσιων κτηρίων (διοίκηση, πολιτιστικές υποδομές, εκπαιδευτικές υποδομές) με ιδιαίτερη έμφαση στην αρχιτεκτονική ποιότητα και αναγνωρισιμότητα (που προφανώς θα είναι ένα υποσύνολο των δημόσιων κτηρίων που θα κατασκευαστούν συνολικά). Η κατασκευή των κτηρίων αυτών σε πρώτο επίπεδο θα καλύψει, προφανώς, συγκεκριμένες λειτουργικές ανάγκες, αλλά παράλληλα θα συμβάλλει καθοριστικά στη βελτίωση της αρχιτεκτονικής φυσιογνωμίας του αστικού χώρου τόσο ως πολεοδομικού συγκροτήματος όσο και ως κεντρικού στοιχείου των Κυκλάδων.</p>
Αναμενόμενες επιπτώσεις
<p>Οι επιπτώσεις της δράσης συνίστανται στη βελτίωση της εξωτερικής εικόνας των μεγαλύτερων οικισμών και του Νομού συνολικά.</p>
Συνέργιες και συμπληρωματικότητα με άλλες δράσεις
<p>Οριζόντια συνέργεια με το Αναπτυξιακό Σχέδιο συνολικό, στο μέτρο που το τελευταίο προωθεί μια εξωστρεφή στρατηγική.</p>
Φορέας Υλοποίησης
Κατά περίπτωση αρμόδιοι φορείς του Δημοσίου
Χρηματοδότηση
Διάφορα Επιχειρησιακά Προγράμματα (ιδίως Πολιτισμού, αλλά και Εκπαίδευσης), + ιδιωτικά κεφάλαια + χορηγοί
Προτεραιότητα
Υψηλή (με στάδια εφαρμογής)

*Β.4.4.7 ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΩΝ ΘΕΜΑΤΙΚΩΝ ΕΝΟΤΗΤΩΝ ΚΑΙ ΤΩΝ
ΑΞΟΝΩΝ ΔΡΑΣΗΣ ΤΟΥ ΣΧΕΔΙΟΥ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΥΚΛΑΔΩΝ*

Παρακάτω γίνεται μια σύνοψη των θεματικών ενότητων οι οποίες εντάσσονται στους άξονες ανάπτυξης του νομού και περιλαμβάνουν το σύνολο των δράσεων και πολιτικών. Υπάρχουν 6 άξονες ανάπτυξης και 22 θεματικές ενότητες δράσης. Οι θεματικές αυτές ενότητες περιλαμβάνουν πάνω από 100 συγκεκριμένες δράσεις και προτάσεις πολιτικής.

<i>Συνοπτική παρουσίαση των Αξόνων Δράσης και των Θεματικών Ενοτήτων του Αναπτυξιακού Σχεδίου Κυκλάδων</i>	
1	Ενίσχυση της Ανταγωνιστικότητας
1.1	Προώθηση της επιχειρηματικότητας, βελτίωση του επιχειρηματικού περιβάλλοντος και ενίσχυση της εξωστρέφειας των επιχειρήσεων.
1.2	Διαμόρφωση του κατάλληλου περιβάλλοντος για την προώθηση νέων παραγωγικών επενδύσεων ή την βελτίωση των υφισταμένων.
1.3	Ενίσχυση της «έρευνας και ανάπτυξης» και της παραγωγής καινοτομίας και ενθάρρυνση της ενεργότερης συμμετοχής του ιδιωτικού τομέα σ' αυτές.
1.4	Διεύρυνση των υπηρεσιών προς τις επιχειρήσεις και δημιουργία δομών υποστήριξης
1.5	Ανάπτυξη και βελτίωση των τουριστικών επενδύσεων και υπηρεσιών.
1.6	Αγροτική ανάπτυξη και βελτίωση της ανταγωνιστικότητας της γεωργίας και της αλιείας.
1.7	Ανάπτυξη και αξιοποίηση των πολιτιστικών επενδύσεων.
2	Βελτίωση της προσπελασιμότητας και των υπηρεσιών γενικού οικονομικού ενδιαφέροντος
2.1	Ανάπτυξη και βελτίωση των εθνικών δικτύων μεταφορών, τηλεπικοινωνιών και ενέργειας.
2.2	Ανάπτυξη και βελτίωση των περιφερειακών δικτύων μεταφορών, ιδίως των διασυνδέσεων με τα εθνικά δίκτυα, καθώς και των δικτύων ύδρευσης και αποχέτευσης.
2.3	Βελτίωση των κοινωνικών υποδομών.
2.4	Βελτίωση των αστικών μεταφορών
2.5	Ενίσχυση των υποδομών της κοινωνίας της πληροφορίας, ώστε να αναπτυχθούν οι υπηρεσίες των Τεχνολογιών Πληροφορικής και Επικοινωνιών (ΤΠΕ).
3	Αναβάθμιση και προστασία του περιβάλλοντος και πρόληψη κινδύνων
3.1	Προώθηση της αειφόρου ανάπτυξης με εναρμόνιση της σχέσης αγοράς και φυσικών πόρων.
3.2	Προώθηση μέτρων πρόληψης φυσικών και τεχνολογικών κινδύνων.
3.3	Προώθηση μέτρων συμμόρφωσης προς το σχετικό κανονιστικό πλαίσιο της ΕΕ.
4	Ανάπτυξη Ανθρώπινου δυναμικού και προώθηση της Απασχόλησης
4.1	Ανάπτυξη και βελτίωση των συστημάτων εκπαίδευσης και κατάρτισης, προώθηση στρατηγικών δια βίου μάθησης και σύνδεσης τους με την απασχόληση και τις ανάγκες της κοινωνίας και της οικονομίας
4.2	Ενίσχυση των θεσμών της αγοράς εργασίας και της κοινωνικής μέριμνας
4.3	Προώθηση μέτρων στήριξης της κοινωνικής ένταξης.
5	Βελτίωση της διοικητικής ικανότητας της Δημόσιας Διοίκησης
5.1	Βελτίωση των θεσμών και της διοικητικής ικανότητας σε τοπικό επίπεδο για το σχεδιασμό, την υλοποίηση και τη διαχείριση αναπτυξιακών προγραμμάτων και την προσαρμογή στις αλλαγές που επιβάλλουν οι εξελίξεις.
5.2	Βελτίωση των υπηρεσιών προς τις επιχειρήσεις, τους εργαζόμενους και τους ανέργους.
6	Αντιμετώπιση Χωρικών Προβλημάτων
6.1	Ενίσχυση της ενδοχωρικής συνοχής
6.2	Προώθηση του χωρικού σχεδιασμού

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΕΙΚΟΝΩΝ

Εικόνα 1: Ξενοδοχείο 5 αστέρων (Σαντορίνη)

Πηγή:

http://www.greekhotels.gr/gr/greek_island_hotels/cyclades_islands_hotels/santorini_hotels.asp?show=Hotels&display=9&order-cat5

Εικόνα 2: Παραδοσιακό ξενοδοχείο (Πάρος)

Πηγή: http://www.vres.gr/company.php?company_id=669123550

Εικόνα 3: Θαλάσσιος Τουρισμός (Άνδρος)

Πηγή: www.agrotourismos.wordpress.com

Εικόνα 4: Οικολογικός Τουρισμός (Σίκινος)

Πηγή: <http://www.athinorama.gr/travel/articles/default.aspx?id=3765>

Εικόνα 5: Πατάτες Νάξου

Πηγή: www.naxostours.com

Εικόνα 6: Ποικιλία Τυριών Κυκλάδων

Πηγή: www.naxostours.com

Εικόνα 7: Μελισσοκομεία

Πηγή: www.naxos.gr

Εικόνα 8: Πηγή εξόρυξης Μαρμάρου (Νάξος)

Πηγή: www.naxosisland.eu

Εικόνα 9: Παλιά Μεταλλεία Βωξίτη (Αμοργός)

Πηγή: www.supa.gr

Εικόνα 10: Χρυσή Ακτή (Πάρος)

Πηγή: www.igogreece.com

Εικόνα 11: Σπήλαιο Παπαφράγκα (Μήλος)

Πηγή: www.akazoo.gr

Εικόνα 12: Ατγαιογλάρος

Πηγή: www.oscar-kiko-izi.blogspot.com

Εικόνα 13: Σαύρα Μήλου

Πηγή: www.tovima.gr

Εικόνα 14: Ρινοδέλφιο

Πηγή: www.schoolde.googlepages.com

Εικόνα 15: Αγροτικό Τοπίο (Φολέγανδρος)

Πηγή: www.ferries-greece.com

Εικόνα 16: Λέοντες (Δήλος)

Πηγή: www.ert.gr

Εικόνα 17: Νεολιθικά ευρήματα Σαλιάγκου

Πηγή: www.antiparos.info

Εικόνα 18: Κυκλαδικά ειδώλια

Πηγή: www.evikapa.blogspot.com

Εικόνα 19: Πορτάρα Νάξου

Πηγή: www.evika.blogspot.com

Εικόνα 20: Κάστρο Αστυπάλαιας

Πηγή: www.greek-islands-portal.com

Εικόνα 21: Ναός Παναγίας Τήνου

Πηγή: www.pkeote.gr

Εικόνα 22: Παραδοσιακός Οικισμός Απειράνθου Νάξου

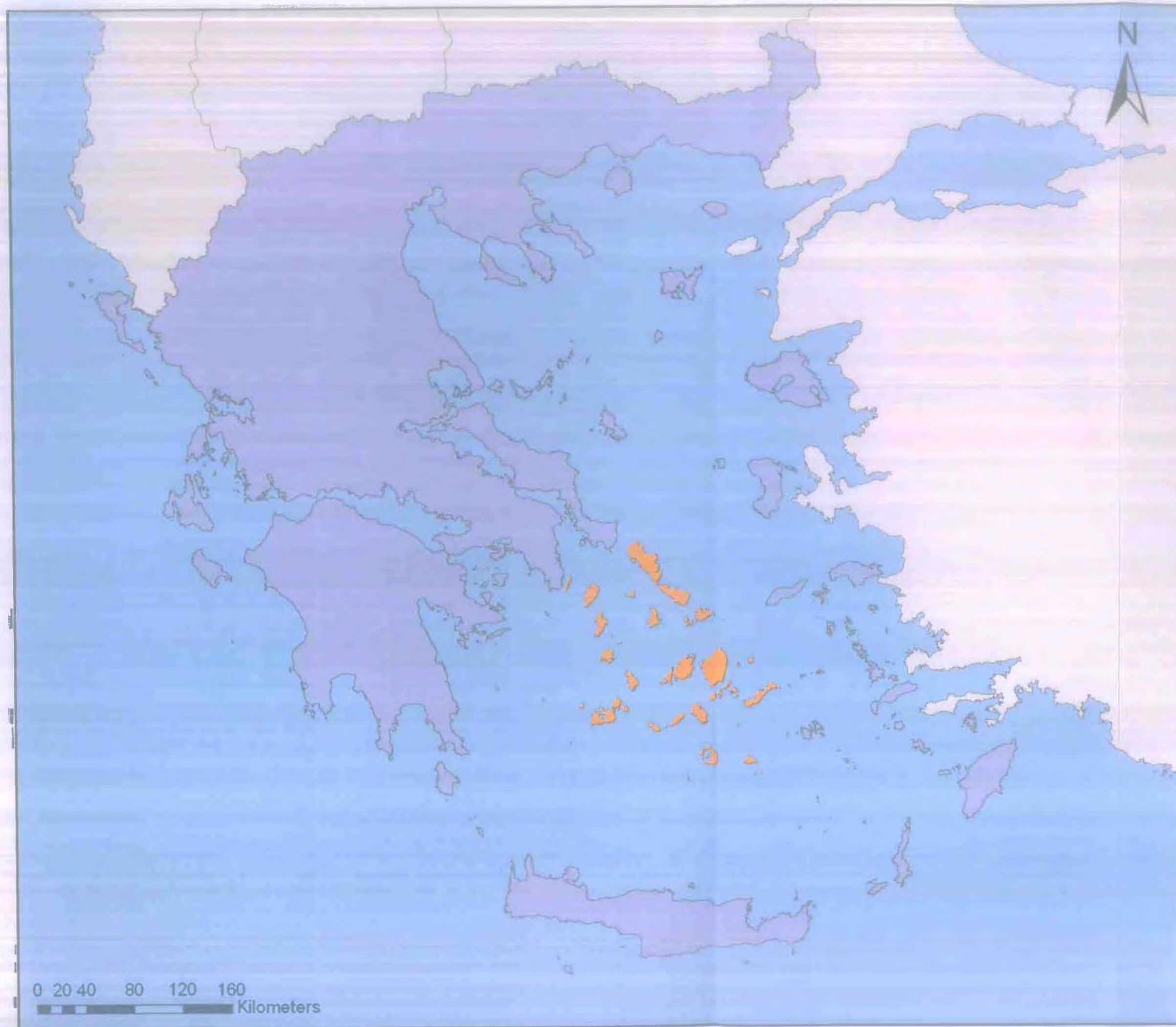
Πηγή: www.travelstyle.gr

Εικόνα 23: Εκθέματα Μουσείου Σαντορίνης

Πηγή: www.acrobases.gr

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΧΑΡΤΩΝ

ΧΑΡΤΗΣ 1
Ένταξη Κυκλάδων στον ευρύτερο
ελλαδικό χώρο

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ
ΤΜΗΜΑ ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ ΧΩΡΟΤΑΞΙΑΣ,
ΠΟΛΕΟΔΟΜΙΑΣ
& ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ

ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ:
ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΝΗΣΙΩΤΙΚΟΥ
ΣΥΜΠΛΕΓΜΑΤΟΣ ΚΥΚΛΑΔΩΝ
ΕΠΙΒΛΕΠΩΝ ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ: ΠΕΤΡΑΚΟΣ Γ.

ΦΟΙΤΗΤΗΣ: ΧΙΟΣ ΑΝΤΩΝΗΣ

ΒΟΛΟΣ, 2010

ΧΑΡΤΗΣ 2
 Νέοι Δήμοι σχεδίου "Καλλικράτης"

ΥΠΟΜΝΗΜΑ

--- Παλιά Όρια Δήμων

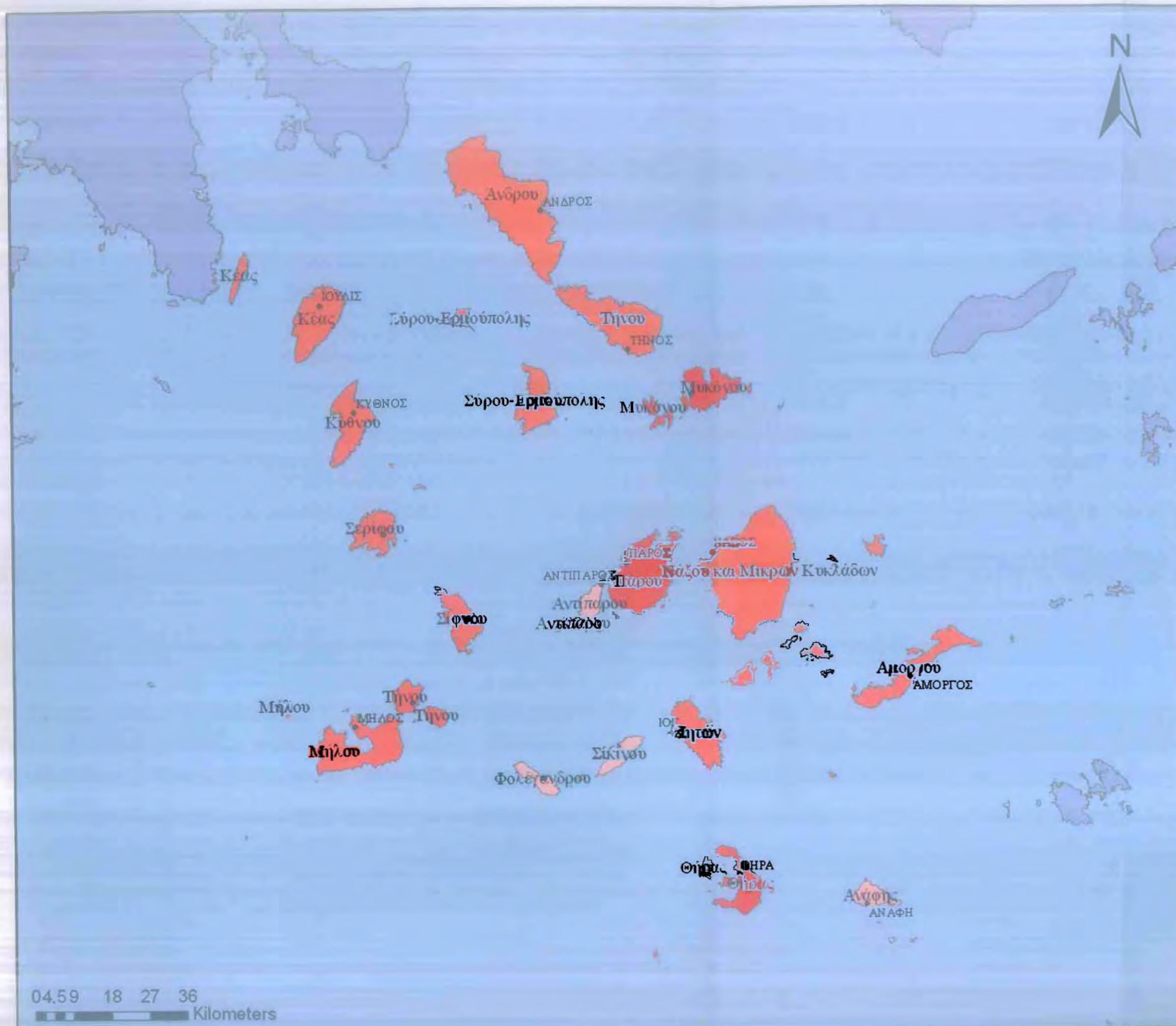
Πηγή: <http://www.hellasgi.gr>, Δία επεξεργασία

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ
 ΤΜΗΜΑ ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ ΧΩΡΟΤΑΞΙΑΣ,
 ΠΟΛΕΟΔΟΜΙΑΣ
 & ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ

ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ:
 ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΝΗΣΙΩΤΙΚΟΥ
 ΣΥΜΠΛΕΓΜΑΤΟΣ ΚΥΚΛΑΔΩΝ

ΕΠΙΒΛΕΠΩΝ ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ: ΠΕΤΡΑΚΟΣ Γ.

ΦΟΙΤΗΤΗΣ: ΧΙΟΣ ΑΝΤΩΝΗΣ

ΧΑΡΤΗΣ 3
Επίπεδο Τουριστικής Ανάπτυξης

ΥΠΟΜΝΗΜΑ

- Χαμηλή Τουριστική Ανάπτυξη
- Μεγάλη Τουριστική Ανάπτυξη
- Σημαντικότερη Τουριστική Ανάπτυξη

Πηγή: <http://www.hellas.gr>, Ίδια επεξεργασία

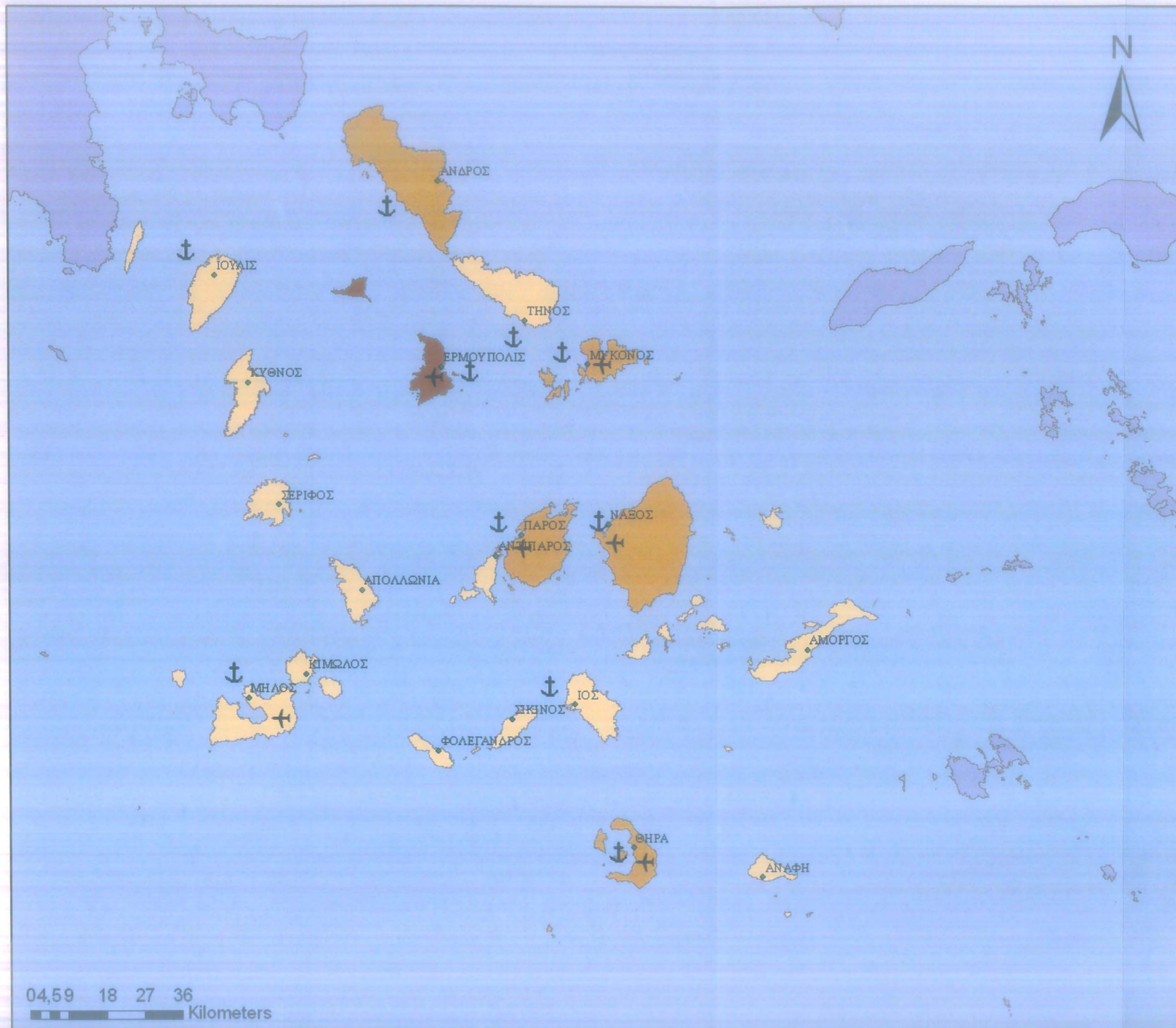
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ

ΤΜΗΜΑ ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ ΧΩΡΟΤΑΞΙΑΣ,
ΠΟΛΕΟΔΟΜΙΑΣ
& ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ

ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ:
ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΝΗΣΙΩΤΙΚΟΥ
ΣΥΜΠΛΕΓΜΑΤΟΣ ΚΥΚΛΑΔΩΝ

ΕΠΙΒΛΕΠΩΝ ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ: ΠΕΤΡΑΚΟΣ Γ.

ΦΟΙΤΗΤΗΣ: ΧΙΟΣ ΑΝΤΩΝΗΣ

ΧΑΡΤΗΣ 4
Προσελασιμότητα Νησιών

ΥΠΟΜΝΗΜΑ

- Λιμάνια
- Αεροδρόμια
- Μικρή Προσελασιμότητα
- Μέτρια Προσελασιμότητα
- Μεγάλη Προσελασιμότητα

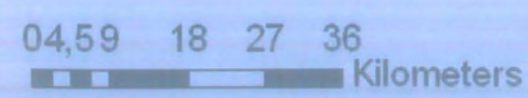
Πηγή: <http://www.hellasgi.gr>, Ιδία επεξεργασία

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ
ΤΜΗΜΑ ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ ΧΩΡΟΤΑΞΙΑΣ,
ΠΟΛΕΟΔΟΜΙΑΣ
& ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ

ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ:
ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΝΗΑΣΙΩΤΙΚΟΥ
ΣΥΜΠΛΕΓΜΑΤΟΣ ΚΥΚΛΑΔΩΝ

ΕΠΙΒΛΕΠΩΝ ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ: ΠΕΤΡΑΚΟΣ Γ.

ΦΟΙΤΗΤΗΣ: ΧΙΟΣ ΑΝΤΩΝΗΣ

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Ελληνόγλωσση

Αργυρίου Α., (2004), *Η Ελλάδα των Νησιών από την Φραγκοκρατία ως σήμερα*, Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.

Καραμπάτσου-Παχάκη Κ., (1996), *Προγραμματισμός για νησιώτικες οικονομίες*, στο Καραμπάτσου-Παχάκη (επ.), *Θέματα Γεωργίας, αγροτικής και τοπικής ανάπτυξης*, Εκθέσεις 23, Αθήνα: ΚΕΠΕ.

Κίζος Θ., Σπλάνης Γ. και Πραλακίδης Σ., (2005), *Ελκυστικότητα Και Λιγότερο Ευνοημένες Περιοχές: Τι Πιστεύουν Οι Αρχηγοί Αγροτικών Εκμεταλλεύσεων Στη Λέσβο*, υπό έκδοση.

Κίζος Θ. και Σπλάνης Γ., (2002), *Ελκυστικότητα της υπαίθρου σε Λιγότερο Ευνοημένες Περιοχές (Less Favored Areas, LFAs): Η περίπτωση της Λέσβου*, Θεσσαλονίκη: Πρακτικά 6^{ου} Πανελληνίου Γεωγραφικού Συνεδρίου

Κλωνής Κ. Δ., (1998), *Πολιτικές της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την Ανάπτυξη Νησιωτικών Περιφερειών*, Αθήνα: Κέντρο Έρευνας Περιφερειακής Αναπτύξεως 'Ιερόνυμος Πίντος'

Κόνσολας Ν., (1997), *Σύγχρονη Περιφερειακή Οικονομική Πολιτική*, Αθήνα: εκδόσεις Παπαζήση

Κοκκώσης Χ., (1999), *Τουρισμός και Περιβάλλον: Επιπτώσεις, Σχεδιασμός και Πολιτικές Προστασίας και Διαχείρισης*, Αθήνα: Κρητική

Κωστοπούλου Σ., (2005), *Οι Περιφερειακές Ανισότητες στην Ελλάδα: Υφιστάμενη κατάσταση, αίτια, μέτρα πολιτικής*, Θεσσαλονίκη: Διάλεξη

Λαμπριανίδης Λ., (2000), *Οικονομική Γεωγραφία: Στοιχεία Θεωρίας και Εμπειρικά*

Παραδείγματα, Αθήνα: Εκδόσεις Πατάκη

Μαραβέγιας Ν., (1999), *Η Περιφερειακή Πολιτική* στο Μαραβέγιας Ν. και Τσινισιζέλης Μ. (επ), *Η Ολοκλήρωση της Ευρωπαϊκής Ένωσης*, Αθήνα: Θεμέλιο

Μέργος Γ. και Παπαδασκαλόπουλος Α., (2004), *Οικονομικά χαρακτηριστικά και στρατηγικά ανάπτυξης της νησιωτικής Ελλάδας*, Αθήνα: Ακαδημία Αθηνών.

Παπαδασκαλόπουλος Δ., (1995), *Πρότυπα και Πολιτικές Περιφερειακής Ανάπτυξης*, Αθήνα: εκδόσεις Παπαζήση

Παπαδασκαλόπουλος, Δ. Α. και Χριστοφάκης, Σ. Μ., (2002), *Περιφερειακός Προγραμματισμός*, Αθήνα: εκδόσεις Παπαζήση

Παπαδούλης Α., Πετράκος Γ. και Ψυχάρης Ι., (2004), *Πολιτικές επενδυτικών κίνητρων και περιφερειακή ανάπτυξη: επισκόπηση και πρώτη αξιολόγηση*, Επιθεώρηση Οικονομικών Επιστημών, τ.5

Πετράκος Γ., (2000), *Οικονομία και Χώρος: Προς μια επανεξέταση σχέσεων και πολιτικών*, στον Συλλογικό Τόμο του Τμήματος Μηχανικών Χωροταξίας και Περιφερειακής Ανάπτυξης *Δεκαεπτά Κείμενα για τον Σχεδιασμό, τις Πόλεις και την Ανάπτυξη*, Βόλος: Πανεπιστημιακές Εκδόσεις Θεσσαλίας.

Πετράκος Γ. και Τσουκαλάς Δ., (1999), *Μητροπολιτική συγκέντρωση στην Ελλάδα: μια εμπειρική διερεύνηση* στο Οικονόμου Δ. Και Πετράκος Γ. (επ), *Η ανάπτυξη των Ελληνικών πόλεων: Διεπιστημονικές προσεγγίσεις αστικής ανάλυσης και πολιτικής*, σελ.247-266, Βόλος: Πανεπιστημιακές Εκδόσεις Θεσσαλίας

Πετράκος Γ. και Ψυχάρης Γ., (2004), *Περιφερειακή Ανάπτυξη στην Ελλάδα*, Αθήνα: Κριτική

Σοφούλης Κ. Μ., (1990), *Για ένα Κοινοτικό Πρόγραμμα Ανάπτυξης των Νησιών*, Μυτιλήνη: Πανεπιστήμιο Αιγαίου, Τμήμα Περιβάλλοντος

Σοφούλης Κ. Μ. και Νταλάκου Β., (1992), *Η Νησιωτικότητα στην ποίηση του Ελύτη: Το ποιητικό βίωμα στην υπηρεσία της περιφερειακής ανάλυσης*, Αθήνα: Αιολικά Φύλλα

Σπιλάνης Γ., (1993), *Νησιωτική ανάπτυξη και δίκτυα συνεργασίας των νησιών της Ευρωπαϊκής κοινότητας*, Περιοδικό "Τόπος", τ 6, σ.5-28.

Σπιλάνης Γ., (1996), *Για μια Ευρωπαϊκή Πολιτική των Νησιών, Κείμενα Έρευνας και Τεκμηρίωσης, αρ. 41*, Αθήνα: ΕΚΕΜ.

Ταπεινός Γ. Φ., (1993), *Στοιχεία Δημογραφίας: Ανάλυση, κοινωνικοοικονομικοί παράγοντες και ιστορία του πληθυσμού*, Ελληνική έκδοση, Αθήνα: Παπαζήσης.

Τσάλτας Γ. Ι., (2005), (επ) *Αειφορία και Περιβάλλον: Ο Νησιωτικός χώρος στον 21^ο αιώνα*, Αθήνα: Εκδόσεις Ι. Σιδέρης.

Χριστοφάκης Σ. Μ., (2001), *Τοπική Ανάπτυξη και Περιφερειακή Πολιτική*, εκδόσεις Παπαζήση, Αθήνα.

Ψυχάρης Γ. (2000), *Περιφερειακές ανισότητες και κρατικός παρεμβατισμός: επισκόπηση των εξελίξεων μιας εικοσιπενταετίας*, στο Τμήμα Μηχανικών Χωροταξίας και Περιφερειακής Ανάπτυξης (Συλλογικός Τόμος) *Δεκαεπτά Κείμενα για το Σχεδιασμό, τις Πόλεις και την Ανάπτυξη*, Βόλος: Πανεπιστημιακές Εκδόσεις Θεσσαλίας.

Μελέτες

Πάντειο Πανεπιστήμιο Κοινωνικών και Πολιτικών Επιστημών, (2003), *Περιφερειακή Αναπτυξιακή Στρατηγική για το Νησιωτικό Χώρο*, Αθήνα

Πανεπιστήμιο Αθηνών Τμήμα Πολιτικής Επιστήμης και Δημόσιας Διοίκησης, (2006), *Η Περίπτωση του Περιφερειακού Προγράμματος Νοτίου Αιγαίου*, Αθήνα

Πανεπιστήμιο Αιγαίου Τμήμα Περιβάλλοντος, (2007), *Προσπελασιμότητα και Ελκυστικότητα των Νησιών του Αιγαίου*, Μυτιλήνη

ΚΕΤΑ Νοτίου Αιγαίου, (2007), *Έκθεση Επιχειρηματικότητας της Περιφέρειας Νοτίου Αιγαίου*, Σύρος

Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση Κυκλάδων, (2004), *Τοπικό Σχέδιο Δράσης για την Απασχόληση*, Σύρος

Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση Μαγνησίας, (2005), *Στρατηγικό Σχέδιο Ανάπτυξης νομού Μαγνησίας*, Βόλος

Θεσμικά κείμενα

Περιφερειακό Χωροταξικό Σχέδιο του Νοτίου Αιγαίου, Αθήνα, 2003

Επιχειρησιακό πρόγραμμα Κρήτης και Νήσων Αιγαίου για την περίοδο 2007 – 2013, Αθήνα, 2007

Επιχειρησιακό πρόγραμμα Περιβάλλον – Αειφόρος Ανάπτυξη για την περίοδο 2007 – 2013, Αθήνα, 2007

Επιχειρησιακό πρόγραμμα Ενίσχυση της Προσπελασιμότητας για την περίοδο 2007 – 2013, Αθήνα, 2007

Επιχειρησιακό πρόγραμμα Περιβάλλον – Αειφόρος Ανάπτυξη για την περίοδο 2007 – 2013, Αθήνα, 2007

Επιχειρησιακό πρόγραμμα Ανταγωνιστικότητα και Επιχειρηματικότητα για την περίοδο 2007 – 2013, Αθήνα, 2007

Επιχειρησιακό πρόγραμμα Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού για την περίοδο 2007 – 2013, Αθήνα, 2007

Ξενόγλωσση

Baum T., (1997), *The fascination of islands: a tourist perspective*, στο Lockhart D. G. Drakakis – Smith D. (επ.), *Island Tourism: Trends and Prospects*, London: Pinter

CEIES, (1996), *Statistics in the service of Regional Policy*, Report of the sub-

Committee on Economic and Monetary Statistics.

Cross M. and Nutley S., (1999), *Insularity and Accessibility: the Small island Communities of Western Island*, Journal of Rural Studies,

Coccosis H., (1987), *planning for islands*, άρθρο στο περιοδικό Ekistics

Engelen G., White R. και de Nijs A.C.M., (2002), *Environment Explorer: Spatial support system for the integrated assessment of socio-economic and environmental policies in the Netherlands*, Paper presented at the iEMSS, Lugano, Switzerland, 24-27 June

Eurisles, (1997), *Στατιστικοί δείκτες των περιφερειακών ανισοτήτων που σχετίζονται με τη νησιωτικότητα και την περιφερειακότητα*, Ελληνική Έκδοση, Μυτιλήνη: Εργαστήριο Τοπικής και Νησιωτικής Ανάπτυξης, Πανεπιστήμιο Αιγαίου, Τμήμα Περιβάλλοντος.

Eurostat, (1994), *Portraits of the islands*, ECSC-EC-EAEC: Luxemburg

Greek travel pages, (2001), *Greece's monthly travel-tourism guide*, March 2001

Ioannides Y. and Petrakos G., (2000), *Regional disparities in Greece: The performance of Crete, Peloponnese and Thessaly*, European Investment Bank Papers, 5(1):31-58

Konsolas N, Papadaskalopoulos A. and Plaskovitis I., (2002), *Regional Development in Greece*, Berlin: Springer.

Loibl W., Giffinger R. and Toetxer T., (2002), *Growth and densification processes in suburban landscapes -a spatial agent- simulation*, Paper presented at the 5th AGILE Conference on Geographic Information Science, Palma, April 25th-27th.

Maillet P., (1998), *La statistique au service de la politique régionale*, Paper presented at the 4th CEIES Seminar: Regional information serving regional policy in Europe, Rennes 30-31 January 1998

Morey M., (1993), *Island Ecosystems: An Environmental Research Challenge*, στο Tsivacou I. (επ), *The Aegean Seminar: A Challenge for Systems Thinking*, University of the Aegean Press.

Papatheodorou A., (2001), *Tourism, transport geography and industrial economics: a synthesis in the context of Mediterranean islands*, Anatolia

Patton M., (1996), *Islands in time: Island Sociogeography and Mediterranean prehistory*, London: Routledge.

Petrakos G. and Saratsis I., (2000), *Regional inequality in Greece*, (επ) *Papers in Regional Science*, 76: 57-74.

Petrakos G., Karaveli E. and Mardakis P., (1999), *Recent developments in the Greek system of urban centers*, (επ) *Environment and Planning: B*, Vol. 26, pp. 2-13.

Raptis N. and Terkenli T. S., (1998), *The role of elementary education in the construction of cultural geographies: The case of the oblivion of the Aegean*, Congress paper in *Sustainable Development in the Islands and the roles of research and higher education*, Rhodes.

Terkenli T., (2001), *Towards a theory of the landscape: the Aegean landscape as a cultural image*, (επ) *Landscape and Urban Planning*, 57: 197-208.

Διαδικτυακοί τόποι

Αιγαίο Α.Ε., http://www.yppo.gr/1/g1540.jsp?obj_id=3413, ανάκτηση στις 03/04/2010

Γενική Γραμματεία Αιγαίου και Νησιωτικής πολιτικής,

<http://www.ypai.gr/site/home/Basic+Menu/Initiatives+of+Growth/Environment/Part+3.csp>, ανάκτηση στις 08/04/2010

Γενική Διεύθυνση Αναπτυξιακού Προγραμματισμού, Περιφερειακής Πολιτικής και Δημόσιων Επενδύσεων, http://www.ggea.gr/geniki_grammateia/ypiresies01.htm, ανάκτηση στις 14/05/2010

Διεύθυνση Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης Κυκλάδων, <http://dide.kyk.sch.gr/>, ανάκτηση στις 14/05/2010

Διεύθυνση Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης, <http://dipe.kyk.sch.gr/proto%20grafeio.htm>, ανάκτηση στις 14/05/2010

Εικόνα 1: Ξενοδοχείο 5 αστερών (Σαντορίνη).

http://www.greekhotels.gr/gr/greek_island_hotels/cyclades_islands_hotels/santorini_hotels.asp?show=Hotels&display=9&order=cat, ανάκτηση στις 29/08/2010

Εικόνα 2: Παραδοσιακό ξενοδοχείο (Πάρος),

http://www.vres.gr/company.php?company_id=669123550, ανάκτηση στις 29/08/2010

Εικόνα 3: Θαλάσσιος Τουρισμός (Άνδρος), www.agrotourismos.wordpress.com, ανάκτηση στις 29/08/2010

Εικόνα 4: Οικολογικός Τουρισμός (Σίκινος),

<http://www.athinorama.gr/travel/articles/default.aspx?id=3765>, ανάκτηση στις 29/08/2010

Εικόνα 5: Πατάτες Νάξου, www.naxostours.com, ανάκτηση στις 29/08/2010

Εικόνα 6: Ποικιλία Τυριών Κυκλάδων, www.naxostours.com, ανάκτηση στις 29/08/2010

Εικόνα 7: Μελισσοκομεία, www.naxos.gr, ανάκτηση στις 29/08/2010

Εικόνα 8: Πηγή εξόρυξης Μαρμάρου (Νάξος), www.naxosisland.eu, ανάκτηση στις 29/08/2010

Εικόνα 9: Παλιά Μεταλλεία Βωξίτη (Αμοργός), www.supa.gr, ανάκτηση στις 29/08/2010

Εικόνα 10: Χρυσή Ακτή (Πάρος), www.igogreece.com, ανάκτηση στις 29/08/2010

Εικόνα 11: Σπήλαιο Παπαφράγκα (Μήλος), www.akazoo.gr, ανάκτηση στις 29/08/2010

Εικόνα 12: Αιγαιογλάρος, www.oscar-kiko-izi.blogspot.com, ανάκτηση στις 29/08/2010

Εικόνα 13: Σαύρα Μήλου, www.tovima.gr, ανάκτηση στις 29/08/2010

Εικόνα 14: Ρινοδέλφιο, www.schoolde.googlepages.com, ανάκτηση στις 29/08/2010

Εικόνα 15: Αγροτικό Τοπίο (Φολέγανδρος), www.ferries-greece.com, ανάκτηση στις 29/08/2010

Εικόνα 16: Λέοντες (Δήλος), : www.ert.gr, ανάκτηση στις 29/08/2010

Εικόνα 17: Νεολιθικά ευρήματα Σαλιάγκου, www.antiparos.info, ανάκτηση στις 29/08/2010

Εικόνα 18: Κυκλαδικά ειδώλια, www.evikara.blogspot.com, ανάκτηση στις 29/08/2010

Εικόνα 19: Πορτάρα Νάξου, www.evikara.blogspot.com, ανάκτηση στις 29/08/2010

Εικόνα 20: Κάστρο Αστυπάλαιας, www.greek-islands-portal.com, ανάκτηση στις 29/08/2010

Εικόνα 21: Ναός Παναγίας Τήνου, www.pkeote.gr, ανάκτηση στις 29/08/2010

Εικόνα 22: Παραδοσιακός Οικισμός Απειράνθου Νάξου, www.travelstyle.gr, ανάκτηση στις 29/08/2010

Εικόνα 23: Εκθέματα Μουσείου Σαντορίνης, www.acrobases.gr, ανάκτηση στις 29/08/2010

Ε.Ν.Α.Ε. <http://www.aftodioikisi.gr/controlItem.aspx?id=3107>, ανάκτηση στις 03/04/2010

Ενιαίο Κ.Ε.Κ. Κυκλάδων, <http://www.ncyclades.gr/keknc/>, ανάκτηση στις 14/05/2010

Ε.Ο.Τ., http://www.gnto.gr/portal/site/eot/menuitem.b754d18a43902cc348a16910451000a0/?vgnnextoid=6c885411b5179110VgnVCM100000460014acRCD&lang_chosen=el&location=31&doSearch=true, ανάκτηση στις 03/04/2010

Επιμελητήριο Κυκλάδων, <http://www.e-kyklades.gr/shared/index.jsp?context=101>, ανάκτηση στις 14/05/2010

Εργόγραμμα, http://www3.mnec.gr/ergorama/greece_map/Data/Kyklades.htm, ανάκτηση στις 14/05/2010

Ε.Σ.Π.Α. 2007 – 2013, <http://www.espa.gr/el/Pages/staticEuropeanIslands.aspx>, ανάκτηση στις 03/04/2010

Ε.Σ.Υ.Ε.

http://www.statistics.gr/portal/page/portal/ESYE/PAGEultrasearch?usearch_nextview=Submit&usearch_startnum_26538_ULTRASEARCHSEARCH_362383504=&usearch_endnum_26538_ULTRASEARCHSEARCH_362383504=&usearch.p_attrows=null&piref33_333591_33_280869_280869.usearch.p_mode=Basic&p_mainsearch=%CE%BA%CF%85%CE%BA%CE%BB%CE%B1%CE%B4%CE%B5%CF%82&usearch.p_action=%27, ανάκτηση στις 03/04/2010

Ευρωπαϊκό κοινοβούλιο, <http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?pubRef=-//EP//TEXT+REPORT+A6-2009-0083+0+DOC+XML+V0//EL>, ανάκτηση στις 18/06/2010

Κέντρο Υποδοχής επενδυτών Νομού Κυκλάδων, http://www.kye-kyklades.gr/pages/index.php?option=com_content&task=category§ionid=5&id=16&Itemid=36, ανάκτηση στις 14/05/2010

Κ.Ε.Τ.Α. Νοτίου Αιγαίου, <http://www.keta-notioaigaio.gr/content.aspx?id=28>, ανάκτηση στις 14/05/2010

Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση Κυκλάδων, http://www.nacyclades.gr/?page_id=21, ανάκτηση στις 14/05/2010

Τοπική Ένωση Δήμων και Κοινοτήτων Νομού Κυκλάδων, http://www.tedkkykladon.gr/pages/index.php?option=com_content&view=category&id=64&Itemid=88, ανάκτηση στις 14/05/2010

Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου, <http://www.notioaigaio.gov.gr/contents.asp?id=310&category=207>, ανάκτηση στις 08/04/2010

Στατιστική Υπηρεσία Ελληνικής Οικονομίας, http://www.economics.gr/AllMedia/_gr/, ανάκτηση στις 03/04/2010

Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, <http://www.minagric.gr/iissamples/issamples/ministry.idq?CiRestriction=%F5%E4%E1%F4%E9%ED%EF%E9+%F0%EF%F1%EF%E9&CiScope=%2F&CiMaxRecordsPerPage=10&TemplateName=ministry&CiSort=rank%5Bd%5D>, ανάκτηση στις 08/04/2010

Υπουργείο Εσωτερικών,

<http://www.vpes.gr/el/Regions/LocalGovernmentA/Municipalities/kikladon/>. ανάκτηση στις 08/04/2010

Υπουργείο Μεταφορών, Υποδομών και Δικτύων,

[http://www.vpai.gr/site/home/Basic+Menu/Centre+of+Information/Traditional static.cs](http://www.vpai.gr/site/home/Basic+Menu/Centre+of+Information/Traditional_static.cs)
p, ανάκτηση στις 08/04/2010

Υπουργείο Πολιτισμού και Τουρισμού, http://www.vppo.gr/1/g1540.jsp?obj_id=3413.
ανάκτηση στις 08/04/2010

Regional Policy,

http://ec.europa.eu/regional_policy/country/prordn/details_new.cfm?gv_PAY=GR&gv_reg=ALL&gv_PGM=1253&gv_defl=7&LAN=7, ανάκτηση στις 18/06/2010

Unep Islands, <http://islands.unep.ch/dbardecl.htm>, ανάκτηση στις 18/06/2010

Wikipedia,

<http://en.wikipedia.org/wiki/%CE%9A%CE%A5%CE%9A%CE%9B%CE%91%CE%94%CE%95%CE%A3>. ανάκτηση στις 18/06/2010

WWF, <http://wwfaction.wordpress.com/>, ανάκτηση στις 18/06/2010

ΣΥΓΓΡΑΦΕΑΣ

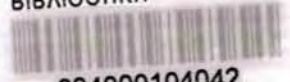
ΤΙΤΛΟΣ

ΛΗΞΗ	ΟΝΟΜΑΤΕΠΩΝΥΜΟ ΔΑΝΕΙΖΟΜΕΝΟΥ

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ
ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
Τηλ.: 24210 06300 ~1

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ
ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ

004000104042